

EKONOMİK

FORUM

Sayı: 261

Kentsel dönüşümde hedef **akıllı şehirler**

BATMOBILE TURKISH CARGO İLE UÇUYOR

TURKISH CARGO, BATMOBILE RESMİ TAŞIMA SPONSORU

BATMAN v SUPERMAN
DAWN OF JUSTICE™

ONLY IN CINEMAS

BATMAN CONTRO SUPERMAN, ALI BİLLA ÜSTÜZER e tutti i simboli, loghi e elementi © & ™ DC Comics and Warner Bros. Entertainment, Inc.

**TURKISH
CARGO**

Globalize
your business

Dizginlenemez.

CLA'nın aykırı ruhunu seveceksiniz.

CLA model araçlarımız Mengerler Ankara'da sizleri bekliyor.

Mercedes-Benz

The best or nothing.

EKONOMİK FORUM
Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği
Aylık Yayın Organı

EKONOMİK FORUM
Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği
Aylık Yayın Organı
YÖNETİM
TOBB Yönetim Kurulu Adına Sahibi
M. Rifat HİSARCİKLIOĞLU
YAYIN KOORDİNATÖRÜ
Ender YORGANCILAR

SORUMLU MÜDÜR
Azmi ÖZGÜR
TOBB Dumlupınar Bulvarı No: 252
Eskişehir Yolu / ANKARA
Telefon : (0312) 218 20 00
Faks : (0312) 219 40 90

EDİTÖR
Eser SOYGUDER YILDIZ
eseryildiz@dunya.com
Telefon : (0212) 440 27 67

HAZIRLANMASINDA KATKIDA BULUNANLAR
Hakan GÜLDAĞ, Recep ŞEN,
Özgür ŞAHİN, İzzet ÜNALDI

GÖRSEL TASARIM
Eylem AKSÜNGER

FOTOĞRAF
Pınar SEZER YANIKGİL
Ender ÇEPEL, Mustafa KARACA

EDİTÖRYAL HAZIRLIK
Ajans D
Dünya Süper Veb Ofset A.Ş.
100. Yıl Mahallesi 34204
Bağcılar/İSTANBUL
Telefon : (0212) 440 27 67

GÖRSEL DESTEK
• TOBB Basın Yayın Müdürlüğü
• Dünya Gazetesi Arşiv ve
Dokümantasyon Servisi

REKLAM REZERVASYON
Mehtap YILDIRIM
Telefon : (0212) 440 28 39

BASKI
Gezegen Basım Ltd. Şti
www.gezegenbasim.com.tr
Tel: 0212 325 71 25

DAĞITIM
Tele Kurye Dağıtım ve
Kurye Hizmetleri AŞ
Merkez Mh. Kağıthane Cd.
No: 29/1 34407 Kağıthane
İSTANBUL-TÜRKİYE

YAYIN TÜRÜ
Sürelî, her ayın 15'inde yayımlanır

Sayı: 261

Ekonomik Forum'da yer alan yazılar, aksi belirtilmedikçe, TOBB'un resmi görüşünü yansıtmaz. İmzalı yazılarda belirtilen görüşler sadece yazarlarına aittir.

Ekonomik Forum dergisi ayda bir yayımlanır. 15 bin adet basılır. Dergi ağırlıklı özel seçilmiş adreslere gönderilir. Abonelik için yeni taleplerin yayin@tobb.org.tr adresine yapılması gereklidir.

- 6 **Başyazı**
- 8 **Geçtiğimiz Ay Türkiye**
- 12 **Geçtiğimiz Ay Dünya**
- 16 **Ayın sözü**
- 18 **Rakamların Şifreleri**
- TOBB Ulusal**
- 32 Lisanslı depoculukta yeni dönem
- TOBB Uluslararası**
- 36 ABD'li yatırımcıları Türkiye'ye çekecek
- TOBB İştirakler**
- 66 TMO-TOBB Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk AŞ.
- Araştırma**
- 72 Madencilik sektöründe tehlike çanı!

TEHLİKELİ İŞLERİN SERTİFİKALANDIRILMASINDA YENİ SİSTEM

50

TOBB'un girişimleriyle kurulan MEYBEM Mesleki Yeterlilik

ve Belgelendirme Merkezleri A.Ş., iş kazalarını en aza indirmek ve çalışanların nitelik seviyesini yükseltmek üzere tehlikeli ve çok tehlikeli mesleklerde sınav ve belgelendirme hizmeti veriyor.

KADIN GÜCÜ BULUŞMALARI SAMSUN'DA START ALDI

58 Türkiye'nin Kadın Gücü Buluşmaları'nın ilki Samsun'da gerçekleştirildi. Etkinliğe katılan kadın girişimciler kendi başarı hikayelerini anlatırken, kadının iş dünyası içindeki zorluklarına da dikkat çekildi.

AKILLI ŞEHİR DÖNEMİ

2012'de yürürlüğe giren 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüşümü Hakkındaki Kanun ile yeni bir dönem başladı. Türkiye genelinde riskli bölgelerde kentsel dönüşüm için start verildi. Uzmanlar, uygulamaların ağır işlediği uyarısında bulunurken, TOKİ ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ise "Akıllı Şehirler" için kolları sıvadı. Bu doğrultuda daha az enerji harcayan, az su tüketen, toplu taşıma sistemleriyle ulaşım sorunu çözülmüş, ekolojik kentlerin temelini atıldığı yeni bir şehircilik anlayışına öncelik verilmesi planlanıyor.

"IŞIKLARI BÜTÜN ANADOLU'YA YAYDIK, SIRA PARLATMAKTA"

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkanı M. Rifat Hisarcıklioğlu, "Işıkları bütün Anadolu'ya yaydık. Şimdi sıra yaydığımız bu ışıkları parlatmakta" diye konuştu.

80

ANTALYA YENİ ROTASINI ÇİZDİ

Tarım ve turizm sektörleri ile öne çıkan Antalya artık sanayi, kültür-sanat ve çevrede Türkiye'nin lider kenti olmak için yeni projeler geliştiriyor. Tarım ve turizme bağlı ekonomiye sanayinin entegre edilmesini isteyen Antalya bunun için de özellikle ulaşımda yaşanan sorunların çözülmesini bekliyor.

ÇİN FUTBOLDA 'ENFLASYON' YARATACAK

62 Dünyanın ikinci büyük ekonomisi Çin'in ödediği astronomik transfer ücretleriyle futbol piyasasını yeniden şekillendirmesi bekleniyor. Çin'in yarattığı alımların etkisinin

bir benzeri futbol piyasasında da yaşanabilir ve dünya futbolunda bir enflasyon dönemine girilebilir.

TEPAV
76 Sınai Mülkiyet Kanunu ihtiyaçlara cevap verebiliyor mu?

Sektörler
89 TOBB Türkiye Sektör Meclisleri

TOBB ETÜ
92 "Liderlik Kampı'16" etkinliği gerçekleştirildi

TOBB ETÜ MED
94 'Ortak Eğitim' modeli iş hayatında başarıyı getirdi

Ekonomi Tarihi
96 Osmanlı'dan kal(may)an miras

Kütüphane
108 İş dünyası için rehber olacak kitaplar

Teknoloji
110 En yeni çıkan teknoloji ürünü haberler

Sağlık
112 Göz ve bahar alerjileri

GÖSTERGELER: 123

SELECT NEWS: 128

ANALİZ

Stiglitz, günümüz gençliğinin sorunlarını yatırımlarında önceliklerini ve geleceğe bakış açılarını örneklerle anlatıyor.

102

GÖRÜŞ

Sachs, ABD ile Küba'nın ekonomik ilişkilere tekrar başlamasını mercek altına alıyor.

104

YÖNETİM

R. Bozkurt, Endüstri 4.0 için Türkiye'nin yapması gerekenleri örnekler vererek ifade ediyor.

106

115 Odalar ve Borsalardan haberler

- Bilecik TSO'dan şehit aileleri ve gazilere vefa
- Selçuk Ticaret Odası girişimcilere destek oluyor
- Iğdır TSO'da ihracat stratejisi belirlendi
- Malatya Ticaret Borsası yeni binasına taşındı
- Beyşehir TO'dan üyelerine plaket
- Adıyaman TSO'da İKA'nın destek programları tanıtıldı
- Antalya TSO'da kapasite raporu raportörlerine eğitim verildi
- Salıhlı TSO'da gıda sektörünün sorunları tartışıldı
- Şanlıurfa TO'da 'sigortacılık' toplantısı düzenlendi
- Akşehir TSO Malezya'ya çıkarma yaptı
- Topraktan sanayi üretkenler Eskişehir'de bir araya geldi
- Aydın TB'den kuru incir satış salonu
- Burdur TSO'dan eski başkanlara plaket

▲ BİLECİK TİCARET VE SANAYİ ODASI

▲ ANTALYA TİCARET VE SANAYİ ODASI

▲ SELÇUK TİCARET ODASI

▲ SALIHLI TİCARET VE SANAYİ ODASI

▲ IĞDIR TİCARET VE SANAYİ ODASI

▲ ŞANLIURFA TİCARET VE SANAYİ ODASI

▲ ADIYAMAN TİCARET VE SANAYİ ODASI

▲ AKŞEHİR TİCARET VE SANAYİ ODASI

TÜRKİYE'NİN YENİ BİR SANAYİ POLİTİKASINA İHTİYACI VAR

İnovasyon hikâyeleri anlatarak, inovasyon kültürünü yaymamız mümkün değil. Türkiye'nin teknolojik yenilenmeye ihtiyacı var. Yeni bir sanayi politikasına ve yeni bir büyüme hikâyesine de ihtiyacı var.

2 015 yılının büyüme rakamları açıklandı. Türkiye ekonomisi 2015 yılında yüzde 4 civarında büyüdü. Olumlu tarafı dünya ortalamasının üzerinde bir oran olmasıydı. Olumsuz tarafı ise uzun dönemli büyüme ortalamamızın altında bir hız olmasıydı. Özetle söylemek gerekirse, manşet rakamın iyi, detaylarının ise sıkıntılı olduğu bir büyüme performansımız var.

Ekonomik büyümenin içeriği de esasında odaklanmamız gerek bir konu. Büyümenin neredeyse tamamı iç tüketim ve kamu harcamasından kaynaklanmış. Bu durum yıllardır vurgulanan dengeli büyüme hedefine ulaşamadığını gösteriyor. Net ihracatın ve özel sektör yatırımlarının büyümeye pek bir katkısı olmadı. Yine yatırımlarda mütevazı bir artış görülmesi olumludur.

Sektörlerin büyümeye katkısına baktığımızda en ilginç nokta mali sektörün en büyük katkısı yapmasıdır. 4 puanlık büyümenin 1,3'ü finanstan gelmiş. Tarım sektörü yüzde 7,6 büyümüş ve büyümeye 0,7 puan katkı vermiş. Sanayi ve ticaret sektörlerindeki büyüme ise ortalamamızın altında kalmış ve sırasıyla yüzde 3,8 ve yüzde 2,1 olarak gerçekleşmiş.

Öte yandan 2015 yılı milli gelir rakamı bir başka konuyu gündeme taşıdı. Daha doğrusu bir hayalin, 2023 hedeflerinin silinmesine neden oldu. 1980 yılında kişi başına milli gelirimiz bin 500 dolar civarındaydı. Rahmetli Özal ile birlikte piyasa reformlarına başladık. Dışarıya açıldık. 1990'larda 3 bin dolara vardık. Sonra kayıp 90'lar geldi. 2000'lerin başında hala o seviyedeydik. 3 bin dolar kişi başına gelir civarında 10 yıldan fazla zaman harcadık. 2000'lerin başındaki reformlarla yeniden yukarıya gitmeye başladık. 2008'de 10 bin dolarlık kişi başına gelire ulaştık. 7 yıldır aynı yerde doluyoruz. 2015 yılında ise 9261 dolara geriledik.

M. Rifat HİSARCIKLIÖĞLU

TOBB Başkanı

Avrupa Ticaret ve Sanayi Odaları Birliği

(Eurochambres) Başkan Yardımcısı

İslam Ticaret, Sanayi ve Tarım

Odası (ICCIA) Başkan Yardımcısı ve

Milletlerarası Ticaret Odası (ICC) Yönetim Kurulu Üyesi

baskanlik@tobb.org.tr

Hemen ilk akla gelen neden doların değer kazanması. Ama eskiden nasıl lira değerlendi milli gelir arttı diye övünmüyorsak, şimdi de bir tek lira değer kaybetti diye 10 bin doların altına inmedik. Zaten bütün göstergeler aşağı yönlüydü, kişi başı milli gelir de aşağıya bunlara uydu. Türkiye zaten epey bir süredir uzun dönem ortalamalarının altında bir oranda büyüyor. Şimdi buna bir de liranın değer kaybı eklenmiş oldu.

Kişi başı geliri 3 bin dolardan 10 bin dolara çıkarken yaptıklarımızı yaparak, 10 binden 25 bin dolara sıçrayabilmek mümkün değil. Türkiye'nin aynı malları, aynı şirketlerle, aynı pazarlara satarak, ihracatını 150 milyar dolardan 500 milyar dolara yükseltebilmesi de mümkün değil. Bunun sıkıntılarını zaten yaşamaya başladık. İnovasyon hikâyeleri anlatarak, inovasyon kültürünü yaymamız da mümkün değil. Türkiye'nin teknolojik yenilenmeye ihtiyacı var. Yeni bir sanayi politikasına ihtiyacı var. Yeni bir büyüme hikâyesine ihtiyacı var.

Türkiye küreselleşme süreciyle 1980'lerin başında yüz yüze geldi. Küreselleşme bizim için ülke sınırları dışına mal göndermekti o dönemde. Türkiye ihracat yapmaya başladı. 1980'lerin başında toplam ihracatımız yalnızca 3 milyar dolar civarındaydı. 2000'lerin başına geldiğimizde 30 milyar dolar civarına yükselmişti. Şimdi ise 150 milyar dolar civarında.

Avrupa Birliği ile Gümrük Birliği düzenlemesi, Türkiye ekonomisinin ihracat performansını önemli ölçüde artırdı. Ama bu etkileyici ihracat performansının yüzde 65'i, aynı şirketlerin aynı ürünleri aynı pazarlara satmalarından kaynaklandı. İhracat artışının yalnızca yüzde 11'i yeni şirketlerin ihracat yapmaya başlamasıyla elde edildi. Demek ki KOBİ'lerimiz ihracat yapmayı yeterince öğrenemedi.

İhracatımızın yüzde 74'ünü yalnızca 1000 firma yapmış. Yani ihracatta belli firmalara yoğunlaşma pek fazla. Memlekette 700 bin civarında şirket var ve bunların neredeyse

binde 1,5'i dışarıya mal satmaya odaklanmış. Şirketlerimizin çoğunluğu ihracat yapamıyorsa bu, ihracat yapmanın maliyetinin yüksekliğinden olabilir. Demek ki bizim ihracat destek mekanizmalarımız ihracat yapmayı yaygınlaştıramamış, ihracat yapan şirketleri çeşitlendirememiş.

Türkiye'de bizim ana problemimiz hala yeni sanayi devriminin farkında değilmiş gibi yapmamızdan kaynaklanmaktadır. Bilgi ve iletişim teknolojisindeki gelişmelerin neleri değiştirdiğinden haberdar olmamak, Türkiye'nin ihracat destek sistemini doğru kurgulamasını engelliyor.

Böyle baktığımda üç temel öncelik görüyoruz. Birincisi, KOBİ'lerin dijitalleşmesidir. KOBİ'lerin dijitalleşmesi, yeni şirketlerle yeni pazarlara yeni ürünler satılabilmesi için ön şarttır. Dolayısıyla "bütün KOBİ'ler buluta" demek gerektiğini düşünüyorum. Bunun KOBİ yönetiminde bir zihniyet değişikliğini tetikleyeceği kanaatindeyim. KOBİ'leri dijitalleştirmeden hiçbir şey olmaz.

İkincisi, Türkiye'nin kara yolu ağı 1,1 milyon kilometre iken fiber optik kablo ağı sadece 240 bin kilometredir. Kore'de kilometrekare başına 6 kilometre fiber optik kablo düşerken Türkiye'de bu oran sadece 300 metredir. Yani KOBİ'ler artan bir biçimde dijitalleştikçe bu altyapı bize yetmeyecektir. Zaman memleketi fiber ağlarla örme zamanıdır. Üçüncüsü, yeni küresel dijital ödemeler sistemine ülkeyi hızla dâhil etmek gerekmektedir.

Bugün KOBİ'lerin ihracat yapmaya başlamaları dünden çok daha kolaydır. Elbette değişen küresel ortamın farkında olup değişene hızla uyum sağlarsak bu mümkün olur. Yeni yatırımlar teşvik ve ihracat stratejinin tasarlandığı bu günlerde zamanın ruhunu yakalamak için elimizde önemli bir fırsat var. Önümüzdeki dönemde ülkeler ikiye ayrılacak. Bunları başarılı bir biçimde yapanlar ve yapamayanlar diye. Bakalım Türkiye nerede yer alacak?

Girişimcilere fon müjdesi

Ekonomiden sorumlu Başbakan Yardımcısı Mehmet Şimşek, Türkiye'de girişimcilere finansman sağlamak amacıyla biri yerli olmak üzere iki yeni üst fon kurulması çalışmalarının nihai hale getirildiğini açıkladı. Şimşek, şunları kaydetti: "Buna göre üst fonlar sistemin çatısını oluşturuyor. Bir sonraki aşamada üst fonların sermaye aktardıkları ve ülkemizde henüz gelişme aşamasında olan girişim sermayesi fonları yer alıyor. Sistemin en alt seviyesinde ise ülke ekonomimizin bel kemiği ve ekosistemin en küçük yapısı girişim şirketleri bulunuyor. Birbirlerine zincirin halkaları gibi sıkıca bağlı olan bu sistemin üst fonları da bu yıl hayata geçecek Avrupa Yatırım Fonu'nun kurduğu Türkiye Büyüme ve İnovasyon Fonu ve KOBİ AŞ'nin kurduğu Türkiye Yatırım Fonu olacak."

2015'te işsizliğe 2 milyar TL ödendi

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, 2015 yılında 589 bin 888 kişinin işsizlik ödeneği kapsamında işsizlik sigortasından yararlanmaya hak kazandığını, 2 milyar 192 milyon 786 bin 660,92 TL ödeme yapıldığını açıkladı. 2002-2015 yılları arasında 3 milyon 83 bin 488 erkek, 1 milyon 249 bin 675 kadın olmak üzere 4 milyon 333 bin 163 kişinin işsizlik ödeneğine hak kazandığı belirtildi.

Çalışma Bakanlığı, 2015 yılında İşsizlik Sigortası Fonu'ndan gerçekleştirilen harcamalara ilişkin de bilgi verdi. Buna göre 2015'te toplam gider 6 milyar 592 milyon 110 bin TL olurken işsizlik ödeneği gideri ise 2 milyar 199 milyon 365 bin TL oldu.

Sanayi üretiminde 6 ayın zirvesi

Sanayi üretimi, şubat ayında 6 ayın zirvesine çıktı. Takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretimi bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 5,8 arttı. Beklentilerin üzerinde gelen yıllık artışta, ağustos ayından bu yana en yüksek seviye görülmüş oldu. Arındırılmamış sanayi üretimi ise bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 8,5 olarak hesaplandı. Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretimi bir önceki aya göre yüzde 0,5 artarken, takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretimi bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 5,8 artış gösterdi.

Sanayinin alt sektörleri incelendiğinde, 2016 yılı Şubat ayında bir önceki aya göre madencilik ve taşocakçılığı sektörü endeksi yüzde 5,5 ve imalat sanayi sektörü endeksi yüzde 0,6 artarken, elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi ise yüzde 1,7 azaldı.

YÜRÜYELİM ARKADAŞLAR

YANINIZDA AKBANK VAR

KOBİ'ler ihracat yapıyor, Türkiye kazanıyor.
Akbank, ülkenin dört bir yanında ihracatla büyümek isteyen herkese
sonuna kadar destek oluyor. Haydi, yürüelim arkadaşlar!

444 23 23

www.akbank.com

AKBANK

sizin için

5 işçi çalıştıran ücreti bankadan ödeyecek

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Süleyman Soylu, kayıt dışı istihdamla ilgili çalışmalarının sürdürdüğünü belirterek "5 ve üzerinde işçi çalıştıran işletmeler bundan sonra ücretleri bankalardan ödeyecek" dedi. Soylu, "Bir işyerinde 10 kişiden fazla

çalışan varsa bunların ücretleri bankalar marifetiyle ödeniyordu. Şimdi kayıt dışıyla ilgili bir adım atabilmek ve bu konuda bir adım daha öteye geçebilmek için bu sayıyı 5'e düşürüyoruz. 5 ve üzerinde işçi çalıştıran işletmeler bundan sonra ücretleri bankalardan ödeyecek" dedi.

Kamu yatırımlarında aslan payı ulaştırmanın

2016 Yılı Yatırım Programından yapılan derlemeye göre, bu yıl gerçekleştirilecek 64,9 milyar lira tutarındaki kamu yatırımının 19,2 milyar lirası yeni projelere, 44,5 milyar lirası devam eden projelere ve 1,2 milyar lirası etüt projelere harcanacak. Kamu yatırımlarının yüzde 30'u ulaştırma sektörüne tahsis edilecek. Yatırım programında, ulaştırma sektörünün yatırım harcaması geçen yıl 14,5 milyar lira olarak belirlenirken, bu yıl yüzde 37 artışla 19,9 milyar liraya yükseldi. Söz konusu bütçenin 6,7 milyar lirası yeni projelerden, 12,8 milyar lirası devam eden projelerden, 354 milyon lirası da etüt projelerden oluştu.

"Yeraltı"na 1,5 milyar TL yatırım

Kamunun madencilik sektörü için bu yıl ayırdığı yatırım tutarı, toplam 54 proje için yaklaşık 1,5 milyar lira oldu.

Kalkınma Bakanlığı'nca hazırlanan 2016 Yılı Yatırım Programı'ndan yapılan derlemeye göre, bu yıl gerçekleştirilecek kamu yatırımları arasında 1 milyar 480 milyon 668 bin liralık yatırım bütçesi madencilik sektörüne gitti. Kamu kurum ve kuruluşları bu yıl madencilik sektöründe 54 proje uygulanacak.

Madencilik alanında en fazla kaynak 815 milyon lira ile Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı (TPAO) Genel Müdürlüğü'ne ayrılacak. TPAO'nun sadece bu yılki 5 projesi için 788 milyon 559 bin liralık harcama yapılacak.

Sektörde en fazla kaynak ayrılan ikinci kurum, Maden Tetkik ve Arama (MTA) Genel Müdürlüğü oldu. Kurumun 6 projesi için 233 milyon 868 bin liralık kaynak ayrıldı.

BANKACILIKTA TEKNOLOJİNİN GELDİĞİ SON NOKTA: YAPI KREDİ CÜZDAN

Siz de akıllı telefonunuza Yapı Kredi Cüzdan uygulamasını indirin, Yapı Kredi kredi kartlarınızın tüm bilgi ve ayrıcalıklarını cebinizde taşıyın, kampanya ve fırsatlara kolaylıkla ulaşın.

Kart bilgilerinizi ve işlemlerinizi görüntüleyebilirsiniz.

Size özel fırsatlardan yararlanabilirsiniz.

Telefonunuzdan mobil ödeme yapabilirsiniz.

 YapıKredi

Hızmette sınır yoktur.

IMF'den ekonomik durgunluk uyarısı

IMF, 2016 yılının ilk 'Dünya Ekonomik Görünüm Raporu'nu yayınladı. IMF, Çin ekonomisindeki yavaşlama, uzun süredir düşük seyreden petrol fiyatları ve gelişmiş ekonomilerde kronik hale gelen zayıflık nedeniyle küresel büyüme tahminlerini bir yıl içinde dördüncü defa düşürdü. IMF bu yıl için küresel büyüme tahminini ocak ayında açıkladığı yüzde 3.4 seviyesinden yüzde 3.2'ye indirdi. Dünya Ekonomik Görünümü raporunda IMF ekonomik durgunluk tehlikesinin arttığı uyarısında bulundu ve bu nedenle küresel ekonominin döviz kurlarındaki değer kayıpları ve jeopolitik gelişmelerin yaratacağı şoklara daha kırılgan hale geldiğini belirtti.

Avustralyalı madenci Citigold Corp ile Hintli Essel Group, faaliyette olduğu 150 yıl boyunca 25 milyon ons altın üreten Kolar altın madenini yeniden açmak için harekete geçti. Citigold Yönetim Kurulu Başkanı Mark Lynch, "Yerel bir ortağınız yoksa Hindistan çalışmak için zorlu bir yer olabilir. Bu madenin tekrar açılmasının anahtarı olacak sağlam bir yerel ortaklık kurarak ev ödevimizi yaptık" dedi. Tarihi Kolar altın madeni Hindistan'ın güney eyaleti Karnataka'da yer alıyor. Ülkenin en büyük maden alanlarından birisi olan Kolar, altın fiyatlarının düşmesiyle 2001'de faaliyetlerini durdurmuştu. Hint hükümeti de işletme yetkisi Bharat Gold Mines elinde bulunan Kolar altın madeninin tekrar açılmasına sıcak bakıyor. Geçtiğimiz günlerde Madenlerden Sorumlu Genel Sekreter Balvinder Kumar, Hükümetin başta Kolar olmak üzere üç altın madenini elden çıkarmak istediğini açıklamıştı.

Hindistan'dan 'altın' hamle

Petrol yıl sonunda 50 dolar olabilir

Rusya'nın en değerli şirketi Rosneft'in Başkanı Igor Sechin, petrol sektörüne yatırımların azaldığı ortamda fiyatların sonsuza kadar düşük kalamayacağını bildirdi. ABD'de kaya gazı sektörüne yatırımların devam edebilmesi için petrol fiyatının 45-50 dolar/varil aralığında olması gerektiğini belirten Sechin, piyasalara yeni arz sağlayacak yatırımlar azaldıkça fiyatların yükseleceğini vurguladı. Sechin, "Düşük petrol fiyatı konseptinin 10-15 yıl süreceği görüşüne katılmıyorum. Düşük petrol fiyatı çok uzun süre devam edemez, çünkü cari fiyatlar yatırımların devam etmesine imkan vermiyor" diye konuştu. Bu arada Rusya Enerji Bakanı Aleksander Novak da yılın ikinci yarısında petrol fiyatlarının 40-45 dolar/varil seviyesinde toparlanmasını beklediğini, fiyatın yıl sonunda 50 dolar/varil seviyesini görmesi potansiyeli olduğunu söyledi.

HERKES İÇİN

AİLELER ANNELER BABALAR ÖĞRENCİLER GENÇLER ÇİFTÇİLER DOKTORLAR
ÖĞRETMENLER ECZACILAR İŞÇİLER YÖNETİCİLER ASKERLER YAZARLAR
TURİZMCİLER KOBİ'LER ARKEOLOGLAR GİRİŞİMCİLER SPORCULAR
MÜHENDİSLER REKLAMCILAR TAKSİCİLER ÇİNİCİLER AMBALAJCILAR
OKUTMANLAR SOSYAL HİZMET UZMANLARI MOBİLYACILAR JİMNASTİKÇİLER
ŞOFÖRLER REHBERLER SİGORTACILAR BERBERLER MANAVLAR
SEKRETERLER EMLAKÇILAR STİLİSTLER PİLOTLAR ÇEVİRMENLER MEMURLAR
NAKLİYECİLER DEMİRCİLER KURUYEMİŞÇİLER NALBURLAR ANALİSTLER
DİYETİSYENLER OPERATÖRLER FUTBOLCULAR ESKİCİLER FIRINCILAR
BOYACILAR ASİSTANLAR DONDURMACILAR AŞÇILAR KASAPLAR MODELLER
BAKKALLAR MODACILAR BİLİM ADAMLARI YÜZÜCÜLER GURMELER
ESKİCİLER SES TEKNİSYENLERİ SANAYİCİLER GAZETECİLER RESSAMLAR
IŞIKÇILAR HEMŞİRELER TAHSİLDARLAR KAPTANLAR MUHTARLAR BESİCİLER
POLİTİKACILAR KUAFÖRLER PANSİYONCULAR DANCILAR BENZİNCİLER
MAKİNİSTLER KOSTÜMCÜLER SAĞLIKÇILAR MİMARLAR HIRDAVATÇILAR
CANKURTARANLAR AYAKKABI TAMİRCİLERİ KİMYAGERLER AVUKATLAR
TABELACILAR DEKORATÖRLER HARİTACILAR ESTETİSYENLER ÇİÇEKÇİLER
KÖŞE YAZARLARI BORSACILAR EV HANIMLARI REKLAMCILAR MÜZİSYENLER
İNŞAATÇILAR YARGIÇLAR METİN YAZARLARI CERRAHLAR YAYINCILAR
TEKNİKERLER KAYNAKÇILAR TAMİRCİLER İŞLETMECİLER PSİKOLOGLAR
LOSTRACILAR ELEKTRİKÇİLER BİLİŞİM UZMANLARI EV HANIMLARI GRAFİK
TASARIMCILAR MANİFATURACILAR BAHARATÇILAR KOREOGRAFLAR
TEKSTİLCİLER MADENCİLER POLİSLER TESİSATÇILAR HOSTESLER
VEZNEDARLAR İPLİKÇİLER KASİYERLER KEBAPÇILAR SARRAFLAR
PAZARLAMACILAR KIRTASIYECİLER ARAŞTIRMACILAR FOTOĞRAFÇILAR
KURYELER DOĞRAMACILAR SENARİSTLER DALGIÇLAR MUHASEBECİLER
BÜROKRATLAR BALIKÇILAR SANATÇILAR NOTERLER DANIŞMANLAR
ÇOBANLAR USTALAR EKSPERLER MÜFETTİŞLER MUHABİRLER OYUNCULAR
MATBAACILAR TORNACILAR ÇANTACILAR KAPICILAR MÜBAŞİRLER
KAMERAMANLAR KÖMÜRCÜLER MÜFTÜLER OYUNCAKÇILAR SPİKERLER
KABZIMALLAR MÜTEAHHİTLER SOSYOLOGLAR SİMİTÇİLER SUCULAR
CAMCILAR KARİKATÜRİSTLER GALERİCİLER TESVİYECİLER ARŞİVCİLER
ELEŞTİRMENLER BANKACILAR ŞAİRLER PAZARCILAR HAKEMLER
BAKICILAR KÜTÜPHANECİLER TATLICILAR SAATÇİLER OVERLOKÇULAR
MÜŞAVİRLER DEFTERDARLAR SAHAFLAR TEZGAHTARLAR ANİMATÖRLER
EDİTÖRLER BİLGİSAYARCILAR TEMİZLİKÇİLER BAHÇIVANLAR
ÇİLİNGİRLER KOMEDYENLER BULAŞIKÇILAR ANTRENÖRLER
POSTACILAR İTFAİYECİLER İŞLETMECİLER ZABİTALAR EMEKLİLER İÇİN

BİR BANKADAN DAHA FAZLASI

Ziraat Bankası

AB çökme tehlikesiyle karşı karşıya mı?

Milyarder yatırımcı George Soros, AB'nin sığınmacı krizini çözmek için büyük bir nakit desteği üzerinde anlaşmaya varamaması halinde çökme tehlikesiyle karşı karşıya olduğunu açıkladı. Soros, Avrupa'nın her yıl kabul edebileceği, sindirebileceği sığınmacı sayısının 300-500 bin arasında olduğunu belirtirken, AB'nin sığınmacılar için yılda en az 30 milyar euro harcaması gerektiğini vurguladı.

Soros, "30 milyar euro muazzam bir rakam gibi gelebilir, ancak uygun perspektiften bakıldığında o kadar büyük değil. İlk olarak, gerekli fonların sağlanmamasının AB'ye maliyetinin çok daha büyük olacağını farkına varmalıyız" dedi.

Irak, müteahhitlere tahvile ödeme yapacak

Irak hükümeti petrol fiyatlarındaki düşüşlerden dolayı ödemelerde yaşanan gecikmelere çözüm olarak müteahhitlere nakit yerine tahvil verecek. Irak Merkez Bankası tarafından yapılan açıklamada tahvillerin yerel piyasada işleme sokulabileceği veya indirim karşılığında bankalarda nakite çevrilebileceği belirtilirken, vade veya faiz oranı konusunda bir detay verilmedi. Tahvillerin aynı zamanda kredi garantileri olarak kullanılabilmesinin belirtildiği açıklamada, tahvillerin ne zaman işleneceği konusunda bir bilgi yer almadı.

20 milyar dolarlık cezası onaylandı

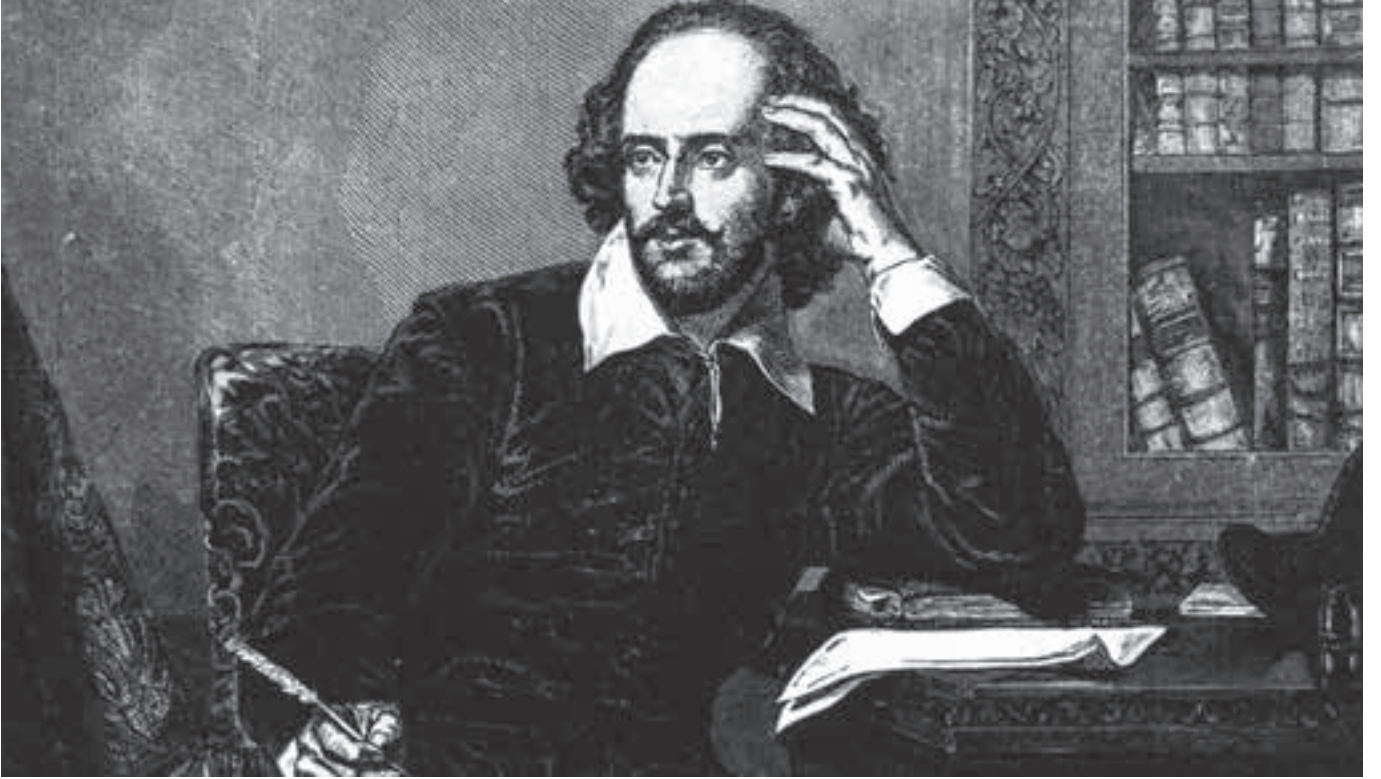
Ingiliz enerji şirketi BP'nin 2010'da Meksika Körfezi'ndeki sondaj kuyusunda meydana gelen felaket sonucu 20 milyar dolar tazminat ödemesi teklifi onaylandı. New Orleans Federal Mahkemesi Yargıcı Carl Barbier'in onayladığı teklife göre, sondaj kuyusundaki sızıntı ve yangın sonucunda çevreye verilen zararın karşılanması için BP, ABD'li yerel yönetim ve 5 eyalete, gelecek 16 yılda toplam 20,8 milyar dolar ödeyecek. Tazminat, ABD'de tek bir kurumun uzlaştığı en büyük miktar olma özelliği taşıyor. ABD tarihindeki en büyük çevre felaketi olarak adlandırılan sızıntı sonucu BP'nin Meksika Körfezi'ne komşu eyaletlerde zarar gören iş yeri ve sakinlere tazminat ödeme davası 2012 yılından beri devam ediyor.

→ İş Bankası'ndan ←
**DIŞ TİCARETE
DESTEK**

İş Bankası olarak kurduğumuz yaygın muhabir ağı ve geniş bir yelpazede sunduğumuz ürünlerle, dış ticarete destek olmaya devam ediyoruz.

- BPO (Bank Payment Obligation - Banka Ödeme Yükümlülüğü)
- İhtiyacınıza uygun kur korumalı döviz kredisi, spot döviz kredisi ve diğer ihracat kredileri
- Kur ve faizdeki dalgalanmalardan koruyan türev ürünler ve çok daha fazlası için sizleri şubelerimize bekliyoruz.

**"İyi Veya Kötü İnsan Diye Bir Şey Yoktur.
İnsanlar İyi Veya Kötü Olmayı
Düşünceleriyle Belirlerler."**

WILLIAM SHAKESPEARE
(26 Nisan 1564-23 Nisan 1616)

KOBİ'lerimize bir tıkla birikim yapma fırsatı Deniz'de!

DenizBank'lı KOBİ'ler birikimini AçıkDeniz İnternet Bankacılığı'ndan yapıyor, yüksek faiz oranından yararlanıyor.

KOBİ'lerimize hayat Deniz'de güzel!

İŞTE BİLGİSAYAR DÜNYASININ ÖLÇÜ BİRİMİ

Nasıl günlük hayatta bir uzunluğu ölçmek için metre, bir ağırlığı ölçmek için kilogram kullanıyorsak bilgisayar da bazı miktarları ifade etmek için bilgisayar ölçü birimleri kullanırız. Biz de bilgisayar dünyasının ölçü birimlerini ilginizi çekebileceğini düşünerek araştırdık.

Önce kilobayt ve megabayt...
Sonra gigabayt ve terabayt...
1 megabaytlık, (1 milyon 48 bin 576 bayt) bir belge derginin Forum'da kullandığımız yazı puntoları ile (10 punto) yazılmış 280 sayfaya (A/4) denk geliyor...

1 terabayt ise 280 milyon sayfaya...
Nörologlara göre, insan beyninin bellek kapasitesi 2.5 petabayt...

Bir başka ifadeyle, yaklaşık 3 katrilyon bayt!
Facebook'un kapasitesi ise 100 petabaytın hayli üstünde...
Ve sürekli büyüyor.

Cepte, arabada, evde...
Bilgisayar artık her yerde...
Dünyada sadece kişisel bilgisayarların adeti çoktan 1 milyarı geçti...
4 milyar adet dış fırçası bir o kadar da akıllı telefon olduğunu söylemek yeter de artar bile...
Hasılı, bilgisayarların yaygınlaşmasıyla dijital çağın birim ölçüleri ve terimleri de günlük hayatımıza girdi artık...

DİJİTAL ÇAĞIN BİRİMLERİNİN BAYT CİNSİNDEN DEĞERLERİ

Finansbank'ta Gümrük Vergisi Ödemek Çok Kolay!

Şubenizden yetki tanımlı yaptırın; SMS ile borç bilginizi, **SOR** boşluk **BEYANNAME NUMARANIZI** yazıp **3252**'ye SMS göndererek sorgulayın.

Gelen borç bilgisine istinaden ödeme yapmak için **ODE** boşluk **BEYANNAME NUMARANIZI** yazıp **3252**'ye SMS gönderin, ödemeniz talimatınıza istinaden kolayca gerçekleşsin.

Kentsel dönüşümde hedef

AKILLI ŞEHİRLER

2012'de yürürlüğe giren 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüşümü Hakkındaki Kanun ile yeni bir dönem başladı. Türkiye genelinde riskli bölgelerde kentsel dönüşüm için start verilirken, uzmanlar ise çağdaş bir şehircilik anlayışının ön plana çıkarılmasını istiyor, uygulamaların da ağır işlediği görüşünü paylaşıyor.

TOKİ ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı “Akıllı Şehirler” için kolları sıvadı. Bu doğrultuda daha az enerji harcayan, az su tüketen, toplu taşıma sistemleriyle ulaşım sorunu çözülmüş, ekolojik kentlerin temelini atıldığı yeni bir şehircilik anlayışına öncelik verilmesi planlanıyor.

Deprem bölgelerinde yürütülen kentsel dönüşüm çalışmalarının Türkiye’deki şehircilik anlayışını değiştirmesi bekleniyor. 17 Ağustos 1999 Marmara, 12 Kasım 1999 Düzce, 19 Mayıs 2011 Sivrihisar, 23 Ekim – 9 Kasım 2011 Van ve Erciş depremlerinde yaşanan can ve mal kayıpları “kentsel dönüşümü” özellikle deprem bölgelerinde zorunluluk haline getirdi.

Yaşanan acı depremlerin ardından ilk adım ise 2000 yılında Zorunlu Deprem Sigortası başlatılarak atıldı. 2012 tarihinde yürürlüğe giren 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüşümü Hakkındaki Kanun ile de yeni bir döneme girildi. Kanun ile afetler sonucu bir daha can kaybı yaşanmaması için, afet riski altındaki alanlar ile bu alanlar dışındaki riskli yapıları, sağlıklı ve güvenli yaşama çevrelerine dönüştürmek hedeflendi. Bu doğrultuda tüm Türkiye’de riskli alanlar tek tek tespit edilerek, kentsel dönüşüm bölgeleri belirlendi.

Fikirtepe örnek oldu

2013’te ayda 50 bina kentsel dönüşümden yararlanırken, bu rakam 2014’te ayda bin 500 bina seviyesine ulaştı.

Türkiye çapında bakıldığında ise toplam 20 bin bina kentsel dönüşüm sistemine giriş yaptı. Her bir binanın ortalama 10 daireden oluştuğu düşünülürse, en az 200 bin ailenin kentsel dönüşüm projelerinden yararlandığını söylemek mümkün.

Kentsel dönüşüm projelerinin yaklaşık dörtte üçü İstanbul ve

çevresinde gerçekleşirken, Türkiye kentsel dönüşüm kavramını ise ilk olarak İstanbul -Fikirtepe bölgesi ile tanıdı. Fikirtepe’de bugüne kadar imza aşamasını tamamlayıp inşaat ruhsatı alabilen üç firma bulunuyor. Çalışmaların sürdüğü Fikirtepe, Türkiye’de bir ilk olması açısından önem arz ederken, uygulamadaki bazı aksaklıklar ile sürecin ağır işlemesi de eleştiri konusu oluyor.

“Yasadaki eksikler giderilmeli”

Uzmanlar özellikle yönetmelikler ile yasanın bir bütünlük arz etmesini ve 6306 sayılı yasanın aksayan yanlarının düzeltilmesini istiyor.

Parsel bazında değil de ada bazında projeler geliştirilmesi gerektiğine dikkat çekilirken, “Kentsel Dönüşüm Fonu” kurulması da gelen öneriler arasında yer alıyor.

Uzmanlar ve iş dünyası temsilcileri deprem bölgelerinde “sadece dayanıklı bina” anlayışının yeterli olmayacağı uyarısında bulunurken, kentsel dönüşümde öncü kurum TOKİ ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ise “Akıllı Şehirler” için kolları sıvadı.

Bu yeni anlayış çerçevesinde kentsel dönüşümde daha az enerji harcayan, az su tüketen, bisiklet yollarıyla birbirine entegre olan, toplu taşıma sistemleriyle ulaşım sorunu çözülmüş, ekolojik kentlerin temelini atıldığı yeni şehircilik anlayışı başlatılıyor.

Kullanılan inşaat malzemesinden geri dönüştürülen evsel atığa, ulaşım sisteminden enerji üretim ve tüketimine kadar emisyonların azaltılmasını sağlayan temiz ve çevreci akıllı kentlerin inşa edilmesi planlanıyor.

Yepyeni şehircilik anlayışı geliyor

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı da kentsel dönüşüm sürecinde afetlere dayanıklı, sağlam konutlar inşa ederken, yepyeni bir şehircilik anlayışını hayata geçirmek üzere kolları sıvadı. Bakanlık, daha az enerji harcayan, az su tüketen, bisiklet yollarıyla birbirine entegre olan, toplu taşıma sistemleriyle ulaşım sorununu çözülmüş, ekolojik kentlerin temellerini attığı yeni şehircilik anlayışını başlatıyor.

"Kentsel dönüşümde yolumuza "akıllı şehirler" adını verdiğimiz strateji ile devam edeceğiz" diyen Çevre ve Şehircilik Bakanı Fatma Güldemet Sarı, sorularımızı şöyle yanıtladı.

Deprem bölgelerinde kentsel dönüşümüne yönelik Bakanlığınızın yaptığı çalışmaları öğrenebilir miyiz?

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı olarak afet riski, göç ve çarpık yapılaşma gibi problemleri olan kentlerimizin daha yaşanabilir ve marka şehirler haline getirilmesini hedefliyoruz.

Bu anlamda kentsel dönüşüm olmazsa olmazımızdır. Kentsel dönüşüm ile insan odaklı, yüksek kaliteli, güvenli, konforlu ve modern olduğu kadar kadim şehir kültürümüzün de yansımaları olan yeni yerleşim alanları ve yaşam alanları oluşturmayı amaçlıyoruz.

“ İnşaat malzemesinden geri dönüştürülen evsel atık ile enerji üretim ve tüketimine temiz ve çevreci akıllı kentleri inşa edeceğiz. ”

Seferberlik başlattık

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan öncülüğünde, 2012 yılında başlatılan "Kentsel Dönüşüm Seferberliği" bu hedeflere ulaşma yolunda çok önemli bir dönüm noktası olmuştur. Bu seferberlikte, Türkiye'nin 81 ilinde sağlıklı ve güvenli yaşam çevrelerini oluşturmak amacıyla 2012 yılında '6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun' yürürlüğe konulmuştur. Bu kanun kapsamında vatandaşlarımızın afetler karşısında risk taşıyan yaşam çevreleri ve konutlarının güvenli, sağlıklı yaşam alanlarına dönüşmesi sağlanmaktadır. Yaklaşık 3,5 yıllık uygulama dönemini geride bıraktık. Bu süreçte 47 farklı ilimizde Bakanlar Kurulu Kararı ile 180 adet riskli alan ilan edildi. Ayrıca 81 ilimizin tamamında 100 bini aşkın riskli yapı tespiti yapıldı. Bu bağlamda dönüşüm uygulamalarından etkilenen nüfus büyüklüğü yaklaşık 2,5 milyon kişiye ulaştı. Söz konusu alanlarda ve riskli yapılarda yürütülen dönüşüm çalışmaları, Bakanlığımızca sağlanan kira ve faiz desteği, proje giderleri ve bazı muafiyetler eşliğinde, yerel idareler, TOKİ ve vatandaşların katılımı ile devam etmektedir.

“ Afet riski, göç ve çarpık yapılaşma gibi problemleri olan kentlerimizin daha yaşanabilir ve marka şehirler haline getirilmesini hedefliyoruz. ”

Öncelik huzur ve güven

Vatandaşlarımızın sağlıklı ve sağlam konutlarda yaşaması, şehirlerimizin doğal, tarihi ve yöresel dokusu korunarak, insanların mutluluğu, huzuru ve güvenini temel alacak şekilde planlanması en büyük önceliğimizdir. Bizim kentsel dönüşüm ile yapmak istediğimiz de tam olarak budur.

Bakanlık olarak kentsel dönüşüm sürecinde afetlere dayanıklı, sağlam konutlar inşa ederken, yepyeni bir şehircilik anlayışını da hayata geçirmek üzere kolları sıvadık. Daha az enerji harcayan, az su tüketen, bisiklet yollarıyla birbirine entegre olan, toplu taşıma sistemleriyle ulaşım sorununu çözülmüş, ekolojik kentlerin temelini atıldığı yeni şehircilik anlayışını başlatıyoruz.

Kullanılan inşaat malzemesinden geri dönüştürülen evsel atığa, ulaşım sisteminden enerji üretim ve tüketimine kadar emisyonların azaltılmasını sağlayan temiz ve çevreci akıllı kentleri inşa edeceğiz. Kentsel dönüşümde yolumuza "akıllı şehirler" adını verdiğimiz bu strateji ile devam edeceğiz.

Kentsel dönüşümde önceliği hangi bölge ve şehirlere verdiniz?

81 ilimizin sağlıklı, güvenli, çevresiyle barışık yaşam alanlarını oluşturmak amacıyla kentsel dönüşüm faaliyetlerini yürütüyoruz. Kentsel dönüşümde öncelikli olarak, afet riski altında bulunan; vatandaşlarımızın can ve mal güvenliğini tehdit eden, kentlerimizin sağlıklı gelişimini engelleyen alanlarda çalışmalarımızı sürdürüyoruz.

Vatandaşların talepleri dikkate alınmalı

Kentsel dönüşümde iş dünyasından beklentileriniz nelerdir?

Kentsel dönüşüm, her şeyden evvel insan odaklı bir süreç olmak zorundadır. Bu süreç, içerisinde toplumsal, ekonomik ve sosyolojik pek çok unsuru barındırmaktadır. Güvenli yapılar inşa ederek dönüşüm sürecine destek verilirken, vatandaşların talep ve beklentilerinin dikkate alınması, dönüşümün uzlaşa ve gönüllülük esasına göre yürütülmesi sağlanmalıdır. Doğru planlama ile daha güvenli yapılar inşa edilmesi afetler karşısında yaşanabilecek zararları en aza indirecektir. Bu süreçte iş dünyasının, yatırımcıların ve ilgili paydaşların kentsel dönüşümün tüm bileşenlerini dikkate alarak, gereken duyarlılık ve bilinçle hareket etmesi bizler için çok önemlidir.

TOKİ, 131 farklı proje yürütüyor

Afetlere karşı riskli, yapı ömrünü tamamlamış konut stoğu, ülkemizin en önemli iskan sorunları arasında yer alıyor. Ülkemiz kentlerinde bulunan kaçak, gecekondular, köhnemiş ve fonksiyonunu yitirmiş, riskli durumdaki yapılar, içinde yaşayanların mal ve can güvenliğini tehdit etmenin yanı sıra şehirlerin sağlıklı gelişimini ve sürdürülebilirliğini engelliyor.

Bu temel sorunun çözümüne dönük Türkiye'nin en büyük kentsel dönüşüm

hareketini ise TOKİ yürütüyor. Başbakanlık Toplu Konut İdaresi (TOKİ) Başkanı Mehmet Ergün Turan deprem bölgelerinde yürütülen kentsel dönüşüm çalışmaları hakkındaki sorularımızı şu şekilde yanıtladı:

TOKİ'nin deprem bölgelerindeki kentsel dönüşüm çalışmalarını öğrenebilir miyiz?

Rekabetçiliği ve sosyal uyumu geliştiren Kentsel Dönüşüm Programı Eylem

Planı çerçevesinde 49 ilde yerel yönetimlerle müştereken başlattığımız büyük kapsamlı kentsel yenileme programı kapsamında; 131 farklı proje fiili olarak sürdürülmekte olup, 236.366 konutluk kentsel dönüşüm projesi başlatılmıştır. 111.141 konutun ihalesi yapılmış, 75.761 konutun üretimi ise tamamlanarak hak sahibi olan vatandaşlara teslim edilip yeni bir yaşamın kapıları açılmıştır.

17 Ağustos 1999 Marmara, 12 Kasım 1999 Düzce, 19 Mayıs 2011 Simav, 23 Ekim – 9 Kasım 2011 Van ve Erciş depremlerinde yaşanan can ve mal kayıpları "kentsel dönüşümü" özellikle deprem risk bölgelerinde zorunluluk haline getirdi. Kentsel Dönüşüm Programımızda deprem riski yüksek şehirlerin barındırdığı tehlikeyi esas alarak, önceliğimizi deprem kuşakları üzerindeki yerleşimlere veriyoruz. 1. dereceden 5. dereceye deprem kuşakları üzerindeki riskli alanları projelendirdik. Yaklaşık 236

bin konutluk Kentsel Dönüşüm Programı'nı 171 bin konutu kapsayan bölümünü bu kuşaklar üzerinde uyguluyor.

Kentsel dönüşümde önceliği hangi bölge ve şehirlere verdiniz?

TOKİ olarak Kentsel Dönüşüm Programı'mızda deprem riski yüksek şehirlerin barındırdığı tehlikeyi esas alarak, önceliğimizi deprem kuşakları üzerindeki yerleşimlere veriyoruz. 1. dereceden 5. dereceye deprem kuşakları üzerindeki riskli alanları

“ İstanbul'da kentsel dönüşüm konusunda önümüzdeki dönemde çok daha aktif olacağız. Şu anda yedi ilçe ile sonlanma aşamasına gelmiş, bir ay içerisinde ihaleye çıkacağımız yerler var. ”

projelendirerek, yaklaşık 236 bin konutluk Kentsel Dönüşüm Programı'mızın 171 bin konutu kapsayan bölümünü bu kuşaklar üzerinde uyguluyoruz.

Yerel yönetimlerle çalışıyoruz

İdaremizce yürütülen kentsel dönüşüm projelerinde ülkemizin geneli itibarıyla bir deprem kuşağında yer aldığı gerçeği de dikkate alındığında öncelik deprem odaklı afet riskli alanlar olmakla birlikte, kent merkezlerinde hem fiziksel, hem de sosyal anlamda köhnemiş, fonksiyonunu yitirmiş, kent için bir katkı oluşturmadığı gibi sorun teşkil eden alanlarda da yerel yönetimlerin talebi ve işbirliğinde, inandığımız, kente bir değer katacak ve kendi içinde bir anlam ifade eden projelere desteğimiz her zaman sürecektir.

Deprem tehlikesi, toplumsal uyum ve şehir dokusunun korunması açısından en riskli ve rehabilitasyona ihtiyaç olan şehirlerin başında İstanbul geliyor. İstanbul gibi kadim bir şehrin kentsel dönüşüm açısından projelendirilmesi, titizlik ve özel çalışma

gerektiriyor. Başta İstanbul olmak üzere, bölgeye özel kentsel dönüşüm projeleri yürüten İstanbul Hizmet Birimimiz İstanbul'da kapsamlı projeksiyonlar gerçekleştiriyor, ayrıntılı çalışmalar yürütüyor.

İstanbul'da daha aktif olacağız

İstanbul'da kentsel dönüşüm konusunda önümüzdeki dönemde çok daha aktif olacağız. Şu anda 7 ilçe ile sonlanma aşamasına gelmiş, bir ay içerisinde ihaleye çıkacağımız yerler var. Bunlar Gaziosmanpaşa, Esenler, Güngören, Üsküdar, Beyoğlu, Bayrampaşa ve Bağcılar'dır.

Deprem kuşakları üzerindeki şehirlerimizde örnek kentsel dönüşüm projeleri yürütüyoruz. '1. Derece Deprem Risk Alanı' üzerinde olan Uşak ilimize yeni değerler katacak kentsel dönüşüm projemiz hızla sürdürülüyor. Uşak'ta, 'Yerinde Kentsel Dönüşüm'ün en kapsamlı örneklerinden birini hayata geçiriyoruz. Eski Tabakhane bölgesinde 430 bin metrekarelik alanda 2 etap halinde gerçekleştirilen proje, diğer Anadolu kentlerine örnek teşkil ediyor.

Kent için milat olacak

Bu yıl içinde tamamlayacağımız dönüşüm projemiz, kent için de bir milat olacak. Tamamı idaremiz tarafından finanse edilen 450 milyon lira maliyetli dev projemizde, 1.051 konut, 923 işyeri, 750 kişilik cami, 24 derslikli ilköğretim okulu ve sağlık ocağını da ihtiva eden kentin yeni yaşam ve iş merkezi kuruluyor.

Birinci Derece Deprem Risk Alanı üzerinde yer alan Çankırı ilimizde yürüttüğümüz kentsel dönüşüm projesi kapsamında ilk aşamada 280 konutu hak sahibi vatandaşlarımıza teslim ettik. Merkez Mimar Sinan Mahallesi 2. Etap alanda ise idaremizin yeni vizyonuna uygun ve ülke genelinde ses getirecek bir kentsel tasarım projesi çerçevesinde, mahalle kültürüne uyumlu 502 konutumuzun yapımı devam ediyor.

Çevre düzenlemesi öncelikli

Tarihî Çankırı Kalesi'nin yamacında şehrin tüm alanlarından rahatlıkla görünen bir noktada konumlanan konutlarımızı, yatay ve yerel mimari perspektifiyle hayata geçiriyoruz. Toplu Konut İdaresi olarak sadece yapıları yıkıp yerlerine yenilerini inşa etmenin ötesinde çevre düzenlemeleri, donatı alanlarıyla sosyal ihtiyaçlara da yanıt veriyoruz. 0-5 yaş okul öncesi çocuk grubundan üniversite

gençliğine, kadınlardan erkeklere, tüm nüfus profillerine dönük ihtiyaç ve beklentileri düşünerek yerleşimleri, yerel dinamikler ışığında, teknik ve mühendislik bilgi birikimimizle çağdaş standartları baz alarak yeniliyoruz.

Deprem bölgelerinde kentsel dönüşümde iş dünyasından beklentileriniz nelerdir?

Kentsel Dönüşüm'e sadece fiziksel bir iyileştirme, "sağlam bina yapmak" şeklinde bakmıyoruz. Sosyal, kültürel ve fiziki dönüşümü, bütünleşik temel unsurlar olarak ele alıyoruz. Yapılan üretimlerin, sosyal dokuya uyumluluğunu, tarihi ve kültürel geçmişi güçlü alanlarda kimliği zedelememesini, fiziki olarak güvenli ve mekansal açıdan sürdürülebilir olmasını önemsiyoruz. Sosyal ve kültürel farkları bir toplumsal zenginlik olarak görüp kentsel tasarım ve mimari projelerle harmanlayarak hak sahiplerine sunma yaklaşımını benimsiyoruz. Zira projelerin sosyal yönü üzerinde tüm paydaşların kapsamlı düşünerek ortak akla ulaşması, STK'ların katkı sağlaması, dönüşümün çok yönlü başarısını artırıyor.

İş dünyası destek vermeil

Kentsel dönüşüm aynı zamanda bir zihinsel dönüşümdür. İnsanların karşılıklı

adım atmasıyla ilerlenebilecek bir çalışmadır. Sürecin başarılı olabilmesi için başta mülk sahipleri olmak üzere, tüm paydaşların bu işin önündeki engelleyici yaklaşımlardan uzak durması gerekiyor. Başta deprem olmak üzere barındırdığı risk ve tehlikeler karşısında dönüşüm gereklilik değil, zorunluluktur. Son olarak en büyük yanlıgı kentsel dönüşümün bir zenginleşme aracı olarak görülmesidir. Kentsel dönüşüm projelerini sosyal devletin bir yükümlülüğüdür. Özel sektörün, kamunun ve hak sahiplerinin, dönüşümleri bir fırsat ve zenginleşme aracı olarak değil, geleceğimizi garanti altına alan, çocuklarımızı daha sağlıklı şehirlerde yaşatma çabası olarak görmeleri gerekiyor. İş dünyasının özellikle kentsel dönüşüm projelerine memleket eksenli bir perspektifle yaklaşarak, bölgelerinde hak sahibi olan vatandaşların memnuniyetlerinin azami korunmak üzere çalışma yürütmesi, bu yolla kamunun desteklenip ülkemizin güçlenmesinin yolu açılmalıdır.

Kültürel ve tarihi değerlerimizi korumaya yönelik yürütülen kentsel dönüşüm projeleriniz var mı?

Tarihî kent alanları ve yapılar, kentlerin kimliğini oluşturmaları açısından önemlidir. Bu nedenle, tarihî alanlar ile yapılarının

TOKİ Kentsel Dönüşüm Programı Deprem Risk Alanları Konut Çalışmaları

Deprem Risk Bölgeleri	1. Derece Deprem Risk Alanı	2. Derece Deprem Risk Alanı	3. Derece Deprem Risk Alanı	4. Derece Deprem Risk Alanı	5. Derece Deprem Risk Alanı	TOPLAM
Proje Sayısı	48	51	19	30	4	152
Yıkım Sürecindeki Konut Sayısı	9.294	11.263	11.532	11.681	2.526	46.296
Yapımı Süren Konut Sayısı	29.16	19.006	14.274	25.82	450	88.71
Toplam Konut Sayısı	49.047	42.311	26.852	48.064	4.673	170.947

korunması ve sürdürülebilirliği o kentin kimliğinin korunmasına ve gelişimine katkı sağlar Bu yüzden İdaremiz bugüne kadar sürdürmekte olduğu kentsel dönüşüm projeleri kapsamında dönüşüm yaparken, proje alanında varsa mevcut kültürel ve tarihi değerleri özellikle korumaya ve iyileştirmeye özen göstermektedir. Örneğin İdaremiz ile Nevşehir Belediyesi arasında imzalanan bir protokol ile yürütülmekte olan Nevşehir Kale Etrafı Kentsel Dönüşüm Projesi kapsamında, Belediye tarafından inşaat uygulamaları öncesi yürütülen yıkım çalışmaları sırasında yer altı mağaraları ve tarihi kalıntılar tespit edilmiş olup bu alanın dünyanın en büyük eski yerleşimlerinden olduğu düşünülen bir yeraltı şehri olduğu belirlenmiştir. Bu doğrultuda proje alanı Nevşehir Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun kararı ile 3.derece arkeolojik sit alanı ilan edilmiştir. Zira, bu bölgede 7 kilometrelik tüneller boyunca keşfedilmiş yeni bir yeraltı kentinin kalıntılarına ulaşılmış olup, Anadolu tarihine de ışık tutabilecek önemli bir tarihi zenginliğimiz, Nevşehir ilimize de çok önemli değerler katacaktır. Bu gelişme üzerine İdaremiz Nevşehir Belediyesi ile birlikte bu alanın korunması konusunda anlaşarak yerinde tahliye edilen hak sahiplerine bu alan dışında (Mehmet Akif Ersoy Mahallesi) üretilen konutlardan sunulmuş ve 3177 konut karşılığı uzlaşma sağlanmış, bunların 2600 adedi teslim edilerek iskan sağlanmıştır. Bununla birlikte İdaremiz Mardin Valiliği ve Belediyenin işbirliğinde 08/03/2012 tarihinde imzalanan protokol kapsamında Mardin-Merkez'de Eski Mardin olarak bilinen sit alanları içinde tarihi doku içindeki, tescilli bulunmayan ve sonradan inşa edilmiş betonarme yapılar

ile eklentilerin temizlenip Koruma Kurulunun görüşleri doğrultusunda hazırlanacak Koruma Amaçlı İmar Planına uygun mülk sahiplerince inkişafın sağlanması amacıyla çalışmalar yürütülmektedir. Bu kapsamda Eski Mardin sit alanı içindeki yıkımı gerekecek yapı maliklerine sunulmak üzere İdaremizce Nur Mahallesi'nde 16/04/2013 tarihli ihale kapsamında başlatılan 1423 Adet Konut, 1'er Adet Ticaret Merkezi ve Cami inşaatı tamamlanmak üzere olup İstasyon Mahallesi'nde ise 20.11.2014 tarihinde Mardin yöresel mimari öğelerini uygun ihale edilen 375 Konut, 16 Derslikli İlköğretim Okulu, Büfe ve Sosyal Tesis İnşaatı işi sürdürülmektedir.

Bunun yanında Şanlıurfa Eyüpnebi'de, Siirt Tillo'da, Siirt Veysel Karani'de çalışmalarımız sürdürülüyor.

Deprem bölgelerinde kentsel dönüşüme yönelik bir araştırma yaptınız mı?

Kentsel Dönüşüm, özellikle deprem odaklı kentsel dönüşüme verdiğimiz öneme binaen 2011 yılında, İstanbul'da Uluslararası katılımlı Kentsel Dönüşüm üst başlığında 2.Konut Kurultayı İdaremizce düzenlenmiş olup sonuçları kentsel dönüşüm çalışmalarımıza ışık tutmaktadır. İdaremizce deprem bölgelerinde projelendirme çalışmalarında tüm Zemin etüdleri ve gerekli mühendislik disiplinleri çerçevesinde detaylı çalışmalar sonucu dikkate alınmaktadır. TOKİ olarak Kentsel Dönüşüm Yenileme Programımızda deprem riski taşıyan bölgelerin dönüşümü esas alınarak, projelendirdiğimiz yaklaşık 236 bin konutluk kentsel dönüşüm projelerimizde 171 bin konutu bu kuşaklar üzerinde uyguluyoruz.

Diyarbakır'da kentsel dönüşüm

Son aylarda Güneydoğu Anadolu'daki bazı illerimizde yürütülen terör operasyonları sonucu kentsel dönüşüm projeleri uygulanacağı konuşuluyor. Özellikle Diyarbakır Sur'da TOKİ'nin faaliyetleri nedir, bundan sonra sürecin neresinde olacak, gerçekten kentsel dönüşüm projeleri "bir insansızlaştırma ve mutenalaştırma" politikasının bir ürünü mü ?

Henüz böylesi terör olayları ve buna karşı operasyonların olmadığı günlerde, İdaremiz ile Diyarbakır Valiliği, Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi ve Sur Belediyesi arasında 14/10/2009 tarihinde imzalanan protokoller kapsamında Alipaşa-Lalebey Mahallesi'nde 13,5 ha, Cevatpaşa-Şemhane Mahalleleri'nde (Surdibi, Hz.Süleyman Cami Karşısı) 11 ha alanda dönüşüm projeleri başlatılmıştır. Sur bölgesi yaklaşık 187 hektar bir alanı kapsamakta olup 4/11/2012 tarih-28457 sayılı Resmî Gazetede Bakanlar Kurulu'nun 22/10/2012 tarih ve 2012/3900 sayılı kararı ile riskli alan ilân edilmiştir. İdaremizce sadece bu alanın 24,5 ha'lık bir bölümünde çalışma yürütülmekte olup kalan alan olan 162,5 ha alanda ise yetki Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'ndadır.

Proje yürüttüğümüz 24,5 ha alanda taşınmaz bulunan şahıslara konut ve nakit bedel ödemesi gerçekleştirilmek suretiyle uzlaşma görüşmeleri yürütülmüş olup günümüze kadar hak sahiplerine 703 adet konut, fiyatları indirimli olacak şekilde sunulmuş, ayrıca bedel anlaşmalarında ise toplam 1040 tapu hissedarına 20.222.122,56 TL ödeme İdaremiz öz kaynaklarından gerçekleştirilmiştir.

Sur içi olarak tariflenen 187 ha alanın tümü için; Diyarbakır Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 19.06.2012 gün ve 565 sayılı kararı ile 1/1000 ölçekli Koruma Amaçlı Uygulama İmar Planı onaylanmıştır. Bu koruma amaçlı imar planı Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi'nce de uygun görülmüştür. İdareler onaylı koruma amaçlı imar planı dışında bir uygulama yapamazlar, aksi yönde yapılan açıklama ve beyanlar tamamen hedef saptırmaktan ibarettir. Diyarbakır-Sur'da İdaremizce 24,5 ha alanda yapılan çalışmalarda amaç halkın katılım ve desteği ile koruma amaçlı imar planı kararları doğrultusunda Diyarbakır'a yakışır, yaşanabilir, güvenli yaşam alanları oluşturabilmektedir.

Denetim olmazsa inşaatçı müteahhit furyası yaşanır

Kentsel dönüşüm, yıpranmış ve riskli hale gelmiş eski yapıların boşaltılmasını ve burada yaşayan kişilerin daha güvenli evlerde oturmasını sağlamak için gereklidir. Deprem gerçeği ile daha hazırlıklı bir şekilde yüzleşmek için tüm ilgili resmi ve özel kurum ve kuruluşlara kanun ve yönetmeliklerde belirtildiği üzere görevler düşmektedir. Ancak tüketicinin de bu konuda artık daha bilinçli davranması gerekmektedir.

Kentsel dönüşüm yasınının çıkmasıyla Türkiye çapındaki yaklaşık 19 milyon konutun yüzde 55'lik kısmının yenilenmesi gündeme geldi. Özellikle İstanbul'un merkezi ama varoş niteliği taşıyan birçok semtinin yenilenmesi gündemde. Öncelik, birinci derecede deprem bölgelerindeki dönüşüm. Bunların 5 milyonu 2000'den sonra yapılmış. Kalan 14 milyon konut incelenmeli. Bunun da yaklaşık 6 milyonunun büyük risk altında olduğunu düşünüyoruz.

150 bin bina risk altında

İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kentsel Dönüşüm Dairesi'ne göre İstanbul'da 150 bin bina risk altında. Olası bir afette bunların 140 bininin ağır hasar alabileceğine dikkat çekiliyor. Proje bütünlüğü sağlamak için 150 bin binanın yanı sıra 100 binanın daha yıkılması öngörülüyor.

1999 depremi hem büyüklüğü hem de yarattığı tahribat ile deprem gerçeğini gözler önüne sererken, riskli bir yapılaşmanın bir an önce düzeltilmesi gerektiğini anlattı. Doğal olarak deprem sonrası olası bir İstanbul depreminin yaratacağı felaketin boyutları konuşuldu, konuşuldu, konuşuldu. Her ne kadar kendi yaptığı binaya riskli raporu alarak kentsel dönüşümü suiistimal etseler de yenileme maliyetini karşılamak için kamunun sağladığı emsal artışına tamah etmeseler de; plan tadilatlarını toplum ve kamu yararının dışına taşırsalar da kentsel dönüşümün başarıya ulaşacağına inanıyoruz.

Yeter ki insanların zihinlerindeki soru işaretleri yaratmadan plan tadilatları yapilsın; imar hakları mantıklı ve makul oranda artırılsın.

İstihdam artacak ekonomi canlanacak

Kentsel dönüşüm yasınının çıkmasıyla birlikte birçok merkezi bölgedeki eski bina ve apartmanların yenilenmesi için çalışmalar başladı. Buraya kadar her şey güzel. İstihdam artacak, ekonomi canlanacak ve hepsinden önemlisi insanlar deprem riski taşımayan konutlarda oturacak diye düşünebiliriz. Ancak bu çalışmalar konut yapım işini profesyonelce sürdüren firmalar tarafından yapıldığı zaman bu düşüncelerde olacağım. Bu çalışmalar sıkı bir denetim altına alınmazsa ortaya 1970'lerde olduğu gibi bir sürü müteahhit çıkacaktır. Bu durum, sektör açısından büyük bir tehlikedir. Kentsel dönüşümle beraber 1970'lerdeki inşaatçı müteahhit furyasını tekrar yaşamamak gerekir.

Eski yerleşim bölgelerinde olduğu için yıkılıp yapılmasını sağlayan 'kat karşılığı yenileme' şeklinde adlandırılan finansman modeli, mevcut imar hakkı nedeniyle kullanılamamaktadır. Özellikle binanın inşasından sonra yol genişletilmesi için yapılmış kesintiler, imar mevzuatındaki komşu mesafeleri gibi konularda yapılmış değişiklikler, yeni yapılacak binaların mevcut büyüklüğünden de daha küçük yapılabilmesine yol açmaktadır. Kısaca, günümüz koşullarında, ortak mahallerin ve bina donatı alanlarının yapılabilmesi için parsel büyüklüğü ve şekli yeterli olmamaktadır. Bu bölgelerde arsaların birleştirilerek daha büyük parseller elde edilmesi bu parsellere ulaştıkları büyüklüklere göre % 10- % 30 gibi emsal fazlalığı vererek özendirilmeli. Yapı adası olduğu takdirde, emsal kat sayısı ne olursa olsun 0,50 emsal fazlalığı vererek teşvik edilmeli.

Bu şekilde büyüyen parsellerde otopark vs gibi donatı alanlarının yer altına inmesi, birkaç bina yerine bir bina yapılabileceğinden ortak alanların daha rasyonel kullanılması, yapılacak inşaatın daha donanımlı firmalar tarafından yapılmasına olanak sağlanacağı gibi bir sürü fayda sağlanacaktır. Bu çözümler, deprem riski taşıyan binaların yıkılıp yapılması için gerekli katma değeri kendi içinden sağlayacaktır.

İstanbul İnşaatçılar Derneği Başkanı
Nazmi DURBAKAYIM

İstanbul'un silueti bozulmamalı

Kentsel dönüşüm çalışmalarıyla birlikte teknik ve mühendislik hizmetleri açısından donanımlı, enerji ve su tasarruflu, yeşil yapılar inşa edilecektir. Gerçekleştirilecek her yeni proje ile çarpık yapılaşmanın olduğu eski bölgelerin yerinde bir bütünlük sağlanmış, birbirinden bağımsız ve parçalı projeler yerine birbirini tamamlayan doğayla barışık, İstanbul'un siluetini bozmayan binalar yükselcektir.

En güzel uygulama daha ortaya çıkmadı ancak ilk ve en önemli pilot uygulaması olarak Fikirtepe'yi gösterebiliriz. Modern şehircilik ilkelerine göre inşa edilecek Fikirtepe yatırımcılar için de önemli fırsatlar sunuyor. Fikirtepe'deki dönüşümün Türk ekonomisine çok büyük bir katkı sağlayacaktır. Yaklaşık 34.000.000 metrekare büyüklüğündeki Kadıköy'ün yüzde dört büyüklüğüne sahip Fikirtepe (1.340.000 m²) sil baştan yeniden inşa edilecek. 5 yılda tamamlanması öngörülen bu önemli dönüşüm ile birlikte yaklaşık 30 milyar liralık bir ekonomik büyüklük ortaya çıkmasını öngörüyoruz.

İstanbul'da dönüşmesi gereken alanlar Bayrampaşa, Fikirtepe, Beşiktaş ve Topkapı'yı sıralayabiliriz. Diğer taraftan Ankara'da Keçiören, Pursaklar, Gölbaşı ve İncek; Konya'da Meram; Şanlıurfa'da Yeşildirek; İzmir'de Basmane, Buca; Bursa'da ise Nilüfer gibi ilçeleri sayabiliriz.

Kentsel Dönüşüm Fonu kurulmalı

Bugüne kadar yapılan kentsel dönüşüm projelerinin pek çoğu yapı risklerinin azaltılması gerekçesi ile geliştirilmektedir. Genel yaklaşım ise daha önceki dönüşüm süreçlerinde olduğu gibi yapı yoğunluğunun artırılması ve piyasa koşullarında yık-yap ya da sat-yap modeli. Bu yaklaşımın ortaya çıkardığı temel soru ise minimum riskli alanlar mı, yoksa maksimum riskli alanlar mı dönüşüyor oluyor. Özel sektör tarafından geliştirilen projelerin pek çoğu minimum riskli alanların dönüşümünü kapsıyor. Kamu odaklı kentsel dönüşüm projelerinde ise mahalle ve ilçe ölçeğinde büyük ölçekli projeler ele alınıyor. Genel eğilim piyasa koşullarının iyi çalıştığı merkezi alanlar oluyor. Yani, kentsel dönüşümün, sosyal ve ekonomik boyutlarını içeren çalışmalar çok yetersiz kalıyor.

Özellikle deprem riski dikkate alındığında toplanma ve çadır alanları, yani açık alanlar yaratılmalı. İkinci öncelik ise bugüne

kadar çeşitli nedenlerle yetersiz olan sosyal donatı alanları, yani kamusal alanlar olmalı.

Önerilerim ise şöyle: Birincisi, Kentsel Dönüşüm Fonu kurulmalı. Fonun kaynağını artırılan imar hakkı oluşturulmalı. Yani, imar hakları satılmalı ve elde edilen kaynak fona aktarılmalı. Fonun kaynakları eşitlik ve katılım ilkesi ile 1/3 oranında belediyeler, özel sektör ve sivil toplum örgütleri arasında pay edilmeli. Üç taraf uzlaşma sağlarsa bu kaynak kullanılmalı. İkincisi, İmar Hakları Transferi. Açık alan ve kamusal alan yaratmak için İmar haklarının bir alandan diğer alana transferine imkan veren yasal düzenlemeler yapılmalı. İmar hakları gerektiğinde menkul kıymete dönüştürülmeli. Üçüncüsü ise imar planlaması yerine şehir planlaması yaklaşımı. Klasik imar planı anlayışı kentlerimizi hızlı yık-yap süreci ile artık yaşanmaz hale getirdi. Beklentiler hep emsal talebi, yöntem ise imar planı değişikliği oldu.

Şehir plancısı, TAK ve Vizyon Atölyeleri Kurucu Ortağı
Faruk **GÖKSU**

6306 sayılı yasanın aksayan yanları düzeltilmeli

Deprem bölgelerine yönelik olarak 2012 yılında 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Yapıların Yenilenmesi, yaygın adıyla kentsel dönüşüm yasası uygulanmaya başladı. Siyasi yönetimin şimdiye kadar uygulamaya koyduğu en önemli çalışmalardan biri olarak bu yasayı görüyoruz. Çünkü deprem kuşağı üzerinde bulunan ülkemizin bir an önce depreme dayanıklı binalara ihtiyacı bulunuyor. Deprem kuşağı üzerinde yer alan her bir birimin; konutların, okulların, hastanelerin, kamu binalarının yenilenmesi/yeniden inşa edilmesi gerekiyor. Çünkü yasal yönetimlerin asli görevlerinden bir tanesi, vatandaşların can güvenliğini sağlamaktır. Siyasi yönetim kentsel dönüşümü başarıyla uygulayabilmesi için 6306 sayılı yasanın aksayan yanlarını bir an önce düzeltmelidir. Örneğin; 10.000 m²lik bir alanda dönüşüm

yapılacak. Ancak bu alanın içerisinde 10 m² yeri bulunan bir vatandaş dava açıp dönüşümü yıllarca geciktirebiliyor. Bu tip sorunların ivedilikle çözülmesi gerekiyor.

Kentsel dönüşüm çalışmalarında önerimiz; her alanda yüksek binalarla sorunu çözmek yerine daha yatay, yeşil alanlarla bütünleşen yaşanabilir kentler yaratılmasıdır. Bunun dışında AYİDER olarak parsel bazında dönüşümden değil, ada bazında dönüşümden yanayız. Hatta emsal transferi bile söz konusu olabilir. Bir adada yaklaşık 30 parsel bulunuyor. Adada 5'li proje yapılabilir. Parseller arasında imar transferi olabilir. Böylece boş arazilerde yeşil ve sosyal alanlara yer verilebilir. Keza arsa stoğu sorununun da önüne geçilmiş olabilir. Örneğin Kadıköy bölgesi emsal transferine uygun. Sadece plan değişikliği gerekiyor. Emsal artırmadan da bu iş yapılabilir.

Anadolu Yakası İnşaat Müteahhitleri Derneği Başkanı
Melih **TAVUKÇUOĞLU**

TSKB Gayrimenkul
Değerleme A.Ş.
Genel Müdürü
Makbule Yönel **MAYA**

Kamu ve özel sektör işbirliği iyi kurgulanmalı

Bu çalışmalarda deprem riskinin amaçtan çok araç gibi kullanıldığını düşünüyorum. Niteliksiz konut stoğunu dönüştürme aşamasında, bölgenin deprem riski mutlak surette dikkate alınıyor fakata yapı stoğunun durumu ile birlikte ancak bunun temel amaç olduğunu gösteren donelerle maalesef ki çok karşılaşmıyoruz. İstanbul özelinde şu ana kadar riskli alan ilan edilen yerlerin yüzdesel olarak 2. deprem bölgelerinde olduğunu görüyoruz. Bina bazında yapılan dönüşümlerde ise deprem riskinden çok rantın yüksek olduğu yerlerde ve ilave inşaat hakkı kazanılan parsellerde böyle bir gelişimin olduğu görülüyor. Halihazırda bölgesel olarak riskli alan ilanı ile bölgesel projelerin ilerlemesi ile ilgili de çeşitli riskler ve sıkıntılar ile ilgili belediyeler de mal sahipleri de karşı karşıya kalıyor.

Riskli alan tespitlerinde mutlaka ki detaylı fizibilite ve tespit raporları hazırlanmakta. Bu

raporlarda deprem riski ve yapı stoğu kalitesi çakıştırılmak sureti ile dönüşüm bölgeleri önceliklerine göre alt bölgelere ayrılabilceğini düşünüyorum. Dünyada kentsel dönüşüm projelerinin iyi örneklerine baktığımızda ortak özelliklerinin başarılı bir kamu - özel sektör işbirliği yönetimi olduğu sonucuna ulaşıyorum. Buradan hareketle belki bu birlikteliği çok iyi kurgulamak gerekir. Bu denli büyük projelerde para çok ama çok önemli... Finansal kaynak yaratmadığımız sürece projelerin hayata geçmesine imkan yok. Bu nedenle işin çatısını oluştururken kamu kadar özel sektörün de beraber hareket ettiği, finansal modelin ve planlamanın da iyi yapıldığı bir süreç yönetimi öncelikli şart. Bunları çözümledikten sonra doğru planlama ki bir master plan gerekliliği söz konusu oluyor bu noktada. Küçük alanlar için değil salt üst ölçekten başlamak suretiyle alt ölçeklere inmek kaydıyla doğru bir plan, bir kimlik ve bir stratejiye ihtiyaç var.

Gayrimenkul Hukuku
Derneği Başkanı
Ali Güvenç **KIRAZ**

Yönetmelikler ve yasa bir bütünlük arz etmeli

Deprem bölgelerinde başlatılan kentsel dönüşüm çalışmaları özellikle problemlili yapı stoğunun yenilenmesi açısından çok önemli. Lakin özellikle riskli alanlarda yaşanan ilan edilen riskli alan ile deprem bölgesinin uyuşması akıllara rantsal uygulama tartışmasını getiriyor. Onun dışında riskli yapılar noktasında mülkiyet hakkı sorunu dışında kentsel dönüşümün hızla ilerlediğine inanıyorum.

Önümüzdeki 10-15 yıllık süreçte kentsel dönüşüm hem malikler hem müteahhitler hem de gayrimenkul sektörü için vazgeçilmezdir. Bu çalışmalarda öncelik deprem veya afet sonrası hasar göreceği belli olan bölgeler konusunda hızlılık çalışmaları yapılmalı. Şu an için kentsel dönüşüm ekonomik değeri yüksek bölge-

lerde ilerliyor fakat afet riski yüksek bölgelerde oturan vatandaşlar için daha hızlı bir hal almalı. Deprem bölgelerindeki kentsel dönüşüm çalışmaları ile ilgili önerilerim ise şöyle:

1) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tüm sürece hakim değil ve personeli de çok yetersiz. Ciddi bir eğitim sürecinden geçirilmeli. Her bir ilde farklı kentsel dönüşüm uygulaması yapıyor bakanlık. Bu bir standarda oturmalı

2) Mülkiyet hakkına riayet edecek şekilde bir düzenleme yapılmalı ki şu an 2/3 istediği şekilde karar vererek büyük hak ihlallerine sebep oluyor.

3) Yönetmelikler ve yasa bir bütünlük arz etmeli. Şu an hem yasa hem yönetmelik ve bundan dolayı yargı süreci tıkayabiliyor.

DAP Holding Yönetim Kurulu Başkanı
Ziya YILMAZ

Pojeler sadece mimari mantıkla yapılmamalı

Depremde çarpık yapılaşma zayıftı. Bugün şehrin dört bir yanında yeni ve güzel projeler üretiliyor olmakla birlikte, gecekondular da kimi iki katlı, kimi de müstakil ev adı altında varlığını sürdürüyor. Hatta bazen "gecekondular" tanımını hak eden çok katlı binalara dahi rastlıyoruz. 80'li yıllara kadar inşa edilmiş sağlıklı binaların yenilenmesi için kentsel dönüşümün hızlandırılması gereklidir. İstanbul, kentsel dönüşüm projeleri ile 'işlah' edilmeye çalışılsa da gecekondular en lüks semtlerde bile plaza ve rezidansların arasında şehre bakmaya devam ediyor.

İnsanlara, hak ettikleri şekilde güvenli ve modern ortamlar sunulmalıdır. Yenileme

dönüşüm projelerini gönülden destekliyoruz. Kentler kendi kendini değiştirebilme kapasitesine sahip olmakla birlikte değişim kendiliğinden gerçekleşmediğinde kamusal müdahale yoluyla hayata geçirilmeli. Kentlerin değişime ayak uyduramamış ve kendini yenileyememiş bölgelerinde kamu müdahalesi bazen kaçınılmaz oluyor. Yine de kentsel dönüşüm projeleri sadece mimari mantıkla yapılmamalı. Yenileme alanlarına projeye birlikte sosyal- teknik donatıyı da getirmek lazım. Katılımcı bir model gerekiyor, insanların yaşam tarzları bozulmamalı. Orijinal tasarımları olan, gelecek nesillere kalacak ve değerini uzun yıllar boyunca koruyacak binalar inşa etmek gerekiyor.

NEF İcra Kurulu Başkanı
Erden TİMUR

Aydoğan İnşaat Yönetim Kurulu Başkanı
İrfan AYDOĞAN

Master ve imar planları ihmal edilmemeli

Sağlıklı ve amacına uygun kentsel dönüşüm süreçleri için öncelikle her şehir, her semt için master planlar oluşturulup bu doğrultuda gerçekleştirilecek imar planlarının üzerinden gitmek gerektiği görüşündeyim. Ancak mevcutta kentsel dönüşüm algısı ise eski veya güvensiz binaların yıkılıp yerine yenilerinin yapılmasının ötesine geçemiyor maalesef. Tabii ki daha güvenli binaların inşa edilmesi, kentsel dönüşümün en önemli sonuçlarından. Ancak bu yapılırken, daha güzel, daha planlı şehirler için master planlar ve imar planları ihmal edilmemeli. Sürecin sağlıklı yürütmesi için kentsel dönüşüm konusunda önemli çalışmalar yürütüyoruz. Bunlardan biri Nef ve Kentsel Strateji işbirliğiyle kurulan Kentsel Vizyon Platformu. Bu çerçevede bugüne dek 81Kent81Vizyon, 39KENT1İstanbul programları yürütüldü. 81Kent81Vizyon ile kentlerin vizyon ve eylem çerçevesinde yeniden kurgulanması için yol haritaları oluşturduk. Her bir il için bir kitapçık hazırladık. 39KENT1İstanbul ile de her biri Avrupa ve Anadolu kentlerinin bazılarında büyük 39 ilçenin farklılık gösteren dönüşüm dinamiklerini ortaya çıkardık.

Parsel değil, ada bazında projeler geliştirilmeli

Kentsel dönüşümün gerekliliği olan yeşil alanlar, sosyal donatılar ise göz ardı ediliyor. Fikirtepe'de kentsel dönüşüm çalışmaları 4 sene önce başlamasına rağmen hâlâ tam bir sonuç alınabilmiş değil. Kentsel dönüşümle parsel bazında değil, ada bazında projeler geliştirilirse beton yığınları azalacak, yeşil alanları fazla ve sosyal donatıları, kapalı otoparkları, geniş sokakları olan projeler geliştirilebilecek. Ada bazında inşaat yapabilmek için birtakım yasal düzenlemelerin yapılması gerekiyor. Ada bazında çözümün önündeki en büyük engellerden birisi, ülkemizde uzlaşma kültürünün olmamasıdır. Kentsel dönüşüm, eski yıpranmış binaları yıkıp, sağlam bina yapma olmamalıdır. Aksi takdirde, çeyrek asır sonra sağlam binaların önündeki mekanların kalitesini yükseltmek için yeniden kentsel dönüşüm yapmak zorunda kalacağız. Kentsel dönüşüm, sadece yapı ve mekan kalitesini yükseltmek için değil, toplumun bütüncül huzur ve refahını artırmak için de kullanılmalıdır. Kentsel dönüşüm, tüm tarafların ortak menfaatlerine yönelik önermeler içermesi halinde, bir ortak uzlaşmaya dönüşebilir. Bu anlamda devlet mutlaka denetleyen ve hakem olmak zorundadır.

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Faruk Çelik, Toprak Mahsulleri Ofisi'nin ürün alımlarına devam edeceğini belirterek, ofisin depoculuk faaliyetinden çıkması için çalışmalar yapıldığını açıkladı.

Lisanslı depoculuk ile ürün ihtisas borsasının rotası çizildi

TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklioğlu'nun ev sahipliğinde, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanı Faruk Çelik'in katılımıyla yapılan toplantıda lisanslı depoculuk ve ürün ihtisas borsasının rotası çizildi.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkanı M. Rifat Hisarcıklioğlu'nun ev sahipliğinde Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanı Faruk Çelik'in katılımıyla düzenlenen toplantıda başta lisanslı depoculuk ve ürün ihtisas borsaları olmak üzere çağdaş tarım piyasası konuları ele alındı.

TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklioğlu, Bakan Faruk Çelik'in her zaman özel sektör dostu olduğuna işaret ederek, yakın çalışma imkânı bulduklarını belirtti ve yaklaşımı için kendisine teşekkür etti. Çağdaş tarımla ilgili konuları detaylı olarak konuşabilmek için biraraya geldiklerini anlatan Hisarcıklioğlu, "Özellikle tarım piyasalarının olmazsa olmazları lisanslı depoculuk ve ürün ihtisas borsalarını ayrıntılı olarak görüşeceğiz" diye konuştu.

TMO depoculuktan çıkacak ürün alımını sürdürecektir

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Faruk Çelik ise toplantının basına açık bölümünde yaptığı açıklamada, Toprak Mahsulleri

Fotoğraflar: Dünya Gazetesi Fotoğraf Arşivi ve TOBB Fotoğraf Servisi

Ofisi'nin (TMO) ürün alımlarına devam edeceğini belirterek, ofisin depoculuk faaliyetinden çıkması için çalışmalar yapıldığını bildirdi.

Çelik, lisanslı depoculuk sistemi ile ilgili atılması gereken adımlar üzerine çalışacaklarının altını çizerek, bu sistemin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması konusunda çaba içerisinde olduklarına dikkati çekti.

Çelik, TMO-TOBB Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk AŞ'nin (LİDAŞ) faaliyetlerini sürdürdüğüne işaret ederek, "Bu çalışmalarımızla ilgili rastgele bazı değerlendirmeler yapılıyor. TMO ürün alımlarına devam edecek, ürün alımlarından çıkmıyor, depoculuktan çıkması için bu çalışmalar yapılıyor. Kamu, günün şartlarında bulunmaması gereken bir alandan çıkıyor. Bu anlayış çerçevesinde sistemi nasıl oturtmamız gerektiğini, ne kadar depoya ihtiyaç duyulduğunu, ne kadar tonajlı bir depo gerçekleştirilmeli bunu teknik ayrıntılarıyla değerlendireceğiz" diye konuştu.

Hisarcıklioğlu, 2016 Yılı Eylem Planı toplantısına katıldı

TOBBA Başkanı M. Rifat Hisarcıklioğlu, Haliç Kongre Merkezi'nde düzenlenen 2016 Yılı Eylem Planı Toplantısı'na katıldı. Toplantıda Başbakan Ahmet Davutoğlu, 4,5 aylık süreçte yerine getirdikleri vaatleri anlatarak, 2016 yılı içinde gerçekleştirecekleri projeler hakkında bilgi verdi. Başbakan Davutoğlu, iş gücü verimliliğinin en önemli şartının kaliteli ve planlı bir eğitim olduğunu vurgulayarak, "Bu gayeyle 2016 eylem planında eğitime ve iş gücü verimliliğine özel önem ver-

dik. Bu kapsamda eğitimin niteliğinin ve nitelikli istihdamın artırılmasına yönelik adımlar atıyoruz. Genç işsizlik oranının düşürülmesi, kadın iş gücüne katılım oranının daha da artırılması ve iş gücü piyasasının esnekleştirilmesi için çalışıyoruz. Bu gayeyle çıraklık eğitimini zorunlu eğitim kapsamına alıyor ve alt yapısını güçlendiriyoruz. Kadınlarımızın çalışma hayatında daha da aktif yer alması için çalışan kadınlarımızın doğuma ilişkin izin ve haklarını artırıyoruz" dedi.

Başkent OSB yönetimi sorunlarını anlattı

Başkent Organize Sanayi Bölgesi (OSB) Yönetim Kurulu Başkanı Şadi Türk ve beraberindeki yönetim kurulu üyeleri TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklioğlu'nu makamında ziyaret etti. Hisarcıklioğlu, Şadi Türk ve beraberindekilerle OSB'lerde yaşanan sorunlara ilişkin görüş alışveri-

şinde bulundu. Konuk heyette Türk'ün yanı sıra Başkent OSB Yönetim Kurulu Başkan Vekili Cevat Kömürcü, Yönetim Kurulu Üyeleri Mehmet Ergin, Ahmet Zeki Topdemir, Atakan Yalçınkaya, Dene-tim Kurulu Üyeleri Sırrı Tekin ve Ali Gök ile diğer yetkililer yer aldı.

Hisarcıklioğlu, Bakan Nabi Avcı ile görüşti

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkanı M. Rifat Hisarcıklioğlu, TOBB'da düzenlenen çalışma yemeğinde Milli Eğitim Bakanı Nabi Avcı ile biraya geldi. Toplantıya, Niğde Milletvekili Erdoğan Özegen ile Eskişehir Milletvekili Harun Karacan da iştirak etti.

"Perakende sektörü güçlendirilmeli"

TOBB Başkanı Hisarcıkıoğlu "Asgari ücret artışı, reel sektör üzerinde önemli bir maliyet artışı getirdi. Burada en büyük yük, sektörümüze yüklendi. Zira kayıtlı istihdamı sağlayan sektörler için birinci sırayı perakende sektörü alıyor" dedi.

Uluslararası Yerel Zincirler Buluşuyor 2016 Konferansı ve Fuarı'nda konuşan TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıkıoğlu, perakende sektörünün ekonominin yüzde 70'ine yakın kısmına dokunduğunu belirterek, sektörü güçlendirecek adımlara ihtiyaç olduğunu vurguladı.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkanı M. Rifat Hisarcıkıoğlu ve Maliye Bakanı Naci Ağbal Haliç Kongre Merkezi'nde düzenlenen Uluslararası Yerel Zincirler Buluşuyor 2016 Konferansı ve Fuarı'na katıldı.

Hisarcıkıoğlu 'Türkiye ve perakende' başlıklı bölümde yaptığı konuşmada 2016 yılının yoğun bir çalışma gündemine sahip olduğunu belirterek, küresel piyasaların her gün yeni çalkantı yaşadığından söz etti. Dünya ekonomilerinde belirsizliğin devam ettiğini anlatan Hisarcıkıoğlu, "Avrupa'da ekonomik büyüme bir türlü kalıcı olamıyor ve bir de, son dönemde yeniden alevlenen terör belası var. Artan terör olayları, yaşanan ıstırap, hepimizin içini titretiyor. Allah şehitlerimizin mekânlarını cennet etsin. Bizler şuna inanıyoruz. Türkiye büyük bir ülke. Her sorunu aşacak güçte. Yeter ki, saflarımızı sıkı turalım. Birliğimizi, istikrarımızı muhafaza edelim" diye konuştu.

"Türkiye ekonomisi sağlam"

Son gelen göstergelerin, dünyadaki çalkantılara rağmen, Türkiye ekonomisinin, reel sektörün sağlamlığını gösterdiğini belirten TOBB Başkanı, 2015 yılında Türkiye ekonomisinin yüzde 4 büyüdüğünü ancak toptan ve perakende ticaret sektörümüzdeki büyümeninse yüzde 2,1 olarak gerçekleştiğini bildirdi. Hisarcıkıoğlu, "Yani ülkemizdeki genel büyüme ortalamasının altında kaldı. Geçen seneki 4 puanlık büyümenin 3,7'si iç tüketimden geldi. Ama detaylara baktığımızda bu büyümenin eşit dağılmadığı görülür. Büyümenin bereketi her kesimde eşit hissedilmedi. İç tüketimdeki büyümenin yüzde 60'ı ula-

şım-haberleşme kaynaklı. Yüzde 18'i de sağlık sektöründen. Gıdadaki büyüme sadece yüzde 1. giyimdeyse büyüme bir yana yüzde 4 küçülme var. Demek ki sektörümüzü güçlendirecek adımlara ihtiyaç var. Zira perakende sektörü, iç tüketim demektir. Ekonominin yüzde 70'ine yakın kısmına dokunur. İç tüketim güçlü olursa, dış kaynaklı krizlerde sağlam bir siper ve sığınak işlevi görür. Türkiye 2008-9 küresel krizden hızla çıktıysa, bu başarının mimarları iç tüketim yani perakendecilik sektörü. Yerel zincirlerimiz de bu sektörün lokomotifleri. Ama daha da önemlisi, bu sektör ekonominin öncü göstergesi. Ekonominin nasıl gittiğini en iyi bu sektör, yani sizler bilirsiniz. Bu salonda bulunanlar, ekonominin nabzını en iyi tutan camiadır. Dolayısıyla sektörümüzü güçlendirecek her adım, esasında ekonominin tamamına yayılır" dedi.

Sektörün verimliliği artırarak güçleneceğini açıklayan Hisarcıkloğlu, özellikle zor zamanlarda verimliliğin her zamankinden daha önemli hale geldiğini vurguladı. 2015 yılında Türkiye’de çalışan kişi başı katma değer yüzde 2,6 arttığını, toptan ve perakende ticarete ise verimlilik artış hızının yüzde 5,1 olduğunu kaydeden Hisarcıkloğlu, “Yani verimlilik düzeyimizi ekonominin geneline kıyasla iki kat daha hızlı arttırmışız. İşimizi doğru yapmışız. Buna mecburuz. Neden mi? Çünkü sektördeki aktörler, birbirleriyle yoğun bir rekabet yarışı içinde. Bu rekabet, karlılığımızı sürekli aşağıya çekiyor. Verimliliğini arttıran yarışa devam ediyor. Bunu başaramayan sektörden çıkıyor” dedi.

Verimliliği artırmada teknolojinin son derece önemli olduğunu dile getiren Hisarcıkloğlu şöyle konuştu: “Milyonlarca müşteri, onbinlerce tedarikçisi olan bir sektörün, teknolojinin nimetlerinden faydalanması gerekiyor. Teknolojiyi doğru kullanarak, işletmelerimizi geliştirebilir, karlılığımızı arttırabiliriz. Burada anahtar kelime dijitalleşme.

Üç kritik nokta

Bu çerçevede üç kritik noktanın altını çiziyim. İnternetin aslında bir satış mecrası olduğunu unutmayalım. Müşterilerimizin alışverişi alışkanlıklarını ve beklentilerini ölçelim. Bunun için gerekli olan verileri toplamak ve analiz etmek için kapasite inşa edelim. Tedarikçilerimizle ve müşterilerimizle dijital ortamda iletişim kuralım. TOBB bünyesindeki Global Standartlar Veri Havuzu’na dahil olalım.

Sipariş ve sevkiyatta karşılaşılan sorunları böylelikle aşabiliriz. Operasyonlarda maliyetleri azaltıp rekabet avantajı kazanabiliriz. Ama bunların hepsinden önce, memleketin tamamında huzur ve güven ortamına sahip olmamız gerekiyor. Çünkü huzur olursa ticaret olur. Ticaret olursa refah ve zenginlik gelir. İstihdam artışı gelir.

2015 senesinde Türk özel sektörü 611 kişiye yeni istihdam sağladı. Bunun yüzde 15’i, ticaretle uğraşan sektörlerimizden geldi. Bu sektörlerimiz 106 bin kişiye yeni iş alanı açtı.

"Nakit akışı yavaşladı"

Öte yandan önemli bir sıkıntımız, piyasada nakit akışındaki yavaşlama. Resmi rakamlar, çek ve senet ödemelerinde sıkıntı olduğunu gösteriyor. Özellikle çekte olan

güvenin, yeniden tesis edilmesine ihtiyaç var. Bu konuda ekonomi yönetimimiz ile birlikte çalışıyoruz ve önemli mesafe aldık. Bankaların da sadece kendilerini değil, ekonominin bütününü düşünerek, daha hassas ve sorumlu davranmalarını bekliyoruz. Asgari ücret artışı, reel sektör üzerinde önemli bir maliyet artışı getirdi. Burada en büyük yük, sektörümüze yüklendi. Zira kayıtlı istihdamı sağlayan sektörler için birinci sırayı perakende sektörü alıyor. Türkiye’deki yaklaşık 10 milyon 450 bin sigortalı çalışanın 1 milyon 258 bini, yani yüzde 12’si perakende sektöründe. İkinci sırada gelen sektörün 2 katı kayıtlı istihdam sağlıyoruz. Bu nedenle asgari ücretin en büyük etkisini bizler yaşıyoruz.

"Yeni düzenlemeler gerekiyor"

Hükümetimiz, bütçe imkânları çerçevesinde bir destek sağladı. Bunun için te-

şekkür ediyoruz. Ancak 1 sene süreli bu desteği güçlendirecek adımlara ihtiyaç var. İstihdam dostu büyüme sağlamak için, istihdam üzerindeki mali yükler, kıdem tazminatı ve zorunlu istihdam uygulamaları birlikte ele alınmalı. Bu kapsamda iş mahkemelerinin yapısı ve işleyişi de mutlaka gözden geçirilmeli. Ben anlamıyorum. İşveren bu davalarda hep mi haksız olur? Davaların uzun sürmesi de ayrı bir sorun. İş davalarının yıllık ortalama görülme süresi 417 gün. Yargıtay’daki 750 bin dosyanın yaklaşık yüzde 30’u iş hukukundan kaynaklanıyor. Neyse ki, bu konudaki reform taleplerimiz karşılık bulmaya başladı. Adalet Bakanlığımız yeni bir İş Mahkemeleri Kanunu hazırlıyor. İş hayatıyla ilgili taleplere, dava açmadan önce arabulucuya başvurma zorunluluğu getiriyor. Bu konuda çalışmalar devam ediyor. İnşallah iş hayatını rahatlatacak düzenlemeler gelmesini bekliyoruz.”

"Sebze, meyve ve ette KDV yüzde 1’e inmeli"

Pek çok sektörde, girdi çıktı arasında büyük KDV oranı farkı bulunduğunu ifade eden Hisarcıkloğlu, bu yüzden şirketlerin KDV alacaklarını uzun süre tahsil edemediğini ve finansman sıkıntısı yaşadığını anlattı. “Devlet nasıl alacağına şahin ise borcuna da aynı duyarlılığı göstermeli” diyen Hisarcıkloğlu şirketlerin KDV alacaklarının Kurumlar Vergisi’nden mahsup edilebilmesi imkânı istedi. Sebze, meyve ve et gibi temel tüketim oranlarındaki KDV’nin yüzde 1’e indirilmesinin de hem kayıtdışıyla mücadele hem de orta ve düşük geliri vatandaşların yararına olacağını söyleyen Hisarcıkloğlu şunları söyledi: “Öte yandan sektörümüzdeki dokusunu bozan, haksız rekabete yol açan uygulamalar da mevcut. İndirim mağazaları, “private label” markalı

ürünler, hem KOBİ’lerimizin büyümesini, hem de markalaşmasını engelliyor. Bir taraftan girişimcimize diyoruz ki markalaş. Ama markalaşmanın da paçasında tutuyoruz. Eğer bu işin önü alınmazsa, milli bir sanayimiz kalmaz, sanayicimiz ve üreticimiz de taşeronlaşır. O halde bunları da denetim altına alacak düzenlemelere ihtiyaç var. Hükümetimizin, reel sektörün ihtiyaçları duyarlı yaklaşımını biliyoruz. Yine bu kapsamda attığı adımları ve 2016 Eylem Planı’nı son derece önemsiyor ve olumlu buluyoruz. Kamu ve özel sektör el birliği içinde çalışarak, yüksek büyüme temposunu yeniden ülkemize kazandıracığımızı inanıyorum. Rehavete kapılmayacağız. Riskleri göz ardı etmeyeceğiz. Ama fırsatları da gözden kaçırmayacağız.”

TOBB, ABD'li yatırımcıları Türkiye'ye çekecek

TOBB Başkanı Hisarcıkıoğlu Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın ABD ziyaretine katılarak ABD'li ve Türk işadamları ile bir araya geldi Türkiye'nin tanıtımını yaptı.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkanı Başkanı M. Rifat Hisarcıkıoğlu, bu yıl ABD'de yeni eyalet ve şehirlere de gidip Türkiye'deki yatırım fırsatlarını anlatacaklarını söyledi.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkanı M. Rifat Hisarcıkıoğlu, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın ABD ziyaretine katılarak, ABD'li işadamlarına Türkiye'deki yatırım fırsatlarını anlattı. TOBB Başkanı Hisarcıkıoğlu, bu yıl ABD'de yeni eyalet ve şehirlere de gidip Türkiye'deki yatırım fırsatlarını aktaracaklarını söyledi.

TOBB Başkanı Hisarcıkıoğlu, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın ABD'nin önde gelen şirketlerinin yöneticileri ile yaptığı toplantıya katıldı.

Washington Andrew Mellon Auditorium'da gerçekleştirilen toplantıya, Coca Cola Üst Yöneticisi (CEO) Muhtar Kent, Lockheed Martin CEO'su Marillyn Hewson, P&G CEO'su David Taylor, Boeing CEO'su Raymond Conner ile Citigroup CEO'su Michael O'Neill'in de yer aldığı ABD'li şirketlerin yöneticileri iştirak etti.

Bu arada TOBB Başkanı Hisarcıkıoğlu, ABD Ticaret

Odası ile birlikte düzenlenen çalışma yemeğine de katıldı. ABD'li işadamlarının büyük bir ilgi gösterdiği çalışma yemeğinde Ekonomi Bakanı Mustafa Elitaş, ABD Ticaret Odası Kıdemli Başkan Yardımcısı Myron Brilliant da yer aldı.

"Bir sınıf atlama yaşadık"

TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıkıoğlu burada yaptığı konuşmada, 2012 yılında TOBB ile ABD Ticaret Odası arasında imzalanan anlaşma ile ilişkilerin farklı bir düzeye geldiğini belirterek, "Gerçekleştirdiğimiz ortak etkinliklerin sayısı, kapsadığı alanlar ve etkinliklerin düzenlenme sıklığı göz önünde tutulunca, gerçek anlamda bir sınıf atlama yaşadık. Artık, Türkiye'den ABD'yi ziyaret eden sayın devlet büyüklerimizi TOBB ve ABD Ticaret Odası olarak ağırlamak güzel bir gelenek haline geliyor. Başta Sayın Cumhurbaşkanımız ve Başbakanımız olmak üzere, Başbakan Yardımcılarımızı ve Sayın Bakanlarımızı ağırlama ve iş çevreleriyle bir araya getirme fırsatı bulduk" dedi.

Ekonomi Bakanı Mustafa Elitaş'ı ağırlamanın kendilerini mutlu ettiğini ifade eden Hisarcıkıoğlu, "Sayın Elitaş, iş dünyasını yakından tanır. Zira, kendisi de iş dünyasının içinden gelen bir siyasetçi. Aynı zamanda hemşerimdir; ikimiz de Kayseriliyiz. Bu özelliği ile de göreve geldiğinden beri, Birliğimiz

ile yakın çalışma ilişkisi içerisinde. Ülkemizin, ekonomisinin ve dış ticaretinin gelişmesine ciddi katkı sağlıyor" diyerek Bakan Elitaş'a teşekkür etti.

"Ziyaretlerimiz katkı sağladı"

TOBB Başkanı Hisarcıkloğlu, TOBB Başkanı olduğu 2001 yılından beri yılda birkaç kez ABD'yi ziyaret ettiğini, TOBB Yönetim Kurulu Üyeleri ve uzmanlarının ziyaretler gerçekleştirdiğini, Türkiye'de ise ABD'li üst düzey yetkilileri ve iş heyetlerini ağırladıklarını anlatarak, bu çabalarının Türk-ABD ilişkilerinin iktisadi yönüne, mütevası de olsa katkı sağladığına inandığını söyledi.

Karşılıklı üst düzey katılımlı heyet ziyaretleri gerçekleştirdiklerine değinen Hisarcıkloğlu, "Sadece Ankara ve İstanbul'a odaklanmadık. Faaliyetlerimizi coğrafi olarak Türkiye'nin tamamına yaydık. Aynı şekilde, ABD'de de sadece Washington ve New York odaklı çalışmıyoruz. Atlanta, Los Angeles, San Francisco, Seattle ve Chicago'ya da uzandık. Bu yıl içinde yeni eyalet ve şehirlere de gidip, Türkiye'deki yatırım fırsatlarını aktaracağız. Aynı şekilde, ülkemiz firmalarına da ABD'deki yatırım fırsatlarını aktaracak bir etkinliği gerçekleştireceğiz" dedi.

Sektörel olarak da daha geniş ve umut vadeden sektörleri kapsamlarına aldıklarını vurgulayan Hisarcıkloğlu, bio-tek-

noloji, ilaç sanayi, sağlık, turizm, iletişim teknolojileri, girişim sermayesi gibi alanlara yayıldıklarını ifade etti.

ABD ile AB arasındaki Trans Atlantik Ticaret ve Yatırım Anlaşması'na, Türkiye'nin taraf olmasına veya Türkiye ile ABD arasında bir serbest ticaret anlaşmasının imzalanmasına çok önem verdiklerine dikkat çeken Hisarcıkloğlu şöyle devam etti: "Bu çerçevede, geçen yıl Eylül ayında ortak bir rapor hazırladık. Başta müteahhitlik olmak üzere, üçüncü ülkelerde de ciddi işbirliği imkânlarının olduğunu biliyoruz. Bu nedenledir ki ABD Ticaret Odası İstanbul'da Birliğimiz binasında bölge ofisini açtı. Başta Ortadoğu Ticaret Merkezi olmak üzere, Ortadoğu'da ortak çalışmalarımız var.

TOBB, ABD Ticaret Odası ve İran Ticaret, Sanayi ve Madenler Odası olarak bir araya gelmeyi planlıyoruz. Biz, bütün bunları, Türkiye-ABD ilişkilerinin önemine inanarak yapıyoruz. İlişkilerimiz çok sağlam ve çok önemli."

Ekonomi Bakanı Mustafa Elitaş ise Amerikalı işadamlarına Türkiye'deki gelişmeleri anlatarak, toplantıya katılan işadamlarının sorun ve önerilerini dinledi.

ABD Ticaret Odası Kıdemli Başkan Yardımcısı Myron Brilliant da ABD Ticaret Odası çatısı altındaki ABD-Türkiye İş Konseyi'nin tarihçesi ve TOBB ile olan işbirlikleri hakkında bilgi verdi.

ABD Ticaret Bakan Yardımcısı Lally'den ziyaret

ABD Ticaret Bakanlığı'ndan Bakan Yardımcısı Michael Lally ve beraberindeki heyet, TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıkloğlu'nu ziyaret etti. Ziyaret kapsamında; Türkiye ile ABD ticari ve ekonomik ilişkilerine ilişkin görüş alışverişinde bulunuldu.

TOBB BİS Yönetimi Cenin'de inceleme yaptı

TOBB Yönetim Kurulu Üyesi Şahin Bilgiç, TOBB Barış İçin Sanayi (TOBB BİS) Yönetim Kurulu ile birlikte Cenin Organize Serbest Bölgesi'ne bir inceleme ziyareti gerçekleştirdi. Şahin Bilgiç, ziyarette TOBB BİS Yönetim Kurulu Başkanı Ahmet Şekeroğlu'ndan projenin ilerleyişi hakkında bilgi aldı. Ziyaret kapsamında Cenin Vali Yardımcısı Kamal Abulrob, Cenin Belediye Başkanı Hadem Rida ve Cenin Ticaret Odası Başkanı Hisham Massad ile görüşmeler gerçekleştirildi. Görüşmelerde kardeşlik mesajları verilirken, TOBB BİS'in başlattığı projenin bölge için çok önemli olduğu ve her koşulda bu projenin destekleneceği belirtildi. Bilgiç görüşmelerin ardından TOBB BİS ofisini ziyaret ederek, anı defterini imzaladı.

Arap Devletleri Ligi üyelerine işbirliği çağrısı

TOBB Başkanı Hisarcıkloğlu Arap Devletleri Ligi üyesi olan 22 Arap ülkesinin büyükelçilerine hitaben yaptığı konuşmada "Ticaretin önü açılrsa, siyasetin de önü açılır. Hükümetlerimizin burada özel sektörün önünü açması önemli" dedi.

Arap Devletleri Ligi üyesi olan 22 Arap ülkesinin büyükelçileriyle buluşan TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıkloğlu "Arap coğrafyası Türkiye için çok önemli. Kardeşiz, coğrafi olarak komşuyuz. Zenginliğimizi artırmanın ve aradaki gelir farkını azaltmanın tek yolu ticareti artırmaktan geçiyor" diye konuştu.

Arap Devletleri Ligi büyükelçileri ile çalışma yemeğinde biraraya gelen Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkanı M. Rifat Hisarcıkloğlu, Arap Devletleri Ligi'nin 2,8 trilyon dolarlık büyük bir ekonomik güç olduğuna işaret ederek ticareti büyütmenin gereği üzerinde durdu.

Hisarcıkloğlu Arap Ligi üye ülkeleri büyükelçilerine hitaben yaptığı konuşmada 2,7 trilyon dolarlık dış ticarete sahip Arap Devletleri Ligi'ni yakından takip ettiklerini belirtirken, "Küresel kriz sonrası Arap coğrafyasındaki büyüme de % 2-3 aralığına çekildi. Arap coğrafyası Türkiye

için çok önemli. Kardeşiz, coğrafi olarak komşuyuz. Ama Türkiye olarak toplam dış ticaretimizin sadece % 8'ini Arap Devletleri Ligi ile yapıyoruz. Arap Devletleri Ligi ise toplam ticaretinin sadece % 1'ini bizimle yapıyor. Yani birbirimizle iş yapmıyoruz" diye konuştu.

"Zenginliğimizi daha çok ticaret yaparak artırabiliriz"

Zenginliğimizi artırmanın ve aradaki gelir farkını azaltmanın tek yolunun ticareti artırmaktan geçtiğini anlatan Hisarcıkloğlu, "Özellikle de birbirimizle yaptığımız ticareti

artırmak. Asırlarca birbirine düşman olan batı dünyası, birbirleri yaptıkları ticareti artırarak birlikte zenginleştiler. Bunun en somut örneği yanı başımızda. AB ülkeleri, dış ticaretinin % 70'ini birbirleri ile yapıyor. Batılı ülkeler şimdi, daha fazla işbirliği kuruyor. ABD, Avrupa Birliği ve Asya-Pasifik ülkeleri ile tek bir ekonomik blok haline gelmek için çalışıyor. Yani zaten zengin olan bu ülkeler, daha fazla zenginleşmek için bir araya geliyor. İslam ülkeleri olarak bizlerse dış ticaretimizin sadece % 20'sini birbirimizle yapabiliyoruz" dedi.

"Coğrafyamızdaki sorunları çözmek zorundayız"

Huzur ticaret ve zenginliğin birbirine bağlı kavramlar olduğunu bildiren Hisarcıkıoğlu, biri olmadan diğerinin de olamayacağına dikkat çekti. TOBB Başkanı Hisarcıkıoğlu şunları söyledi: "Bölgede huzurun sağlanması önemli. Coğrafyamızdaki sorunları çözmek zorundayız. Biz kendi sorunlarımızı çözmezsek, başkası gelir kendi çözümünü dayatır. Özel sektörün rolü kritik. Almanya ve Fransa son 100 yılda iki dünya savaşı çıkarmış ülke. Birbirlerinin şehirlerini dümdüz etmişler, milyonlarca insanlarını öldürmüşler. 70 yıl önce 'Almanya-Fransa birbirine sormadan adım atmayacak' desek deli derlerdi. Ama bugün öyle bir araya geldiler ki ortak hareket etmek zorundalar. İflas etmiş bir ülkeyi, kaderine terk etmediler. Kurtarmak zorunda kaldılar. Bunun temelini çelik ve kömür tüccarları attı. Yani ticaretin önü açılsa, siyasetin de önü açılır. Hükümetlerimizin burada özel sektörün önünü açması önemli."

TOBB ile ICCIMA arasında Mutabakat Zaptı imzalandı

TOBBA Yönetim Kurulu Üyeleri Selçuk Öztürk ve Memiş Kütükcü, Türkiye-İran 25. Dönem Karma Ekonomik Komisyon (KEK) toplantıları kapsamında düzenlenen Türkiye-İran İş Forumuna katıldı.

Konya Sanayi Odası, Konya Ticaret Odası ve Konya Ticaret Borsası işbirliğinde Dedeman Otel'de gerçekleştirilen iş forumunda konuşan Selçuk Öztürk, iki ülke arasındaki işbirliğine vurgu yaptı ve imzalanacak işbirliği protokolleriyle hedeflenen 30 milyar dolarlık ticaret hacmi hedefine ulaşacaklarına inandığını belirtti. Konya'nın 178 ülkeye ihracat gerçekleştirdiğini belirten Öztürk, Konya ile İran arasında uçuş hattı talepleri olduğunu ifade etti.

Kalkınma Bakanı Cevdet Yılmaz da toplantının son derece verimli geçtiğini söyledi. Yılmaz, bankacılık başta olmak üzere önemli mesafeler kaydettiklerini, hepsinin bugün imzalanacak protokolle resmileşeceğini dile getirdi.

İran ve Türkiye'nin geleneği, tarihi derinliği olan son derece önemli ülke olduğunu ifade eden Yılmaz, iki ülkenin ilişkilerinin,

ikili ilişkilerin ötesinde çok büyük anlam taşıdığını, ilişkiler geliştikçe bütün bölgenin de refahının arttığını altını çizdi.

Bakan Yılmaz: Yatırımlar artmalı

Bakan Yılmaz, karşılıklı yatırımların artırılması gerektiğini vurgulayarak, şöyle devam etti: "2016 yılında her iki ülkedeki yatırımların fırsatlarının değerlendirileceği forum yapacağız. Burada iş konseylerimiz de işin içinde olacak. Girişimcilerimizi bir araya getirip yatırım fırsatlarını değerlendireceğiz."

Toplantıda, Türkiye ile İran iş dünyası arasında yaşanan anlaşmazlıkları tahkim, arabuluculuk gibi uluslararası çözüm yolları ile ortadan kaldırmak amacıyla Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) ile İran Ticaret, Sanayiler, Madenler ve Tarım Odası (ICCIMA) arasında tahkim alanında işbirliği sağlayacak bir mutabakat zaptı imzalandı.

Zaptı, TOBB Yönetim Kurulu Üyesi Memiş Kütükcü ile İran Ticaret, Sanayiler, Madenler ve Tarım Odası Yönetim Kurulu Üyesi Hosein Pirmoazen imzaladı.

İslam Ticaret, Sanayi ve Tarım Odası ile işbirliği

TOBBA Yönetim Kurulu Üyesi Selçuk Öztürk, Suudi Arabistan'ın Cidde kentinde düzenlenen İslam Ticaret, Sanayi ve Tarım Odası'nın 32. Genel Kurul, 23. Yönetim Kurulu ve 53. Finans Komiteleri katıldı. Söz konusu toplantılarda İslam ülkeleri arasında işbirliğinin, yatırım ve ticaretin artırılması için meka-

nizmalar kararlaştırıldı. Ayrıca, İslam Ticaret Sanayi ve Tarım Odası'nın 24. Yönetim Kurulu toplantısının Konya'da yapılmasına karar verilirken, TOBB ve İslam Kalkınma Bankası arasında imzalanan işbirliği anlaşması eylem planının uygulamasında İslam Ticaret Sanayi ve Tarım Odası'nın da partner olması kabul edildi. Selçuk Öztürk, söz konusu toplantılar kapsamında ayrıca İslam İşbirliği Teşkilatı Genel Sekreteri Dr. İmad Ammen Al Madani'nin katıldığı 23. Genel Kurul toplantısına katıldı. Öztürk, İslam İşbirliği Teşkilatı Türkiye Daimi Temsilciliği Büyükelçisi Salih Mutlu Şen'le de biraraya gelerek ticaretin artırılması konusundaki mekanizmaları istişare etti.

Genel Ekonomik Göstergeler

Veri	2013	2014
Nüfus (milyon)	377	385
Nüfus Büyüme Oranı (%)	2,83	2,84
Yüzölçümü (km2)	27,7	28,3
GSYİH (trilyon ABD Doları)	2,2	2,8
GSYİH Büyüme Oranı (%)	2,8	2,2
Enflasyon (%)	1,5	0,2
İhracat (trilyon ABD Doları)	1,5	1,4
İthalat (trilyon ABD Doları)	1,2	1,3

Kaynak: Worldbank

Arap Devletleri Ligi

TOBB Uluslararası İlişkiler Müdürlüğü Uzman Yardımcısı Şehla Ali Hasan'ın hazırladığı 'Arap Devletleri Ligi Üyeleri Raporu'na göre; Arap Devletleri Ligi (ADL) 22 Mart 1945 tarihinde Ürdün, Suudi Arabistan, Suriye, Irak, Lübnan, Mısır ve Yemen tarafından kuruldu. ADL, Arap ülkeleri arasındaki işbirliği ve dayanışmayı güçlendirmeyi ve Arap dünyasını ilgilendiren konularda ortak tutum geliştirmeyi amaçlıyor. ADL'nin daimi sekreteryası Mısır'da bulunuyor. ADL'nin Genel Sekreterliği'ni Mısır'lı Nabeel Al Araby yürütmekte olup, 1 Temmuz 2016 tarihinde itibaren Mısır eski Dışişleri Bakanı olan Ahmed Ebu Gayt görevi devralacak.

Arap Ligi ülkeleri, aynı zamanda, İslam İşbirliği Teşkilatı üyeleri. Körfez İşbirliği Konseyi ve Arap Maghreb Birliği üyelerini bünyesinde barındırıyor.

Hangi ülkelerden oluşuyor?

ADL üyeleri şu ülkelerden oluşuyor: Bahreyn, Birleşik Arap Emirlikleri (BAE), Cezayir, Cibuti, Fas, Filistin, Irak, Katar, Komorlar, Kuveyt, Libya, Lübnan, Mısır, Moritanya, Oman, Somali, Sudan, Suriye (üyeliği askıya alınmıştır), Suudi Arabistan, Tunus, Ürdün ve Yemen'den oluşuyor. Gözlemci Üyeler ise şöyle: Brezilya, Eritre, Hindistan ve Venezuela. Türkiye de ADL nezdinde daimi gözlemci üye olarak yer alıyor.

Türkiye ile ADL ilişkileri

Türkiye-ADL ilişkilerinin geliştirilmesi amacıyla, 22 Eylül 2004 tarihinde New York'ta "Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı ile ADL Genel Sekreterliği Arasında Mutabakat Muhtırası" imzalandı. 6 Eylül 2006 tarihinde düzenlenen ADL Dışişleri Bakanları Konseyi toplantısında, Türkiye ile ADL arasındaki siyasi, sosyal, ekonomik ve kültürel ilişkileri çeşitli açılardan geliştirmek amacıyla "Türk-Arap İşbirliği Forumu" (TAF) kurulmasına ilişkin karar kabul edildi, kuruluş anlaşması 3 Kasım 2007 tarihinde İstanbul'da imzalandı. ADL'nin Ankara'da Arap Devletleri Ligi Temsilciliği bulunuyor.

Doğal kaynakları zengin

ADL ülkeleri büyük oranda petrol ve doğal gazı sahip olarak doğal kaynaklar açısından zengin. Bölgedeki istikrarsızlığa rağmen ADL üyesi ülkelerin turizm endüstrisi fazla etkilenmemiş. Turizm sektöründe Mısır, BAE,

Büyüme Oranı

2011	2012	2013	2014	2014
3,5	6,6	2,8	2,2	2,2

Kaynak: Worldbank

Lübnan, Suudi Arabistan ve Ürdün önde geliyor. ADL ülkeleri ayrıca telekomünikasyon alanında istikrarlı bir büyümeye sahip. Yerel şirketler olan Orascom (Mısır) ve Etisalat (BAE) 10 yıldan az bir sürede global güç oyunları içinde yer almayı başardı.

Ancak ADL arasında Körfez ülkelerinin (Suudi Arabistan, Bahreyn, Katar, BAE, Oman ve Kuveyt) diğer üye ülkelerden daha iyi ekonomik performans sergiledikleri biliniyor. Kişi Başı GSYİH baz alındığında en zengin ülke olan Katar (94,744 ABD Doları) ve en fakir ülke olan Komorlar (1,072 ABD Doları) arasında 87 kat fark var.

Büyük Arap Serbest Ticaret Bölgesi

Bu arada 1964 yılından itibaren Arap Ortak Pazarı kurulması gayretlerine şahit olundu. Araplararası Ticaretin Teşviki ve Kolaylaştırılması Anlaşması 1981 yılında imzalanı, 1997 yılında yeniden gözden geçirildi ve 18 Arap ülkesi tarafından imzalanan Büyük Arap Serbest Ticaret Bölgesi (GAFTA), 1 Ocak 1998 yılında yürürlüğe girdi.

İlk etapta serbest ticarete geçişin her yıl % 10 gümrük indirimi yapılarak 2008 yılında tamamlanması öngörülmüş olmakla birlikte, daha sonra, son iki tarife indirimi % 20 uygulanarak 2005 yılı başından itibaren gümrükler tamamen sıfırlandı ve ticaretin serbestleştirilmesi kabul edildi.

Üye ülkeler

GAFTA üyesi ülkeler şöyle: Bahreyn, B.A.E., Cezayir, Fas, Filistin, Irak, Katar, Kuveyt, Libya, Lübnan, Mısır, Sudan, Suriye (üyeliği askıya alındı), Suudi Arabistan, Tunus, Oman, Ürdün ve Yemen. Anlaşmayı onaylamayan Arap Ligi üyesi diğer ülkelere ise Arap Ligi'ne programı onayladıklarını bildirdikleri tarihte sınırlayıcı tarifeler uygulanacak.

GAFTA'nın tüm mal ticaretini (tarımsal ve hayvansal ürünler, maden cevherleri ve madensel olmayan cevherler, yarı bitmiş mallar, Arapların ortak olduğu şirketlerin ürettiği mallar, Arap Ligi Ekonomik ve Sosyal Konseyi tarafından onaylanan listelere

ARAP LİGİ EKONOMİK VERİLER																
ÜLKELER (Bin \$)	2005				2013				2014				2015			
	İHR.	İTH.	RACİM	DENGE	İHR.	İTH.	RACİM	DENGE	İHR.	İTH.	RACİM	DENGE	İHR.	İTH.	RACİM	DENGE
1 İrak	2.730.000	88.404	2.818.514	2.683.648	13.948.905	340.884	12.994.589	13.807.221	10.887.826	288.544	11.136.570	10.409.282	8.155.254	288.888	8.851.739	9.239.749
2 Suriye	551.827	142.581	694.212	409.042	1.024.473	84.908	1.109.383	939.564	1.000.840	111.484	1.916.461	1.685.464	1.324.083	81.888	1.375.591	1.472.578
3 Lübnan	181.831	144.873	340.883	50.937	838.843	187.740	1.006.383	630.902	782.589	134.848	922.548	642.628	722.488	87.428	789.827	655.472
4 Ürdün	288.844	28.221	318.969	260.727	744.183	78.170	814.787	673.620	807.020	128.888	1.033.096	780.953	694.888	127.888	942.723	706.888
5 Suudi Arabistan	882.124	187.188	1.349.352	374.980	1.181.482	2.014.870	1.206.532	1.176.632	1.847.124	2.343.144	1.390.278	705.890	3.473.099	2.117.220	1.590.119	1.355.878
6 Bahreyn	41.851	18.828	60.844	22.987	188.283	173.478	371.543	26.587	284.887	284.342	498.428	- 90.217	221.284	184.478	329.821	120.883
7 Katar	82.143	16.721	132.770	31.520	244.871	379.820	618.000	- 129.848	344.710	184.912	739.261	- 49.838	428.114	348.978	784.092	62.134
8 Birleşik Arap Emirlikleri	1.873.187	282.842	1.880.630	1.469.740	4.888.888	3.384.488	10.350.088	- 418.838	4.888.710	3.253.024	7.908.734	1.402.634	4.681.480	2.008.680	6.680.130	2.672.770
9 Umman	18.824	3.871	48.871	36.088	173.888	188.384	524.382	227.581	481.540	181.384	582.413	389.685	124.810	81.188	185.102	284.784
10 Yemen	187.181	3.081	200.278	184.108	488.214	206	807.420	605.008	840.827	1.821	649.157	634.502	181.782	18.810	406.733	384.871
11 Kuveyt	210.240	41.884	251.953	188.740	334.888	280.810	625.532	44.325	372.120	188.240	588.585	278.678	482.878	140.420	624.001	341.151
12 Mısır	887.284	287.248	954.545	420.054	3.288.342	1.828.888	4.829.230	1.371.484	3.287.118	1.434.472	4.732.010	1.883.086	3.126.058	1.215.918	4.341.877	1.910.141
13 Libya	184.187	184.187	378.703	189.630	1.783.888	388.887	3.057.039	2.489.138	2.688.888	240.718	2.303.633	1.818.142	1.420.331	181.788	1.618.127	1.224.333
14 Tunus	284.781	117.872	402.158	177.413	882.187	388.280	1.281.425	602.889	415.040	188.887	1.111.738	718.344	181.280	144.877	963.282	675.128
15 Cezayir	887.124	881.888	1.668.948	- 54.871	2.082.888	714.082	2.716.781	1.288.587	3.078.888	482.888	2.999.878	1.157.900	1.826.280	748.547	2.566.827	1.685.733
16 Fas	878.821	148.211	1.014.056	227.594	1.182.888	872.288	1.785.188	620.684	1.488.888	488.844	2.048.413	766.717	1.337.852	718.622	2.048.474	627.230
17 Moritanya	18.881	881	11.948	9.082	181.888	1.881	187.439	180.172	81.788	11.888	187.708	75.887	87.188	11.871	110.080	84.288
18 Sudan	142.212	1.881	153.187	137.277	288.882	28.381	284.982	242.332	387.872	11.111	320.022	285.722	484.118	24.887	448.543	389.948
19 Somali	2.287	888	3.043	1.368	18.811	1.881	59.347	37.281	42.118	1.821	63.642	60.597	71.881	1.340	72.378	69.691
20 Filistin	8.481	184	8.702	8.097	78.187	1.124	76.640	74.378	88.940	1.881	83.447	88.442	81.224	1.140	84.567	79.881
21 Cibuti	7.128	181	7.229	7.028	87.181	184	87.428	86.737	18.112	81	18.793	18.631	88.218	110	88.372	88.148
22 Komor	1.881	882	2.282	1.048	1.881	1.881	10.881	- 811	8.788	1.811	7.812	3.781	4.710	788	5.488	3.943
Toplam	6.984.889	2.888.144	6.788.388	6.828.821	23.121.318	12.276.900	47.482.807	22.847.639	34.514.400	10.707.011	34.085.051	13.188.118	20.871.303	8.386.078	28.919.547	12.823.439

Kaynak: TÜİK

GSYİH'in sektörel dağılımı (%)

Veri	2013	2014
Tarım	6,5	6,4
Sanayi	50,9	49,3
Hizmet	42,6	44,3

Kaynak: Worldbank

ADL ülkelerin GSYİH'si 2014'te 284 trilyon dolar oldu

ADL üyesi ülkelerin GSYİH'si 2000 yılından itibaren artış gösteriyor. 2014 yılında 284 trilyon ABD Doları ile son 20 yılın en yüksek GSYİH'sini elde etti. 2014 yılında global ekonomideki büyüme oranı % 3,4 olarak gerçekleşti. 2015 ve 2016 yılları için global ekonomide % 3,5 ve % 4,4 büyüme oranı bekleniyor. 1990 yılından itibaren ortalama % 9,7 büyüme oranına sahip ADL ülkeleri, 2012 yılından sonra büyüme oranının düşüşüne geçtiği gözlemleniyor.

uyumlu olarak üzerinde mutabık kalınacak bitmiş mallar) kapsamı amaçlanıyor. GAF-TA, üyeler arası ticarette tarifelerin yanısıra, eş etkili vergiler ve tarife dışı engellerin de kaldırılmasını öngörüyor, hizmetler ve yatırımlara ilişkin hususları ise kapsamıyor. Arap menşeli olmayan benzer veya alternatif ürünlerin meydana getireceği rekabete karşı Arap menşeli ürünlerin tedrici korunması konusunda karşı tedbir alınması ve Arap ülkeleri arasındaki ticaretin finansmanının kolaylaştırılması da diğer ana amaçlar arasında yer alıyor.

GAFTA başarılı bir model olarak görülüyor

GAFTA uygulaması değerlendirildiğinde, anlaşmanın birçok konuda detaylı ve spesifik hükümler içermemesi nedeniyle üye ülkeler arasındaki uygulamalarda yeknesaklığın sağlanamaması, üyeler arasında yaptırım uygulayacak anlaşmazlıkların halli mekanizmasının kurulamaması, birçok konuda istisnaları içermesi ve üyelerin ço-

Türkiye, toplam ticaretinin yüzde 8,2'sini ADL ile yapıyor

TÜİK kaynaklarına göre Türkiye'nin dünya ile ihracatı 143 milyar ABD Doları ve ithalatı da 207 milyar ABD Doları olarak gerçekleşiyor. Türkiye ihracatının yüzde 4,5'ini, ithalatının yüzde 4'ünün ve toplam ticaretinin yüzde 8,2'sini ADL ülkeleri ile gerçekleştiriyor.

ğunun ticarette yüksek korumacı kültüre sahip olan ülkeler olmaları gibi nedenlerle GAFTA'yı başarılı bir ekonomik bütünleşme örneği olarak görmek mümkün değil.

Arap ülkelerinin ticaret akışı esas olarak Arap olmayan ülkeler ile oluyor. Bu durumda üye ülkeler kendilerini daha ziyade ikili anlaşmalarla bağlamak isteyecekler. Dolayısıyla GAFTA'nın ileride, örneğin ortak pazar veya ekonomik birlik gibi, daha geniş bir ekonomik bütünleşme türüne dönüşmesi beklenmiyor.

Kaynakça;

- Arab World | Data". Data.worldbank.org. N.p., 2016. Web. 15 Apr. 2016.
- Poorest Countries In Africa". Aneki.com. N.p., 2016. Web. 15 Apr. 2016.
- T.C. Dışişleri Bakanlığı'ndan". T.C. Dışişleri Bakanlığı. N.p., 2016. Web. 15 Apr. 2016.
- T.C. Dışişleri Bakanlığı'ndan". T.C. Dışişleri Bakanlığı. N.p., 2016. Web. 15 Apr. 2016.
- T.C. Ekonomi Bakanlığı". Ekonomi.gov.tr. N.p., 2016. Web. 15 Apr. 2016.

- "Top 10 Poorest Countries In Africa 2015 - By GDP Per Capita". Richestlifestyle.com. N.p., 2016. Web. 15 Apr. 2016.
- The World Factbook". Cia.gov. N.p., 2016. Web. 15 Apr. 2016.
- World Development Indicators| World Databank". Databank.worldbank.org. N.p., 2016. Web. 15 Apr. 2016.

Adam Gibi Kahve...!

sekeroglu kahvemo®

sekeroglu®

ÜRETİCİ FİRMA: SEKEROĞLU BAHARATÇILIK GIDA SAN.
ve TİC. LTD. ŞTİ.
Organize Sanayi Bölgesi TB No'lu Cad. No:6 KÜLS/ TÜRKİYE
Tel.: +90 348 834 10 80 • Fax: +90 348 834 10 81

SATIŞ: SEKEROĞLU GROUP GIDA İTHALAT İHRACAT
SAN. TİC. LTD. ŞTİ.
Sanayi Mah. Anadoluköy Bulvarı No: 233/3
ŞEHİTKAMİL /GAZİANTEP/ TÜRKİYE
Tel.: 0 850 420 27 00 • Fax: +90 342 777 03 43

TÜKETİCİ DANIŞMA HATTI
0850 420 27 00
www.sekeroglubaharat.com
bilgi@sekeroglubaharat.com

Fotoğraflar: TOBB Fotoğraf Servisi

"Işıkları bütün Anadolu'ya yaydık, sıra parlatmakta"

Kartepe Ekonomi Zirvesi'ne katılan Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu "Işıkları bütün Anadolu'ya yaydık. Şimdi sıra yaydığımız bu ışıkları parlatmakta" diye konuştu.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, Ekonomi Gazetecileri Derneği'nin (EGD) bu yıl 12'ncisini düzenlediği Kartepe Ekonomi Zirvesi'nde, "Dünyada ve Türkiye'de Ekonomik Görünüm" başlıklı bir sunum yaptı.

Türkiye'nin 2015 büyüme verilerini değerlendiren Hisarcıklıoğlu, 2016'nın kolay bir yıl olmayacağını, gelişen ülkelerdeki

ekonomik sıkıntıların devam ettiğini, Türkiye'nin en uzun sınır hattını bulunduğu Suriye'de çatışmaların sürdüğünü söyledi.

Kötümserliğin bulaşıcı olduğunu ve salgın hastalık haline getirilmemesi gerektiğini dile getiren Hisarcıklıoğlu, "Türkiye zor bir coğrafyada ve zor bir dönemden geçiyor. Böyle dönemlerde ülkenin meselelerini daha orta vadeli bir perspektiften bakmanın daha sağlıklı olacağını düşünüyorum.

"Fırsatlara odaklanırsak başarılı oluruz"

Hadiselere 'zoom' yapmak yerine genel trendlere bakmak daha faydalı. Tek tek ağaçlar yerine ormanın tümüne bakmalıyız. Bugünlerde tam da böyle bir dönemdeyiz. 2016 kolay bir yıl olmayacak. Ancak yarın neyi daha iyi yapabileceğimize, risklere değil fırsatlara odaklanmalıyız. Fırsatlara odaklanırsak başarırız" diye konuştu.

Hisarcıkloğlu nelere dikkat çekti?

- ▶ Odaklanmamız gereken riskler değil fırsatlardır.
- ▶ Kötümserlik bulaşıcıdır salgın haline getirmeyelim.
- ▶ Türkiye'nin bu yıl yüzde 4'ün üzerinde, yüzde 5'e yakın bir büyüme ortalaması yakalayacağını düşünüyorum.
- ▶ 21'inci asırda ilk defa 2015'te gelişmiş ülkelerin büyüme hızı, Çin ve Hindistan hariç, gelişen ekonomilerin üzerine çıktı. Bu, küresel gelir eşitsizliğini azaltmayacak bir durum.
- ▶ AB sürecinin canlanması, petrol ve doğalgaz fiyatlarının düşmesiyle azalan enerji maliyetleri, kamu disiplininin sürmesi bizim için büyük fırsat.
- ▶ 2015'te 688 bin kişi işe başlamış. Bunun 611 bini özel sektör. Kamu kaynaklı istihdam ise 77 bin. Bu çok güzel.
- ▶ Harvard, "Türkiye kendi liginde 2020'ye kadar dünyanın en hızlı büyüyen ikinci ülkesi olacak" diyor. IMF ise "13'üncü ülke" olacak diyor.
- ▶ İçimize kapanıp kavga edersek IMF'nin, içimize kapanmayıp üretime odaklanırsak Harvard'ın tahmini tutar. Harvard potansiyele bakıyor. Türkiye'de bu potansiyel var. Ne olur kavga etmeyelim, geleceğimize odaklanalım. Harvard senin benim hatırıma potansiyelimizin olduğunu söylemiyor.
- ▶ Dışa açılma ve ihracatla birlikte büyüme Anadolu'ya yayıldı. Türkiye'nin gece işima haritası refahın arttığını ve ülke çapında artık daha dengeli yayıldığını gösteriyor.
- ▶ Şirketlerimizi yaşıyoruz ama büyütme sıkıntısı çekiyoruz. Nasıl büyüteceğimizi öğrenmeliyiz.

Hisarcıkloğlu, dünya ekonomisine dair pek çok rakam olduğunu, kendisinin özel sektörün başkanı olarak sık sık iş makineleri satış rakamlarını incelediğini kaydederek, bu rakamların dünyadaki altyapı yatırımlarının durumunu gösterdiğini anlattı.

İş makinelerinde başı çeken şirketin Caterpillar olduğunu anımsatan Hisarcıkloğlu, bu firmanın satışlarında son 3 yıldır gerileme yaşandığını dile getirdi.

Hisarcıkloğlu, 21'inci asırda ilk defa

2015'te gelişmiş ülkelerin büyüme hızının Çin ve Hindistan hariç gelişen ekonomilerin üzerine çıktığını ifade ederek, "Fakirin zengine yaklaşmasını engelleyen durum. Küresel gelir eşitsizliğini azaltmak için gelişmekte olan ülkelerin daha hızlı büyümesine ihtiyaç var. Hindistan ve Çin'i çıkardığımızda gelişmiş ülkeler gelişen ülkelerin üzerinde büyümüş" ifadelerini kullandı. Hisarcıkloğlu, Çin ve Hindistan hariç gelişmekte olan ülkelere sıkıntı olduğunu aktardı.

Hisarcıkloğlu, küresel krizin gelişen ülkeleri daha çok etkilediğini gördüğünü belirterek, gelişmiş ülkelerin 2005-2007 büyüme hızının yüzde 2,7 iken son 3 yılda bu hızın yüzde 1,6 ya düştüğünü bildirdi.

Hisarcıkloğlu, söz konusu dönemde gelişen ülkelerin büyüme hızının yüzde 7,9'dan yüzde 4,7'e düştüğünü ifade ederek, küresel krizin gelişmekte olan ülkeleri daha fazla etkilediğini, belirtilen dönemde büyüme farkının gelişmekte olan ülkelerde daha yüksek olduğunu söyledi.

"Küresel ekonomi toparlanıyor"

Küresel ekonominin geçen yıl yüzde 3,1 büyüdüğünü ve toparlanmanın görüldüğünü dile getiren Hisarcıkloğlu, 2016'da dünya geneli büyümenin binde 3'lük bir toparlanma ile yüzde 3,4 olarak gerçekleşmesinin beklendiğini anlattı.

Hisarcıkloğlu, "2016'da gelişmiş ülkelerin büyüme oranı yüzde 1,9'dan yüzde

2,1'e, gelişen ülkelerinki ise yüzde 4'ten yüzde 4,3'e çıkacak. AB ekonomisi 1,7 büyüyecek. 2015'te yüzde 1,5 büyümüştü. Bu güzel bir gelişme. Bizim en önemli pazarımız" diye konuştu.

Küresel ticaret hacminin 2015'te yüzde 2,8 arttığını belirten Hisarcıkloğlu, 2016'da da yüzde 2,8 artmasının beklendiği bilgisini verdi.

"Son bir ayda para girişi var"

Gelişmiş ülkelerin ithalatının 2015'te yüzde 0,2 arttığını, bu yıl söz konusu rakamı yüzde 1,8 yükselteceğini belirten Hisarcıkloğlu, "Bu bizim için önemli. İhracatımızı genel olarak bu pazarlara yapıyoruz. Bizim için iyi olan petrol fiyatlarının yüzde 18'lik düşme öngörülüyor" dedi.

Hisarcıkloğlu, avro bazlı faizlerde sıfıra doğru gidişin görüldüğünü ifade ederek, avro bölgesinde bankaların kredi hacminin uzun dönem sonra artmaya başladığını ve bunun güzel bir gelişme olduğunu bildirdi.

Son dönemde gelişmekte olan ülkelere para girişi olduğunu belirten Hisarcıkloğlu, "Bunun altında Fed'in faiz artışını yavaşlatması, Avrupa Merkez Bankasının faizi sıfıra yakınlaştırması yatıyor. Gelişmekte olan ülkelere 37 milyar dolar para girdi. Bunun 1 milyar doları ülkemize dışarıdan geldi." ifadelerini kullandı.

"Başbakanımız işi sıkı tutuyor"

Hisarcıkloğlu, 2016 yılı için Türkiye eko-

İflas ertelemede açıklar düzeltilmeli

TOBB Başkanı Hisarcıkıoğlu, iflas ertelemeye ilişkin bir soru üzerine, bu konunun kamuoyunda çok tartışıldığını, ilgili yasanın 2004'te çıktığını, 2015'te iflas erteleme isteyen firma sayısının 492 olduğunu söyledi.

Bu rakamı Ticaret Sicil Gazetesinden öğrendiklerini dile getiren Hisarcıkıoğlu, "İflas erteleme bir ihtiyaç. Buradaki eksik ve noksanların düzeltilmesi konusunda Adalet Bakanlığı ve Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile çalışıyoruz" değerlendirmesinde bulundu.

Hisarcıkıoğlu, Türkiye'nin yeni başarı hikayelerinden birisinin reformlar olduğunu vurgulayarak, hükümetin sözünü verdiği reformların sıkı takipçisi olunması gerektiğini aktardı.

Doğu ve Güneydoğu'da şu anda bir istikrarsızlık olduğunu ifade eden Hisarcıkıoğlu, Güneydoğu'daki odalar ile batıdaki odaları bir araya getirerek "Kardeş Odalar" projesini başlattıklarını dile getirdi.

Hisarcıkıoğlu, "Bu odalar birbirlerinin potansiyelini keşfedip pazar olurlar. Bingöl ile Afyon odaları kardeş. Birbirlerinin tecrübesini tamamlayan pazarlar" diye konuştu.

Terörün bütün dünyada yaşanabildiğine değinen Hisarcıkıoğlu, vicdani noktada nerede olursa olsun yaşanan hiçbir terör olayına taviz verilmemesi, Brüksel'de patlayan bombaya kendileri ne kadar üzülsünlerse oradakilerin de Ankara'dakine o kadar üzülsünlerse gerektiğini sözlerine ekledi.

Hisarcıkıoğlu, "Burada faiz giderleri ne kadar artarsa bize vergi olarak dönüyor. Bütçe açığının milli gelire oranı yüzde 1,2. Bu bütçenin iyi yönetildiğini gösteriyor" değerlendirmesinde bulundu.

"Cari açıkta iyileşme var"

Hisarcıkıoğlu, 2014-2015 mukayesesi yapıldığında cari açıkta iyileşmenin görüldüğünü belirterek, toplam cari açığın 44 milyar dolardan 32 milyar dolara düştüğünü aktardı.

2016'da 35 milyar dolar cari açık belediklerini ifade eden Hisarcıkıoğlu, kamunun 5 milyar dolar, mali sektörün 108

nomisine bakıldığında risklerin de fırsatların da görüldüğünü belirterek, "Risklerimizin herkesin bildiği gibi coğrafyamızdaki karışıklık, terör olayları, Fed kaynaklı belirsizlik, petrol ihraç eden ülkelerin alım gücünün zayıflaması ve özel sektörün borçlülük oranının yüksekliği" diye konuştu.

Türkiye'nin fırsatlarına işaret eden Hisarcıkıoğlu, sözlerini şöyle sürdürdü: "Hükümet eylem planına odaklandı. Geçen hafta son 3 ayda gerçekleşen reformlar açıklandı. Başbakanımız bu işi sıkı tutuyor. AB sürecinin canlanması, petrol ve doğalgaz fiyatlarının düşmesiyle azalan enerji maliyetleri, kamu disiplininin sürmesi bizim için büyük fırsat. Özel sektör borcuna karşılık risk yönetiminde tecrübelendi. Reel sektör olarak söylüyorum; odaklanmamız gereken riskler değil fırsatlar. Kö-tümser baktığınızda etrafınızdaki herkes negatif enerji alıyor ve herkes olumsuz bakıyor. Fırsatlara odaklanmıyoruz.

Türkiye yüzde 4'lük büyüme yakaladı. Dünya ortalaması yüzde 3,1. Gelişen ülkeler ortalaması yüzde 4. Bu yıl yüzde 4'ün üzerinde bir büyüme bekliyorum. Krizden sonra 2008-2015 döneminde büyümede yüzde 3,4 ortalama yakaladık. Bu yıl yüzde 4'ün üzerinde, yüzde 5'e yakın bir ortalama yakalayacağımızı düşünüyorum."

"Büyümede sektörel katkılara yoğunlaşılmalı"

Hisarcıkıoğlu, büyümede sektörel katkılara da yoğunlaşılmasının önemine değinerek, genel olarak yüzde 4 büyümenin tartışıldığını, sektörel olarak bakıldığında daha yüksek büyüme rakamını yakalayan sektörle-

re odaklanılması gerektiğini vurguladı.

Geçen yıl 2014'e göre finans sektöründe yüzde 10, tarımda yüzde 7,6, turizmde yüzde 4,6, eğitimde yüzde 5,4'lük büyüme yakalandığı bilgisini veren Hisarcıkıoğlu, sanayinin Türkiye ortalamasının altında yüzde 3,8 büyüdüğünü aktardı. Hisarcıkıoğlu, yüzde 4'lük büyümenin 3,7'sinin iç tüketimden geldiğini kaydederek, yatırımların katkısının yüzde 0,9, ihracatın katkısının yüzde -0,3 olduğunu, başarılı bir büyüme için bu 3 kalemin denge de olması gerektiğini vurguladı.

"Makine teçhizat yatırımları yukarıya çıkmaya başladı"

Özel sektör makine teçhizat yatırımlarının 2015'te tekrardan büyüme trendine girdiğini belirten Hisarcıkıoğlu, "Bu gerçekten çok önemli. Kişi başına düşen özel sektör makine teçhizat yatırımları tekrar yukarıya doğru çıkmaya başladı." dedi.

Hisarcıkıoğlu, geçen yıl iş gücü piyasasına 892 bin kişinin katıldığından bahsederek, "2015'te 688 bin kişi işe başlamış. Bunun 611 bini özel sektör. Kamu kaynaklı istihdam ise 77 bin. Bu çok güzel. Ayrıca kayıt dışılık azalıyor, özel sektör kayıt altına giriyor. İstihdam hizmetler sektöründe rekor düzeyde 658 bin artmış. En üzüldüğümüz yer sanayi, artış 16 bin. İnşaat 2 bin, tarımda 13 bin istihdam artışı var" ifadelerini kullandı.

Kamu bütçesinin çok iyi yönetildiğini dile getiren Hisarcıkıoğlu, bu alanda Avrupa Birliği'nin 28 ülkesinin 22'sinden iyi konumda olduklarını, 2015'te bir önceki yıla göre bütçe gelirinin yüzde 14, bütçe giderinin ise yüzde 13 arttığını anlattı.

milyar dolar, reel sektörün 59 milyar dolar vadesi gelen kredi ödemesi bulunduğunu, bunların toplamının 207 milyar dolar tuttuğunu bildirdi.

Reel sektörün aldığı borcu yatırımlarda kullandığını bildiren Hisarcıklıoğlu, Türkiye'nin geleceğine yatırım yaptığını ve borçların ödenmesinde sıkıntı yaşanacağını düşünmediğini aktardı.

Hisarcıklıoğlu, "Ağacın dalına konan kuş dalın kırılmasından korkmaz çünkü dala değil kanatlarına güvenir" dedi.

"Çeklerde 'çek endeksi' olacak"

Hisarcıklıoğlu, 2015 yılında sorunlu kredilerde yüzde 31, karşılıksız çeklerde yüzde 37 artış yaşandığını söyledi. Ödenmeyen çeklerde hapis cezasının kalktığını anımsatan Hisarcıklıoğlu, hükümet, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Adalet Bakanlığı ve Hazine Müsteşarlığı ile gerekli görüşmelerin tamamlandığını, 1 Ocak 2017'de çeklerin barkodlu olacağını dile getirdi.

Hisarcıklıoğlu, firmaların çekleri zamanında ödemeleri konusunda değerlendirmelerinin yapılacağını ve çeklerin üzerinde "çek endeksi"nin yer alacağını kaydederek, buna göre çekin güvenli olup olmadığının anlaşılacağını aktardı. Hisarcıklıoğlu, "Ona göre çekin güvenli olup olmadığını göreceksiniz. Bütün çekler barkodlu olacak ve bu dünyada bir ilk. Çek sahteciliği de bitecek." diye konuştu.

Kapanan şirketlerin kurulan şirketlere oranının 2015'te en düşük seviyeye gerilediğini bildiren Hisarcıklıoğlu, şöyle devam etti:

"Bu oran yüzde 18'lere düştü. Yani kurulan her 100 şirket karşılığında 18 şirket kapanmış. Eskiden bu rakam 24'tü hatta 36'lara kadar çıkmıştı. Cumhuriyet tarihinde 1 milyon 164 bin şirket kurmuşuz. AŞ ve LTD olarak, şahıs değil. Şirketlerin 5 yıl hayatta kalma oranı yüzde 67,5, 10 yıl hayatta kalma oranı yüzde 42,6, 20 yıl hayatta kalma oranı yüzde 35,8. Bu oranlar İngiltere, ABD gibi Anglosakson hukukunun olduğu ülkelere göre çok yüksek. Anglosakson ülkelerdeki şirketlerin kapanma hızı bizden hızlı. Şirketleri yaşıyoruz ama büyütmede sıkıntı çekiyoruz. Şirketlerimizi nasıl büyüteceğimizi öğrenmeliyiz. Ayakta tutmayı başardık."

"Kamuda yerli mal alımı üç kat arttı"

Zenginleşmenin diğer bir anahtarının da "markalaşma" olduğu dile getiren Hisarcıklıoğlu, Türkiye'nin 1 kilogram ihracatının ortalama değerinin 1,6 dolar olduğunu söyledi.

Hisarcıklıoğlu, "Bu rakam tasarımlı ürünlerde 2,5 dolara, markalı ürünlerde 4,7 dolara, patentli ürünlerde ise 6 dolara yükseliyor" dedi.

Kamu alımlarında Türkiye'de üretilen ürün yüzde 15 pahalı da olsa onun tercih edilmesine ilişkin desteğin açıklanmasından sonra yerli ürün alımının arttığını dile getiren Hisarcıklıoğlu, "Bu destekle birlikte

"Genç kızlarımızı girişimciliğe heveslendirirsek Türkiye kazanır"

Zenginleşmenin 3 anahtarına değinen Hisarcıklıoğlu, kadın girişimciliğinin bu konuda büyük önem arz ettiğini, OECD ülkeleri arasında 2014'te kadınların çalışma hayatında yer alma endeksinde sondan üçüncü olduklarını söyledi. Hisarcıklıoğlu, ancak buna rağmen güzel gelişmeler yaşandığını, bu konuda atılan tohumların tuttuğunu kaydederek, 2015'te kadınların kurduğu şirket sayısında müthiş bir artış görüldüğünü bildirdi. Kadın girişimcilere pozitif ayrımcılık yapılması çağrısında bulunan Hisarcıklıoğlu, "Genç kızlarımızı girişimciliğe heveslendirirsek Türkiye o zaman kazanır" dedi.

Hisarcıklıoğlu, zenginleşmenin ikinci anahtarının "inovasyon" olduğunu belirterek, küresel invasyonda Türkiye'nin daha üst sıraları hedeflemesini ve daha fazla odaklanılması gerektiğinin altını çizdi. Dünyanın ortaklık ekonomisine doğru gittiğini, eski köye yeni adet getirenin kazandığını, paylaşım ekonomisinin en güzel noktalarından bir tanesinin de bu durum olduğunu bildiren Hisarcıklıoğlu, "Mesela UBER'in bir tane taksisi yok ancak en büyük taksi şirketi. Facebook dünyanın en büyük sosyal medya şirketi ama bir tane içerik üretmiyor. Yemek Sepeti hiç yemek yapmıyor ama en büyük restoran" ifadelerini kullandı.

kamunun satın aldığı yerli malların oranı son 6 ayda yüzde 10'dan yüzde 30'a çıktı" diye konuştu.

Hisarcıkloğlu, böyle durumlarda kamu kurumlarının yerli malı almasının zorunlu olduğu bilgisini vererek, bunun daha da duyurulması gerektiğini vurguladı.

Yerli Malı Belgesini kendilerinin verdiğini hatırlatan Hisarcıkloğlu, 71 ilde 4 bin 736 yerli malı belgesi verdiklerini, bunun 3 bin 135'inin geçen yıl, 1601'inin 2016'nın ilk çeyreğinde verildiğini aktardı.

"Türkiye CERN'e katkı yapmaya başladı"

Hisarcıkloğlu, Türkiye'nin Avrupa Nükleer Araştırma Merkezi'ne (CERN) katkı vermeye başladığını ifade ederek, şu değerlendirmelerde bulundu:

"Bu çok önemli, yıllardır takip ettiğimiz işti. CERN'in irtibat ofisini TOBB merkezinde açtık. Dünyada ne kadar belge varsa var hepsi hikaye. Sen şirket olarak 'Ben CERN'e bunu yaptım' diyorsan başka bir şeye gerek yok. Türk firmalarının CERN mal ve hizmet alım ihalelerine girmelerini kolaylaştırıyoruz. 14 Nisan'da ikinci

toplantıyı yapacağız. 879 milyon dolarlık 2 dev projenin tanıtımını yapacağız. Ankara OSTİM'de bir şirket CERN'in kalite ve standardında ürün yapıyor."

Hisarcıkloğlu, üniversiteler ile iş dünyasını buluşturmak istediklerini, her ilde bir tane akademik danışman görevlendirdiklerini belirterek, böylece yerel kalkınmada ortak akıl, ortak istişare mekanizması kurmaya başladıklarını bildirdi.

Mecidiyeköy'de yaşanan asansör kazasından ciddi ders aldıklarını, Mesleki Yeterlilik ve Belgelendirme Merkezlerini kurduklarını anlatan Hisarcıkloğlu, "Artık 'Ben her işi yaparım' anlayışı bitecek. Mesleki Yeterlilik Belgesi olmayan hazirandan sonra çalışamayacak. Bundan sonra inşaata adam aldınız hem sıvacı hem duvarcı olup her şeyi yapmayacak" dedi.

Hisarcıkloğlu, asansör bakım ve onarımcısı, duvarcı, sıvacı, betoncu, metal saç işlemecisi gibi farklı alanlarda uluslararası geçerliliği de olan sertifika vereceklerini aktardı.

"Gazze'ye üst düzey ziyaret"

TOBB olarak yurt dışı ile ilgili önemli bir adım attıklarını ve Gazze'ye ziyaret

gerçekleştirdiklerini belirten Hisarcıkloğlu, 2012'den sonraki en yüksek düzeyli ziyaretin yapıldığını söyledi.

Hisarcıkloğlu, ziyaret kapsamında Hamas Siyasi Büro Başkan Yardımcısı İsmail Haniye ile de görüşmelerini, bu geziyi basına çok yansıtmadıklarını kaydederek, Filistin'de organize sanayi bölgesi yapma projeleri olduğunu, şu anda temellerin atılma noktasına geldiğini, ortamın normalleşmesi halinde Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve Başbakan Ahmet Davutoğlu ile temelleri atmak istediklerini aktardı.

Gazze'nin yeniden imarı konusunda 5 milyar dolarlık bir potansiyel olduğunu ve Türk özel sektörünün burada daha aktif olması gerektiğini bildiren Hisarcıkloğlu, ancak Gazze'ye kesinlikle maddi bakmadıklarını, buraya yaklaşımlarının duygusal olduğunu, Gazze'nin kendilerinde farklı bir yeri bulunduğunu ifade etti.

"Gece ışıklarını tüm Anadolu'ya yaydık"

Hisarcıkloğlu, artık Türkiye'nin iç göçle başlayan verimlilik artışının ve büyüme sürecinin sonuna geldiğini belirterek, şu

anda Almanya ile aynı şehirleşme oranını yakaladıklarını, artık iç göç ve şehirleşme ile büyümenin dışında bir şeylerin yapılması gerektiğini dile getirdi.

Dışa açılma ve ihracatla birlikte büyümenin Anadolu'ya yayıldığını söyleyen Hisarcıkloğlu, Türkiye ve Avrupa ülkelerinin gece uzaydan çekilen fotoğraflarını gösterdi.

Hisarcıkloğlu, gece uzaydan çekilen bu fotoğrafların bir nevi dünya üzerindeki ekonomik aktiviteyi gösterdiğini belirterek, şu ifadeleri kullandı:

"İşıma ne kadar yoğunsa, zaman içinde ne kadar yoğunlaşıyorsa, orada refah düzeyinde bir artış olduğu varsayılıyor. Peki, Türkiye'nin gece ışima haritası ne gösteriyor? 1992-2013 döneminin değerlendirmesini yapayım. Birincisi, gece ışması Türkiye'de refahın arttığını gösteriyor. İkincisi, refah ülke çapında artık daha dengeli yayılıyor. Üçüncüsü ise, ülkede artık bir dizi iktisadi koridor ortaya çıkmaya başlıyor. Bazı bölgelerin giderek birbirine bağlandığı, ülke içi bağlantının güçlendiği görülüyor. 'Neden?' diye bakıyorsunuz. Otoyolların bir ülke için önemini görüyorsunuz.

Peki, Türkiye'yi Avrupa'nın gece ışima haritası ile birlikte alırsak ne görüyoruz? Birincisi, Avrupa'nın zengin kuzeyi ile güneyi birbirinden ayırt edilebiliyor. İkincisi, Orta Avrupa ve Balkan ülkeleri Batı Avrupa'dan ayrılıyor. Refah farkı görülüyor. Üçüncüsü, Türkiye, Orta Avrupa ve Balkanların bir uzantısı olarak duruyor. Bunlar hep önümüzdeki dönemde neler yapmamız

gerektiğini gösteriyor. Işıkları bütün Anadolu'ya yaydık. Şimdi sıra yaydığımız bu ışıkları parlatmakta."

"Anadolu'nun yeni yıldızları"

Hisarcıkloğlu, Anadolu'nun yeni yıldızlarının ortaya çıktığını ve artık ışıkları hiç sönmeyen şehirlerin bulunduğunu belirterek, İzmir, Bursa, Adana, Mersin, Konya, Kayseri ve Gaziantep'i örnek gösterdi, ISO-500 listesindeki şirketlerin dağılımının Anadolu lehine değiştiğini, 1997-2014 yılları arasında ISO-1000 listesinde İstanbul şirketlerinin sayısının 105 eksildiğini söyledi.

"Yüksek teknoloji ihracatına odaklanalım"

Kişi başına düşen milli gelirden 2001'den sonra 2008'e kadar güzel bir ivme yakalandığını, ancak ondan sonra dalgalı bir seyir izlediklerini dile getiren Hisarcıkloğlu, dünyanın en büyük 18'inci ekonomisi olmaya devam ettiklerini, bunu korumanın güzel olduğunu ancak daha da ileriye gidilmesi gerektiğini vurguladı.

Hisarcıkloğlu, rekabetçilikte, inovasyonda, iş yapma kolaylığında iyileşme bulunduğunu, ancak bu alanlardaki dünya sıralamalarında daha yukarılara çıkmaları gerektiğini ifade ederek, ihracatta ileri teknolojik ürünlerin payının sadece yüzde 5 olduğunu, OECD ortalaması olan yüzde 19'un altında kaldığını anlattı.

Yüksek teknoloji ihracatında 2000-2014 döneminde Hindistan'ın 2 milyar

dolardan 17 milyar dolara, Çin'in 42 milyar dolardan 580 milyar dolara, Polonya'nın 1 milyar dolardan 12 milyar dolara çıktığından bahseden Hisarcıkloğlu, Türkiye'nin ise sadece 2 milyar dolardan 3 milyar dolara çıkabildiğinin, bu işe odaklanarak daha yüksek artış sağlanabileceğinin altını çizdi.

Hisarcıkloğlu, ISO-500 listesinde yüksek teknoloji üreten firma sayısının sadece 12 olduğuna dikkati çekti.

"En çok büyüyen ikinci ülke olabiliriz"

Hisarcıkloğlu, Türkiye'nin 2014-2020 döneminde ne kadar büyüyeceğine dair iki farklı sıralama olduğunu kaydederek, şunları söyledi:

"Bu iki çalışma da dünyanın itibar ettiği çalışmalar. Harvard, 'Türkiye kendi liginde 2020'ye kadar dünyanın en hızlı büyüyen ikinci ülkesi olacak' diyor. IMF ise '13'üncü ülke olacak' diyor. Biz içimize kapanıp kavga edersek IMF'nin tahmini tutar. İçimize kapanmayıp üretime odaklanırsak Harvard'ın tahmini tutacak. Harvard potansiyele bakıyor. Türkiye'nin 'dünyanın en hızlı büyüyen ikinci ülkesi olma' potansiyeli vardır. Ne olur kavga etmeyelim. Harvard senin benim hatırıma potansiyelimizin olduğunu söylemiyor.

Olumlu bakalım geleceğimize odaklanalım. Türkiye, mevcut potansiyelini kullanabilirse hızlı bir büyüme performansı gösterecek. Türkiye bundan daha iyi olmaya aday. Buna da katkı sağlayabilirsek ne mutlu bize."

"E-ticareti kullanmalıyız"

Sanayide geleceğin 3 temel teknoloji etrafında şekilleneceğine değinen TOBB Başkanı Hisarcıkloğlu, bunların "biyoteknoloji", "nanoteknoloji" ve "bilgi-iletişim teknolojisi" olduğunu bildirdi.

Hisarcıkloğlu, Türkiye'deki KOBİ'lerin bulut teknoloji kullanma oranının çok düşük olduğunu altını çizerek, "E-ticarette bütün dünya ayağının ucuna geliyor. Türkiye'de e-ticaret kanallarını kullanan şirketlerin oranı OECD ortalamasının çok gerisinde. Bunu bütün dünya kullanıyor biz neden kullanmıyoruz. E-ticaret ile bütün dünyaya mal satabiliyorsunuz. Neden kullanmıyoruz" diye konuştu.

Tehlikeli ve çok tehlikeli işlerin sertifikalandırılmasında yeni sistem:

“MESLEKİ YETERLİLİK BELGESİ”

TOBB'un girişimleriyle kurulan MEYBEM Mesleki Yeterlilik ve Belgelendirme Merkezleri A.Ş., iş kazalarını en aza indirmek ve çalışanların nitelik seviyesini yükseltmek üzere tehlikeli ve çok tehlikeli mesleklerde sınav ve belgelendirme hizmeti veriyor.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından yapılan düzenleme ile tehlikeli ve çok tehlikeli mesleklerde çalışanlar için “Mesleki Yeterlilik Belgesi” zorunluluğu getirildi.

Bakanlık tarafından 25 Mayıs 2015 tarihinde yayımlanan ilk tebliğ ile inşaat, kaynak, doğalgaz ve otomotiv sektörlerini kapsayan 40 meslek dalında, 24 Mart 2016 tarihinde yayımlanan ikinci tebliğ ile de asansör, metal ve makine sektörlerini kapsayan 8 meslek dalında belge zorunluluğu başlatıldı.

İlk tebliğ ile zorunluluk getirilen 40 meslekte, 26 Mayıs 2016 tarihinden itibaren, ikinci tebliğ ile zorunluluk getirilen 8 meslekte 25 Mart 2017 tarihinden itibaren mesleki yeterlilik belgesine sahip olmayan kişiler, bu mesleklerde çalıştırılmayacak.

500 TL idari para cezası

Bu tarihlerden sonra, belge zorunluluğu getirilen mesleklerde, mesleki yeterlilik belgesine sahip olmayanların çalıştırılması halinde, işverene çalışan başına aylık 500

TL idari para cezası kesilecek.

5544 sayılı Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK) Kanunu'na göre tehlikeli ve çok tehlikeli mesleklerde çalışanlarda aranacak belgeler; Mesleki Yeterlilik Belgesi veya ustalık belgesi veya meslek lisesi/meslek yüksekokulu diploması aranacak.

Sınav ücretleri geri ödenecek

Tehlikeli işler için uygulanacak sistem, işveren ve çalışanlara herhangi bir maddi yük getirmeyecek. Sınav ücretleri, brüt asgari ücretin yarısını geçmemek üzere devlet tarafından karşılanacak.

Sıvacı Uygulama Sınavı, Adana

İskele Kurulum Elemanı
Uygulama Sınava, Ankara

26 Mayıs 2016 tarihinden itibaren belge zorunluluğu aranacak meslekler

1	Ahşap Kalıpcısı (seviye3)	21	Isı Yalıtımcısı (seviye3)
2	Alçı Levha Uygulayıcısı (seviye3)	22	Isıtma ve Doğalgaz İç Tesisat Yapım Personeli (seviye3)
3	Alçı Sıva Uygulayıcısı (seviye3)	23	İnşaat Boyacısı (seviye3)
4	Alüminyum Kaynakçısı (seviye3)	24	İskele Kurulum Elemanı (seviye3)
5	Bacacı (seviye3)	25	Kaynak Operatörü (seviye4)
6	Bacacı (seviye4)	26	Makine Bakımcı (seviye3)
7	Betonarme Demircisi (seviye3)	27	Makine Bakımcı (seviye4)
8	Betoncu (seviye3)	28	Makine Bakımcı (seviye5)
9	Çelik Kaynakçısı (seviye3)	29	Otomotiv Elektromekanikçisi (seviye5)
10	Direnç Kaynak Ayarçısı (seviye4)	30	Otomotiv Mekanikçisi (seviye4)
11	Doğal Gaz Altyapı Yapım Kontrol Personeli (seviye4)	31	Otomotiv Montajcısı (seviye3)
12	Doğalgaz Çelik Boru Kaynakçısı (seviye3)	32	Otomotiv Sac ve Gövde Kaynakçısı (seviye3)
13	Doğalgaz Isıtma ve Gaz Yakıcı Cihaz Servis Personeli (seviye4)	33	Panel Kalıpcı (seviye3)
14	Doğalgaz İşletme Bakım Operatörü (seviye4)	34	Plastik Kaynakçısı (seviye3)
15	Doğalgaz Polietilen Boru Kaynakçısı (seviye3)	35	Seramik Karo Kaplamacısı (seviye3)
16	Doğalgaz Polietilen Boru Kaynakçısı (seviye4)	36	Ses Yalıtımcısı (seviye3)
17	Duvarcı (seviye3)	37	Sıvacı (seviye3)
18	Endüstriyel Boru Montajcısı (seviye3)	38	Ses Yalıtımcısı (seviye3)
19	Hidrolik Pnömatikçi (seviye4)	39	Tünel Kalıpcısı (seviye3)
20	Hidrolik Pnömatikçi (seviye5)	40	Yangın Yalıtımcısı (seviye3)

25 Mart 2017 tarihinden itibaren belge zorunluluğu aranacak meslekler

1	Asansör Bakım ve Onarımcısı (Seviye 3)	5	CNC Programcısı (Seviye 4)
2	Asansör Bakım ve Onarımcısı (Seviye 4)	6	CNC Programcısı (Seviye 5)
3	Asansör Montajcısı (Seviye 3)	7	Metal Sac İşlemeci (Seviye 3)
4	Asansör Montajcısı (Seviye 4)	8	Metal Sac İşlemeci (Seviye 4)

Bu kapsamda, sınavlarda başarılı olan kişilerin 31/12/2017 tarihine kadar belge masrafı ile sınav ücreti, 1/1/2018 tarihinden 31/12/2019 tarihine kadar ise belge masrafı ile sınav ücretinin yarısı İşsizlik Sigortası Fonu'ndan karşılanacak.

TOBB, MEYBEM kanalıyla "Mesleki Yeterlilik Belgesi" veriyor

TOBB'un girişimleriyle kurulan MEYBEM Mesleki Yeterlilik ve Belgelendirme Merkezleri A.Ş., iş kazalarını en aza indirmek ve çalışanların nitelik seviyesini yükseltmek üzere tehlikeli ve çok tehlikeli mesleklerde sınav ve belgelendirme hizmeti veriyor.

TOBB tarafından tehlikeli ve çok tehlikeli işlerde sınav ve belgelendirme yapmak üzere kurulan MEYBEM Mesleki Yeterlilik ve Belgelendirme Merkezleri, 12 dalda Mesleki Yeterlilik Kurumu'ndan (MYK) 28 Aralık 2015 tarihinde sınav ve belgelendirme yetkisini aldı.

İl ve ilçelerdeki Odalar kanalıyla sınav ve belgelendirme hizmetlerini yerelde sürdüren MEYBEM, Ankara, Adana, Bartın, Bolu, Düzce, İzmir, Kırşehir, Gaziantep, Samsun, Sivas başta olmak üzere geçtiğimiz 3 ayda yaklaşık 20 ilde yoğun bir şekilde sınav ve belgelendirme hizmeti verdi. İl ve ilçelerde saha ortamında yapılan sınavlarda başarılı olan kişiler, mesleki yeterlilik belgesi almaya hak kazandı.

MEYBEM'e nasıl başvurulacak?

Ankara'da TOBB İkiz Kuleler içerisinde ofisi bulunan MEYBEM'e başvurular www.meybem.com.tr adresi üzerinden veya il/ilçelerdeki Ticaret Odası, Sanayi Odası veya Ticaret ve Sanayi Odası kanalıyla bireysel veya kurumsal olarak yapılabilecek.

MEYBEM A.Ş tarafından sınav ve belgelendirme hizmeti verilen alanlar şunlar: Asansör Bakım ve Onarımcısı Seviye 3, Asansör Bakım ve Onarımcısı Seviye 4, Ahşap Kalıpcı Seviye 3, Betonarme Demircisi Seviye 3, Betoncu Seviye 3, Duvarcı Seviye 3, İskele Kurulum Elemanı Seviye 3, Sıvacı Seviye 3, CNC Programcısı Seviye 4, CNC Programcısı Seviye 5, Metal Sac İşlemeci Seviye 3, Metal Sac İşlemeci Seviye 4.

İletişim: info@meybem.com.tr,
+90 312 218 26 20

Türkiye-AB mülteci uzlaşısının ardından;

EGE'DE YENİ BİR MITOLOJİ YARATMAK

Avrupa, mülteci krizinin üstesinden gelinebilmesi için Türkiye ve Yunanistan'dan, Anadolu ve Ege'de çağlar boyunca yazılmış mitolojik kahramanlık hikayelerinden bir yenisini bekliyor.

AB liderleri ve Türkiye'de karar alma mekanizmasının tepesindeki isimler 17-18 Mart 2016 tarihlerinde, Kasım 2015'ten bu yana üçüncü kez mülteci krizine kalıcı ve sürdürülebilir bir çözüm için Brüksel'de bir araya geldi. Zirve'nin ardından Başbakan Prof. Dr. Ahmet Davutoğlu Konsey Başkanı Donald Tusk ve Komisyon Başkanı Jean-Claude Juncker ile birlikte, Türkiye'nin AB resmindeki kritik konumunu ortaya koyan ve ulusal, uluslararası basında geniş yer kaplayan fotoğrafların parçası oldu. Bu Zirve, son aylarda tarafların girdiği yoğun diplomasi ve müzakere trafiğindeki en kritik dönemeçti. Uzun ayların, Ankara'da ve Brüksel'deki çok sayıda toplantının, hazırlanan sayısız eylem planı ve değerlendirme raporunun, net bir şekilde ortaya koyulan beklentilerin, prensiplerin ve kırmızı çizgilerin ardından 18 Mart 2016 tarihinde taraflar, Türkiye üzerinden AB'ye düzensiz göçü sona erdirmeyi öngören adımlara ilişkin anlaşmaya vardı.

İKV Uzman Yardımcısı Ahmet Ceran'ın bu anlaşma çerçevesinde hazırladığı araştırması ise şöyle:

"Üzerinde anlaşmaya varılan konu çok net: Türkiye üzerinden düzensiz yollarla Yunan adalarına geçiş yapan bütün göçmenler 20 Mart 2016 tarihinden itibaren Türkiye'ye geri gönderilecek. Anlaşmaya varılan konu çok net gibi dursa da esas sorun bunun nasıl yapılacağı. Öngörülen bu geri kabul mekanizmasının Avrupa için önemini, değerini ve zorluğunu anlatırken Komisyonu Başkanı Juncker, mitoloji kahramanı Herkül'e göndermede bulunuyor. Dolayısıyla Avrupa, mülteci krizinin üstesinden gelinebilmesi için Türkiye ve Yunanistan'dan, Anadolu ve Ege'de çağlar boyunca yazılmış mitolojik kahramanlık hikayelerinden bir yenisini bekliyor.

Vize Serbestliği Diyalogu

Türkiye üzerinden AB'ye düzensiz göçün önlenmesi ve Türkiye ile Yunanistan'ın göç yönetiminde ve düzensiz göçle mücadele

etkin işbirliği, Türkiye-AB Vize Serbestliği Diyalogu'nun da en önemli unsurunu oluşturuyor. Vize serbestliği diyaloguna ilişkin 4 Mart 2016 tarihinde açıklanan ikinci değerlendirme raporunda bu meseleye özel bir önem atfedilmiş, vizesiz Avrupa hayalinin gerçekleşmesi için şart koşulmuştu. Peki son bir yılda 850 binden fazla düzensiz göçmenin Türkiye üzerinden Yunanistan'a giriş yaptığı, Türkiye'nin halihazırda 2.7 milyonun üzerinde Suriyeliye ev sahipliği yaptığı, 2016 yılının başından bu yana ise 140 binden fazla göçmenin deniz yoluyla Türkiye üzerinden Yunanistan'a geçiş yaptığı dikkate alındığında; Zirve'de hangi önlemlere ilişkin anlaşmaya varıldı?

Uzlaşının satır araları

Bilindiği üzere Türk tarafını temsil eden liderler, 7 Mart 2016 tarihli Türkiye-AB Zirvesi'nde, uzlaşının gerçekleşebilmesi için Türkiye'nin taleplerini sıralamıştı. Bu talepler kimi çevreler tarafından karşılanması zor, bazı uzmanlara göre diplomatik hamle, Türk basınına yansıdığı haliyle ise "Kayserili pazarlığı" olarak tanımlanmıştı. Şüphesiz ki Türkiye'nin öncelikli talepleri vize serbestliği diyalogunun hızlanması, yeni müzakere fasıllarının açılması ve göçmen krizine yönelik kullanılmak üzere 3 milyar avroluk ek fondu. Öncelikli olarak, ulusal ve uluslararası ba-

sında, sivil toplumda ve uluslararası ilişkiler çevrelerinde tartışılan temel konu, Türkiye'nin yukarıda bahsedilen mekanizmayı uygulamaya koyabilecek teknik ve idari altyapıya sahip olup olmadığı meselesi. Türkiye, vize serbestliği yol haritasının açıklandığı Aralık 2013 tarihinden bu yana sınır ve göç yönetimine, bu alanlarda idari ve hukuki altyapının sağlanmasına ve üye ülkelerle işbirliğine yönelik reform hamlelerine devam ediyor.

Türkiye'nin zorlu sınavı

Dolayısıyla Türkiye'nin bu zorlu sınavın altından kalkamayacağı yönünde doğru-

dan ve net bir çıkarım yapmak, sürecin nasıl işlediğini görmeden mümkün değil. Bu noktada en önemli meselelerden biri, 2018 yılının sonuna kadar AB tarafından Türkiye'deki Suriyelilerin durumlarının iyileştirilmesi için kanalize edilecek 6 milyar avroluk fonun doğru, etkin ve şeffaf şekilde kullanılması. Öte yandan Türkiye'ye geri gönderilecek olan göçmenlerin temel hak ve özgürlüklerinin garanti altına alınması, AİHM içtihadıyla çelişecek uygulamalardan kaçınılması, yoğun sayılara ulaşması beklenen Suriyelilerin sosyal ve ekonomik entegrasyonu, Suriyeli çocukların temel eğitime ulaşımı en kritik meseleler.

Düzensiz göçle mücadele

Vize serbestliğine ilişkin olarak, düzensiz göçle mücadeleye, Yunanistan ile bu alanda etkin bir işbirliği mekanizmasının kurulmasına ve Suriyelilerin entegrasyonuna yönelik her olumlu adım şüphesiz ki vize serbestliği diyalogunu da doğrudan olumlu etkileyecek. Fakat bu noktada önemle hatırlanması gereken konu, bütün ortak iyi niyet söyleminin, siyasi iradenin ve paylaşılan tarihlerin yanı sıra; vize serbestliğinin gerçekleştirilmesi için 72 teknik kriterin karşılanması gerekiyor. Dolayısıyla diplomatik hamleler, siyasi beklentiler ve olumlu havayla birlikte Türk yetkili makamların bu 72 kriterin karşılanmasına yönelik teknik süreci hızla devam ettirmesi şart.

Son olarak bu uzlaşının katılım müzakerelerine etkisine de kısaca bakmak gerekiyor. 18 Mart tarihinde, Hollanda Dönem Başkanlığı sona ermeden, daha önce Fransa'nın blokajı altında olan Mali ve Bütçesel Hükümler başlıklı 33'üncü faslın açılmasına karar verildi.

Kıbrıs sorunu

Uzun bir durağanlık döneminin ardından açılan 17'nci faslın sonrasında 33'üncü faslın açılmasına karar verilmesi şüphesiz ki olumlu bir gelişme. Fakat Kıbrıs sorunu sebebiyle açılmayan fasllara yönelik mülteci uzlaşısıyla birlikte bile adım atılmaması, Kıbrıs sorununun her şeye rağmen üyelik yolundaki en te-

mel engellerden biri olmaya devam ettiğini gösteriyor. Bununla birlikte, uzun bir süredir bekleme odasından çıkamayan Türkiye'nin son dönemde tekrardan AB ailesinin bir parçası ve AB karar alma süreçlerinin temel bir unsuru olarak kameralara yansması şüphesiz ki üyeliğe giden engebeli yolda bütün paydaşlara motivasyon ve heyecan sağlıyor. Fakat bu işbirliği ve etkileşim tablosunun, sadece göçmen krizine ilişkin meselelerde değil; enerji birliği, ekonomik işbirliği, ticari ilişkiler ve ortak güvenlik politikası gibi diğer kilit alanlarda da görülmesi; Türk yetkili makamların bu süreçlere de dahil edilmesi gerekiyor.

Kahramanlık hikayesi

Zirve, başından bu yana uluslararası sivil toplum ve insan hakları örgütleri tarafından yakından takip edilirken; paydaşların değerlendirmeleri, uzlaşının AB hukuku, uluslararası hukuk ve Cenevre Sözleşmesi'ne dayanan göç hukukuna uygunluğu meselesinde düğümlendi. Ege Denizi'nde yeni bir kahramanlık hikayesi yazılabilmesi için, Türkiye üzerinden AB'ye düzensiz göçün sonra erdirilmesinin yanı sıra, temel hak ve özgürlükler ile mülteci hukukuna kesin bir uyumun sağlanması gerekiyor. Bu zorlu sınavın altından kalkılabilmesi için ise hem Türkiye'ye, hem Yunanistan hem de AB'ye önemli görevler düşüyor. Sivil toplumun ve insan hakları savunucula-

rının temel çekincelerinin başında, uzlaşmaya varılan Zirve'nin ardından, bu kadar kısa bir sürede, sığınma taleplerinin değerlendirileceği ve düzensiz göçmenlerin bire bir mülakatlarının gerçekleştirileceği etkin bir prosedürün ve teknik altyapının oluşturulmasının zorluğu. Göç hukukuna göre, toplu geri göndermeler ve yetersiz değerlendirme prosedürleri ile itiraz hakkının bulunmaması, temel hak ve özgürlüklerin önündeki en büyük engellerden biri. Yunanistan'ın hâlihazırda bu altyapıya sahip olmadığı belirtiliyor.

Türkiye'nin AB göç hukuku

Uluslararası arenada konuya ilişkin çok tartışılan bir diğer mesele, Türkiye'nin AB göç hukuku açısından statüsü. 2013/32/EU sayılı AB Yönergesi'ne göre, AB ülkelerinin bir üçüncü ülkeye düzensiz göçmenleri gönderebilmesi için o üçüncü ülkenin "güvenli üçüncü ülke" statüsüne sahip olması gerekiyor. Dolayısıyla Yunanistan'dan Türkiye'ye gerçekleştirilecek geri göndermeler de bu yapıya dayanacak. Öte yandan AB çevrelerinde, Türkiye'nin bu statüye uygun olmadığını öne süren görüşler dikkat çekiyor. Türkiye'nin daha ileri bir uluslararası koruma sistemine sahip olabilmesi için, sadece Suriyelilere değil, düzensiz göçün kaynağı diğer ülkelerin vatandaşlarına da etkin koruma sağlaması gerektiği öne sürülüyor. Uluslararası korumaya muhtaç herkesin ayırım gözetmeden gerekli yardımlardan faydalanabilmesi gerektiği, BMİHYK tarafından konuya ilişkin yapılan açıklamaya da yansıyor. Fakat 2,8 milyondan fazla Suriyeliye ev sahipliği yapan Türkiye'nin göçmenlere güvenli bir yaşam alanı sağlayamadığını öne sürmek doğru olmaz. Sonuç olarak, söz konusu uzlaşının uygulamaya koyulması için 20 Mart gibi çok erken bir tarih belirlenmiş olsa dahi, sürecin etkin şekilde işleyip işlemediğine yönelik değerlendirmeler yapılabilmesi için işleyişin şeffaf şekilde gerçekleşmesi ve uygulamaların bütün paydaşlar tarafından takip edilmesi gerekiyor. Nihayetinde göç yollarının kapatılması ve yoğun güvenlik önlemleriyle birlikte, düzensiz göçmenlerin daha tehlikeli araçlarla daha tehlikeli göç yollarına yönelmelerine sebep olunmamalı. Hem ev sahipliği yapan ülkeler, hem de ülkelerindeki iç çatışma ve krizlerden kaçan, yerinden edilmiş kişiler için en etkin ve verimli şartların oluşturulması halinde, Ege'nin iki kıyısında gelecekte tarihe not düşülecek bir hikâyenin yazılması mümkün.

Karikanomi

Çizgilerle Hayat

SANAYİ 4.0

ÇİZİMLERLE EKONOMİNİN İÇİNDEN AYLIK SOHBETLER

TOBB Ekonomik Forum Dergisi'nin bu sayısında yepyeni bir konsept olan Endüstri 4.0 veya Sanayi 4.0 olarak da adlandırılan dördüncü nesil sanayi devrimine yer veriyoruz. Yeni devrime göre daha önce tek

tek makineleri yöneten bilgisayarlar, bundan sonra fabrikaları yönetecek. 'Fabrikaların akıllı' hale geleceği Sanayi 4.0, Hakan Güldağ'ın yazıları, Güven Bilge'nin çizimleriyle hazırlandı.

SANAYİ 4.0

KONYA

DUYDUM AMA...

EH GARDES, BIRAZ DA OKUMAK LAZIM...

SEN NEREDE OKUDUN?

VALLA BİZİM EKONOMİK FORUM'DA ODALAR BİRLİĞİNİN DERGİSİ VAR YA... ORADA KAPAK YAPMIŞLARDI. SANAYİ 4.0...

DUYDUM, DUYDUM... HATTA BUNUN BİRİ İKİSİ NEYDİ. NE ZAMAN DÖRT OLDU BU DİYE DE DÜŞÜNÜYDÜM...

HATİCEYE BIRAKTIYDIM DERGİYİ. DUR ÇAĞIRALIM ONU DA

ALO BABAK!

ALO... BİZİM KIZ NÖRÜN? AHMET AMCAN BURADA. SANA VERDİĞİM DERGİYİ DE AL GEL...

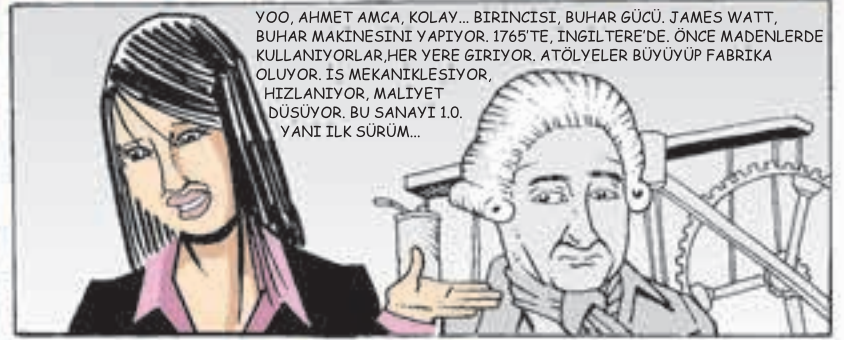
NASILSINIZ AHMET AMCA... ZELİHA ABAM NASILLAR?

İYİDİR KIZIM. AMA SEN NE KADAR ZAYIFLADIN BOYLE AVUTLARIN ÇOKMUŞ VALLA. BU BABAN ÇOK MU ÇALIŞTIRIYOR SENİ?

ÇALIŞACAK TABİT... KOCA SELÇUK ÜNİVERSİTESİNE İTTİRDE. EVDE Mİ OTURSUN HATİCE. BAK KIZIM AHMET AMCAN SANAYİ 4.0'I MERAK EDİYOR. BUNUN BİRİ, İKİSİ NEYDİ DİYE SORUYOR...

DUR SEN DE ŞİMDİ. İZTİHAMNA GİRMEŞ GİBE...

YOO, AHMET AMCA, KOLAY... BİRİNCİSİ, BUHAR GÜCÜ. JAMES WATT, BUHAR MAKİNESİNİ YAPIYOR. 1765'TE, İNGİLTERE'DE. ÖNCE MADENLERDE KULLANIYORLAR. HER YERE GİRİYOR. ATÖLYELER BÜYÜYÜP FABRİKA OLUYOR. İS MEKANİKLEŞİYOR, HIZLANIYOR, MALİYET DÜŞÜYÜR. BU SANAYİ 1.0. YANI İLK SÜRÜM...

İKİNCİSİ ELEKTRİĞİN ÜRETİME GİRMEŞİ... ELEKTRİK SAYESİNDE ÜRETİM SÜRECİ KİTLESELLEŞİYOR. ÜRETİM BANTI DA O ZAMAN ORTAYA ÇIKIYOR. HENRY FORD ÖNCÜLÜĞÜNÜ YAPMIŞ...

BİLİYORUM. VASIFLI OLMASIN DA VİDAYI SIKMAN YETİYOR. ÜRETİM BANT ÜZERİNDE İLERLİYOR...

ÜÇÜNCÜ SANAYİ DEVRİMİNE DE ŞEKİL VEREN OTOMASYON, ELEKTRONİK VE BİLGİ İŞLEM TEKNOLOJİLERİ SAYESİNDE OTOMASYON MÜMKÜN HALE GELİYOR. KİTLESSEL ÜRETİM İÇİN ARTIK O KADAR ÇOK İNSAN GEREKMEYİP, ROBOTLAR İÇİN İÇİNE GİRİYOR. ÖZELİLE 1970'LERLE BİRLİKTE ROBOTLU OTOMASYON AKIMI ORTAYA ÇIKIYOR.

AHH, YÖLER... GENÇLİK ZAMANLARI. PEKİ ŞİMDİ DE DÖRDÜNCÜ DEVRİM ADI ÇEKİTİ ORTAYA...

DAHA TAM ÇIKTI DEMİYORLAR. AMA GİDİŞAT ORAYA DOĞRU. MAKİNELER MAKİNELERLE KONUSACAK DÖRDÜNCÜ SANAYİ DEVRİNİNDE. HER ŞEY DAHA AKILLANACAK...

AKILLANDI BİLE VALLAHE... GEÇEN FLAR VARDI. 3 BOYUTLU MAKİNELERE ÖZEL FLAR YAPMIŞLAR. 3D BASKI... BAKTIM DA, KOCA FABRİKANEN YAPACAĞINE TEK BAŞINA YAPIYOR. KONUŞUYORLARDI, BİR UÇAĞIN BİLE YÜZDE 75 PARÇASINA BASABİLİYORMUŞ. OTOMOBİLİN DAHA DA FAZLA... DÜŞÜNENE NE KADAR YATIRIM GEREKİR, NASIL FABRİKA GEREKİR O PARÇALARI ÜRETMEK İÇİN. ŞİMDİ BİR 3D YAPACAK AYNE İŞİ...

EYET, BABA AMA ŞİMDİKİ BİR ŞEY DEĞİL. BUNDAN SONRA İYİCE ARTACAK DİYORLAR. DİJİTAL TEKNOLOJİLER DAHA PEK ÇOK ŞEYİ TETİKLEYECEK. ROBOTLAR İYİCE AKILLANACAK. BİRBİRLERİYLE İLETİŞİM HALİNDE OLACAK. BİZİM ŞİMDİ KULLANDIĞIMIZ İNTERNET VAR YA, ONU KULLANACAKLAR. NESNELERİN İNTERNETİ ORTAYA ÇIKTI. DAHA DOĞRUSU, HER ŞEYİN İNTERNETİ...

BİRAZ UZAY FİLMİ GİBİ... ROBOTLAR DÜNYAYI ELE GEÇİRİYOR FİLAN...

YOO, ÖYLE HAFİFE ALMA GARDEŞ. İS CİDDİ. HEYKİMİZİ ETKİLER BU YAKINDAN TAKİP ETMEK LAZIM...

TAKİP DEĞİL BABA, İŞİN İÇİNE GİRMEYİZ LAZIM...

NASIL OLACAK KIZIM?

YAPMA BABA, NE ZAMANDIR SÖYLÜYÖRÜM. VERİ BİRİKTİRİYÖRÜZ. SERVERLER DOLUYOR. İHTİYACIMIZ VAR 'BULUTA' ÇIKALIM DİYE...

KIZIM GİRİŞİMCİNİN AKLI BULUTLARDAYSA AYAGI DA YERE BASAR... WEB SAYFASINI YENİ YAPTIK. DUR BAKALIM... AHMET SİZİN WEB SAYFASI İŞİ NE OLDU?

ERHAN UĞRAŞIYORDU, KARDEŞİYLE... BİR SORAYIM, İYİ HATIRLATTIN.

SOSYAL MEDYA HESABINIZ VAR MI AHMET ANCA?

YOK, KIZIM... BİZİMKİLER, BÜTÜN GÜN TWITTER'DA AMA ŞİRKETİN YOK.

MOBİL UYGULANANIZ?

YOK, YAVRUM. HEÇ BİRİ YOK...

MERAK ETME, YAPAR ERHANLAR... GERÇİ, GEÇENLERDE OKUDUM. TÜRKİYE'DE HALA WEB SAYFASI OLMAYAN, SOSYAL MEDYA HESABI, MOBİL WEB SAYFASI, MOBİL UYGULAMASI OLMAYAN MOBİLER YÜZDE 49. YANİ YARISI DAHA BİLGİ VE İLETİŞİM TEKNOLOJİLERİN DEN YARARLANMIYORMUŞ...

YA, SİZ DAHA 3.0A GEÇEMEMİŞSİNİZ. AHMET, OLMAZ BOYLE... HEYKİMİZİN DİJİTALLEŞMESİ LAZIM. 4.0 GAFIDA...

ANLADIM, ANLADIM... BAYILTIYMAZ İNSAN... BİR ŞEYLER SOYLE DE YİYELİM. ACIKTİM VALLAHE BU MUHABETTEN...

NE İSTİYORSUN, BAMYA ÇORBASI MI?

DEDİĞİN OLSUN, GOCA GONYALI. DÜŞ ÖNÜMÜZE DE GİDELİM...

ENİYİSE BEN İZMARLIYORUM. HATİCE KIZIMA, ÇARŞIDA BİR YER AÇILAS. ADAMA BOYUNDA ETLEKMEK SUNURUYOR. ÇOCUKLAZ DA ALALIM ORAYA GİDELİM. SOHBETE DEVAM EDERİZ

KADIN GÜCÜ BULUŞMALARI SAMSUN'DA START ALDI

Türkiye'nin Kadın Gücü Buluşmaları'nın ilki Samsun'da gerçekleştirildi. Etkinliğe katılan kadın girişimciler kendi başarı hikayelerini anlatırken, kadının iş dünyası içindeki zorluklarına da dikkat çekildi.

TOBB Kadın Girişimciler Kurulu Başkanı Evrim Aras başkanlığında illerde gerçekleştirilmesi planlanan Türkiye'nin Kadın Gücü Buluşmaları'nın ilki Samsun'da start aldı. Samsun Ticaret ve Sanayi Odası ev sahipliğinde Samsun Büyükşehir Belediyesi Sanat Merkezi Salonu'nda 600 katılımcı ile gerçekleştirilen etkinlik, TOBB Samsun Kadın Girişimciler Kurulu Başkanı Dr. Hatice Gülay Atik'in açılış konuşması ile başladı. Atik, konuşmasında, "Sürdürülebilir büyüme ve kalkınma tüm ülkelerin temel amaçları arasındadır. Kalkınmanın sürdürülebilmesi ve ekonomik büyümeyi sağlamak, kaynakları etkin kullanmak, teknolojik gelişim, sermaye kapasitesinin artışı tüm ülkeler için önem arz etmektedir. Bunları sağlamak için insan kaynaklarına yatırım yapmak şarttır. Ekonomik kalkınmada insan vazgeçilmez bir unsur olduğuna göre; kadın olmadan kalkınmayı sağlamak mümkün değildir. Tam da bu nedenle kadınların konumunu güçlendirmek, eğitimi ve işgücüne katılımının sağlanması vazgeçilmez bir unsur

dur. Dünya nüfusunun % 50'si kadınlardan oluşmasına rağmen kadınlar, kaynaklara ve fırsatlara ulaşmada ciddi sorunlar yaşamaktadır. İnsanların kendi hayatları üzerinde karar vermesi ve yapabilir kılması, kaynakların kullanımında ve yönetiminde söz sahibi olması önemlidir. Düşmeden iş olmaz" dedi. Samsun Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı ve TOBB Yönetim Kurulu Üyesi Salih Zeki Murzioğlu da Türkiye'nin Kadın Gücü Buluşmaları'nın Samsun'dan başlamasının organizasyonun ruhuna güç katacağına inandığını söyledi. Samsun Büyükşehir Belediye Başkanı Yusuf Ziya Yılmaz ise tarihten örnekler ile Hz Hatice'nin girişimciliğine ve Atatürk'ün kadınlara tanıdığı haklara değindi.

Samsun Valisi İbrahim Şahin de konuşmasında evrensel başarı hikayelerinden örnekler vererek, zorluk çekmeden ve risk almadan başarı elde edilemeyeceğini söyledi.

Başarı hikayeleri anlatıldı

Açılış konuşmalarının ardından moderatörlüğünü TOBB Kadın Girişimciler Kurulu

Üyesi ve Türkiye Makine ve Teçhizat İmalatı Meclis Başkanı Merih Eskin'in yaptığı Türkiye'nin Kadın Gücü Başarı Hikayeleri Paneli'nin ilk oturumunda TOBB Kadın Girişimciler Kurulu Başkanı Evrim Aras, Düşyeri Çizgi Film ve Canlandırma Stüdyosu kurucusu Ayşe Şule Bilgiç, Terapi Kimya Kozmetik Sanayi kurucusu ve Yönetim Kurulu Başkanı Yeşim Çoban, başarı hikayelerini katılımcılar ile paylaştı. Panelin ikinci oturumunda ise araştırmacı ve eğitimci Zeynep Şarlak, "Finansal Okuryazarlık" başlıklı sunum yaptı.

"Kendine lider ol"

Son olarak da kişisel gelişim uzmanı Aygün Kabadayı, "Kendine Lider Ol" başlıklı sunum gerçekleştirdi. Panelin ilk konuşmacısı olan TOBB Kadın Girişimciler Kurulu Başkanı Evrim Aras kendi başarı hikayesini ve yaşadığı zorlukları anlattığı konuşmasında, kurul olarak hedefin kadın girişimci sayısının nitelik ve nicelik bakımından artırılması bununla birlikte kadın istihdam sayısının artırılması olduğunu söyledi. Aras konuşmasında "Korkmak hayallerin peşinden koşmaya engel olmamalı" dedi. Düşyeri Çizgi Film ve Canlandırma Stüdyosu Kurucusu Ayşe Şule Bilgiç de karşılaştığı engelleri başkalarını değil, kendi iç sesini dinleyerek aştığını söyledi. Terapi Kimya Kozmetik Sanayi kurucusu ve Yönetim Kurulu Başkanı Yeşim Çoban da Samsun'lu bir kadın girişimci olarak Samsun'da başlattığı çalışmalarını Samsun'da yürütmeye devam edeceğini söyledi. Kişisel Gelişim ve Aile Uzmanı Aygün Kabadayı da Kendine Lider Ol" başlıklı bir sunum gerçekleştirdi.

“ÜLKEMİZE FAYDALI OLABİLMEK İÇİN VAR GÜCÜMÜZLE ÇALIŞIYORUZ”

TOBB Adana İl Kadın Girişimciler Kurulu Başkanı Rana Dal “Ülkemize, bölgemize, şehrimize daha faydalı olabilmek için var gücümüzle çalışıyoruz” diye konuştu.

Adana Ticaret Borsası koordinatörlüğünde Adana Sanayi Odası ve Adana Ticaret Odası destekleriyle faaliyet gösteren TOBB Adana İl Kadın Girişimciler Kurulu tarafından düzenlenen “Türkiye'nin Girişimci Kadın Gücü Adana Buluşması” Adana Sheraton Otelde gerçekleştirildi.

Girişimcilik kültürünün kadınlar arasında gelişmesine öncülük etmenin kadın girişimcilik kurulunun en önemli faaliyetleri arasında olduğunu belirten TOBB Yönetim Kurulu Üyesi Şahin Bilgiç, “Bu tarz toplantıları organize etmek kolay değildir. Bunu başaran kurul başkanı Rana Dal ve arkadaşlarını kutluyorum. Kadın titizliği ve hassasiyeti iş dünyasında kadın girişimcilerimizin büyük başarılarına sahip olmalarında en büyük etkidir. Kaybetmekten korkmamak lazımdır. Girişimciliğin temelinde cesaret vardır. Bu cesareti de ben

sizlerde görüyorum. Başarı öyküleri her alanda bizlere rehber olmaktadır. Ekonomiye büyüteceksek bu kadınlarla beraber yapılacaktır. Bunun için iş hayatında daha fazla kadın girişimcinin bulunması gerekiyor. Aydın Türk kadınının bunu başaracağına inanıyorum” diye konuştu.

TOBB Adana İl Kadın Girişimciler Kurulu Başkanı Rana Dal da “Mart ayı bizler için bereketli bir ay oldu. Geçtiğimiz gün İstanbul’da oldukça kıymetli fikirler ve projelerin sunulduğu ‘Sanayici Kadınlar Üretken Yarınlar’ sloganıyla 1. Sanayici Kadınlar Çalıştayı yapıldı. ‘Kız kardeşim olur musun?’ projemizi Adana Ticaret Odası’nda başlatıyoruz. Bize her zaman destek veren oda, borsalarla güçlü olduğumuzu her platformda söylüyorum. Bu güç bizlerde lokomotif etkisi yaptığından ülkemize, bölgemize, şehrimize daha faydalı olabilmek için var gücümüzle

çalışıyoruz. Bu gün burada girişimcilik konusunda birçok yaşama dokunacağız. Bu anlamda tecrübelerini bizlerle paylaşacak olan konuklarımıza çok teşekkür ediyoruz” dedi.

Girişimcilik toplantılarının Adana’ya, Türkiye’ye ve Türk ekonomisine katkı sağlayacağına inancının tam olduğunu söyleyen Adana Ticaret Odası Başkan Yardımcısı Mehmet Şahbaz ise “Ülke nüfusunun yarısı kadın yarısı erkek olmasına rağmen kadınların işe vakıf oranı % 30’dur. Ama bunun iş hayatındaki oranı % 10 civarındadır. Rekabetçi koşullar içerisinde güçlü ve lider olmak için kadınların iş gücünü ve katılımlarının artması şarttır. Burada ki kadın çokluğunu görünce bu oranın % 30-40’larını geçeceğine, erkeklerden de daha başarılı olacaklarına kanaatim tamdır” dedi.

Başarı ve zorluklar paylaşıldı

Moderatörlüğünü TOBB Kadın Girişimciler Kurulu Üyesi Merih Eskin’in yaptığı Türkiye’nin Girişimci Kadın Gücü” Başarı Hikâyeleri panelinde, TOBB Kadın Girişimciler Kurulu Başkanı Evrim Aras, TOBB Kadın Girişimciler Kurulu Başkan Yardımcısı Nurten Ceceli Alkan, TOBB Kadın Girişimciler Kurulu Üyesi Zeynep Erkunt Armağan ve RM Hazır Yemek şirketi Yönetim Kurulu Başkanı Nesrin Ülker katılımcılar ile girişimcilik sürecinde yaşadıkları başarı ve zorlukları paylaştılar.

CNN Türk Ekonomi Haberleri Müdürü Emin Çapa’nın söyleşi ile devam eden buluşma Aygün Kabadayı’nın “Kendine Lider Ol” konu başlıklı söyleşi ile son buldu.

Türkiye’nin Girişimci Kadın Gücü Adana Buluşması’na, TOBB Kadın Girişimciler Kurulu üyesi ve TOBB İzmir Kadın Girişimciler Kurulu Başkanı Aysel Öztezel, TOBB Gaziantep Kadın Girişimciler Kurulu Başkanı ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi Temsilcisi Gülseren Hülya Akkaya, TOBB Karabük Kadın Girişimciler Kurulu Başkanı Nuray Alpboğa, TOBB Kayseri Kadın Girişimciler Kurulu Başkanı Merve Sarıoğlu ve Kurul üyeleri, TOBB Mersin Kadın Girişimciler Kurulu Başkan Ayla Harp ve Kurul üyeleri, TOBB Mardin Kadın Girişimciler Kurulu Başkanı Deniz Hitay Ayan, Adana’daki Kadın Sivil toplum Kuruluşları Başkan ve Üyeleri ile öğrenciler katılım sağladı.

“ZİHNİMİZDEKİ PRANGALARI ÇÖZERSEK VE KADIN İSTERSE HER İŞİ YAPABİLİR”

TOBB Kadın Girişimciler Kurulu Başkanı Evrim Aras, “Zihnimizdeki prangaları çözebilirsek ve kadın isterse her işi yapabilir” dedi.

TOBBA Kadın Girişimciler Kurulu Başkanı Evrim Aras Başkanlığında illerde bir dizi etkinlik halinde sürdürülen birincisi Samsun’da, ikincisi Adana’da düzenlenen, “Türkiye’nin Girişimci Kadın Gücü Buluşması”nın üçüncüsü 13 Nisan 2016 Çarşamba günü Balkan ülkelerinden gelen katılımcılar ile “Türkiye’nin Girişimci Kadın Gücü Edirne ve Balkanlar Buluşması” adı ile Edirne’de gerçekleştirildi.

TOBB Kadın Girişimciler Kurulu’ndan sorumlu Yönetim Kurulu Üyesi Cengiz Günay’ın katılımları ile Edirne Ticaret ve Sanayi Odası ev sahipliğinde gerçekleştirilen etkinlik, TOBB Edirne Kadın Girişimciler Kurulu Başkanı Elmas Aslan’ın konuşması ile başladı.

TOBB Edirne Kadın Girişimciler Kurulu olarak gerçekleştirdikleri faaliyetler hakkında bilgi veren Aslan, “İlimize bağlı 28 köyde yaşayan kadınlarımız ve köy muhtarlarımızla yaptığımız çalışmalar, görüşmeler neticesinde Doğal Ürünler Pazarımızı oluşturduk. İlimizde her pazar günü kurulan Doğal Ürünler Pazarı ile 28 köyde yaşayan 150 kadın, kendi ürettikleri gıda ürünlerini satarak aile bütçelerine

katkıda bulunurken, girişimcilik yolunda da adım atmış oldular” dedi.

Aslan şöyle devam etti: “Bir sınır kenti olan ilimizin ticaretinin büyük bir kısmı komşu ülkeler ile yapılıyor. TOBB Edirne Kadın Girişimciler Kurulu olarak bizler de komşu ülke kadın girişimcileri ile işbirliği içerisindeyiz. Birlikte sınır ötesi işbirliği programları yürütüyoruz. Yaptığımız projeler komşu ülkelerimizde de beğeni ile izleniyor, örnek alınıyor. Şehirler arasında var olan kardeşliği kadın girişimciler olarak ticarete dönüştürdük”.

Edirne Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Recep Zıpkinkurt da “Edirne, Türkiye’de % 40’lık bir oranla kadın istihdamı bakımından birinci sırada yer almanın haklı gururunu yaşayan bir şehir. Bu oranı girişimcilik alanında da artırmak için çalışmalar yapıyoruz” dedi.

TOBB Yönetim Kurulu Üyesi ve Tekirdağ Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Cengiz Günay ise “Biz TOBB olarak girişimcilik konusunu, özellikle kadın girişimliliği konusunu çok önemsiyoruz. Birinci sebebi, ülkelerin,

milletlerin zenginleşebilmesinin artık tek bir yolu var. O da özel sektörün gelişmesi, girişimci sayısının artması” dedi.

Zorlukları nasıl aştılar?

Açılış konuşmalarının ardından, moderatörlüğü TOBB Kadın Girişimciler Kurulu Üyesi Merih Eskin tarafından yapılan panel bölümüne geçildi.

Panelistler, kadın olmaktan dolayı yaşadıkları zorlukları, zorlukları nasıl kolaylaştırdıklarını, korkularını, başarılarını, hayallerini ve hedeflerini katılımcılar ile paylaştılar.

Panelin ilk konuşmacısı olan Evrim Aras, kendisi doğduğunda hediye edilen altınlar ile babası tarafından bugünkü Aras Karo’nun temellerinin atıldığını söyledi. Kıymetli babasının vefatından sonraki süreçte sergilediği kararlı duruşunu ve mücadelesini anlatan Evrim Aras “Aras Akademisi ile önce kendi çalışanlarımızı, çalışanlarımızın eşlerini eğitiyoruz. Kota koyduk. Kadın kuryelerimiz var. Zihnimizdeki prangaları çözebilirsek ve kadın isterse her işi yapabilir. Gece mesaisinde bile kadın var. Kadın çalışanlarımızı girişimci yaptık. Her personel kıdemini kullanarak acentelik açabiliyor. Bankoda oturup fatura kesen kadın personel, kendi işinin sahibi oldu” diye konuştu.

Hatice Güner Kal ise TOBB İstanbul Kadın Girişimciler Kurulu olarak kadınların özellikle teknoloji uyumlu alanlarda var olmaları için gerçekleştirdikleri projeleri anlattı.

Elif Çoban da Şölen Çikolata’nın bugünlere gelmesinde, başlangıç aşamasında sermaye ve fikir olarak annesinin katkılarının büyük olduğunu söyledi. Şölen Çikolata’nın önceden ihracat kanadını yürütürken, kardeşlerinin önerileri ile Şölen çikolata CEO’su olan Elif Çoban şirketin her yıl çift basamaklı sayılarla büyüme gösterdiğini söyledi.

KADIN SANAYİCİLER KOLLARI SIVADI

TOBB çatısı altında düzenlenen 1. Sanayici Kadın Çalıştayı'nda sanayici kadınların sayısının artırılması ve olanların da yeni işbirlikleri kurması planlandı.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Kadın Girişimciler Kurulu, 1. Sanayici Kadın Çalıştayı'nı İstanbul'da düzenledi. TOBB çatısı altında yapılan Çalıştay'da sanayici kadınların sayısının artırılması ve olanların da yeni işbirlikleri kurması planlandı. TOBB Başkan Yardımcısı Halim Mete ve İSO Başkanı Erdal Bahçıvan'ın açılış konuşmalarını yaptığı toplantıda 100'ün üzerinde kadın sanayici katıldı.

Yeni hikayeye ihtiyacımız var

TOBB Sanayici Kadın Girişimciler Çalışma Grubu Koordinatörü Zeynep Bodur Okyay, Çalıştay'da yaptığı konuşmada Türkiye'nin gelişmiş bir ülke olma yolunda yeni bir hikayeye ihtiyacı olduğunu söyledi. Bu hikayede daha güçlü bir demokrasi, daha özgürlükçü bir Anayasa, daha bağımsız bir yargı ve daha üretken bir eğitim sistemi ile bütün bu değerleri destekleyecek sürekli bir reform sürecine ihtiyaç olduğunu aktaran Okyay, bu yeni başarı hikayesinin odağına sanayinin yerleşmesi

gerektiğine inandıklarını dile getirdi.

Okyay, Türkiye'nin bu yolda hiçbir potansiyelini atıl tutma lüksünün olmadığını vurgulayarak, "TOBB'un değerli başkanı konuşmalarında sık sık "Ülkemizin gerçek petrolü kadınlar" mesajı veriyor. Evet, kadın potansiyelimizin değerlendirilmemiş bir cevher olduğu ortada. Ama ben bu potansiyelin petrole değil, güneş enerjisine benzediğini düşünüyorum. Bu büyük enerjiyi açığa çıkarmak için ağaç kesmeye, toprak delmeye, çevreyi kirletmeye veya karbon salımının ortaya çıkardığı sorunlarla boğuşmaya gerek yok. Bu enerji her yerde toplumun emrinde. Sadece ve sadece bu büyük potansiyeli hakkını vererek değerlendirme iradesi ve buna uygun bir iklim oluşturmamız gerekiyor" şeklinde konuştu.

"Yüzde 8 kadın girişimci oranı, yüzde 31 iş gücüne katılım oranı... Bu eğitim ve verimlilik düzeyiyle vasat bir ülke olmaktan kurtulamayız" diyen Okyay, 78 milyonluk ülkede 21 milyon kadını evde oturttuk bir başarı hikayesi yakalanamayacağını düşündüğünü dile getirdi.

Mete: Anadolu'da heyecan fazla

TOBB Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Halim Mete de Anadolu'da kadın girişimcilik heyecanının çok daha fazla olduğunu söyledi. Bugün ekonomi büyüyecekse, üretim, istihdam ve ihracat artacaksa bunun tek yolu olduğunu, onunda daha fazla kadın girişimci çıkarmak olduğunu altını çizen Mete, sanayiye yeni bir ivme kazandırılması gerektiğini, sanayide daha fazla kadın girişimci çıkararak bunun başarılabilirliğine inandığını kaydetti. Mete, kadın olmadan yeni bir medeniyet inşa etmenin mümkün olmadığını vurgulayarak, "Bugün iktisat biliminin gerçekleri şunu gösteriyor; kadın olmadan ekonomide ve sanayide dünya devri olmak mümkün değil" şeklinde konuştu.

Kadınlar erkeklerden daha aktif

Bunu pek çok konuda gördüklerini anlatan Mete, kadınların girişimcilikte erkeklerden daha aktif ve daha cesur olduğunu dile getirdi. Mete, artık sanayiye daha fazla kadın eli değmesi gerektiğinin altını çizdi. Gelecek sene oda ve borsalarda seçim sürecinin başlayacağını anımsatan Mete, oda ve borsa yönetimlerinde daha fazla kadın görmek istediklerini, bu konuda kota konması gibi yöntemlere sıcak bakılmalarını ifade etti. Mete, bunu nasıl sağlayacaklarına yönelik henüz yasal bir çözüm bulamadıklarını ancak seçim mevzuatını buna nasıl uygun hale getirebileceklerine dair araştırmalara devam ettiklerini sözlerine ekledi.

ÇİN FUTBOLDA 'ENFLASYON' YARATACAK

Koyu bir futbol taraftarı olana Devlet Başkanı Xi Jinping, futbolun yaygınlaşması için vuruşunu yaptı.

Dünyanın ikinci büyük ekonomisi Çin'in, ödediği astronomik transfer ücretleriyle futbol piyasasını yeniden şekillendirmesi bekleniyor. Uzmanlara göre emtia ve diğer piyasalarda Çin'in yaptığı alımların etkisinin bir benzeri futbol piyasasında da yaşanabilir ve dünya futbolunda bir enflasyon dönemine girilebilir.

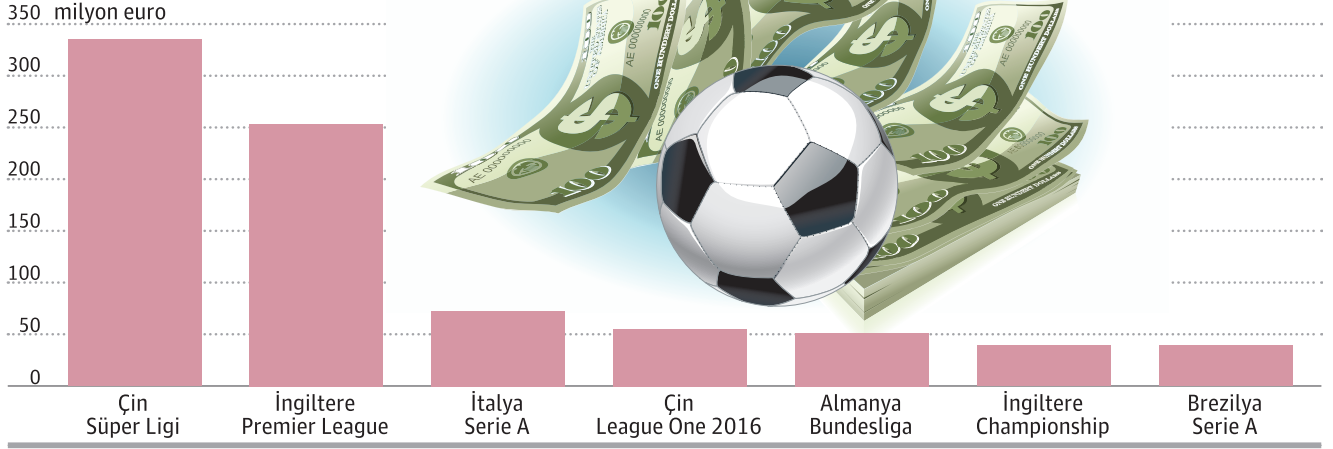
Evrım KÜÇÜK

iki yıl öncesine kadar futbol harcamaları Türkiye ve Ukrayna gibi ülkelerin arkasında kalan Çin'in futbolda büyüme hayalleri geçek oluyor. 1.3 milyar nüfusuyla hem büyük bir taraftar, hem de yetenekli oyuncu potansiyeline sahip olan Çin, yaptığı transferlerle Asya'da yükselişe geçmeye başladı. Kendisine Dünya Kupası'nı havaya kaldırma hedefi koyan Çin, kesenin ağzını da açtı. Ancak ödenen astronomik rakamlar transfer piyasasını yeniden şekillendirecek gibi gözüküyor.

Alman internet sitesi Transmarkt.com verilerine göre şu an Çin futbol transferlerine en fazla para harcayan ülke konumunda. Çin Süper Lig kulüpleri, Avrupa kış transfer sezonunda 379 milyon dolarla dünyada transferlere en çok bütçeyi ayırdı. Böylelikle İngiltere Premier League, Alman Bundesliga, İtalyan Seria A gibi en büyük birinci liglerden daha fazla transfer harcaması gerçekleştirdi. Çin'in yaptığı son transferler arasında futbolseverlerin yakından takip ettiği yıldız oyuncular; Gervinho, Renato Augusto, Ramires, Fredy Guarin Jackson Martinez ve Stephane Mbia. Türkiye'den Ersan Gülüm de 7 milyon euro bonservis bedeliyle Hebei China Fontune'a transfer olurken, Galatasaray'ın milli futbolcusu Burak Yılmaz da yılda 8 milyon euroya Beijing Guoan Kulübü ile el sıkıştı.

Transfer şampiyonu

■ Kış sezonunda transferlere en çok harcamayı Çin yaptı.

● Avrupa kış sezonunda futbolculara yapılan harcama

Kaynak: transfermarkt.com

Çinli Huawei'nin marka yüzü Messi

Dünyanın en iyi futbolcularından biri olarak gösterilen Lionel Messi, Huawei'nin yeni nesil akıllı telefonlarının iletişimde, şirketin marka yüzü oldu. Huawei Terminal İş Birimi Başkanı Kevin Ho, yaptığı açıklamada, "Lionel Messi ile gerçekleştirdiğimiz işbirliği, Huawei markasının kitlelerle iletişimine yeni bir soluk ve canlılık getirirken, özellikle marka bilinirliğine ve sadakatine, önemli oranda katkı sağlayacak. İlerlemekte old-

uğumuz yoldan ve geldiğimiz noktadan gurur duyuyoruz ve başarıya odaklı bu yolda ilerlemeye devam edeceğimiz" dedi. Huawei, spor eko-sistemi özelinde bazı yatırımlara imza attı. Son yıllarda, tüm dünyanın ilgiyle takip ettiği América, Santa Fe, Sporting Cristal, Arsenal, Atlético de Madrid ve AC Milan gibi birçok kulübün yanında, Robert Lewandowski, Alexis Sánchez ve Lionel Messi ile önemli işbirlikleri gerçekleştirdi.

Teixeria'ya 50 milyon euro

Dünyanın ikinci büyük ekonomisi Çin'in futbol piyasasını ödediği astronomik transfer ücretleriyle yeniden şekillendirmesi bekleniyor. Spor yazarlarına göre, emtia ve diğer piyasalarda Çin'in yarattığı yaptığı alımların etkisinin bir benzeri futbol piyasasında da yaşanabilir ve dünya futbolunda bir enflasyon dönemine girilebilir. Çin'in yurtdışındaki oyuncularını dağıttığı paranın giderek yükseleceği belirtiliyor. Örneğin son transferlerinden Brezilyalı Alex Teixeria'yı Ukrayna'nın Şahar Donetsk takımından almak için Jiansu Suning 50 milyon euroyu gözden çıkardı. Bu, İngiliz Liverpool'un ocak ayındaki telifinin yüzde 60 üzerinde bir meblağ. Chelsea'den Çin ekibi Jiangsu Suning'e transfer olan bir diğer Brezilyalı Ramires Santos do Nascimento da 36 milyon dolara imza attı.

FIFA'ya sponsor oldu

Çin futboldaki iddiasını başka yollardan da artırıyor. Dünyanın en büyük futbol transferlere yapılan harcamaların yanında, Atletico Madrid'in yüzde 20'sini elinde bulunduran Wang Jianlin'in sahibi olduğu Çinli Wanda Group geçtiğimiz günlerde FIFA'ya sponsor oldu. Wang, başka şirketlerin de kendilerini takip etmesini beklediklerini söyledi.

Çin için futbol, spordan daha fazla anlam ifade ediyor ve bu da futbola son yıllarda yapılan büyük harcamaları açık-

lıyor. Çin en son 2002 yılında Dünya Kupası finallerine katılma hakkı elde etmiş, ancak oynadığı üç eleme maçında hiç gol atamamıştı. En son FIFA sıralamasına göre Çin şu an dünya sıralamasında 96'ncı sırada ve Guatemala, Antigua ve Barbuda, Faroe Adaları'nın gerisinde. Ancak artık nakit zengini olan Çin'in futbolu bir prestij meselesi olarak görmeye başladı.

Devlet başkanı için prestij meselesi

Mao'dan bu yana en etkili Çinli lider olarak görülen Devlet Başkanı Xi Jinping, koyu bir futbol taraftarı ve futbolun ulusal öncelikleri arasında yer aldığını söylüyor. Başkan'ın hedefi Dünya Kupası'nı Çin'de düzenlemek hatta Dünya Kupası'nın havaya kaldıran takım olmak. Jinping'in kişisel ilgisi Çin'de hem okullarda hem de ligde daha iyi oyuncuların yetiştirilmesi ve büyük transferlere imza atılmasında etkili oluyor. Tıpkı Olimpiyat Oyunları'nda olduğu gibi Çin Dünya Kupası'nın siyasi bir kazanım olarak değerlendiriyor.

Futboldaki yatırımların etkisi yavaş yavaş görülmeye başladı. Ülkenin en büyük online satış sitesi Alibaba'nın kurucusu Jack Ma'nın hisselerini elinde bulundurduğu Guangzhou Evergrande, son üç sezonun ikisinde Asya Şampiyonlar Ligi'nin galibi oldu. Çinli kulübün değeri 3.35 milyar dolarla Manchester United, Arsenal ve Borussia Dortmund'un üzerinde.

Manchester United, Çin pazarına göz dikti

İngiliz Premier Lig takımı Manchester United, 1.3 milyar Çinli sayesinde taraftarlarına milyarlarcasını daha eklemeyi planlıyor. Kulübün direktörü Richard Arnold, 110 milyondan fazla taraftarlarının bulunduğu Çin ile uzun soluklu bir ilişki kurmayı planladıklarını söyledi. Arnold, CNBC ile yaptığı söyleşide 659 milyon taraftarlarının 110 milyonunun Çin'de olduğunu bu nedenle dünyanın bu kesiminin kendileri için önemli olduğunu belirtti. Ancak bu 110 milyon kişinin paraya dönüşmesi çok da kolay değil. Pekin ve Şanghay sokaklarında Manchester United forması giyen birçok kişi görmek mümkün iken, bunların çoğunun resmi lisanslı ürün olmadığından kulübün kasasına para olarak girmiyor. Kulüp resmi forma satışlarını artırmak için yerel futbol okullarına futbol öğretmenleri göndermeyi düşünüyor. Ayrıca medya anlaşmalarına hız kazandırma planları yapıyor. Çin'de maçların yayın hakları milyarlarca dolara ulaşabileceği belirtiliyor ve Manchester United gelecekte bu pazardan önemli bir pay almayı umuyor.

Çin'e en büyük 5 transfer

 Alex Teixeira	 Jackson Martinez	 Ramires	 Gervinho	 Fredy Guarin
55 milyon \$	47 milyon \$	29,7 milyon \$	20 milyon \$	14,5 milyon \$
S. Donetsk	A. Madrid	Chelsea	Roma	Inter
				
Jiangsu Suning	Evergrande Taobao	Jiangsu Suning	Hebei China Fortune	Shanghai Shenhua

TARIM SEKTÖRÜNÜN GÜVENİLİR ADRESİ

*TMO-TOBB TARIM ÜRÜNLERİ
LİSANSLI DEPOCULUK AŞ.*

TMO-TOBB Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk AŞ. Yönetim Kurulu Başkanı Yahya Toplu, şirketlerinin lisanslı depoculuk sistemine öncülük ettiğini söyleyerek, sistemin tarım sektörünün geleceği açısından çok önemli olduğunu belirtti. Şirketten ağırlıklı olarak tarım ürünleri üreticileri, çiftçiler, tarım ürünleri ticareti yapan tüccarlar ve tarım ürünleri üretimi yapan sanayiciler yararlanıyor.

Tarım sektörünün önemli aktörlerinden lisanslı depoculuk sistemine dünyada ilk kez 1850'li yıllarda ABD'de başlandı. Ülkemizde ise 2005 yılında yayımlanan 5300 sayılı Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanunu ile lisanslı depoculuğun yasal çerçevesi belirlendi ve sektöre öncülük etmek adına Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nin (TOBB) de iştiraki olan TMO-TOBB Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk AŞ. kuruldu.

“Şirketimizin kuruluş amacı lisanslı depoculuk sistemiyle, ürünün, kendisine ve kalitesine güvence vererek ürünün fiziki dolaşımı yerine, değerli kağıt üzerinden elektronik ortamda ticaretinin yapılması, tarım ticaretinde değişimin başlangıç noktası olarak, sektöre öncülük etmektir” diyen TMO-TOBB Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk AŞ. Yönetim Kurulu Başkanı Yahya Toplu sorularımızı şöyle yanıtladı:

İştirakiniz hakkında bilgi vererek, hizmetleriniz ile öne çıkan özelliklerinizi anlatır mısınız?

Tarım ticaretinin düzenlenmesinde aktif rol alan TMO ve Türk özel sektörünün öncü kuruluşu TOBB bir araya gelerek, lisanslı depoculuk sistemine öncülük etmek amacıyla 26 Şubat 2010 tarihinde TMO-TOBB Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk A.Ş.'yi kurmuşlardır.

Şirketimiz, 12.07.2011 tarihinde lisans alarak, Polatlı Şube Müdürlüğü'müzde ilk lisanslı depoculuk uygulamasına başlamıştır. Hububatta 2012 yılında Ahıboz ve Lüleburgaz'da şube açarak, üç şube müdürlüğü ile toplam 90 bin ton kapasiteye ulaşmıştır. Fındıkta ise 2012 yılında Ünye ve Düzce'de depolama üniteleri açılmış, ancak mudiler tarafından gerekli talep olmaması nedeniyle 2014 yılında kapatılmasına karar verilmiştir. Lisanslı depoculuğun tüm ülke sathında yaygınlaşması ve üretici, tüccar ile sanayici tarafından anlaşılması için şirketimiz tarafından faa-

Sisteme konu ürünler

Depolamaya uygun nitelikte olan, standardize edilebilen, temel ve işlenmiş tarım ürünleri, hububat, baklagiller, yağlı tohumlar, pamuk, fındık, zeytin, zeytinyağıdır.

“ Hububatta 2012 yılında Ahiboz ve Lüleburgaz’ da şube açarak, üç şube müdürlüğü ile toplam 90 bin ton kapasiteye ulaştık. ”

liyette bulunduğumuz şube müdürlükleri hinterlandında gerekli tanıtımlar (Tv ve radyo yayınları, gazete ilanları, toplantı ve broşür dağıtımı) yapılmıştır.

Dünyada ilk kez 1850’lerde uygulanmaya başlandı

İştirakinizin dünya ve Türkiye’deki konumundan bahsedebilir misiniz?

Lisanslı depoculuk sistemi dünyada ilk defa 1850’lerde ABD’de uygulanmaya başlamıştır. Ülkemizde ise 2005 yılında yayımlanan 5300 sayılı Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanunu ile lisanslı depoculuğun yasal çerçevesi belirlenmiş ve sektöre öncülük etmek adına şirketimiz kurulmuştur. Şirketimizin kuruluş amacı lisanslı depoculuk sistemiyle, ürünün, kendisine ve kalitesine güvence vererek ürünün fiziki dolaşımı yerine, değerli kağıt üzerinden elektronik ortamda ticaretinin yapılma-

Sistemin sanayiciler açısından faydaları

- ▶ Depo inşa maliyetinden kurtulma ve asli faaliyet konusuna yoğunlaşma,
- ▶ İsteddiği kalite ve evsftaki ürünü elektronik ortamda, güvenilir şekilde temin etme,
- ▶ Ürün senetleri vasıtasıyla işletmelerin ürün ihtiyacını garanti altına alma,
- ▶ Ürün senedine karşılık bankalardan kredi kullanma imkanı,
- ▶ Elektronik ticarete büyük bir potansiyel yaratılması.
- ▶ Gelir ve kurumlar vergisinden muafıtır. Ürün senetlerinin satışından doğan kazançlar 31.12.2018 tarihine kadar gelir ve kurumlar vergisinden muafıtır,
- ▶ Borsadaki alım satım işlemleri KDV’den muafıtır. Ürünün lisanslı depoya tesliminden sonra ürün senedinin borsada alınıp satılması % 1 KDV’den muafıtır (Ürünlerin depodan çekilmesinde KDV uygulanmaktadır),
- ▶ Damga vergisinden muafıtır. Mudiler ile lisanslı depo işletmesi arasında düzenlenen sözleşme ve ürün senetleri damga vergisinden muafıtır.
- ▶ Ürününü lisanslı depoya teslim ederek ürün senedi alanların, ürünlerini depodan çekmeden yapacakları satışlardan % 2 zirai stopaj kesintisi yapılmamaktadır.

sı, tarım ticaretinde değişimin başlangıcı noktası olarak, sektöre öncülük etmektedir.

İştirakinizden ağırlıklı olarak hangi sektörler yararlanıyor ve reel sektöre sağladığı en temel üç avantaj nedir?

Şirketimizden ağırlıklı olarak tarım

ürünleri üreticileri, çiftçiler, tarım ürünleri ticareti yapan tüccarlar ve tarım ürünleri üretimi yapan sanayiciler yararlanıyorlar. Reel sektöre sağladığı avantajlar çok olmakla birlikte sistemin üreticiler açısından faydaları şöyledir: “Güvenli, sigortalı ve sağlıklı depo, ürün senedine karşılık bankalardan kredi kullanma imkanı, alım

Lisanslı depoculuk sisteminin amaçları

- 1- Hasat dönemlerinde tarım ürünlerindeki arz yığılması nedeniyle oluşan fiyat düşüşlerinin önlenmesi ve piyasanın dengelenmesi,
- 2- Özellikle finansman sıkıntısı çeken küçük çiftçiler ile ürün sahiplerinin, lisanslı depolara verdikleri ürünleri karşılığında aldıkları ürün senetleri aracılığıyla bankalardan kredi ve finansman sağlamaları,
- 3- Tarım ürünleri ticaretinin herkesçe kabul gören standartları belirlenmiş ürünler üzerinden yapılması, kaliteli üretimin teşvik edilmesi, güvenli bir piyasanın oluşturulması,
- 4- Tarım ürünleri ticaretinin kayıt altına alınması,
- 5- Ülkemizde halihazırda uygulanmakta olan tarım reformunun başarılması ve tarım ürünleri ticaretinde özel sektör katılımının artırılması,
- 6- Üretimde ve fiyatlandırmada devlet müdahalelerinin asgariye indirilmesi, bu alana yönelik yapılan yüksek harcamalardan önemli tasarruf

sağlanması, serbest piyasa ve fiyat oluşumunu bozan müdahalelerden uzaklaşılması,

- 7- Tarım ürünleri üreticileri açısından kolay pazarlanabilen, iyi muhafaza edilen ve nakliye masrafları en aza indirilmiş bir sistemle istikrarlı ve daha yüksek bir gelir seviyesi elde edilmesi,
- 8- Yatırımcılar için döviz, altına, hisse senedine, faize ve benzerlerine alternatif yeni bir yatırım aracı sağlanması,
- 9- Ürün ticareti ile uğraşan tacir ve sanayicilerimizce, kalitesi bilimsel kriterlere göre belirlenmiş ve fiyat istikrarı sağlanmış ürünlerin kolayca temini,
- 10- Tarım ürünlerinin, fizikî mal ve numune gösterilmesine ve teslimine gerek olmaksızın ürün senetleri veya elektronik ürün senetleri aracılığıyla ticaretinin yapılması,
- 11- Standartı belirlenmiş ürün ve lisanslı depo sistemiyle tarım ürünlerinde vadeli işlem ve opsiyon piyasalarına geçilmesi,
- 12- Ürün depolanması, bankacılık ve sigorta sektörü açısından yeni iş alanlarının oluşturulması,
- 13- Ülkemizin yakınında bulunduğu Orta Doğu, Balkanlar, Türkî Cumhuriyetler ve Asya coğrafyasındaki tarım ürünleri ticaretinde de önemli rol üstlenmesi ve pay sahibi olunması hedeflenmiştir.

Sistemde yer alan aktörler

- Mudiler:** Depolama hizmetleri için ürünü lisanslı depoya teslim edenler, (üreticiler) lisanslı depo işletmesince oluşturulan ürün senetlerini elinde bulunduran gerçek veya tüzel kişiler.
- Lisanslı depolar:** Ürünlerin depolanması hizmetleri ile iştigal eden, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'ndan lisans alan anonim şirketler.
- Yetkili sınıflandırıcılar:** Ürünleri analiz eden, ürünün nitelik ve özelliklerini belirleyen, standartlara uygun olarak sınıflandıran ve bu hususları belgelendiren, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'ndan lisans alan gerçek ve tüzel kişiler.
- Referans yetkili sınıflandırıcı:** İtiraz üzerine ürünleri analiz eden, görev alanındaki yetkili sınıflandırıcıların kalibrasyon, uygunluk kontrol ve denetimini yürüten, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'ndan lisans alan gerçek ve tüzel kişiler.
- Ürün ihtisas borsası:** Ürün, ürün senetleri ve alivire sözleşmelerin alım satımına aracılık eden, ulusal ve uluslararası düzeyde faaliyet gösteren, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'ndan lisans alan anonim şirketler.
- Tazmin fonu:** Lisanslı depo işletmesinin, kanunda ve mudiyle yapacağı sözleşmede öngörülen yükümlülüklerini yerine getirmemesinden dolayı ortaya çıkan zararları tazmin eden, tüzel kişiliği haiz kuruluş.

satım işlemleri, ürün senedi üzerinden yapılacağından nakliye giderlerinin azaltılması, ürün senedini rekabetin en fazla olduğu borsalarda satmak, ürününü, fiyatların en yüksek olduğunu düşündüğü dönemde satma imkanı, standartlara göre sınıf ve kalite tasnifi, ürün kalitesinin ve miktarının 24 ay süreyle taahhüt altına alınması, ürün senedi ile ticarete kolaylık, ürünlerini gerçek değerinden pazarlama imkanı ve vergi muafiyeti (zi-rai stopaj, KDV, Gelir ve Kurumlar Vergisi ile Damga Vergisi)."

Depoların kapasitelerinin artırılması gerekiyor

2016 ve geleceğe yönelik hedefleriniz ve projeleriniz nelerdir?

Hangi faktörler kuruluşunuza büyüme getirir?

Lisanslı depoculuk faaliyetlerinde bulunan depoların kapasitesinin artırılması gerekmektedir. Ayrıca lisanslı depoculuk faaliyetinde bulunan şirketlere ticaret yapma yetkisinin genişletilmesi, şirketimizce 2015 yılı içerisinde iki farklı lokasyonda depo kapasitemizin artırımı nedeniyle yeni depo yerleri araştırılmış, 2016 yılında öncelikle yeni depoların açılmasına yönelik çalışmamız devam edecektir. Ürün senetlerinin menkul kıymet gibi işlem görmesi, sistemin tasarrufçuyu da kapsayacak şekilde yaygınlaştırılması için gerekli düzenlemelerin yapılması, finans sektörünün sisteme daha aktif olarak katkı vermesi, Ürün İhtisas Borsa-

sının kurulması sektörde ciddi büyüme sağlayacaktır.

Uluslararası çalışmalar göz önüne alındığında nasıl bir fark yaratmayı düşünüyorsunuz?

Uluslararası çalışmalar göz önüne alındığında sektörün öncü kuruluşu olan şirketimizin ülkemizde ticarete konu olan tarım ürünlerinin tamamında lisanslı depolar kurarak "tarımın geleceği" olan bu projenin yaygınlaşmasına katkı sağlamak olacaktır.

Şubeler

Ahiboz Şube

Ankara İli Gölbaşı İlçesi, Ahiboz Serpmeleri No:223'de mukim 30 bin m2 arsa üzerine inşa edilen 30 bin ton kapasiteli çelik silo tesisinde, 12 adet bin 250'şer ton kapasiteli kuyu ve 6 adet 2 bin 500 ton kapasiteli kuyular bulunmaktadır. Ayrıca 100 ton kapasiteli 5 adet paçal kuyu bulunmaktadır.

Tesislerin tabanı tamamı beton zemin olup, gene aynı adreste bulunan 10 bin m2 arsa üzerinde de 2 adet 60 tonluk araba baskülü laboratuvar, araç park alanı, idari ve sosyal tesis binaları yer almaktadır. Çelik silo tesisi, üç tremilidir. 300 ton/saat alım, 150 ton/saat satım veya 300 ton/saat satım 150/ ton/saat alımı olacak şekilde tesis edilmiştir. Her alım tremisinde iki adet minimum 30 ton kapasiteli bunker bulunmakta ve bunkerlerden her birinde 16*3 ebatlarında ve 60 ton kaldırma kapasiteli arkaya devrilmeli hidrolik kamyon kaldırmaya tesis edilmiştir. Minimum 60 ton kapasiteli 150 t/h olacak şekilde iki ayrı yükleme bunkerleri tesis edilmiş olup, aynı anda iki bunkerden de farklı ürün yüklemesi yapılmaktadır. Söz konusu tesiste, silolardaki kontrol sistemi, üzerinde prosesin gösterildiği, kontrol ve takip edildiği bir VDU'yu (monitör) kullanan SCADA sistemi ile beraber programlanabilir mantıksal kontrol (PLC) sistemi bulunmaktadır. Hacimsel yükleme cihazı, balerin, elevatörler, yük asansörü, zincirli konveyörler, jet filtreli aspirasyon sistemi, basınçlı hava sistemi, yangın koruma sistemi, sıcaklık ölçme takip sistemi, silo içi elektronik kantar, 2 adet otomatik sonda, 2 adet tam elektronik 60'şar ton kapasiteli kantar, kapalı devre kameralı güvenlik sistemi ve aydınlatma sistemi yer almaktadır.

Lüleburgaz Şube

Kırklareli İli Lüleburgaz Durak Mahallesi İnönü 1'nci Cadde No:1'de 20 bin 739,56 m2 arsa üzerine inşa edilen 20 bin ton kapasiteli çelik silo tesisinde, 4 adet 2 bin 500'er ton kapasiteli kuyu ve 8 adet bin 250'şer ton kapasiteli kuyular bulunmaktadır. Tüm sahalar betonlanmış, 2 adet 60'ar tonluk taşıt baskülü, laboratuvar, araç park alanı, idari ve sosyal tesis ve malzeme deposu binaları yer almaktadır. Çelik silo tesisi, dört tremilidir. 100 t/s kapasiteli olarak, iki farklı ürünü aynı anda farklı depolara alabilecek şekilde tesis edilmiştir. Her alım tremisinde dört adet minimum 30 ton kapasiteli bunker bulunmakta ve bunkerlerden her birinde 60*6,30 ebatlarında ve 60 ton kaldırma kapasiteli arkaya devrilmeli 2 adet hidrolik kamyon kaldırmaya tesis edilmiştir. Minimum 60 ton kapasiteli 100 t/h olacak şekilde bir yükleme bunkerleri tesis edilmiş olup, tek bunkerden ürün yüklemesi yapılmaktadır. Söz konusu tesiste, silolardaki kontrol sistemi, üzerinde prosesin gösterildiği, kontrol ve takip edildiği bir VDU'yu (monitör) kullanan SCADA sistemi ile beraber programlanabilir mantıksal kontrol (PLC) sistemi bulunmaktadır. Hacimsel yükleme cihazı, balerin, elevatörler, yük asansörü, zincirli konveyörler, jet filtreli aspirasyon sistemi, basınçlı hava sistemi, yangın koruma sistemi, sıcaklık ölçme takip sistemi, silo içi 2 adet elektronik kantar, 2 adet otomatik sonda, 1 adet protein cihazı, 2 adet tam elektronik 60'şar ton kapasiteli kantar, kapalı devre kameralı güvenlik sistemi ve tesis etrafı aydınlatma sistemi yer almaktadır.

Polatlı Şube Müdürlüğü

Ankara İli Polatlı İlçesi, Üçpınar Köyü mevkiinde 27 bin 859 m2 arsa üzerine inşa edilen 40 bin ton kapasiteli çelik silo tesisinde, 8 adet 2 bin 500'er ton kapasiteli kuyu ve 16 adet bin 250'şer ton kapasiteli kuyular bulunmaktadır. Tüm sahalar betonlanmış, 2 adet 60'ar tonluk taşıt baskülü, laboratuvar, araç park alanı, idari ve sosyal tesis binaları yer almaktadır. Çelik silo tesisi, iki tremilidir. 150 t/s kapasiteli olarak, iki farklı ürünü aynı anda farklı depolara alabilecek şekilde tesis edilmiştir. Her alım tremisinde iki adet minimum 30 ton kapasiteli bunker bulunmakta ve bunkerlerden her birinde 16*3 ebatlarında ve 60 ton kaldırma kapasiteli arkaya devrilmeli hidrolik kamyon kaldırmaya tesis edilmiştir. Minimum 60 ton kapasiteli 150 t/h olacak şekilde iki ayrı yükleme bunkerleri tesis edilmiş olup, aynı anda iki bunkerden de farklı ürün yüklemesi yapılmaktadır. Söz konusu tesiste, silolardaki kontrol sistemi, üzerinde prosesin gösterildiği, kontrol ve takip edildiği bir VDU'yu (monitör) kullanan SCADA sistemi ile beraber programlanabilir mantıksal kontrol (PLC) sistemi bulunmaktadır. Hacimsel yükleme cihazı, balerin, elevatörler, yük asansörü, zincirli konveyörler, jet filtreli aspirasyon sistemi, basınçlı hava sistemi, yangın koruma sistemi, sıcaklık ölçme takip sistemi, silo içi elektronik kantar, 2 adet otomatik sonda, 2 adet protein cihazı, 2 adet tam elektronik 60'şar ton kapasiteli kantar, kapalı devre kameralı güvenlik sistemi ve aydınlatma sistemi yer almaktadır.

Madencilik sektöründe

TEHLİKE ÇANI

2015'i 'kayıp yıl' olarak geride bırakan madencilik sektörü, özellikle ihracattaki kan kaybının durması için gerekli önlemlerin alınmasını istiyor.

Meral KARAŞ

Türkiye ekonomisinin önde gelen sektörlerinden madencilikte tehlike çanları çalıyor. İhracatta son iki yıldır ciddi bir kan kaybı yaşanan sektör temsilcileri, çözüm olarak da yatırım ortamının bir an önce iyileştirilmesini öneriyor.

Maden kaynakları bakımından zengin bir ülke olan ülkemizde madencilik sektörünün, son yıllarda birçok bürokratik engele takıldığı belirtiliyor. Sektörün ilgisizlikten yana sıkıntılı olduğunu ifade eden sektör temsilcileri, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın ikiye ayrılarak, madencilik için bağımsız bir hizmet bakanlığı kurulmasını istiyor. Zamanının ve enerjisinin tamamını madencilik için harcayabilecek Maden Bakanlığı'nın bir an önce kurulmasını sektörün başlıca ihtiyacı şeklinde gören sektör temsilcileri, ülke kalkınmasında stratejik öneme sahip madencilik bu konumdayken potansiyelini gösteremediği görüşünde birleşiyor.

Bürokratik engeller çok fazla

Madencilik Sektörü Başkanlar Konseyi Birliği'nden edinilen bilgiye göre, Türkiye maden ve metal ithalatına yılda yaklaşık 40 milyar dolar ödüyor. 52 çeşit hammaddesi bulunan Türkiye, bugün sadece birkaç çeşidi kullanabiliyor. Sektöründe Ar-Ge yapmak ve politika geliştirmek isteyen madencinin, projesini sunacağı bir üst mercie ihtiyaç duyduğunu dile getiren temsilciler, 21 bakanlıkla yazışmayı gerektiren uygulamalarla, sektörde maden ocağı açmanın mümkün olmadığını vurguluyor.

Başbakanlık Genelgesi ile madencilik yatırımları için gerekli izinlerin ve maden arama ruhsatlarının alınmasının, Başbakanlık'ın onayına tabi tutulduğunu hatırlatan

sektör temsilcileri; bu durumun, maden arama ruhsatlarının ve madencilik yatırımları için gerekli izinlerin alınma süresini daha da uzattığını vurguluyor. Bu noktada, yaklaşık üç yıldır sürdürülen uygulama sonucu madencilik, 2012 yılının üçüncü çeyreğinden itibaren küçülmeye başladı. Sektör ihracatında da buna paralel seyirle gerileme görülüyor.

İhracat kan kaybediyor

İstanbul Maden ve Metaller İhracatçı Birlikleri'nin (İMMİB) verilerine göre, 2014'te Türkiye'nin 157.6 milyar dolarlık ihracatından yüzde 2.9 pay alan madencilik sektörünün ihracatı, 2013'e göre yüzde 8 azaldı. 2014'te 4.6 milyar dolarlık ihracat yapan sektörün maden üretimi ise yüzde 12 azaldı. Üretimdeki düşüş, 2015'te de devam etti ve kasım ayı verilerine göre yüzde 6.6'lık küçülme yaşandı. İhracatta da aşağı yönlü seyir devam ederek, Aralık 2015 itibarıyla düşüş oranı yüzde 16'yı buldu.

Yabancı yatırımcı neden gelmiyor?

Başbakanlık Genelgesi ile ilgili idari mahkemelerde açılan bireysel davaların kazanılmasına rağmen, davalar geneli kapsamıyor ve her dosya için ayrı dava açılması isteniyor. Uzmanlar, açılan davaların da çıkar yol olmak yerine, süreç uzadığı için faaliyetlerin sekteye uğramasını engellediğini dile getiriyor. Türkiye'ye yatırım yapmak isteyen yabancı yatırımcıların bu nedenlerle yatırım kararlarında çekimser yaklaştığını dile getiren sektör temsilcileri, yabancı yatırımcının bir süreliğine yatırımlarını askıya aldığına dikkat çekiyor. Bürokratik engellerin, yeni maden üretim alanlarının açılmasına ve üretim hedeflerine ulaşılmasına da engel oluşturduğu gözleniyor.

2015 'kayıp yıl' oldu

Küresel ölçekte 2015'te ekonomiyi doğrudan etkileyen birçok gelişme yaşandı. Madencilik sektörü açısından da 'kayıp yıl' olarak geride bırakılan 2015, sektörün 2002'den itibaren devlet desteği ile sürdürülen ihracat artışını sekteye uğrattı. Birçok sebebin etkili olduğu düşüşte, Çin pazarındaki daralmanın da ihracatın düşmesinde etkili olduğu belirtiliyor.

2015'te ihracat gelirlerinin azalmasın-

daki bir başka unsur ise metalik cevher fiyatlarındaki düşüş. İMİB'ten alınan rakamlara göre, mevcut sorunların etkisiyle, 2014'te 4.6 milyar dolarlık sektör ihracatı, 2015 yılı sonunda değerinde yaklaşık yüzde 16 gerileyerek, yaklaşık 4 milyar dolara düştü. İhracat miktarında ise 2015'te bir önceki yıla oranla yüzde 5 gerileyen sektör, 20.1 milyon tonluk ihracat yapabildi.

Sektör, bir yandan da Orman ve Su İşleri Bakanlığı'nın uygulamalarıyla gündeme geliyor. Çıkarılan genelgelerle Maden Yasası'nın rafa kaldırıldığını ifade eden sektör temsilcileri, her yıl alınan orman tahsis bedellerinin, yaklaşık 10 ila 20 kat arttığını kaydediyor. Temsilciler, küresel ölçekteki benzerleriyle kıyaslandığında ise madencilikte ve ormancılıkta önde gelen ülkelerden Kanada'da, madencilerin ormanda bir hektar yeri 8 liraya kiralamasına karşın, Türkiye'de bu rakamın yaklaşık 20 bin lirayı bulduğunun altını çiziyor. Bu konuda, Türkiye'de de orman tahsis bedellerine belli bir seviyede sınırlandırılma getirilmesi talep ediliyor.

Sermaye girişi artırılmalı

Türkiye'de madencilik sektörünün istenen seviyeye çıkarılabilmesi için sermaye girişinin artırılması gerektiği görüşünde birleşen sektör temsilcileri, maden aramalarına yıllık 1 ila 10 milyon dolarlık risk sermayesi harcamayı taahhüt edecek firmalara destek verilmesini istiyor. Öte yandan, madencilikte dışa bağımlılığın azaltılabilmesi için sektörde yeni politikaların belirlenmesini talep eden yetkililere göre, ithalatına her sene milyarlarca dolar ödenen madenlerin, yurtiçinde aranması ve üretiminin stratejik yatırımlar kapsamına alınarak, teşvik edilmesi gerekiyor. Sektörel yatırımların teşviki kapsamında ise öncelikle, yatırımcının zararına olacak unsurlardan sektörün arındırılması gerektiği dile getiriliyor. Sektör temsilcileri, madencilik sektöründe kısa aralıklarla yapılan mevzuat değişikliğinin, yatırımcıların önünde engel oluşturduğunu dile getiriyor. Bu nedenle maden aramasına başladığı andaki yatırımcı lehine olan mevzuat koşullarının, projenin ilerleyen dönemlerinde de yatırımcı lehine sürdürülmesi gerektiğini belirten uzmanlar, böylece yatırım için güvence ortamı sağlanabileceğini bildiriyor.

İhracatta en büyük gerileme Çin pazarında yaşandı

İhracatta en büyük gerileme Çin pazarında yaşandı. Kayda değer oranda düşüş yaşanan bir başka ülke ise komşumuz Irak oldu.

Madencilik yönünden son yıllarda olumsuz bir tablo çizen Türkiye, 2015'te başlıca küçülmeyi madencilik sektöründe yaşadı. 2014'te de benzer bir grafik çizen madencilik sektörünün bu seyri, ihracat rakamlarına da açıkça yansdı. 2014'e göre 2015 yılında, değerinde yüzde 15, miktarda ise yüzde 5 azalan maden ihracatına karşılık, sektör ithalatında kayda değer seviyede bir değişim görülmedi. Bu dönemde, Türkiye'nin taşkömürü ithalatı 4 milyar dolar, demir cevheri ithalatı da yaklaşık 1 milyar doları buldu.

2014 'de mermer-traverten (ham, yontulmuş blok), işlenmiş mermer, bakır cevherleri, krom cevherleri, tabii boratlar, çinko cevherleri, feldspat, ferro krom, kurşun cevherleri, kıymetli metaller ve manyezitte yüz milyon doların üzerinde ihracat yapıldı. Bu 11 maden çeşidi, 3.9 milyar dolarlık maden ihracatının yaklaşık yüzde 85'ini oluşturuyor. Başlıca düşüş gösteren ilk üç maden çeşidi ise bakır ve krom cevherleri ile ham mermer traverten bloklar.

Irak pazarı da geriledi

Öte yandan 2014'te 100 milyon doların üzerinde ihracat yapılan ülkeler sırasıyla, Çin, ABD, Belçika, İtalya, Irak, Suudi Arabistan, Hindistan ve İspanya oldu. İhracatta en büyük gerileme Çin pazarında yaşandı. Kayda değer oranda düşüş yaşanan bir başka ülke ise Irak oldu. İlk sekizdeki diğer altı ülkede de küçük miktarlarda ihracat gerilemesi görüldü.

Uluslararası boyutta bor ve mermer çeşitlerinde rezervi bulunan Türkiye'nin, uluslararası düzeyde başka maden rezervi yok. Bu durumu örneklendirmek gerekirse sadece Çin'in bir yılda üreterek, ekonomi-

sine kattığı taşkömürü miktarı, Türkiye'nin sahip olduğu taşkömürü rezervinin dört katına denk geliyor. Ayrıca, başlıca rezervimiz bor konusunda da Türkiye'de yeterli seviyede çalışılmıyor. Bu alanda yapılan en son çalışma 10 yıl öncesinde kaldı. Yaklaşık 10 yıl önce, Bor Enstitüsü kuruldu. Enstitü, bor madenini kamuoyuna geleceğin enerjisi şeklinde tanıttı. Bu süreçte, bordan asfalt ve çimento üretilebileceği keşfedildi.

İşletmeler KOBİ'lerden oluşuyor

Öte yandan, medyada değişik amaçlarla gündeme taşınan toryum madenlerinin de bugün ne durumda olduğu bilinmiyor. Bu rezervler de devlet tekelinde olduğu için herhangi bir görüş bildirilemiyor. Maden Tetkik ve Arama'nın (MTA) tespit ettiği bazı linyitlerin ise gelecekte yeni rezerv konumunda değerlendirilebileceği öngörülüyor. Türkiye'nin madencilik sektöründeki işletmeleri de daha çok, KOBİ'lerden oluşuyor. Ancak madencilikteki küçülme eğilimi, bu tür işletmelerin kapanmasına yol açacak şekilde ilerliyor. Özellikle 1985'ten itibaren Türkiye'de madencilikle ilgili uygulamaya alınan yasal mevzuatlar, sektörü ileriye değil, geriye taşıyor. Hatta 1990'lı yıllardan sonra, madencilikle ilgili bürokratik kadrolar sürekli aşındırıldı.

2000'li yıllara gelindiğinde ise sektörün gelişimi üzerinde yük oluşturan mevzuat yükleri daha da belirginleşti. 16 Haziran 2012 tarihli genelgenin içine madencilik faaliyetlerinin de dahil edilmesi, sektörde birçok olumsuzluğa yol açtı. Kanunlara ve Anayasaya açıkça aykırı olan bu uygulama ile binlerce izin, ruhsat gibi talepler, Enerji Bakanlığı ile Başbakanlık arasında kaldı. Bu durum ise, Danıştay

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB)
Türkiye Madencilik Meclisi Başkanı
İsmet KASAPOĞLU

8'inci Dairesi tarafından kaldırıldı.

Öte yandan 18 Şubat 2015 tarihli kanun değişiklikleri ile mesleki yetki ve kazanımlar geçersiz sayıldı. Yine bundan her türlü projeyi ve bunların devlet adına denetimleri de özel şirketlere tanınacak bir hak olarak verildi. Bu uygulama da Anayasa Mahkemesi tarafından ortadan kaldırıldı. Birçok mevzuatın bu süreçte sektörde uygulanması ve uygulamadan kaldırılması kayda değer seviyede ekonomik yüklerle yol açtı. Bu noktada, Türkiye'nin, madenciligi herhangi bir ticari faaliyet olarak görmekten vazgeçerek, siyasi projelerle potansiyeli düşürmemesi gerekiyor.

Destek verilirse istihdam ve üretim miktarı artar

Zonguldak Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı
Metin DEMİR

Mevcut durumda hem Türkiye Taşkömürü Kurumu (TTK) hem de rödevanslı saha işletmecisi özel sektör şirketlerinde taşkömürü üretimiyle ilgili madencilik faaliyetlerinde bir belirsizlik süreci hakim. TTK'da önemli ölçüde işçi açığı ve buna bağlı üretim kayıpları söz ko-

nusu. Öte yandan, Zonguldak havzasında devlet eliyle yapılan madencilik faaliyetlerinin önünün görülememesi gibi bir sıkıntı mevcut. TTK'ya bağlı sahalarda kömür üretimi yapan bünyemizdeki özel sektör firmaları da sıkıntılı süreçten geçiyor.

Soma maden kazasından sonra çıkartılan ve Soma yasası olarak da bilinen 6552 Sayılı Torba Yasa ile yeraltı kömür işletmelerine gelen yüklü ek maliyetlerin rödevanslı saha işletmecilerine etkileri ve dolayısıyla kentin içine girdiği sıkıntılı durum Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'na ve hükümet yetkililerine odamızca her platformda sürekli aktarılarak, Torba Yasa ile gelen ek maliyetlerin karşılanması talep edilerek, üretim ve istihdamın devaminin gerekliliği anlatıldı. Bu yoğun çabaların sonucu Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın ve hükümet yetkililerinin Torba Yasa ile gelen maliyetlerin karşılanması için yasa çıkarılacağı sözüyle sektöre müjde verildi. Ardından, 18 Şubat 2015 tarihinde Maden

Kanunu'na eklenen Geçici 29'uncu madde ile torba yasayla gelen ek maliyetlerin fiyat farkı olarak ödeneceği hükmü yürürlüğe girdi. Ancak sonrasında fiyat farkı ödemesine dair hesaplamaların yayımlandığı Bakanlar Kurulu kararına göre, maliyet farkının çok az bir kısmı karşılandı. Geçen zaman zarfında ağır maliyetleri karşılamayan sektör sürekli kan kaybetti. Şirketler, varlıklarını ellerinden çıkarmaya başladı ve istihdam edilen kişi sayısı 5 bin 500'de bin 500'e kadar düştü. Dolayısıyla kömür üretimi durma noktasına geldi, hatta bazı ocaklar kapandı.

6552 sayılı Torba Yasa ile kömür üretimine ton başı 60 TL ek maliyet geldi ve Bakanlar Kurulu kararı ile bu tutarın sadece 22 lirası karşılandı. Ancak, geriye kalan 38 liranın da karşılanması, kent ekonomisi ve sektörün devamlılığı için önemli. Zonguldak havzasındaki kömür madenciliği faaliyetlerine destek verilmesi ile istihdam ve dolayısıyla kömür üretim miktarı artar.

Tasarıma ağırlık verirsek ihracat gelirini artırabiliriz

Madencilik sektörü açısından 'kayıp yıl' olarak geride bırakılan 2015, sektörün 2002'den itibaren devlet desteği ile sürdürülen ihracat artışını sektöre uğrattı. Söz konusu düşüşün altında ise birçok etken var. Ancak, sektörün ihracatını düşüren başlıca neden Çin Halk Cumhuriyeti. Geçen yıl, Çin pazarında görülen gerileme, 2014'te Çin'e yapılan 1.8 milyar dolarlık ihracatın, 2015'te yüzde 22 azalarak, 1.4 milyar dolar seviyesine düşmesine yol açtı. Geçmiş yıllarda da sektörün başlıca ihracat pazarı olan Çin'in 2015'teki söz konusu ani değişimi madencilik sektörünü olumsuz yönde etkiledi. Öte yandan, metalik cevher fiyatlarındaki düşüş de 2015'in ihracat gelirlerinin eksilmesine

neden oldu. Bahsi geçen sorunların etkisiyle, 2014'te 4.6 milyar dolarlık madencilik sektörü ihracatı, 2015 yılı sonunda değerinde yaklaşık yüzde 16 gerileyerek, yaklaşık 4 milyar dolara, miktarda ise yüzde 5 gerileyerek, 20.1 milyon tona düştü. Ayrıca, 16 Haziran 2012'de çıkarılan maden ve orman izinlerinin Başbakanlık'tan alınmasını kapsayan Başbakanlık Genelgesi'nin sektör üzerinde olumsuz etkileri de 2015'te daha etkin bir şekilde hissedildi. Bu genelgenin çıkmasıyla birlikte özellikle doğal taş sektöründe sorunlar yaşanmaya başladı. Bu noktada, maddi ve bürokratik engeller oluşturan genelgenin uygulanmaya devam edilmesi halinde, sektörün daha da zor duruma-

İstanbul Maden İhracatçıları Birliği
Yönetim Kurulu Başkanı Ali KAHYAOĞLU

ra düşeceğini tahmin ediyoruz. Tasarıma ağırlık verilmesi, katma değerli ürünlerin üretilmesini sağlayacak. Bu ürünlerin satışıyla birlikte ise Türkiye mermer ve doğal taşının yurtdışındaki bilinirliğini ve ihracat gelirlerini artırabileceğini düşünüyoruz.

SINAI MÜLKİYET KANUNU İHTİYAÇLARA CEVAP VERİYOR MU?

Türkiye'nin yeni bir büyüme stratejisine, hızlı bir sıçramaya ihtiyacı olan bu dönemde uluslararası uyumlu düzenlemelerde eşitliği sağlaması yetmez, eşitliği bozmaya ihtiyacımız var artık. Farklı ülkelerin yaptığı gibi bazı bileşenlerde radikal adımlar gerekiyor.

Sinai Mülkiyet Kanun tasarısı geçtiğimiz günlerde görüşe açıldı. Tasarı, yıllardır tartışılıp bir türlü çıkmayan patent kanunu ile birlikte marka, tasarım ve coğrafi işaretler ile ilgili düzenlemeleri de kapsıyor. TEPAV İnovasyon Çalışmaları Programı Program Direktörü Selin Arslanhan Memiş de yeni Sinai Mülkiyet Kanunu odağında Türkiye'nin yapması gerekenleri araştırdı. Memiş'in araştırmaları şöyle:

"Getirdiği birçok yenilikle, ilgili mevzuatı uluslararası düzenlemelerle uyumlu hale getiriyor. Yeni kanun ile birçok konuda gelecek uluslararası uyum, Türkiye'nin yatırım ortamını, fikri mülkiyet haklarının korunması ile ilgili bileşenler açısından rakip ülkelerle eşit hale getirebilir. Bu da Türkiye'nin devam etmesi gereken dönüşüm sürecine

2015 YILI BİYOTEKNOLOJİ EKOSİSTEMİ SIRALAMASI

Ülkeler	Fikri Mülkiyet	Yoğunluk	Şirket Teşvikleri	Eğitim Beşeri Sermaye	Kurumlar	Politika İstikrar
ABD	8.82	6.18	9	6.6	7.22	7.66
DANİMARKA	8.34	7.6	4.89	3.79	7.62	9.15
YENİ ZELANDA	7.78	3.57	7.83	6.23	4.6	9.4
AVUSTRALYA	7.48	5.24	5.43	4.97	5.92	8.79
SİNGAPUR	8.49	0.69	9.2	4.13	6.66	9.61
FİNLANDIYA	9.53	0.64	6.12	3.7	8.81	9.78
İSVİÇRE	8.5	3.59	5.33	3.4	8.17	9.17
İSVEÇ	8.31	2.62	6.18	3.1	8.14	9.39
İNGİLTERE	8.84	2.38	6	5.71	5.64	8.08
KANADA	8.87	2.21	6.07	4.34	5.5	8.85
HONG KONG	7.06	1.67	8.93	1.53	6.88	8.69
ALMANYA	8.09	1.07	5.08	4.2	7.39	8.29
İRLANDA	8.74	2.85	4.83	4.22	5.34	8.31
HOLLANDA	8.87	1.91	5.06	2.48	6.54	9.04
FRANSA	8.74	2.04	4.72	4.25	6.4	7.25
JAPONYA	9.26	0.91	4.53	3.46	7.86	7.84
NORVEÇ	7.61	1.92	6.06	2.65	5.41	9.36
İSRAİL	6.2	2.9	6.49	4.28	7.48	5.27
AVUSTURYA	7.84	1.05	3.97	3.36	7.39	8.83
LÜKSEMBURG	8.2		3.99	5.29	5.84	9.07
BELÇİKA	8.34	2.44	4.26	2.71	6.18	7.93
KATAR	9.47	0.01	7.33	0.04	6.66	6.95
GÜNEY KORE	5.47	1.7	4.53	3.71	8.6	6.22
İZLANDA	5.07		5.5	4.14	7.03	8.19
TAYVAN, ÇİN	5.98	0.59	6.8	2.32	6.95	7.08
ESTONYA	6.57		6.52	2.82	5.47	7.12
BAE	8.15	0.07	7.34	0.72	5.44	6.44
İSPANYA	5.34	3.62	3.5	2.78	4.75	6.05
MALEZYA	5.53	0.06	7.97	2.02	4.97	5.31
PORTEKİZ	6.76	0.06	3.92	3.2	4.9	6.69
PORT RIKO	9.21		4.22	2.27	3.16	5.22
ÇEK CUMHURİYETİ	5.73	0.04	3.41	3.27	4.7	6.89
ŞİLİ	5.62	0.07	5.27	1.85	2.84	7.24
LİTVANYA	4.86		4.77	2.1	4.19	6.57
SLOVAKYA	5.33	0	4.2	3.14	2.73	6.2
GÜNEY AFRİKA	7.4	1.3	4.99	0.88	2.83	4.13
İTALYA	6.24	0.78	2.46	2.65	3.52	5.17
LETONYA	4.21		4.63	1.53	4.22	6.18
POLONYA	5.2	1.14	2.55	2.85	2.52	6.41
SUUDİ ARABİSTAN	4.01	0.05	4.92	4.33	3.49	3.33
MACARİSTAN	5.85	0.02	2.48	1.7	3.79	5.88
ÇİN	5.3	0.9	4.83	1.06	3.93	2.16
YUNANİSTAN	5.66	0.06	2.06	1.94	2.69	4.48
MEKSİKA	4.19	2.27	3.77	1.39	1.57	2.82
TÜRKİYE	4.75	0.13	3.14	1.85	2.93	3.02
BREZİLYA	3.27	2.87	2.3	1.61	2.39	2.97
RUSYA	3.08	2.14	3.12	2.61	3.1	1.33
TAYLAND	0.92	0.08	5.44	3.9	2.23	2.4
KUVEYT	2.89	0.01	3.71	0.11	3.04	3.68
FİLİPİNLER	5.13	0.06	3.09	1.22	1.45	2
HİNDİSTAN	4.19	1.01	3.24	0.23	1.27	1.61
ENDONEZYA	2.48	0.16	3.46	1.81	1.64	2.02
UKRAYNA	2.69	0.03	1.29	1.82	2.79	0.8
ARJANTİN	2.97	0.13	0.4	2.06	1.32	1.65

kesinlikle katkı sağlar. 10 yıl önce tartışmaya başladığımız da tam bu uluslararası uyum meselesiydi. Peki, şimdi de aynı yerde miyiz? Hala tek meselemiz uluslararası uyum mu? Bu, dünyanın değiştiği, içinde bulunduğumuz bölgenin değişmeye başladığı, Türkiye'nin bir sıçramaya ihtiyacı olduğu günümüzde nasıl hızlandırıcı olur?

Yeni stratejiye ihtiyaç var

Türkiye'nin geldiğimiz noktada, küresel eğilimlere uyumlu bir sürdürülebilir kalkınma ve büyüme stratejisine ihtiyacı var. Dünya teknolojik bir dönüşümden geçiyor ve işler artık bildiğimizden farklı yürüyor. Sanayiden hizmetlere, tarımdan enerjiye işlerin yapılış biçimi yeni teknolojilerin etkisiyle yeniden şekilleniyor. Son yıllarda artık sanayi politikasını ülkeler tekel sektörlerle ilgili bir meselemiş gibi değil, bu yatay teknolojilerle ele alıyor. Her geçen gün bilimsel gelişmelerin teknolojik yansımalarını, bu yansımaların da üretim süreçlerinde yarattığı farklılığı izlemek mümkün.

Türkiye, bugüne kadar iç göç kaynaklı verimlilik artışları ile büyüdü. Şehirleşme oranında geldiğimiz noktada, bunun daha fazla böyle devam edemeyeceği ortada. Artık sektörlerde yapısal dönüşümden kaynaklı verimlilik artışlarına ihtiyacımız var. Bunun yolu da birçok sektörde gerçekleşecek teknolojik yenilenmeden geçiyor. Hızlı sıçramanın, bu kez dünyaya ayak uydurmanın gereği bu. Türkiye'nin sürdürülebilir kalkınma ve büyüme stratejisinin en önemli bileşeni, geleneksel sektörlerde teknolojik yenilenme ile birlikte, üretim ve ihracatta ileri teknolojinin payını hızla artırmak olmalı.

Sektör yatırımları özendirilmeli

Ülkenin ileri teknoloji ihracatını artırmanın yolu, hem yerli hem de yabancı özel sektör yatırımlarını çekmekten geçiyor. İşte bu nedenle, bu geçiş sürecinde yatırım iklimi son derece önemli. Yeni teknolojilerin transferini içeren yatırımlar için Türkiye'yi cazip ve tercih edilir kılmak, benzer ülkeler arasında yatırım ortamı açısından daha avantajlı olmayı gerektiriyor. Yatırım ortamının beşeri sermaye, araştırma ve üretim altyapısı gibi farklı bileşenleri var ve bunlardan biri fikri mülkiyet haklarına ilişkin yasal düzenlemeler.

Bugünlerde dünyadaki teknolojik dönüşümün kaynağını oluşturan üç yatay teknolojiden biri olan biyoteknoloji, Türkiye'nin hızlı bir sıçrama yapabilmesi için fırsat sunuyor. Sadece ilaç gibi ileri teknoloji sektörler için değil, tekstil, plastik gibi vazgeçilemez geleneksel sektörlerimizde sağlayabileceği verimlilik artışları açısından da transferi ve difüzyonu son derece önemli. Farklı ülkelerin biyoteknoloji ile ilgili yatırım ekosistemini gösterir bir puanlama, her yıl Scientific American tarafından yayımlanıyor ve dünyanın en büyük biyoteknoloji organizasyonu olan BIO Convention'da farklı ülkelere gelen şirketler ve araştırma kuruluşlarına açıklanıyor.

Türkiye 45. sırada yer alıyor

2015 yılı biyoteknoloji ekosistemi sıralamasında Türkiye, 54 ülke arasında 45. sırada yer alıyor. Bu sıralama, ekosistemin 7 ana bileşeni değerlendirilerek yapılıyor: Fikri mülkiyet, Ar-Ge yoğunluğu, şirket teşvikleri, eğitim/beşeri sermaye, kurumlar ve politika ile istikrar. Yatırım ortamını tüm bileşenler açısından birden iyileştirmek mümkün değil. Eğitim/beşeri sermaye, kurumlar gibi bileşenler, şimdi atılmaya başlanacak adımlarla ancak orta ve uzun vadede sonuç verir gibi görünüyor. Fakat çeşitli hızlandırıcı araçlara odaklanmak, rakip ülkeler arasında öne çıkmayı hedeflemek yatırım ortamı açısından cazip olmayı sağlayabilir. Aslına bakarsanız farklı ülkelerin de dönüşüm ve sıçrama dönemlerinde yaptıkları bu.

Singapur ve İrlanda örneği

Singapur'un fikri mülkiyet düzenlemeleri, İrlanda'nın vergi düzenlemeleri gibi. Araştırmamızda kullandığımız puanlama tablosunu bu kez alt bileşenler açısından inceleyerek, farklı ülkelerin farklı alt bileşenlere odaklanarak öne çıkabildiğini görebiliyoruz.

Diğer tablomuz da 2015 yılı biyoteknoloji ekosistemi endeksinin alt bileşenlerinde ülkelerin birincilik, ikincilik ve üçüncülük sayılarını gösteriyor. Endekste toplam 54 ülkenin aşağıdaki 30'u en az bir bileşende en az bir kez birinci, ikinci ya da üçüncü olarak öne çıkmış. Bu ülkeler arasında Türkiye yok. Türkiye endekste kullanılan 27 alt bileşenden herhangi birinde öne çıkamamış.

Radikal adımlar gerekiyor

Türkiye'nin yeni bir büyüme stratejisine,

2015 YILI BİYOTEKNOLOJİ EKOSİSTEMİ ENDEKSİNİN ALT BİLEŞENLERİNDE ÜLKELERİN BİRİNCİLİK, İKİNCİLİK VE ÜÇÜNCÜLÜK SAYILARI

	Herhangi bir alt bileşende birincilik sayısı	Herhangi bir alt bileşende ikincilik sayısı	Herhangi bir alt bileşende üçüncülük sayısı
ABD	10	3	1
Avustralya		6	
İngiltere		4	3
Kanada		1	1
Hollanda	1		
Fransa			2
Danimarka	1	1	2
İsviçre	1	1	2
Finlandiya	2		5
Singapur	3	2	
Belçika			1
Katar	1		
Hong Kong		2	1
BAE			3
Yeni Zelanda	2		
Almanya			1
Lüksemburg	1		
İsrail		3	
S. Arabistan	1		
Tayland		1	
Şili			1
Hindistan	1		
Çin		1	
Ukrayna			1
Güney Kore	2		
Japonya			1
İsveç	1	1	1
Norveç	1		
Brezilya		1	
Arjantin			1

Kaynak: Scientific American Worldview Biotechnology Scorecard, 2015

hızlı bir sıçramaya ihtiyacı olan bu dönemde uluslararası uyumla düzenlemelerde eşitliği sağlaması yetmez, eşitliği bozmayacağı ihtiyacımız var artık. Bu yüzden yatırım ortamında bir adım öne çıkmamız lazım. Farklı ülkelerin yaptığı gibi bazı bileşenlerde radikal adımlar gerekiyor. Bu çerçevede incelediğimizde, geçtiğimiz günlerde görüşe açılan "Sinai Mülkiyet Kanun Tasarısı Taslağı"nın, uluslararası anlaşmalara ve AB mevzuatına uyumu arttırmayı hedefleyen yönde gerekli düzenlemeleri içermesi son derece olumlu. Fakat bunun yanı sıra, bu kanunun yukarıda bahsedilen yatırım ortamı açısından tercih edilir ülke haline gelmek için öne çıkmak üzere önemli bir araç olarak kullanılabileceği üzerine odaklanmak gerekiyor.

Türkiye'nin acil bir sıçrama ihtiyacına sahip olduğu bugünlerde, sürdürülebilir

büyüme hedefiyle yeni teknoloji yatırımların Türkiye'ye yapılı hale gelmesi için bu tasarı hızlandırıcı araç olarak kullanılabilir. Bu tasarı ile atılacak uluslararası uyumun da ötesinde rekabet gücünü artırıcı farklı adımlar Türkiye'nin yatırımcılar açısından tercih edilir ülke olmasını sağlayabilir. Yatırım ortamı bileşenlerinden kısa vadede düzeltmeyeceğimiz, orta-uzun vadede açığın kapatılabileceği bileşenlerinden kaynaklı eksiklerimizi tamamlamamıza neden olabilir. Türkiye'nin artık sıçrama için odağını, küresel teknolojik değişimle uyumlu şekilde belirlemesi ve bir an önce kendisini farklılaştıracak adımlar atması gerekiyor. Bizim artık 10 yıl öncesinde olduğu gibi tek başına eşitliği sağlayıcı düzenlemelere değil, eşitliği bozucu, fark yaratacak hızlandırıcı araçlara ihtiyacımız var."

Antalya

YENİ ROTASINI ÇİZDİ

Tarım ve turizm sektörleri ile öne çıkan Antalya artık sanayi, kültür-sanat ve çevrede Türkiye'nin lider kenti olmak için yeni projeler geliştiriyor. Tarım ve turizme bağlı ekonomiye sanayinin entegre edilmesini isteyen Antalya, bunun için de özellikle lojistikte yaşanan sorunların çözülmesini bekliyor.

Tarımın başkenti, turizmin de kalesi olarak bilinen Antalya, bu iki sektörde yaşanan sıkıntılar yüzünden alternatiflere yöneldi. Kolları sıvayan Antalya, artık sanayi, kültür-sanat ve çevrede Türkiye'nin lider kenti olmak için yeni projeler geliştiriyor.

Antalya Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Davut Çetin, "Tarımda ve sanayide katma değeri artıracak bilgi temelli gelişmeye gidilmesi, ulaşım ve lojistik imkânlarının geliştirilmesi son derece önemli. Dünya sanayide 4.0'ı konuşurken bizim buna

seyirci kalmamamız gerekiyor" derken, Antalya Organize Sanayi Bölgesi Yönetim Kurulu Başkanı Ali Bahar ise "Tarım ve turizme bağlı ekonomiye sanayi gibi dev bir sektörün entegre edilmesi, bu iki sektörde yaşanacak her türlü sorunun daha az hasarla atlatılmasında önemli bir rol oynayacak" diye konuşuyor.

Antalya Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Ali Çandır da markalaşma yolunda ancak ve ancak illere özgü ürünlerle, değerlere sahip çıkarak ilerlenebileceği önerisinde bulunuyor.

Fotoğrafları: Dünya Gazetesi Fotoğraf Arşivi ve TOBB Fotoğraf Serwisi

Vizyonumuzda kültür ve sanat ile çevreyi ilk sıralara koyduk

Antalya Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Davut Çetin, "Çağımızda zenginlik GSYH ile değil, kültür, çevre, estetik, konfor gibi unsurları içeren yaşam kalitesi ile ölçülüyor. Antalya'nın vizyonunda bu nedenle kültür ve sanat ile çevreyi ilk sıralara koyuyoruz" diye konuştu.

Bir turizm kenti olan Antalya'da ekonomik gelişmenin ancak kültürel ve sanatsal gelişme ile desteklendiği takdirde sürdürülebilir olacağını söyleyen Antalya Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Davut Çetin, Antalya'nın vizyonunda bu nedenle kültür-sanat ve çevreyi ilk sıralara koyduklarını belirtti.

"Tarımda ve sanayide katma değeri artıracak bilgi temelli gelişmeye gidilmesi, ulaşım ve lojistik imkânlarının geliştirilmesi son derece önemli" diyen Çetin sorularımızı yanıtladı.

Antalya'nın markalaşması konusunda odanız bir çalışma yürütüyor mu? Bu çalışmalar çerçevesinde siyasi yönetimden bir isteğiniz var mı?

Antalya isminin tanınırlığı bugün oldukça iyi bir noktadadır. Bu ismi veya markayı kalite algısıyla, imajıyla özdeşleştirmek ve Antalya markasını kalite simgesi haline getir-

mek gerekiyor. Bunun için öncelikle Antalya markasını tam olarak tanımlayıp, kapsamlı bir markalaşma programı ile yola çıkılmalı. Nasıl ki bir marka mağazada dış ve iç mimari, personelin hizmet kalitesi, ürün kalitesi ve fiyatları markanın bir parçasıysa kent için de binaların mimarisi, kent estetiği, kentsel hizmetlerin kalitesi, kent ve yaşam kültürü, çevre kalitesi, kentte üretilen ürünlerin marka değerleri, sunulan hizmetlerin kalitesi birer marka unsurlarıdır. Kısaca kentin markalaşması çok sayıda değişkenin bir araya gelmesi ile oluşmaktadır. Her bir marka unsuru konusunda oda olarak çeşitli çalışmalarımız bulunuyor. Bunların tamamını burada dile getirmem mümkün değil. Öne çıkan birkaç projemizden bahsedeceğim.

Antalya'da, ATSO öncülüğünde Kaş'tan Gazipaşa'ya kadar tüm destinasyonu bütüncül bir bakış açısı ile tanıttığımız şirket

kurduk. Antalya Tanıtım A.Ş. adındaki bu şirket belediye, bölge odaları, bölge turizm birliklerin katılımı ile kısaca kamu-özel sektör birlikteliği ile kurulmuş bir yapı. Artık tüm Antalya ilindeki tüm destinasyonlar her platformda, fuarlarda tek bir çatı altında tanıtılıyorlar. Kentin tüm değerlerini tanıtan kitaplar, broşürler hazırlanıp dağıtılıyor. Böylece tanıtım bütçeleri bütüncül bir yaklaşım ile etkin kullanılmış oluyor. Ayrıca kentin marka değerine katkı koyacak etkinlikler yapılıyor. Örneğin Antalya'da ilk kez büyük ölçekli bir alışveriş festivali ATSO'nun ana sponsorluğunda Tanıtım A.Ş. organizasyonunda hayata geçirilecek.

Dünyaca ünlü kongreleri kentimize çekiyoruz

ATSO olarak Kongre Bürosu'na ev sahipliği yapıyoruz, dünyaca ünlü kongreleri

kentimize çekiyoruz. Kırsal turizm konusundaki projemizin ilk ayağını tamamladık ve tüm köyleri tek tek dolaşarak profillerini oluşturduk. Önümüzdeki süreçte otel-köy eşleştirmelerini yaparak otele gelen müşterileri kırsala da çekmeyi hedefliyoruz. Sağlık kümesi oluşturma çalışmalarımız devam ediyor. Antalya Botanik EXPO'ya ev sahipliği yapacak. EXPO'nun alınma sürecindeki tüm çalışmalar ATSO EXPO Ofisi bünyesinde yürütüldü. Bu süreçte kentimizin ulaşılabilirliğini artırmak amacı ile "EXPO 2016'ya Hızlı Tren ile Gelin" kampanyası düzenledik ve yüz bine yakın imzayı Ulaştırma Bakanımıza teslim ettik. Direkt havayolu seferlerinin artırılması, otoyol bağlantısının kurulması ve çevreyollarının tamamlanması konusunu da sürekli dile getiriyoruz.

"Product of Antalya" projesi hayata geçti

Kentimizin markalarının "Antalya" isminin tanınırlığı ile değer kazanması için "Product of Antalya" projesini hayata geçirdik. Pilot çalışmasını domates ile yaptığımız projeyi diğer sektörlerde yaygınlaştıracamız. Bu kapsamda Antalya'da üretilen ve satılan ürünler üstlerine yapıştıracak "Product of Antalya" etiketleri ile değer kazanacaklar. Biz de bu logonun reklamını etkin şekilde yapacağız.

Antalya'nın marka değeri için kent estetiği, mimari kimlik, çevre kalitesi, kentsel hizmetler, kent kültürü konularında da mesafe almamız gerekiyor. Bu noktada Antalya Ticaret ve Sanayi Odası olarak 2 vizyon projeyi hayata geçirdik. Bir turizm kenti olan Antalya'da ekonomik gelişmenin ancak kültürel ve sanatsal gelişme ile desteklendiği takdirde sürdürülebilir olacağını bilincindeyiz.

Bu vizyon doğrultusunda kent merkezindeki eski hizmet binamızı odamıza

nakit akışı sağlayacak ticari bir anlayışla değerlendirmek yerine, yıkıp hem kent ekonomisine hem de kent estetiğine değer katacak bir mimari ile Kültür Sanat Merkezi olarak yeniden inşa ettik. Antalya bugün, dünyaca ünlü ressamların ve sanatçıların eserlerine ev sahipliği yapabilen standartlarda bir kültür sanat merkezine sahiptir. Merkezimizde, çocuklara kültür sanat eğitimleri verilirken yetişkinler için de eğitim programlarımız sürüyor. Merkezimiz ilgi çekici dış cephesi ve mimarisi ile de turistlerin ilgi odağı durumunda. Yine bu proje ile eşzamanlı olarak uygulamaya geçirdiğimiz bir başka proje kapsamında Antalya'nın cazibe noktası Kaleiçi'ndeki metruk bir evi satın alarak restore ettirdik. Buradaki amacımız hem Antalya'da hizmet veren büyük markalara öncülük olmak ve onların da Kaleiçi'ne sahip çıkmaları için teşvik etmek, hem de kente yeni bir cazibe noktası kazandırmaktır. ATSO Kaleiçi Evi önümüzdeki günlerde açacağız.

Antalya ulaşılabilirlik noktasında geri durumda

Bir kentin marka unsur olarak lanse edilmesinde en önemli değişkenlerden birisi de ulaşılabilirliğidir. Maalesef Antalya ulaşılabilirlik noktasında geri kalmış durumdadır. Oysa ki Antalya'nın hızlı tren ve otoyol ağına dahil olması, liman kapasitesinin artırılması, kruvaziyer liman ve havayolu direkt tarifeli seferlerin artırılması çalışması ile hem marka gücünü artıracak

hem de zenginliğini iç kesimlere aktaracak potansiyeldedir. Bu noktada siyasilerin desteği büyük önem taşımaktadır.

Kentinizde turizm yanında hangi sektörler öne çıkarılmalı?

Antalya ekonomisinin lokomotifi turizmdir. Ancak kentimiz, ülkemizin turizm başkenti olmasının yanı sıra tarımsal üretiminin de başkenti konumundadır. Türkiye örtüaltı üretiminin yarısı Antalya'da yapılmaktadır. Turizm ve tarıma dayalı ekonomi nedeni ile kentimize ağır sanayi girememektedir. Ancak sanayimiz de çevreci yapısı ile fark yaratmaktadır. Antalya OSB, "en çevreci OSB" ödülünü defalarca almaya hak kazanmıştır. Antalya ekonomisi mevcut hali ile ülke bütçesine artı değer yaratan birkaç ilden birisi konumundadır.

Bundan sonraki süreçte turizm, tarım ve sanayi sektörlerinin katma değerini artıracak çalışmalara odaklanılmalıdır. Mevcut Antalya turizmi büyük oranda deniz-kum-güneş odağına sıkışmış durumda. Böyle olunca da kış sezonunda otellerimizin önemli bir kısmını kapatmak durumunda kalıyoruz. Oysa ki elimizde turizm çeşitlendirmesine gidecek yeterince zenginlik mevcut. Antalya, binlerce yıllık geçmişi, doğası, iklimi, coğrafyası, tarihi ve kültürel birikimi ile son derece zengin bir destinasyon. Antalya belirli altyapı ve ulaşım yatırımları ile kongre, sağlık, spor, kültür turizmi çeşitlendirmesine kolayca gidebilecek durumdadır.

"Bir turizm kenti olan Antalya'da ekonomik gelişmenin ancak kültürel ve sanatsal gelişme ile desteklendiği takdirde sürdürülebilir olacağını bilincindeyiz."

“*Turizm sektöründeki düşüşün etkileri tarımdan ulaştırmaya, ticaretten mobilyaya kadar hemen hemen tüm sektörlerde yansıyor.*”

Tarımda ve sanayide ise katma değeri artıracak bilgi temelli gelişmeye gidilmesi, ulaşım ve lojistik imkânlarının geliştirilmesi son derece önemli. Dünya sanayide 4.0'ı konuşurken bizim buna seyirci kalmamamız gerekiyor. Bu noktada hangi noktada Ar-Ge yatırımlarının yapılması gerektiğinin tespiti, vizyonun oluşturulması ve gerekli desteklerin verilmesi gerekiyor.

Antalya'da öncelik neye verilmeli?

Bugüne kadar Türkiye ve Antalya olarak gelecek hedeflerine hep rakamları koyduk. 2023'de 25 bin dolar kişi başı gelir, 50 milyon turist, EXPO'ya 8 milyon ziyaretçi gibi hedefler telaffuz ettik. Oysa, Stockholm 2040 vizyonunda çocuklara eşit şans, organik gıda, çevre, ve demokrasi hedefleri var. Sidney 2030 vizyon belgesinde üç kelime var. "Yeşil", "global" ve "ağ", Ağ derken kent merkezi ulaşım ağı, sosyal, kültürel ağları kastediyorlar. Barcelona vizyonunda daha yeşil Barcelona sloganı var. Küresel iddiası

olan bütün kentlerin dilinde hep aynı kelimeleri görüyoruz. Bizimde gelecek hedeflerimizde rakamların yerini değerler almalıdır.

Çünkü artık çağımızda zenginlik GSYH ile değil, kültür, çevre, estetik, konfor gibi unsurları içeren yaşam kalitesi ile ölçülüyor. Antalya'nın vizyonunda bu nedenle kültür-sanat ve çevreyi ilk sıralara koyuyoruz.

5 milyondan fazla turist kaybı yaşayabiliriz

Rusya ile yaşanan gerginlik ticari hayata nasıl yansıdı? Bu yıl turizm sektörü için beklentilerinizi öğrenebilir miyiz?

Rusya pazarı Antalya turizminin 3'de 1'ini, tarım ihracatının ise 3'de 2'sini temsil eden bir pazardı. Geçen yıl Rusya'da ekonomik kriz ve Ruble'deki değer kaybından dolayı turizmde ilk darbeyi almıştık. Bu yıl Rusya ile yaşanan gerilim hem tarımı hem turizmi vurdu. Tarımda 2016 yılının ilk 3 ayında ihracat düşüşü %26 oranında gerçekleşti. Biber dışında, domates, elma, narenciye ihracatımız çok etkilendi. İhracat kaybı oldu, ama daha önemlisi son günlerde fiyat düşüşleri başladı. Bunun etkisini şöyle anlatayım; Antalya'da yılda 2.3 milyon ton domates üretiliyor. Kilogramda 50 kuruş fiyat düşüşü 1 milyar lira demek. Turizmde Mart ayı itibarıyla Antalya'ya gelen toplam turist sayısında düşüş % 25, Rusya

pazarında ise % 80 düzeyinde. Ama bu rakamlar bir gösterge değil çünkü yüksek sezon henüz başlamadı. Bu olaylar ortaya çıkmadan önce Rusya'dan sadece Antalya'ya ziyaret etmesini beklediğimiz turist sayısı 3,5 milyon idi. Bugün bu rakamdan 2.5 milyon kayıp riski var. Diğer taraftan Avrupa pazarında da rezervasyonlar % 40 düştü. Böyle giderse 5 milyondan fazla turist kaybı yaşama ihtimali söz konusu.

10 milyar dolarlık kayıp yaşanabilir

Bu gidişatın kent ekonomisi üzerindeki olumsuz etkileri görülmeye başladı. İlk etkilere göre 9 bin civarında turizm çalışanı işsiz kaldı. Bu sayının 60-70 binleri bulabileceğinden korkuyoruz. Bazı oteller de sezonu kapalı geçirecekler. Turizm sektöründeki düşüşün etkileri tarımdan, ulaştırmaya, perakende ticaretten mobilya sektörüne kadar hemen hemen tüm sektörlerde de yansıyor. Tüm etkileri hesap ettiğimizde kentin ekonomik kaybı 10 milyar dolara ulaşabileceğini görüyoruz. Kısacası Antalya ekonomisini zor bir süreç bekliyor. Hükümetimiz de bu süreci yakından izliyor. İlgili Bakanlarımız ile olası kriz senaryolarını paylaştık ve kendileri de destek paketleri konusunda çalışıyorlar. Hükümetimizin de desteği ile Antalya ekonomisi bu süreci de atlatacaktır.

Antalya EXPO ile dünya vitrininde

“Dünya Botanik Expo”su EXPO 2016 Antalya’ya evsahipliği yapan Antalya dünya vitrinine çıktı. EXPO’yu 5 milyon turistin ziyaret etmesi, bunun 2 milyonunun sadece EXPO amacıyla Türkiye’ye gelmesi bekleniyor.

Dünyanın en önemli organizasyonlarından biri olarak kabul edilen “Dünya Botanik Expo”su “EXPO 2016 Antalya” adıyla ülkemizde düzenleniyor. EXPO alanının sergi sonrasında da sürekli ziyarete açık kalacak olması bu alanın 21. yüzyıl boyunca turizm ve tanıtım faaliyetleri için kullanılmasını mümkün kılacak. Bu sayede, kültür turizmi açısından Antalya ve Türkiye’ye büyük bir katkı sağlayacak. EXPO’ya katılan 100’den fazla ülke ve kuruluşların oluşturacakları temalı bahçeler için yapılan çeşitli yatırım ve giderler; EXPO süresince düzenlenen kongre, forum sempozyum, sosyal ve kültürel etkinlikler vb. 20 bin civarında organizasyon, hem Antalya ve komşu illere hem de ülke ekonomisine olumlu etkileri olacak.

Bu arada EXPO’ya 5 milyon yabancı, 3 milyon da yerli turistin gelmesi tahmin ediliyor. EXPO organizasyonu, şehrin ve ülkemizin tarım ve turizm potansiyelinin daha farklı ve geniş kitlelere tanıtımında önemli rol oynayacak. Bunun yanı sıra Uluslararası Sergiler Bürosu (BIE) ve Uluslararası Bahçe Bitkileri Üreticiler Birliği (AIPH) gibi uluslararası kuruluşların önemli toplantılarına ev sahipliği yapılacaktır.

Dünyada yapılan EXPO organizasyonlarına bakıldığında bu organizasyonlar düzenledikleri kentlerin kimliğine itibar kazandırdıkları görülüyor.

“ Faydaları neler olacak?

EXPO 2016 Antalya kapsamında;

➤ EXPO’yu 5 milyon turistin ziyaret etmesi, bunun 2 milyonunun sadece EXPO amacıyla Türkiye’ye gelmesi bekleniyor.

➤ Her bir turistin ortalama 500 Euro’luk turlarla Türkiye’ye geleceği varsayımıyla toplam getirinin 1 milyar Euro olması hedefleniyor.

➤ EXPO’yu 3 milyon yerli turistin ziyaret etmesi bekleniyor

➤ EXPO’ya katılacak ülkelerin ve kuruluşların bahçelerini oluşturma maliyetleri ile EXPO sürecinde yapacakları yatırım ve giderlerin ortalama 2.000.000 Euro civarında olacağı öngörülüyor.

➤ EXPO’ya 100 ülkenin katılacağı beklendiğinden bu faaliyetlerin toplam getirisi $2.000.000 \times 100 = 200$ milyon Euro olacak.

➤ Altı aylık süreçte yaklaşık 20 bin sosyal-kültürel etkinlik yapılacaktır.

➤ EXPO hazırlık ve faaliyet sürecinde önemli sayılabilecek bir istihdam oluşturulacaktır.

➤ EXPO sonrası için Antalya önemli bir çekim ve ziyaret merkezi kazanmış olduğundan katkısı yıllarca devam edecek.

Markalaşma yolunda Yöresel Ürünler Fuarı düzenliyoruz

Antalya Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Ali Çandır, "Tarımsal ürünlerimizin markalaşması için Yöresel Ürünler Fuarı düzenleyerek kıyıda köşede kalmış ürünleri gün yüzüne çıkarıp, ekonomiye kazandırmaya sağlıyoruz. Geleceğe yatırım yapıyoruz" diye konuştu.

Antalya Ticaret Borsası olarak tarımsal ürünlerin markalaşması yolunda Yöresel Ürünler Fuarı düzenleyerek önemli bir başarıya imza atıyor.

"Fuar ile sadece ilimizin değil ülkemizin kıyıda köşede kalmış tüm ürünlerini gün yüzüne çıkarıp, ekonomiye kazandırmaya sağlıyoruz" diyen Antalya Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Ali Çandır sorularımızı yanıtladı...

Antalya'da tarım sektörünü değerlendirebilir misiniz?

Uygun iklim yapısı ve ürün çeşitliliği ile birlikte tarımda alternatif üretim tekniklerinin ve modern teknolojinin kullanılarak ülkemizin ve dünya insanının beslenmesine katkıda bulunan Antalya, "Türkiye Tarımının Başkenti" olarak adlandırılmaktadır. Antalya, Türkiye bitkisel üretim değerinin % 8'ini karşılayarak 1. sırada yer almaktadır. İlimizde sebzeçilik faaliyetleri örtüaltı alanlarda yoğunlaşmıştır. Türkiye'nin örtüaltı alanlarının % 39'u Antalya'dadır.

Sebze üretiminin % 53'ünü karşılıyor

Ülkemiz örtüaltı sebze üretiminin % 53'ü, domates üretiminin % 20'si, hıyar üretiminin % 26'sı, patlıcan üretiminin % 20'si, biber üretiminin % 14'ü Antalya'da yapılmaktadır. Antalya'nın Korkuteli ilçesi ve çevresinde Türkiye mantar üretiminin % 55'i karşılanmaktadır. Türkiye portakal üretiminin % 28'i, muz üretiminin % 25'i, nar üretiminin % 27'si, avokado üretiminin % 80'i, yenidoğru üretiminin % 54'ü, keçiboynuzu üretiminin % 35'i Antalya üretimidir. Yine Türkiye süs bitkileri üretim alanının % 12'si, kesme çiçek üretiminin % 39'u, karanfil üretiminin % 57'si Antalya'dadır.

Ülkemizde geçmiş yıllarda ithalata da-

yalı olan sebze tohumlarının artık önemli bir kısmı İlimizde üretilmekte ve ihraç edilmektedir. Türkiye'deki sebze tohum firmalarının %52'si, Türkiye'deki fide firmalarının %57'si Antalya'da faaliyet göstermektedir.

Yörük kültürünü yaylalarında yaşatan Antalya'da kıl keçisi, hayvan varlığında en büyük payı almaktadır. İlimizde yaklaşık 1 milyon küçükbaş hayvan varlığı bulunmaktadır. Antalya, arıcılık faaliyetlerinde ideal bir kışlatma bölgesidir. Antalya, 206.352 adet kovan varlığıyla arıcılıkta ülke genelinde 6. sırada bulunmaktadır. Türki-

ye'deki 7 orkinos işletmesinin 2 tanesi Antalya'da faaliyet göstermektedir. Yaş koza üretiminde Antalya % 15.7 ile Türkiye'de ikinci sırada yer almaktadır.

İhracata büyük katkı sağlıyor

Antalyalı çiftçi, sadece halkımız için değil, birçok ülke vatandaşı için de üretmektedir. İlimizden yaklaşık 600 bin ton yaş sebze ve meyve ihracatı gerçekleştirilmektedir. Bu ihracattan 500 milyon doların üzerinde gelir elde edilmektedir. Bu rakam ülkemiz yaş sebze meyve ihracatının %

20'sinden ilimiz toplam ihracatının da % 50 sinden fazladır.

Son dönemde hangi sorunlarla karşılaştınız?

Tarım sektöründe son dönemde karşılaştığımız sorunların başında dış ticaret gelmektedir. Özellikle son 3 yılda dönemler itibarıyla ön plana çıkan ihracat sorunları, tarımsal gelişimimizi olumsuz etkilemekte ve gelişimini aşağı çekmektedir. Bu ivmenin aşağı yönlü hareket etmesinde bizden kaynaklanan ve bizim dışımızda ya da kısmi olarak bizden kaynaklanan nedenler olmak üzere iki nedeni bulunmaktadır. Tarımsal dış ticaret açısından en önemli konu tanımlanmış standartlara uyum sorununun yaşanmasıdır. Özellikle kalıntı, aynı standartta ve süreklilikte üretim, üretimde menşei belirleme prosedürleri ve uygulamaları en önemli rekabet ve satış unsurudur ki halen bu konuda eksiklerimiz bulunmaktadır. Komşularımızda yaşanan problemlerin artması da son dönemde karşılaştığımız en önemli sorunlardan. Ana pazarlarımız olması nedeniyle tarımsal ihracat yaptığımız Rusya, Almanya, Ukrayna, Bulgaristan ile komşularımızın birbiriyle yaşadığı ya da komşularımızda yaşadığımız her sorun ticaret erbabına/ihracatçılara olumsuz yansımaktadır.

Yöresel Ürünler Fuarı düzenliyoruz Markalaşma yolunda kentinizde tarıma yönelik hangi uygulamalar hayata geçirilmeli? Borsanızın buna yönelik çalışmaları var mı?

Markalaşma yolunda ancak ve ancak ilere özgü ürünlerimize, değerlerimize sahip çıkarak ilerleyebiliriz. Coğrafi işaret sistemi ürünlerin korunması ve devamı için iyi bir araç. Kentlerin kimliği haline dönüşmüş olan bu ürünleri aynı standartta ve süreklilikte üretmeniz, doğru pazarlama kurgusu içerisinde, uygun tarım politikalarıyla desteklemeniz gerekmektedir.

Antalya Ticaret Borsası olarak tarımsal ürünlerimizin markalaşması yolunda Yöresel Ürünler Fuarı düzenleyerek sadece ilimizin değil ülkemizin kıyıda köşede kalmış tüm ürünlerini gün yüzüne çıkarıp, ekonomiye kazandırmaya sağlıyoruz.

Coğrafi işaret çalışmalarımız var

İlimize özgü Antalya Tavşan Yüreği Zeytin'in coğrafi işaret alması için başvuruda bu-

lunduk. Yine Korkuteli Karyagdı Armudu'na coğrafi işaret alma çalışmamız devam ediyor. Tarımsal ürünlerin markalaşması yönünde derin bir kurumsal hafızaya sahip olan Borsamız, gerek ilimizde gerekse diğer illerde paneller düzenleyerek farkındalık yaratmaktadır.

Antalya kesme çiçekte de marka haline gelen bir kenttir. Borsamız, ülkemiz ihracatına katkı sağlayan, aynı zamanda yarattığı istihdamla işsizliği azaltan kesme çiçek sektörünün ülke içi ve dışında tanıtılması amacıyla her yıl mayıs ayında düzenlenen Antalya Çiçek Festivali'nde etkin rol almaktadır.

Borsamız aynı zamanda, tıbbi aromatik bitkiler konusunda projeler geliştirerek ürün kaybının önüne geçmekte, endüstriyel amaçlı ürünler yetiştirilmesi konusunda da çalışmalar yürütmektedir.

Tarım yoksa ekonomi total kalır Antalya Ticaret Borsası'nın 2016 için önceliğini öğrenebilir miyiz?

Bizim için tarım yoksa ekonomi total kalır. Tarımın sürdürülebilir olması, yaşamakta olan krizin üyelerimize ve şehrimize olan etkilerinin azaltılması için çalışacağımızı kararlılıkla sürdürüyoruz. Üyelerimizden gelen talepler doğrultusunda ekonominin gelişmesi için faaliyetlerimiz devam ediyor. Tarım alanlarının korunması, tarımsal üretim miktarı ve kalitesinin artması konularında da ses oluyor, çalışmalar yürütüyoruz. Antalya Ticaret Borsası'nın proje bazındaki çalışmalarını da 2016'da tamamlamak en öncelikli hedefimiz. 2016 yılında, başvuruda aşamasında bulunan Antalya Tavşan Yüreği Zeytin'i ve çalışmaları tamamlanmak üzere olan Korkuteli Karyagdı Armudu'na coğrafi işaret kazandırmak önceliklerimiz arasında. 2010 yılından beri Antalya'da düzenlediğimiz ve Anadolu'nun tüm yöresel ürünlerinin tanıtıldığı Yöresel Ürünler Fuarı YÖREX'in 7'ncisini bu yıl daha geniş katılım-la gerçekleştirmek hedefindeyiz.

Zeytinpark Ana Projesi'ni yaşama geçireceğiz

Kent merkezinin en büyük yeşil alanı olan ve şimdilik çocuklarımızı doğayla buluşturmamızı sağlayan Zeytinpark ana Projesi'ni yaşama geçirmek arzusundayız. Bir de yıllardır Antalya gündeminde konuşulan Canlı Hayvan Borsası'nı hizmete sokmak önceliklerimiz arasında yer alıyor.

“*Yıllardır Antalya gündeminde konuşulan Canlı Hayvan Borsası'nı hizmete sokmak önceliklerimiz arasında yer alıyor.*”

Rusya ile yaşanan gerginlik tarım sektörünü etkiledi mi?

Antalya örtüaltı ihracatı, yaklaşık 20 yıllık bir birikimin, çabanın ve ilişkiler derinliğinin ürünü olarak, kaçınılmaz bir şekilde Rusya Federasyonu'na bağlı bulunmaktadır. Her ne kadar toplam büyüklüğü 600 milyon dolar gibi ulusal ihracatımız içerisinde mütevazı bir rakam gibi görünse de Antalya'nın Rusya Federasyonu'na yaş meyve sebze ve kesme çiçek ihracat değeri, nüfusunun çok geniş bir kesimine nüfuz etmesidir. Yani bu gelir, ilimizin kırsal kesimi başta olmak üzere sayıları milyonla ifade edilen insanımıza dağılmaktadır. 2016 yılı ilk üç aylık yaş sebze rakamlarını incelediğimizde 2015 yılı ilk üç aylık dönemine göre % 19 oranında düşüş görülmektedir. Yaş sebze olarak önemli kalemlerimizden olan domateste % 34 ve hıyarda ise % 46 oranında düşüş görülmüştür. Ülkelere göre ihracat rakamlarında ise Rusya'ya yapılan yaş sebze ihracat değerimiz ise % 87 oranında düşmüştür. 2016 yılının ilk üç ayında Rusya Federasyonu ile yaşanan sorun nedeniyle ihracatımızda miktar ve değer olarak net düşüş yaşanmaktadır.

Rusya ile gerginlik bizi darboğaza sürüklüyor

Bundan sonraki dönemde öncelikli olarak üzümde büyük düşüşler yaşanacaktır. Yine biberde de 17 Mart 2016 tarihi itibarıyla Rusya Federasyonu'nca yasak getirilmesi nedeniyle düşüş görülecektir. Mart sonrası dönemde hava koşulları dikkate alındığında ürün arzında beklenen artış nedeniyle ürün birim fiyatlarının da ihracata bağlı olarak daha fazla düşmesi olasıdır.

Sonuç olarak Rusya Federasyonu ile yaşanan gerginlik ilimiz tarım sektörü başta olmak üzere tüm sektörleri domino etkisiyle derin bir darboğaza sürüklemektedir. Etkileri ise her geçen gün daha fazla hissedilir hal almıştır.

Tarım ve turizm sektörüne sanayi entegre edilmeli

Antalya Organize Sanayi Bölgesi Yönetim Kurulu Başkanı Ali Bahar, "Tarım ve turizme bağlı ekonomiye sanayi gibi dev bir sektörün entegre edilmesi, bu iki sektörde yaşanacak her türlü sorunun daha az hasarla atlatılmasında önemli bir rol oynayacak" diye konuştu.

Antalya Organize Sanayi Bölgesi Yönetim Kurulu Başkanı Ali Bahar Antalya'nın zirveye yerleşmesi için çağrıda bulundu. "Tarım ve turizme bağlı ekonomiye sanayi gibi dev bir sektörün entegre edilmesi, bu iki sektörde yaşanacak her türlü sorunun daha az hasarla atlatılmasında önemli bir rol oynayacak" diyen Bahar sorularımızı şöyle yanıtladı:

Antalya Organize Sanayi Bölgesi'ni değerlendirilebilir misiniz? Diğer OSB'lerden farkınız nedir?

Dünya ve Türk turizm sektörünün en önemli merkezlerinden biri olan Antalya'mızda, turizm sektörünü destekleyecek sanayi yatırımlarının da bulunması kaçınılmaz bir gerekliliktir. Bu gerekliliğin bir sonucu olan Antalya Organize Sanayi Bölgesi insan ve çevre ilişkilerine önem veren, çevre kirliliğine karşı duyarlı bir düşünce ışığında, bölge ve ülke ekonomisine katkıda bulunmak amacıyla gerçekleştirilmekte olan büyük bir proje ve tutkudur. Antalya Organize Sanayi Bölgesi, söylemekten her zaman gurur duyuyorum, illerin organize sanayi bölgesidir.

Antalya Organize Sanayi Bölgesi, Ekonomi Bakanlığı desteği ile sektörel ticaret heyeti oluşturarak yurtdışı fuarlarına katılan ve oradaki işadamları ile Türk işadamlarının birebir görüşmeler yapmasını sağlayan ilk organize sanayi bölgesidir. Kendi serasında yılda 200 bin adet mevsimlik çiçek üreten ve bunları sanayicilerine bedelsiz bir şekilde dağıtan yine Türkiye'nin ilk organize sanayi bölgesidir. Ayrıca Türkiye'deki organize sanayi bölgeleri içerisinde sanayisine en ekonomik elektriği, en ucuz suyu, en ucuz enerjiji kullandıran, bünyesinde ilk kez meslek lisesi

"Antalya Limanı'nın bir an önce sanayicinin ihtiyaçlarına cevap verir, demiryolu ulaşımının da Antalya'dan sağlanabilir hale gelmesi gerekiyor."

açarak eğitime kazandırmış, en çevreci ve en yeşil organize sanayi bölgesi ödüllerine layık görülmüş bir organize sanayi bölgesidir.

Tarım sektörü turizmin önünde Antalya turizm kenti olarak öne çıkıyor. Sanayinin daha da gelişebilmesi için neler yapılmalı?

Antalyamızın turizmde olduğu kadar tarımsal üretimde de oldukça önemli bir merkez olduğu, hatta tarımın turizmde önünde seyreden bir sektör olduğunu unutmamak gerekir. Üretimi ve ticareti tarıma dayalı kentlerdeki sanayi, bu tarım ürünlerini değerlendirmeye yönelik kurulur ve geliştirilirse, dışarıya bağıllığı olmayan, kendi kendine yetebilen bir gelişme elde edilir ve daha doğru pazarlarda söz sahibi olunabilir.

Lojistik sektörüne yapılacak yatırımlarda Antalya'yı sanayi alanında bir basamak yukarıya taşıyacaktır. Antalya Limanı'nın bir an önce sanayicinin ihtiyaçlarına cevap verir, demiryolu ulaşımının da Antalya'dan sağlanabilir hale gelmesi gerekmektedir. Sanayicilerinin lojistiğini tek elden yürüten bir sistem kurulması önemli faydalar sağlayacaktır. Taşıma firmaları şu an bu işi tek başına yapıyor ama bu bir merkezden yönetilmeli. Her firmanın deposu olması ve ürünün sevki ni kendi başına yapması verimsizlik getirir.

Kurulacak böylesi bir lojistik merkezi hem stoklamayı ve sevkiyatı tek elden halletmeli. Böylece maliyetler düşürülebilir.

Ayrıca Antalya OSB'nin genişlemeye ihtiyacı vardır. Şu an yatırımcılardan gelen 200'ün üzerinde tahsis başvurusu, yer olmadığı için bekletilmektedir.

Antalya'da öncelik neye verilmeli?

Antalya'da sanayinin gelişmesinin önündeki engeller bir an önce kaldırılmalı, sanayi sektörü her alanda desteklenmelidir. Çünkü kentimizin tarım ve turizme bağlı ekonomisine sanayi gibi dev bir sektörün entegre edilmesi, bu iki sektörde yaşanacak her türlü sorunun daha az hasarla atlatılmasında önemli bir rol oynayacaktır. Bizim bir hayalimiz var. Antalya'da Nevada-Las Vegas modelini hayata geçirmek. Nevada dünyanın en büyük sanayi bölgelerinden biri ama hemen önünde Las Vegas gibi büyük bir turizm destinasyonu var.

SEKTÖRLER

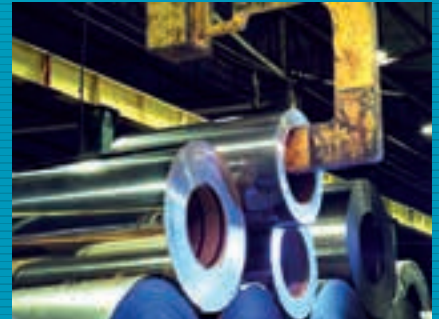
► **Türk Gıda
Kodeksi Taslağı
mercek altına alındı**

► **Teknik müşavirlik
sektörünün sorunları
tartışıldı**

► **Önen, yeniden
Otomotiv Sanayi
Meclisi Başkanı**

► **Asil görevli eğitimci
zorunluluğu sektöre
yük getiriyor**

► **Sınai Mülkiyet Kanun
Tasarısı Taslağı
masaya yatırıldı**

▲ TOBB TÜRKİYE GIDA SANAYİ MECLİSİ

▲ TOBB TÜRKİYE TEKNİK MÜŞAVİRLİK MECLİSİ

▲ TOBB TÜRKİYE OTOMOTİV SANAYİ MECLİSİ

▲ TOBB TÜRKİYE EĞİTİM MECLİSİ

Türk Gıda Kodeksi Taslağı mercek altına alındı

Türkiye Gıda Sanayi Meclisi, TOBB Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Ali Kopuz'un ev sahipliğinde ve Meclis Başkanı Necdet Buzbaş başkanlığında, İstanbul Ticaret Borsası Hizmet Binası'nda toplandı.

Gündem maddesi kapsamında ilk olarak, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından sektörün görüşüne açılan, Türk Gıda Kodeksi Etiketleme Yönetmeliği'nin yerine geçecek Türk Gıda Kodeksi Gıda Etiketleme ve Tüketicileri Bilgilendirme Yönetmelik Taslağı ile Türk Gıda Kodeksi Beslenme ve Sağlık Beyanları Yönetmelik Taslağı görüşüldü.

Meclis akademik danışmanı İsmail Mert, yönetmeliklerin, 29.12.2015 tarihinde görüşe açıldığını ve Bakanlığın hala değerlendirme aşamasında olduğunu belirttiikten sonra, önceki etiketleme yönetmeliğinden farklı olarak ikiye ayrılan yeni etiketleme yönetmeliğinin getirdiği düzenlemeler hakkında bilgi verdi.

Mekanik ayrılmış et (MAE veya MDM) ürünlerinin kullanımının yasaklanmasına ilişkin uygulamanın da görüşüldüğü toplantıda; Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından Hazırlanan "Perakende Ticarete Uygulanacak İlke ve Kurallar Hakkında Yönetmelik Taslağı" ile "Perakendeciler Konseyi Yönetmelik Taslağı" değerlendirildi. ■

Teknik müşavirlik sektörünün sorunları tartışıldı

TOBB Türkiye Teknik Müşavirlik Meclisi, Meclis Başkanı Fatma Çölaşan başkanlığında toplandı. Ekonomi Bakanlığı Anlaşmalar Genel Müdürlüğü dış ticaret uzmanlarının katılımı ile gerçekleşen toplantıda, kamu alımları ve hizmet ticareti müzakereleri hakkında meclis üyeleri bilgilendirildi. Sektörün sorunlarının ve kamu ile işbirliği süreçlerinin de masaya yatırıldığı toplantıda, teknik müşavirlik sektörünün dünü, bugünü ve yarını tartışıldı.

Sektörde kalite artırılmalı

Toplantıda ayrıca teknik müşavirlik hizmetlerinin müteahhitlik hizmetlerinin parçası, alt grubu olmadığı, teknik müşavirlik konularının öne çıkması gerektiği, kamu ile işbirliği süreçlerinin değerlendirilmesi, müşavirlik hizmeti verenlerin sorumluluk ve yetki ile çalışmalarının temininin sektörde kaliteyi artıracacağı, Mesleki Sorumluluk Sigortası'nın zorunlu hale getirilmesi gerektiği vurgulandı. ■

Önen, yeniden Otomotiv Sanayi Meclisi Başkanı

TOBB Türkiye Otomotiv Sanayi Meclis Başkanlığı'na Kudret Önen yeniden seçildi. Otomotiv Sanayi Meclisi, Meclis Başkanlık divanını seçmek ve sektörün genel değerlendirmesini yapmak üzere Ankara'da toplandı. Yapılan seçimde Meclis Başkanlığı'na oybirliği ile yeniden Koç Holding Savunma Sanayi, Diğer Otomotiv ve Bilgi Grubu Başkanı Kudret Önen; Başkan Yardımcılığı'na ise Otomotiv Sanayi Derneği (OSD) Genel Sekreteri Osman Sever seçildi.

Yeni dönemde de Meclis Başkanlığı görevini sürdürecektir olan Kudret Önen, Meclis'in en önemli işlevinin, sektörün önde gelen temsilcileri olan üyelerin görüşlerini farklı mercilere taşımak olduğunu belirtti. ■

Asil görevli eğitimci zorunluluğu sektöre yük getiriyor

TOBB Türkiye Eğitim Meclisi, TOBB'un ev sahipliğinde Meclis Başkanı Dr. Yusuf Ekinci başkanlığında özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarının üst düzey temsilcilerinin büyük ilgisi ile bir araya geldi. Meclis Başkanı Ekinci, herkesin her yaşta, her çağda, her makamda ihtiyaç duyduğu hayat boyu öğrenme çerçevesinde kursların olduğunu söyleyerek, hayatın her safhasında yeni sisteme uyum sağlayabilmek için yeni bilgi ve teknolojilerin öğrenilmesi gerektiğini dile getirdi.

Bazı kurslar aylarca boş kalıyor

Milli Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim

Kurumları Genel Müdürlüğü Dönüşüm ve Teşvikler Daire Başkanı Fethullah Güner ise yaptığı sunumda, daire başkanlığının yapısından bahsederek, 5580 Sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu'na tabi 8 bin 316 özel okulun olduğunu, 2012 yılı verileriyle OECD-AB-Türkiye Özel Okul Oranları'na bakıldığında OECD'nin %18,75, EU21'in %17, Türkiye'nin ise %3'lük bir paya sahip olduğuna değindi.

Özel öğretim kurumları içinde faaliyette bulunan kursların sorunlarını değerlendiren ÖZKURDER Yönetim Kurulu Başkanı Hilmi Alpan da üç yıldan fazla faaliyette bulunan kurumlarda (2/3) asil görevli eğitimci bulundurma zorunluluğunun, iki ay süreli eğitim veren, bazen de aylarca eğitim yapmadan boş kalan kurslarda bile uygulandığını ve uygulamanın, kurumlara ağır yük oluşturduğunu belirtti.

Kursiyer kayıt iptalleri

Konunun hassasiyetine vurgu yapan Alpan, kurumlarda (2/3) asil görevli eğitimci bulundurma zorunluluğunun muhtelif kurslardan kaldırılması için gerekli mevzuat düzenlenmesinin yapılması gerektiğini ekledi.

Muhtelif kursların şu anda pazarda büyük kan kaybettiğini söyleyen Alpan, hizmet içi eğitim merkezlerinin yaptığı faaliyetleri çeşitli kursların da yapabilmemesi konusuna dikkat çekti.

Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı resmi ve özel bütün kursların Milli Eğitim Müdürlükleri tarafından ortaklaşa (TEOG sınavı gibi) yapılmasının, sınavların güvenilirliğini ve verilecek sertifikaların kalitesini artıracacağını söyleyen Alpan, kursiyer kayıt iptalleri ve sözleşme fesihlerinin de sektörü sıkıntıya soktuğunu dile getirdi.

Sürücü kurslarında sıkıntı

Gündem maddesiyle ilgili olarak, Sürücü Kursları Konfederasyon Başkanı Dursun Önal da sektörlerinde yaşanan sıkıntıları dile getirdi. Sürücü kurslarında kursiyerlerle sözleşme yapılması zorunluluğu getirilmesinin sektörü dar boğaza soktuğuna değinen Önal, sözleşmeden doğan damga vergisinin de ek maliyet olarak karşılıklarına çıktığını belirtti.

Önal, sektörü ilgilendiren yönetmelikler hazırlanırken sektör temsilcilerinin görüşlerinin alınmasının son derece

önemli olduğunu belirterek ülkemizdeki araç tanımlarının da tam olarak kişiler tarafından anlaşılmadığını ifade etti.

Ayrıca, TIR eğitimlerinde yaşanan sıkıntıları, pistlerin denetlenmediğini, otomatik araçla eğitim ve sınav, sağlam ve özüllü adaylar için ayrı ayrı düzenlenmesi gerektiğini, direksiyon sınavlarının ve direksiyon eğitimlerinin simülasyonla yapılmasının yanlış olduğunu meclis üyeleriyle paylaştı.

Bu arada toplantıya davet edilen Türkiye Yazılım Meclisi Başkanı Melek Bar Elmas tarafından, meclisin 2016 faaliyetlerini içeren kısa bir sunum da gerçekleştirildi.

Tüm meclislere bu sunumları yaparak farkındalığı artırmayı amaçladıklarını belirten Elmas, önemli bir çalışmaya imza atmak istediklerini, farklı alanlarda faaliyet gösterdiklerini, ana amaçlarının pazarlama ve satış olduğunu ifade etti.

Kişilerin kendilerini korumak için yazılımın önemine dikkat çeken Yazılım Meclisi Başkanı, 3,7 milyar TL kamu yatırımı olduğunu, 59 milyonu aşkın 3G abonesi bulunduğunu, bilişim teknolojilerinin büyüdüğünü ve bu büyümenin sürdürülebilir olması için hep birlikte hareket edilmesi gerektiğini önemle dile getirdi. ■

Sınai Mülkiyet Kanun Tasarısı Taslağı masaya yatırıldı

TOBB Türkiye Patent ve Marka Vekilliği Meclisi, Kaan Dericioğlu başkanlığında, Türk Patent Enstitüsü (TPE) Başkan Yardımcısı Dr. İbrahim Yaşar ve meclis üyelerinin katılımı ile Ankara'da toplandı.

Toplantıda Türk Patent Enstitüsü'nün, 24 Şubat 2016 tarihinde resmi internet sitesi aracılığı ile görüşe açtığı Sınai Mülkiyet Kanun Tasarısı Taslağı, meclis üyeleri ve Türk Patent Enstitüsü yetkilileri ile tartışıldı.

Patent ve marka dünyasında neler oluyor, coğrafi işaret alınmasının önemi, Türkiye'nin coğrafi özelliğinden kaynaklanan yöresel ürün zenginliğinin tescili noktasında TOBB'un çalışmaları, oda ve borsaların bu konuda başlattığı tescil seferberliği gibi pek çok güncel konu meclis üyeleri ile paylaşıldı. ■

TOBB ETÜ'de "Liderlik Kampı'16" etkinliği gerçekleştirildi

TOBB ETÜ Endüstri ve Verimlilik Topluluğu'nun düzenlediği 'Liderlik Kampı' etkinliğinde Türkiye'nin önde gelen iş insanları deneyimlerini paylaştı.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi Endüstri ve Verimlilik Topluluğu'nun (ETÜ-EVT) düzenlediği "Liderlik Kampı'16" etkinliği 9-10 ve 11 Mart 2016 tarihleri arasında gerçekleştirildi.

Bu yıl altıncısı düzenlenerek gelenekleşen etkinlikte TOBB ETÜ Rektörü Prof. Dr. Adem Şahin ile Mühendislik Fakültesi Endüstri Mühendisliği Bölüm Başkanı Prof. Dr. Tahir Hanalioğlu'nun açılış konuşmalarının ardından ilk konuk Akfen Holding Yönetim Kurulu Başkan Vekili Selim Akın oldu.

Akın: Staja önem verin

Akın konuşmasında bir işe bilenlerle girilmesi ve uluslararası gelişmeleri takip edebilen profesyonellerle çalışılması gerektiğini söyledi. Öğrencilerin stajları önemsemesi ve farklı şirketlerde staj yapmasının mezun olduktan sonra iş bulmasını kolaylaştıracağını ifade eden Akın, "Stajlar, bir işin nasıl ve ne nitelikte insanlarla yapıldığını gözlemlemek açısından da çok faydalıdır. Öğrencinin kendi kendini tanımasını sağlar" diye konuştu. Kendi işini kurmak isteyenlere iş fikirlerini iyi hazırlayıp anlatabilmelerini tavsiye eden Akın, bu aşamanın bir işe finans bulmaktan daha

önemli olduğunu aktardı. İş kurmak isteyenlere öncelikle üniversite arkadaşları ile çalışmalarını öneren Akın, farklı disiplinlerden gelen ortakların işin başarı şansını yükselteceğini kaydetti.

Reddedilmekten korkmayın

Mezunların reddedilmekten korkmaması gerektiğini vurgulayan Akın "İngiltere'de bir mezunun reddedilme ortalaması %48... Reddedildiğinizde vazgeçmeyin. Ama sırf 'bir işim olsun' diyerek de bir yerde çalışmaya başlamayın. İlişkilerinizi sosyal ortamlarda, sivil toplum çalışmalarında bulunarak sürekli geliştirin. Türkiye'de ilişkiler önemlidir. İş bulanların yüzde 75'i ilişkiler üzerinden iş buluyorlar" diye konuştu. Mezun olup hemen yüksek lisans yapılmamasını tavsiye eden Akın, iş tercihinin göre birkaç yıl sonra yüksek lisansa gitmenin daha isabetli sonuçlar vereceğini aktardı. Akın, işe alımlarda İngilizcenin çok iyi bilinip bilinmediğine azami düzeyde dikkat ettiklerini, günümüz şartlarında İngilizce'nin artık dünya dili haline geldiğini bildirdi.

500'e yakın öğrenci katıldı

Toplam 3 gün süren ve değişik üniversitelerden 500'e yakın öğrencinin katıldığı Liderlik Kampı'16'nın diğer konuşmacıları ise şu isimlerden oluştu:

TOBB ETÜ Rektörü
Prof. Dr. Adem Şahin

Bimeks CEO'su
Murat Akgiray

Bimeks CEO'su Murat Akgiray, MAN CEO'su Tuncay Bekiroğlu, Brightwell Holding Yönetim Kurulu Başkanı ve melek yatırımcı Alphan Manas, sahibinden.com CEO'su Burak Ertaş, Odeabank CTO'su Tayfun Küçük, Designnobil Kurucusu Endüstriyel Tasarımcı Hakan Gürsu, Microsoft Türkiye Genel Müdür Yardımcısı Cavit Yantaç, Ernest and Young Şirket Ortağı Selim Elhadef, Ernest and Young Şirket Ortağı Erkan Baykuş, Tekin Acar Cosmetics'in sahibi Tekin Acar, Türk Traktör İnsan Kaynakları Direktörü Osman Özdemir, PWC Kıdemli Ortağı Murat Sançar, LinkedIn Türkiye eski Bölge Direktörü Ali Rıza Babaoğlu, Denizbank Başkent 1. Bölge Müdürü Tufan Ergür, Deloitte Türkiye Danışmanlık Hizmetleri Ortağı Cem Sezgin, endüstri mühendisi Hasan Baltalar.

Akfen Holding Yönetim
Kurulu Başkan Vekili
Selim Akın

'Ortak Eğitim' modeli iş hayatında başarıyı getirdi

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi'nin ilk öğrencileri arasında yer alan Buse Turpcu, başarıyı genç yaşta yakalamasıyla öne çıkıyor. Buse Turpcu, "İş hayatına giriş yapmadan ne istediğimi anlamama destek veren Ortak Eğitim modeli sayesinde iş hayatımda emin adımlarla ilerliyorum" dedi.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi'nden (TOBB ETÜ) mezun olan gençler iş hayatında kısa zamanda başarıyı yakalıyor.

Üniversitede verilen eğitimin kaliteli olması ve gençlerin okurken iş hayatına hazırlanması da bu başarıda büyük bir pay sahibi...

TOBB ETÜ'nün ilk öğrencileri arasında yer alan Buse Turpcu ise başarıyı genç yaşta yakalamasıyla öne çıkıyor. Buse Turpcu, üniversite eğitimi sonrasında yüksek lisans yapmak yerine önceliği iş hayatına vermiş.

2010 yılında TOBB'da Özel Kalem Müdürlüğünde uzman yardımcısı olarak görev yapmaya başlayan Buse Turpcu, yükselişini bulunduğu pozisyonun kendisine kattığı özelliklere bağlıyor.

"Gelişimimi desteklediğini düşündüğüm diğer bir işim ise iki yıl boyunca TOBB ETÜ Mezunlar Derneği'nde gerçekleştirmiş olduğum Genel Koordinatörlük görevimdi" diyen Buse Turpcu sorularını şöyle yanıtladı:

Buse Turpcu kimdir? Bize biraz kendinizden bahseder misiniz?

1985 Bolu doğumluyum. Ortaöğretim ve lise eğitimimi Antalya'da tamamladıktan sonra üniversite eğitimim için Ankara'ya yerleştim ve 2004 yılında şu anda en çok tercih edilen üniversitelerden biri olan TOBB ETÜ'nün ilk öğrencileri arasında olma şansını yakaladım. Üniversite eğitimimin sonrasında yüksek lisans yapmayı düşünen çoğu arkadaşımın aksine önceliğim iş hayatına atılmak oldu. Bu hedefimi gerçekleştirdikten sonra mezuniyetimin beşinci yılında

Kamu Hukuku alanında yüksek lisansa başladım. Bu süreçte, sahip olduğum yoğun iş temposu ve ailevi sebeplerim dolayısıyla eğitim hayatımı bir süreliğine askıya aldım.

TOBB'da başlayan iş hayatınızın TOBB ETÜ Öğrenci İşleri Müdür Yardımcılığı göreviyle devam ettiğini bilmekteyiz. Genç bir anne olarak başarı dolu öykünüz ile ilgili neler söylemek istersiniz?

Öncelikle iş yaşamımla ilgili yaptığım betimleme için çok teşekkür ederim.

2009 yılında Üniversitemizden mezun olduktan sonra Ocak 2010'da TOBB Özel Kalem Müdürlüğünde Uzman Yardımcısı olarak görev yapmaya başladım. Bu birimde yaklaşık iki yıl, ortalama 15-16 saat mesai ile çalıştım. Hızlı düşünme ve hızlı karar alma, yönetim, organizasyon, iş ahlakı... vb. konularda başka hiçbir yerde kendimi bu kadar hızlı ve eksiksiz geliştiremezdim sanırım. Bu kurumda çalışmaya başlamamın benim için çok büyük bir şans olduğuna inanıyorum. Gelişimimi desteklediğini düşündüğüm diğer bir işim ise iki yıl boyunca TOBB ETÜ Mezunlar Derneği'nde gerçekleştirmiş olduğum Genel Koordinatörlük görevimdi. Akabinde gelen Yönetim Kurulu Üyeliğim ise yetilerimi daha üst seviyeye çıkarmama olanak sağladı. TOBB ETÜ MED bünyesinde yapmış olduğum çalışmalar sayesinde, kariyerimin ilk yıllarında müşteri ilişkilerini, insan yönetimini ve pazarlamanın gücünü kavradığımı düşünüyorum. Bu görevimde ciddi anlamda yöneticilik deneyimi yaşadım diyebilirim.

Geleceğim en iyi yerin o an içinde olduğum pozisyon olduğunu hiçbir zaman düşünmedim. Hayatın insana ummadığı anda çok güzel fırsatlar sunduğu kanaatindeyim. Yeter ki bu güzel fırsatlar karşımıza çıktığında gerekli hazırlıkları yapmış olalım. Hâlihazırda yürütmekte olduğum Öğrenci İşleri Müdür Yardımcılığı görevimin de bu fırsatlara bir örnek teşkil ettiğini düşünüyorum.

Evliliğimin beşinci yılında mutluluğumuzu taçlandıran kızımın iş hayatında bana enerji verdiğini hissediyor, "işkolik anne" sıfatıyla kariyerimde mümkün

olan en üst seviyeye ulaşabilmek adına işimi heyecanla ve inanarak yapmaya devam ediyorum.

Ortak eğitimlerinize de değinmek gerekirse, edinmiş olduğunuz tecrübeleri şu anki meslek hayatınızda aktif olarak kullanabiliyor musunuz? Bu kapsamda ortak eğitim modelini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Ortak eğitimlerim süresince çalıştığım yerlerde, bulunduğum bölüme dolayısıyla firmaya ne gibi fayda sağlayabileceğimi sürekli sorguladım. Bu sorgu beraberinde sorumluluk duygumun gelişmesini sağladı. Yüzeysel olarak baktığımızda sahip olduğum bu duygu şu an bulunduğum pozisyona ulaşmamda en büyük etken. Bulduğunuz yere karşı sorumluluk hissederseniz, o işi kendi işinizmiş gibi benimseyip gereken ciddiyetle icra ederseniz "başarı" zaten kaçınılmaz olur.

Sorunuza TOBB ETÜ personeli sıfatıyla cevap vermem gerekir ise Üniversite olarak Ortak Eğitim Modelini son derece başarılı bir şekilde yürüttüğümüzü düşünüyorum. Mezunlarımız ve ulaştıkları mevkiler bunun en açık göstergesi olarak karşımıza çıkmakta.

Derneğimizce yapılan "Mezun İş Durumu Ölçme ve Değerlendirme Anketi" sonuçlarına göre mezun olduktan 3-6 ay içerisinde iş sahibi olan %15,6'lık ilk dilimin içerisinde yer alıyorsunuz. İş bulma süreciniz ile ilgili olarak neler söylemek istersiniz?

Henüz mezun olmadan iş arayışına başlamış bir birey olarak Ortak Eğitim

yaptığım üç firmanın ikisinden iş teklifi almıştım. Bu firmalardan bir tanesi Ankara dışında hizmet veriyordu ve bu benim o an için firmayı eleme sebebim oldu. Diğer teklifi de yeni mezun olmanın verdiği "tecrübesizlikle" maaşı az bulduğum için kabul etmemiştim. Sonrasında karşıma TOBB bünyesinde çalışma fırsatı çıktı. Her ne kadar girdiğim mülakat olumsuz sonuçlansa da yılmamıştım. İletişim gücümün kuvveti ve inatçı kişiliğim sayesinde bu kurumda yerimi aldım. Bu noktada mezunlarımıza ve mezun adaylarımıza tavsiyem hedeflerine ulaşmaları konusunda olabildiğince ısrarcı olmaları ve belki de henüz öğrenciyken doğru kişilerle iletişim kurarak çevre edinmeye başlamalarıdır. İlerleyen zamanda edindikleri çevrenin aslında ne kadar muhteşem bir güç olduğunu göreceklerdir.

TOBB ETÜ MED'in geçmişini ve bugünlere gelişini bilen biri olarak kurum aşamasından bugüne kadar gelinen süreç ile ilgili bizlerle neler paylaşmak istersiniz?

TOBB ETÜ MED, Üniversite'nin ilk mezunlarının da içinde bulunduğu çok değerli bir ekip tarafından 2008 yılında kurulmuştur. Derneğimiz geride bıraktığımız sekiz yıl içerisinde üniversitesine değer katmak isteyen mezunları tarafından yönetilmiş, geliştirilmiş ve hâlihazırda yükselişine devam etmektedir. Elde edilen istatistiksel bilgiler neticesinde derneğimizin her yıl bir önceki yıla göre gerek organizasyonel gerekse veri zenginliği bakımından bir adım daha ileri gittiğini görmek ise beni heyecanlandırmaktadır.

Osmanlı'dan kal(may)an miras

Fotoğraflar: Dünya Gazetesi, Fotoğraf Arşivi ve TOBB Fotoğraf Servisi

Batı'nın sömürgeleri keşfetmesi ve oradan zenginlikleri ülkesine aktarması ile başlayan dönem Batı'nın üstünlüğünü yarattı. 17. yüzyıla birlikte Batı, tekniğe yönelirken Osmanlı durgunluğa mahkum oldu. Eğer Batı gibi Osmanlı da Rönesans'ını yapabilseydi, bugün batılılaşmaya biz özen duymayacak onlar doğululaşmaya özen duyacaklardı.

Nazmi KAL | nazmikal@yahoo.com

Cumhuriyet elbette yeni bir devlet olmakla birlikte yoktan var edilmedi. 600 yıllık Osmanlı İmparatorluğu'nun ekonomik ve toplumsal mirası ya da kalıntısı üzerinde kuruldu.

Osmanlı büyük bir imparatorluktu, parlak zamanları vardı. Bu gerçek inkar edilmez ancak tarihte kurulan sayısız imparatorlukların canlı varlıklar gibi doğdukları, büyüdüleri ve sonunda öldükleri de bir gerçektir.

Bu anlamda günümüzde aşırı bir Osmanlı hayranlığı içinde Osmanlı'yı diriltmek, o düzeni toplumumuza benimsetmek çabalarını yanlış gereksiz, toplumumuzu çağın gerisine itme, bir hayal olarak görüyorum.

Osmanlı İmparatorluğu'nun parlak dönemleri vardı dedim. Şu tarihi gerçeklere dikkatinizi çekmek istiyorum.

1071 Malazgirt Zaferi ile Anadolu'ya yerleşen ve devlet kuran Selçuklu ve Osmanlı Türkleri gerek teknik gerek bilimsel yönden ileri bir düzeyde idi. O tarihlerde biz Batı'ya değil Batı bize el açıyordu.

Batı bize özeniyordu

Fransa Kralı 1. François, Osmanlı Devleti'nden 2 milyon Duka altın borç ile cephaneye, at ve savaş gemisi istemekte idi. Akdeniz adaları ve İtalya açıklarından ölmemek için Türk buğdayına muhtaçtı. Kraliçe Elizabeth Türklerin yün boyama tekniğini öğrenmek amacıyla İstanbul'a ajanlar gönderiyordu. Kral 8. Henry, Kanuni Süleyman zamanında Türk hukuk sistemini incelemek üzere İstanbul'a heyet yolluyordu. Osmanlı İmparatorluğu 15 ve 16. yüzyıla kadar Batı'dan üstün bir yapı içinde idi.

Hazerfan Ahmet Çelebi'nin kanatlarla Galata'dan Üsküdar'a uçuşu, Lagari Hasan Çelebi'nin füzesi o zamanların gelişen tekniğinin birer örnekleriydi. Batı ise henüz tekniğe uzak duruyordu. 1586 yılında Dantzig kenti bir çok ipliği aynı zamanda dokuyan bir tezgahın kullanılmasını yasaklıyor ve mucidini öldürüyordu. İngiliz Kralı Charles, iğne imal eden bir makinenin tahribini emrediyor, yeniliklerden korunmak, kurulu

düzeni sürdürmek istiyordu.

16. yüzyıldan sonra Rönesans ve Batı'nın sömürgeleri keşfetmesi ve oradan zenginlikleri ülkesine aktarması ile başlayan dönem Batı üstünlüğünü yaratmıştır.

17. yüzyıla birlikte Batı tekniğe yönelirken Osmanlı durgunluğa mahkum oldu. Eğer Batı gibi Osmanlı da Rönesans'ını yapabilseydi bugün batılılaşmaya biz özen duymayacak onlar doğululaşmaya özen duyacaklardı...

II. Mahmut ve III. Selim farkına vardılar

Neden böyle oldu? Burada suçlu, dinin yanlış yorumu mudur? Araştırmaya değer. Ancak şu kadarını söyleyeyim. O yıllarda söylenmeye başlayan ve günümüze kadar gelen "Gavür icadı" sözü ile simgeleşen tekniğe, yeniliğe, uygarlığa, bilime karşı duran anlayışın etkisinin çok olduğunu düşünüyorum.

Osmanlı padişahları özellikle II. Mahmut ve III. Selim bu noksanlığın farkına vardılar. Batı tekniğini ve yaşam tarzını ülkelerine getirmek için girişimlerde bulundular. Batı kurumlarını ülkelerine taşımak istedikleri de hep "İstemezük, Gavür icadı" söylemleri ile yapılan gerici ayaklanmalar yüzünden gerçekleştirilemediler.

Bu konu bir makalenin boyutlarını çok aşar. Ben bu yazımda Osmanlı'nın son yıllarında, Kurtuluş Savaşı öncesinde içinde bulunduğu siyasi ve ekonomik durumunu okuyucularıyla paylaşmak istiyorum.

Siyasal durum

Fransız İhtilali sonrasında gelişen milliyetçilik akımlarını Avrupa, Osmanlı'yı parçalamak için fırsat olarak kullandı. Osmanlı içinde bulunan milletlerin bağımsızlıklarını kazanmaları konusunda kıskırttı. Bugün Batılıların desteklediği Güneydoğu olaylarını bu sürecin devamı olduğunu düşünüyorum.

Ardından gelen 1. Dünya Savaşı uzun zamandan beri "Hasta Adam" dedikleri Osmanlı'yı tamamen yok etmek amacıyla başlatıldı. Sonuçta Osmanlı yenildi ve Mondros Müzakeresi imzalandı. İmzalanan belge

Silahlı reji kolcularının öldürme yetkisi vardı

adeta Osmanlı'nın idam fermanı idi.

30 Ekim 1918'de Limni Adası'nın Moundros kentinde Rauf Orbay başkanlığındaki heyetin imzaladığı silah bırakışma belgesine göre:

- ▶ Osmanlı ordusu terhis edilecek,
- ▶ Silahları ellerinden alınacak,
- ▶ Galip devletler herhangi bir sebep göstererek ülkenin istedikleri bölgesini işgal edebileceklerdi.

Ve bu maddelere dayanarak, İstanbul İngilizler, İzmir Yunanlılar tarafından işgal ediliyordu.

Ardından gelen Sevr Anlaşması ile Osmanlı toprakları parçalanıyor, Güney bölgelerimiz İtalya ve Fransa'ya veriliyor, Doğu bölgelerimizde Kürdistan ve Ermenistan kuruluyor, İzmir Bölgesi Yunanlılar'a veriliyor, Osmanlı'ya Anadolu bozkırında Ankara çevresinde bir bölge bırakılıyordu.

Atatürk Kurtuluş Savaşı'nı böyle bir siyasal yapı içinde başlattı.

Hükümet ve Padişah ümidini kesmişti

İstanbul'da Hükümet ve Padişah ise her şeyden ümidini kesmiş kendisini Batı'nın himayesine terketmişti. Siyasal çevrelerde ve kamuoyunda İngiliz'in mi Amerika'nın mı mandasının tercih edileceği konuşuluyordu. O günlerdeki söylemlerden birkaç örnek vermek isterim.

Padişah Vahdettin:

"İngiliz ulusuna karşı beslediğim sevgi ve hayranlık duygularımı babam Sultan Abdülmecit' ten miras aldım.

Kurtuluş Savaşı öncesinde Osmanlı devleti, padişahı, hükümeti, kamuoyu, basını ile teslim olmuştu. Atatürk böylesi bir ortamda Kurtuluş Savaşı'nı başlattı.

Ümidimi Allah'tan sonra İngiltere'ye bağladım":

Şeyhulislam Dürrîzade Apdullah:

"Padişahın izni olmadan yabancı askerlere karşı duranlar, asker ve para toplayanlar tek tek veya topluca öldürmek, İslam'ın gereği ve görevidir. Milli-yetçileri öldürenler gazi sayılır bu yolda ölenler şehit."

(Yunan ve İngiliz uçakları havadan bu bildiriye attı)

14.7.1919 Alemdar Gazetesi .

Refii Cevat Ulunay:

"Türkiye'nin bir yabancı devlete dayanması şarttır. Bu devlet İngiltere'den başkası olamaz. İslam dininin anahtarını İngiltere'nin güvenilir eline teslim etmekle İslam alemi için hiçbir tehlike yoktur."

21 Mayıs 1919... Alemdar...Ulunay:

"İngilizleri bekliyoruz. Türkler kendi

güçleri ile adam olamaz. İngilizler elimizden tutarak bizi kurtaracak"

Ali Kemal (Gazeteci-Bakan) Peyami Sahab: 30.5.1919

"Hasta olan vücudümüzü iyileştirecek olan doktor Anglosakson ırkıdır, İngiltere'dir. Türklerin kendi güçleri ile adam olmalarına imkan yok. Yatağımıza serilmeden önce bir kere daha ellerimizi İngiltere'ye uzatalım".

Adliye Nazırı Ali Rüştu Paşa'nın söylediklerini okurken dilinizi yutacaksınız.

"General Paraskevapulos ordusu şimdi sürat ve şiddetle harekate devam eyleyecek birkaç haftada Ankara önlerinde bulunacaktır. Yunan ordusunun başarısı için dua ediniz. Bu ordu bizim ordumuzdur".12.07.1920

İşte Kurtuluş Savaşı öncesinde Osmanlı Devleti, Padişahı, Hükümeti, kamuoyu, basını

ile böylesine teslim olmuştu. Atatürk böylesi bir ortamda Kurtuluş Savaşı'nı başlattı.

Ekonomik durum

Osmanlı İmparatorluğu savaş öncesinde ekonomik zenginliklere sahip bugünkü Libya, Suriye, Irak, Suudi Arabistan, Yemen, Lübnan, Filistin, Ürdün ve Rumeli'nin geniş ve verimli topraklarını kaybetmişti.

Cumhuriyet'in kurulduğu Anadolu toprakları Birinci Dünya Savaşı ve Kurtuluş Savaşları sırasında savaş alanı olmuştu. Sivas, Bitlis, Van arasındaki bölge Çarlık Orduları ve Ermeni çeteleri tarafından tahrip edilmişti. Genç ve üretken nüfus yok olmuştu.

En verimli toprakları Ege bölgesi, Kurtuluş Savaşı sırasında Yunanlılar tarafından yakılıp yıkılmıştı. Buradaki işgücü nüfus değişimi nedeni ile yurtdışına gitmişti.

Cumhuriyet hükümetine çoğu kıraç ekilebilir alanın kaldığı, yıllık veriminin düşük olduğu, ticaret kanallarının tıklandığı, sanayin yok mertebesinde sayılabileceği bir toprak parçası kalmıştı.

Tarımın durumu

Tarımda ülkenin çok küçük bir bölümünde ancak akarsu kıyılarında tarım yapılabilirdi. Gübre ve ilaç gibi modern tarım girdileri bilinmiyordu bile. Gübre

Ülkemizin zengin maden yatakları hemen tamamı yabancılar tarafından işletiliyordu.

olarak kullanılan hayvan dışkısı aynı zamanda yakıt (tezek) olarak da kullanıldığı için yetersiz kalıyordu.

Adana, Aydın, İzmir yöresinde birkaç traktör, patoz gibi tarım aleti vardı. Karasaban en yaygın üretim aracıydı. Demir pulluğun kullanımı bile çok sınırlı idi. Çift hayvanı olarak tarlanın daha hızlı sürülmesini sağlayan at, katır gibi hayvanlar kulla-

nilmiyordu. Öküz en önemli çiftlik hayvanı idi. Bu durum büyük kentlerin ihtiyacı olan gıda maddelerinin yurtdışından sağlanmasını gerektiriyordu. İstanbul'un buğdayı Romanya'dan, Rusya'dan diğer maddeler ise çevre ülkelerden getiriliyordu. Hayvancılık birkaç yöre dışında çiftçinin yan uğraşı idi. Özel anlamda besi ve süt hayvancılığı yapılmamaktaydı.

Osmanlı İmparatorluğu'nun merkez bankası gibi çalışan Osmanlı Bankası, çıkarılan paraların borç senetlerinin karşılığı gümüş paraları keseler içinde, bankadaki özel odalarda saklıyordu.

Sanayinin durumu

Enver Ziya Karal'ın bir araştırmasına göre "fabrika" diye nitelenebilecek işyeri sayısı 60 dolayında idi. 5 demir döküm işletmesi, 6 hızar evi, birkaç pamuklu, yünlü halı dokuyan fabrika, sabun imalathaneleri, dabağhaneler, 1 porselen yapım evi gibi fabrikalarla askeri sanayi işletmeleri vardı. Türk sanayinde ortalama işletme büyüklüğü 10 işçi ve 10 beygir gücünün altında idi. Enerji olarak elektrik çok sınırlı idi.

Ülkemizde sanayinin böylesine geri kalmasının en büyük nedeni Avrupa 18. asırda sanayi devrimini gerçekleştirdiği halde ülkemizde hala el tezgahları ile kumaş dokunmaya çalışılıyordu. Avrupa sanayi devrimine girinceye kadar Osmanlı'da üretilen yünlü, pamuklu, ipekli kumaşlar Avrupa'ya ihraç ediliyordu. Ne zamanki Avrupa tekstil sanayinde makine kullanmaya başladı her şey tersine döndü. 1838'de imzalanan Balta Limanı Anlaşması

(Serbest Ticaret Anlaşması) ile sağlanan kolaylıklarla Avrupa'da üretilen makine ürünü daha kaliteli, albenisi olan, ucuz kumaşlar ülkemizde satılmaya başladı. Bunun sonucu el dokumacılığı öldü, iş yerleri kapanmaya başladı.

Avrupa'dan ipekli kumaşlar ithal edilmeye başlayınca Bilecik'te dutluklar bir bir söküldü. 1821'de 600 adet el tezgahının bulunduğu Üsküdar'da 40 tezgah kaldı.

Madenlerin durumu

Osmanlı Devleti'nde zengin maden yatakları vardı ama maden kaynaklarının en değerlileri yabancılar tarafından işletilmekte idi. Maden ayrıcalıkları yabancılar adeta rüşvetle satılıyordu. 1878'de kurulan İngiliz şirketi Boraks, 1892'de kurulan "Ballya-Karaaydın" şirketi gümüşlü kurşun ile Soma linyitlerini ve 1893'de kurulan Cassandra adlı şirket mangan, bakır ve diğer madenleri çıkarılması ayrıcalığını almışlardı. Sömürünün

Celal Bayar

en belirgin görüldüğü yer Ereğli-Zonguldak kömür havzası idi. 1911 yılında maden üretiminin %20,11'i Türk %4,61'i azınlık ve %75,28'i yabancıların elinde idi.

Osmanlı'da banka ve mali kurumlar

Osmanlı İmparatorluğunda mali denetim tümü ile yabancıların elinde idi. Bir kaç küçük şirketi bir yana bırakırsak ülkedeki banka sigorta ve benzeri mali kurumların tümü yabancılarındı. Ulusal banka olarak başta Ziraat Bankası gelmekte idi. Çiftçileri desteklemek amacı ile kurulan bu banka yabancı bankalara oranla çok güçsüzdü,

Ticaretin durumu

Celal Bayar 1908 yılında İttihat ve Terakki tarafından başlatılan "Milli İktisat" programı nedeniyle Ege Bölgesi'nin ekonomik durumunu incelemekle görevlendirilmişti. İzlemlerini anılarında şöyle anlatır:

"...Türkler iktisadi işlerde maalesef çok geri idiler. Bütün ticaret ve servet yabancıların elinde idi. İzmir şehrinde Avrupa ile münasebeti halinde hiçbir Türk tüccar yoktu. Tamamen ecnebler ve Yunanlılar hakimdi. Türk tarım ürünleri bu kimseler eliyle Avrupa'ya gönderiliyordu. Türklerin bütün bu işlerde fonksiyonu İzmir ile çevre kasabalar arasında simsar ya da komisyoncu olarak aracılık yapmaktan ibaretti. Adını koymak gerekirse ikinci derecede fonksiyon, yani uşak."

Osmanlı İmparatorluğu ancak tarımsal ve maden hammaddeleri satarak buna karşın büyük bir bölümü tüketim mallarından oluşan

sanayi ürünleri olarak yaşamını sürdürüyordu. Bu yapı sürekli dış ticareti darboğazlara sokuyordu. Osmanlı dış ticareti bütünü ile yabancıların kontrolü altında idi. Ve ancak onların izinleri doğrultusunda gelişebiliyordu. Cumhuriyet böyle bir dış ticaret yapısı devraldı.

Mali durum

Borç ve borçlanma alışkanlığı Osmanlı maliyesinin en önemli sorunu idi. Maliyesi tamamen tabancı kontrolüne girmişti. Osmanlı önceleri "kefereden" borç alamayız diye direnmiş hatta bir keresinde paraya ihtiyacı olunca "kefere"den almak yerine Müslüman Cezayir'den almayı denemişlerdi. 1854 Kırım Savaşı'nda direncini yitiren Osmanlı borçlanmanın tuzağına düşmüştür.

Osmanlı maliyesinde borçlanmalar, borçların faiz ve anaparasını ödemenin getirdiği mali yük kartopu gibi büyüdü. 1863 yılında bütçe gelirlerinin % 17'si dış borç servisine ayrılırken bu rakam 1874'de %55'e çıktı. 1874-75 yılı bütçesi 25 milyon Osmanlı Lirası idi ancak gerçek gelir 17 milyon lira idi ve bu miktarın 13 milyon lirası dış borçlara gidiyordu.

1854-1914 yılları arasında alınan 359 milyon Osmanlı Lirası borcun sadece 222 milyon lirası ele geçmişti ve bu borcun 25 milyon lirası demiryolu yapımına. 1 milyon lirası İstanbul Limanı'na ve 1 milyon lirası da Konya yöresi sulamasına harcanmış, kalanı saray mensuplarının şahsi harcamalarına, Dolmabahçe Sarayı ve Malta Köşkü yapımı gibi kalkınmaya katkısı olmayan lüks tüketim alanlarına gitmişti.

Borçlanma o kadar ileri gitti ki borç taksitlerinin ödenmesine imkan kalmadı ve 1875 yılında koca Osmanlı İmparatorluğu iflasını istedi. Önce borçlarını yarıya indirdi bir yıl sonra da ödemeleri tamamen durdurdu.

1878 Berlin Kongresi'nde alınan bir kararla Osmanlı Maliyesi uluslararası bir komisyonun eline geçti. 1881 yılında da Osmanlı

maliyesini tamamen Avrupa devletlerinin denetimine sokan Duyunu Umumiye İdaresi kuruldu. Duyunu Umumiye'nin görevi Avrupalı alacaklılar ve yatırımcılar adına devlet gelirlerini toplayıp alacaklılara vermektir.

1882-83 yılında Düyunu Umumiye'nin geliri 990.721 lira iken 1909-10 yılında 2.323.975'e ulaşmıştır.

Duyunu Umumiye devlet içinde devlet gibi hareket etmiş imparatorluğun yeni alacağı borçları da denetlemiştir. Bu konuda söz sahibi olma hakkını da eline almıştır.

Osmanlı Bankası

Osmanlı Bankası yabancıların Osmanlı hükümeti üzerinde mali denetimi sağlayan ikinci büyük kurumdur. adeta merkez bankasıdır. Birinci Dünya Savaşı'na kadar Osmanlı Devleti'nin para politikasında tek başına söz sahibi olmuştur. Paraya yönelik tüm kararlar Osmanlı Bankası'nın önerileri doğrultusunda almakta idi. Osmanlı Bankası'nın bu etkinliği İş Bankası ve Merkez Bankası'nın kuruluşuna kadar sürmüştür.

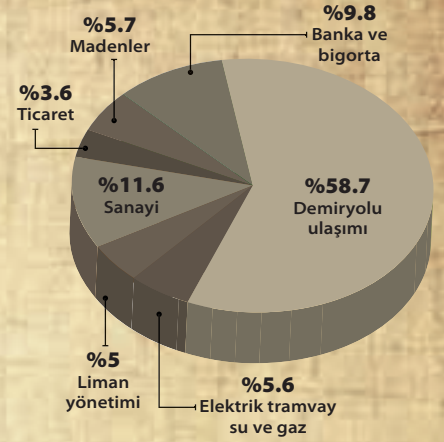
Reji İdaresi

İktisadi bağımlılığı kırsal alana taşıyan Reji İdaresi oldu. Tütün tekeli elinde tutan Reji Osmanlı Bankası'nın desteği ile 1894'de kuruldu. İlk imtiyaz süresi 25 yıldır. Sonradan 15 yıl daha uzatıldı. Reji tütün ekim alanlarını kısıtladı. Ülkedeki tüm tütün alım satımını kendi yönetimi altına aldı. O dönemde 192 bin dönüm arazide tütün ekimi yapan 140 bin aile Reji'ye bağımlı hale getirildi. Tütün kaçakçılığı önlemek için Reji kendi silahlı kolluk gücünü kurdu. İmtiyaz süresi boyunca bu silahlı kolluk gücü ile köylüler arasındaki mücadelede iki taraftan 20 bin kişi hayatını kaybetti. Bir köylü yetiştirdiği tütünden yarım okka bir yana saklayalım dese Reji kolcusu tarafından alınandan vurulurdu.

Yabancı sermaye

Ekonomik bağımlılık yönünden yabancı sermayenin oynadığı rol günümüzde de tüm boyutları ile yaşanmaktadır. Osmanlı ülkesinin yabancı sermaye, toplam sermaye içinde büyük bir ağırlığa sahipti. Kendisi açısından karlı alanlara yönelmişti. Bunların başında demiryolu ve maden imtiyazları geliyordu. Ayrıca kent içi ulaşım ve belediye gaz, su hizmetleri yabancıların karlı bulunduğu alanlardı.

Özetle 1920'lerde ülkenin demir, şeker, çelik, kağıt üretimi yoktu. Türkiye Düyunu

Umumiye'den 86 milyon altın lira borç yüklenmişti. Bankalarda 1 milyon tasarruf mevduatı vardı. 4018 km'lik demiryolları büyük çoğunlukla yabancıların elinde idi.

Halkın sağlık durumu son derece kötü idi. Köylünün %14'ü sıtmal, %9'u frengili, %72'si tifüse yakalanabilecek durumda idi. Evlerin %97'sinde tuvalet yoktu. Halkın %7'si okuryazardı.

Osmanlı İmparatorluğu sahneden çekilirken yerini yeni Türkiye almasaydı Sevr Anlaşması'na göre kişi başına geliri 771 kuruş olan yerler kalacaktı. İşte genç Türkiye Cumhuriyeti böyle bir miras devraldı.

Sonuç olarak

600 yıllık Osmanlı İmparatorluğu, Tarihte egemen olmuş her imparatorluk gibi hayatının sonuna gelmişti.

Kısaca Osmanlı İmparatorluğu, tarım ülkesi olmasına rağmen, tarım ürünleri kendisine yetmeyen, dışa açılmanın bir sonucu olarak sanayisi çökmüş, ticareti azınlık ve yabancıların elinde olan, madenleri yabancılar tarafından işletilen, dış borçlarla varlığını sürdürebilen, maliyesi Duyun-u Umumiye İdaresi tarafından denetlenen, milli geliri son derece düşük, üretmeyen, yarı sömürge ve siyasi bağımsızlığını yitirmiş bir ülke durumundadır.

Sayın okuyucularım sanırım bugün Osmanlı hayranlığı içinde geçmişi, siyasi, sosyal, ekonomik yapısını derinlemesine çalışmaları ne derece yanlış bir yolda olduklarını anlamışlardır.

NOT:

Osmanlı'nın bu mirası üzerinde kurulan Cumhuriyet'in 15 yılda yaptığı mucizevi kalkınmayı okumak isteyenler bu makaleyi yazarken yararlandığım son kitabım ATATÜRK'ÜN DIKTIĞI AĞAÇLAR kitabımda okuyabilirler.

Osmanlı sınırları içinde faaliyet gösteren bankalar	
Osmanlı Bankası Humayunu	Fransız İngiliz sermayesi
Selanik Bankası	Avusturya ve Fransız sermayesi
Banca Commerciale	İtalyan sermayesi
Banco Di Roma	İtalyan sermayesi
Deutsche Bank	Alman sermayesi
Deutsche -Orient Bank	Alman sermayesi

Prof. Joseph E. Stiglitz

Nobel Ekonomi ödülü sahibi olan Prof. Joseph E. Stiglitz, Roosevelt Enstitüsü'nün Baş Ekonomisti ve Columbia Üniversitesi'nde ders vermektedir. Adam S. Hersh, Roosevelt Enstitüsü'nde Kıdemli Ekonomist ve Columbia Üniversitesi'nin Politik Diyalog Girişimi'nde misafir öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır.

Bugünün genç üniversite mezunlarının omuzlarında borç yükü var. Ne kadar yoksul olurlarsa o kadar çok borçlanıyorlar. Bu yüzden sevecekleri bir işte değil, onlara en az 20 yıl yük olacak üniversite kredilerini ödeyebilecekleri bir işte çalışmanın peşine düşüyorlar. Bu mücadele nedeniyle gençler emeklilik konusuna fazla kafa yoramıyor.

Yeni kuşak farkı

Atlantik'in her iki tarafındaki oy verme modellerinde ilginç bir şey ortaya çıktı: Gençlerin ve daha büyük yaştakilerin oy verme biçimleri arasında belirgin farklar var. Gelirden, eğitimden veya cinsiyetten çok, seçmenin kuşağına göre değişen büyük bir ayırım ortaya çıkmış durumda.

Bu ayırımın haklı sebepleri var. Yaşlıların da gençlerin de yaşamları şu anki haliyle birbirinden farklı. Geçmişleri farklı ve beklentileri de farklı.

Örneğin, Soğuk Savaş bittiğinde bazıları daha doğmamıştı bile ve diğerleri de hala çocuktu. Sosyalizm gibi sözcükler artık eski anlamlarını ifade etmiyor.

Geçmişteki deneyimler ne ifade eder?

Eğer sosyalizm ortak kaygıların neredeyse yok sayılmadığı, insanların başkalarını ve içinde yaşadıkları çevreyi önemseddiği bir toplum oluşturmak anlamına geliyorsa, öyle olsun. Evet çeyrek ya da yarım yüzyıl önce bu başlık altında başarısız deneyimler yaşanmış olabilir; ama bugünün deneyimlerinin geçmişte yaşananlara benzer tarafı yok. Bu nedenle geçmişteki deneyimler yenileri için hiçbir şey ifade etmez.

Eskiden üst orta sınıftaki Amerikalı ve Avrupalıların yaşamları iyiydi. Çalışma hayatına girdiklerinde, onları dolgun ücretli işler bekliyordu. Onlara sorulan şey evden ayrılma ve sağlıkla ilgili bir iş bulana kadar ne süreyle anne babalarıyla beraber yaşamaları gerektiği değil, ne yapmak istedikleriydi.

O kuşaktakilerin beklentileri iş güvenliği, erken evlilik, bir ev, hatta bir de yazlık ev satın almak ve sonunda da yeterli maaşla emekli olmak gibi şeylerdi. Genel olarak ebeveynlerinden daha iyi bir hayata kavuşmak istiyorlardı.

Bugünün yaşlı kuşağı yol boyunca tümseklerle karşılaşmış olsa da genel anlamda beklentileri karşılanmıştı. Belki de evlerinden sağladıkları değer artışı çalışmakla elde ettiklerinden fazlaydı. Büyük ihtimalle bu onlara tuhaf gelmişti ama, spekü-

ABD'de % 4.9 seviyesindeki "resmi" işsizlik oranının ardında en iyi ihtimalle maaşları sınırlandıran çok daha yüksek düzeylerde gizli işsizlik vardır. Gençler bunu kabul etti. Kuşaklar arası adaletin olmadığını algıladılar ve öfke duymakta da haklılar.

latif piyasalarımızın onlara verdiği hediye seve seve kabul ettiler ve çoğu zaman da doğru yerde ve doğru zamanda satın aldıkları için kendi haklarını teslim ettiler.

Bugünkü gençlerin beklentileri, gelir dağılımında buldukları noktadan bağımsız olarak, bunun tam tersidir. İş konusunda yaşamları boyunca güvenceleri yoktur. Birçok üniversite mezunu, çoğu zaman sadece bir ya da iki kez ücretsiz stajyerlik yaptıktan sonra, aylar boyunca iş aramak zorunda kalacaktır. Ve aralarında okulda daha başarılı olmuş olanların da bulunduğu daha yoksul akranlarının hiçbir geliri olmadan bir süre idare edebilecek durumda olmadığını ve bundan da önce staj yeri bulmak için gereken bağlantılara sahip olmadığını düşünerek kendini şanslı sayacaktır.

Gençlerin omuzunda borç yükü var

Bugünün genç üniversite mezunlarının omuzlarında borç yükü var. Ne kadar yoksul olurlarsa o kadar çok borçlanıyorlar. Bu yüzden sevecekleri bir işte değil, onlara en az 20 yıl yük olacak üniversite kredilerini ödeyebilecekleri bir işte çalışmanın peşine düşüyorlar. Aynı şekilde, bir ev satın almak da uzak bir hayal.

Bu mücadele nedeniyle gençler emeklilik konusuna fazla kafa yoramıyor. Yoracak olurlarsa, faiz oranlarının en alt sınırdaki kalmaya devam edeceği düşünüldüğünde, (salt sosyal güvenliğin ötesinde) insani bir hayat yaşamak için yapmaları gereken birikimin miktarı gözlerini korkutuyor.

Kısaca, bugünün gençliği dünyaya kuşaklar arası adalet gözlüğünden bakıyor. Ebeveynlerinden miras alacak üst orta sınıfın çocuklarının sonu kötü olmayabilir. Bu tür bir bağımlılıktan pek hoşlanmasalar da, bunun alternatifi onlara daha da kötü geliyor. Kartların, bir zamanlar temel orta sınıf yaşam tarzı olarak bilinen şeye yakın bir yaşama kavuşmalarına engel olacak şekilde istiflenmiş olduğu "yeni bir başlangıç".

Bu eşitsizliklere makul açıklamalar getirmek kolay değil. Bu gençler çok çalışmamış değiller. Bu zorluklar saatler boyu çalışanları, okulda başarılı olanları ve her şeyi "doğru" yapanları etkiliyor. Ekonomide devam eden keyifsizliğin altında yatan mali krize neden olan bankacıların büyük mükafatlar elde et-

tiği ve onların hatalarından neredeyse hiç kimsenin sorumlu tutulmadığı görüldükçe sosyal eşitsizlik, ekonomi oyununda hile yapıldığı hissi artıyor. Büyük yolsuzluklar yapıldı ama nedense suçun failleri ortada yok. Siyasi elitler "reformların" benzeri görülmemiş bir refah getireceği sözünü verdi. Ve getirdi de, ama sadece en tepedeki %1 için. Gençler dahil geri kalan herkesin payına ise benzersiz bir güvensizlik düştü.

Siyasetin bugününü benzeri görülmemiş ölçekteki sosyal adaletsizlik, büyük eşitsizlikler ve elitlerdeki güven kaybı olarak sıralanabilecek üç gerçeklik tanımlıyor ve bu da çok doğru.

Aynısını devam ettirmek sorunun cevabı değil. Avrupa'daki merkez sol ve merkez sağ partiler de bu yüzden kaybediyor. Amerika da garip bir durumda. Cumhuriyetçi başkan adayları her şeyi daha da mahvedecek dayanaksız öneriler getirerek demagojide yarışadursun, demokratik adayların her ikisi de Meclis'ten geçirilebilirse gerçekten fark yaratacak değişiklikler öneriyor.

Yüksek düzeyde gizli işsizlik

Hillary Clinton veya Bernie Sanders tarafından ileri sürülen reformlar kabul edilirse, finansal sistemin zaten belirsiz bir hayat sürmekte olanları ağına düşürme becerisi frenlenir. Ve her ikisinin de Amerika'da yüksek öğrenimin finanse edilme şeklini değiştirecek derin reformlara dair önerileri var.

Ama borsada kestirilemeyen şeylerin olduğu ve dünyada faizin sifıra yaklaştığı düşünülürse, ev sahibi olmayı peşinatı ödemek için ebeveyninden yardım alabilecek olanların dışındakiler için de mümkün kılacak ve güvenli emekliliğe imkan verecek daha çok şey yapılmalıdır. En önemlisi, ekonomi biraz daha düzelmezse, gençler iş piyasasında normal bir yol izleyemeyecek. ABD'de % 4.9 seviyesindeki "resmi" işsizlik oranının ardında, en iyi ihtimalle maaşları sınırlandıran çok daha yüksek düzeylerde gizli işsizlik vardır.

Ama sorunu kabul etmezsek çözüm de getiremeyiz. Gençler kabul etti. Kuşaklar arası adaletin olmadığını algıladılar ve öfke duymakta da haklılar.

Prof. Jeffrey D. Sachs

Jeffrey D. Sachs, Columbia Üniversitesi'nde Sürdürülebilir Kalkınma Profesörü, Sağlık Politikası ve Yönetimi Profesörü ve Dünya Enstitüsü Direktörüdür. Ayrıca Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'ne Milenyum Kalkınma Hedefleri konusunda Özel Danışmanlık yapmaktadır.

Amerika, Küba'ya geri dönüyor

Küba, ABD'nin vahşi kapitalizminden çok Kosta Rika tarzı sosyal demokrasiyi hedef almalıdır. ABD ile Küba arasındaki ekonomik ilişkilerin kaldığı yerden devam etmesi her iki ülke açısından da bir sınavdır. Küba sosyal alandaki büyük başarılarını tehlikeye atmadan kendi ekonomik potansiyelini kullanmak için önemli reformlar yapmalıdır.

Barack Obama'nın Küba ziyareti 1928 yılında Calvin Coolidge'in gidişinden bu yana bir ABD başkanının yaptığı ilk ziyaret. Amerikalı yatırımcılar, Kübalı gurbetçiler, turistler, bilim insanları ve sahte sanatçılar da Obama'nın izinden gidecek. İkili ilişkinin normalleştirilmesi Küba için fırsatlar ve tehlikeler anlamına gelirken, ABD için de büyük bir uygunluk sınavı olacak.

57 yıl önce Fidel Castro liderliğinde yapılan Küba devrimi ABD ruhunu şiddetle aşıladı. ABD'nin kuruluşundan bu yana, liderleri Amerikan istisnacılığında hak iddia etmiştir. ABD modeli, bu ülkenin liderlerine göre o kadar zorlayıcıdır ki bütün makul mantıklı ülkeler Amerika'nın izinden gitmeyi seçmek zorundadır. Yabancı hükümetler Amerika'nın yolunu reddedecek kadar aptalca davranırsa, ABD'nin (evrensel menfaatlere paralel gibi görünen) menfaatlerine zarar vermenin ve dolayısıyla ABD'nin güvenliğini tehlikeye atmanın bedelini ödemelidir.

Küba'yı defalarca işgal etti

Havana ile Florida Keys arası sadece 90 mil olduğundan, Amerika burnunu sürekli olarak Küba'nın işine sokmaktadır. Thomas Jefferson 1820 yılında "ABD'nin ilk fırsatta Küba'yı alması gerektiği konusunda fikir belirtmiştir." 1898 yılında ABD, ada üzerinde etkili ekonomik ve siyasi hegemonya iddia etmek için Küba'nın İspanya'ya karşı isyanına müdahale edince, nihayet bu olmuştur.

Bunu takip eden savaşta, ABD bir deniz üssü olarak Guantánamo'yu ele geçirmiş ve gelecekte de Küba'ya müdahale etme hakkının olduğunu iddia etmiştir. ABD donanması bu tarihten sonra Küba'yı defalarca işgal etmiş ve Amerikalılar, yapılan müdahalenin ekonomik amacı doğrultusunda, Küba'nın karlı şeker kamışı tarlalarının çoğunun mülkiyetini ele geçirmiştir.

Castor tarafından en sonunda alaşağı edilen General Fulgencio Batista, ABD tarafından göreve getirilen ve korunan baskıcı yöneticiler zincirinin son halkasıydı.

Küba hızla kendi para birimini ticaret için dönüştürülebilir hale getirmeli, mülkiyet haklarını genişletmeli ve bazı kuruluşları özelleştirmelidir. Piyasaya dayalı bu tür reformlar kamuda yapılan sağlam yatırımlarla birleşince ekonomik büyüme hızlanabilir.

ABD, Küba'yı sıkı denetim altında tuttu ve ABD'li yatırımcıların menfaatlerine uygun olarak, yirminci yüzyılın ilk yarısı boyunca ihracat ekonomisi şeker kamışı ve tütün tarlalarının ötesine pek geçmedi. Castro'nun devrim yaparak Batista'yı devirmesindeki amaç modern ve çok yönlü bir ekonomi oluşturmaktı. Ancak ortada net bir strateji olmadığı için bu amaca ulaşamayacaktı.

Castro'nun tarımsal reformları

Castro'nun 1959 yılında başlattığı tarımsal reformlar ve kamulaştırma ABD'nin şeker kamışı menfaatlerine dokundu ve ticarete yeni sınırlamalar getirmesine yol açtı. Bunlar tırmanarak Küba'dan ABD'ye yapılmasına izin verilen şeker ihracatının azaltılmasına ve ABD'nin Küba'ya yaptığı petrol ve gıda ihracatına ambargo konmasına kadar vardı. Castro, bu boşluğu doldurmak için Sovyetler Birliği'ne başvurunca, Başkan Dwight Eisenhower yeni rejimi devirmesi için CIA'ye gizli bir emir çıkardı ve bu da 1961 yılında, John F. Kennedy başkanlığındaki ilk aylarda, felaketle sonuçlanan Domuzlar Körfezi çıkarmasına yol açtı. Daha sonra, Castro'ya suikast düzenlemesi için CIA'ye yeşil ışık yakıldı. 1962 yılında, Sovyet lider Nikita Kruşçev Küba'ya el altından nükleer füzeler yerleştirerek ve böylece dünyayı nükleer yok oluşun eşiğine getiren Ekim 1962 Küba füze krizini tetikleyerek ABD'nin başka bir işgalinin önüne geçmeye ve ABD'ye bir ders vermeye karar verdi.

Hem Kennedy hem de Kruşçev'in baş döndürücü baskısı ve bolca şans yardımıyla insanlık kurtarıldı; Sovyet füzeleri kaldırıldı ve ABD de başka bir işgale girişmeyeceğini taahhüt etti. ABD bunun yerine ticari ambargoyu ikiye katladı, kamulaştırılmış mülklerin geri verilmesini talep etti ve Küba'yı Sovyetler Birliği'nin bekleyen kollarına geri dönülemez biçimde itti. Küba'daki şekere dayalı tarım devam etti, ancak bu kez alınan ürünler ABD'ye değil Sovyetler Birliği'ne gidiyordu.

ABD'nin ticari ambargosunun ve bununla ilgili politikaların ağırlaştırdığı yarım yüzyıllık Sovyet tarzı ekonomi büyük kayba sebep oldu. Alım gücü açısından, Küba'da kişi başına gelir kabaca ABD'dekinin beşe biri seviyesindedir. Ancak Küba okur yazarlığı artırmada ve kamu sağlığını iyileştirmede önemli başarılar imza atmıştır. Küba'da yaşam beklentisi ABD'dekine eşittir ve Latin Amerika'nın büyük bölümünden çok daha yüksektir. Kübalı doktorlar son yıllarda Afrika'da hastalıkların kontrol altına alınmasında önemli rol oynamıştır. Diplomatik ilişkilerin

normalleştirilmesi ABD ile Küba arasındaki ilişkiler için birbirinden çok farklı iki senaryo doğurur. Birincisinde, ABD kendi eski ve kötü yöntemlerine dönerek ikili ekonomik ilişkilerin "normal" olması karşılığında Küba'dan acımasız politika tedbirleri talep eder. Örneğin Meclis, devrim sırasında kamulaştırılmış mülklerin iade edilmesi; Amerikalılara Küba'da arazi veya başka mülk edinmeleri için sınırsız hak tanınması; devlet kurumlarının haraç mezat özelleştirilmesi ve kamu sağlığı sistemi gibi ilerici sosyal politikaların sonlandırılması talepleri konusunda inatçıdır. Durum çirkinleşebilir.

Alışılmıştan tarihi bir kopuş anlamına gelecek ikinci senaryoda, ABD kendini sınırlamayı deneyecektir. Meclis Küba'nın Amerika'nın hayaline göre kendini yeniden oluşturmasında ısrar etmeden veya Küba'yı devrim sonrası kamulaştırmaları tekrar ele almaya zorlamadan Küba ile ticari ilişkilerini eski haline döndüreceklerdir. Devlet destekli sağlık hizmetlerini terk etme veya sağlık sektörünü özel Amerikan şirketlerine açma konusunda Küba'ya baskı yapılmayacaktır. Kübalılar karşılıklı saygıya dayalı böyle bir ilişkiye çok isteklidir ama itaatkarlığın yenilenmesi ihtimali onları kızdırmaktadır.

Mülkiyet hakları genişletilmeli

Kast ettiğimiz şey Küba'nın kendi reformları konusunda ağır hareket etmesi gerektiği değil. Küba hızla kendi para birimini ticaret için dönüştürülebilir hale getirmeli, mülkiyet haklarını genişletmeli ve (gerekten özenle ve şeffaflıkla) bazı kuruluşları özelleştirmelidir. Piyasaya dayalı bu tür reformlar kamuda yapılan sağlam yatırımlarla birleşince bir taraftan ekonomik büyümeyi ve çeşitlenmeyi hızlandırırken diğer taraftan Küba'nın sağlık, eğitim ve sosyal hizmetler alanlarındaki başarılarını korur. Küba, ABD'nin vahşi kapitalizminden çok Kosta Rika tarzı sosyal demokrasiyi hedef alabilir ve almalıdır.

Bu nedenle ABD ile Küba arasındaki ekonomik ilişkilerin kaldığı yerden devam etmesi her iki ülke açısından da bir sinavdır. Küba sosyal alandaki büyük başarılarını tehlikeye atmadan kendi ekonomik potansiyelini kullanmak için önemli reformlar yapmalıdır. ABD de daha önce görülmemiş ve alışılmamış biçimde kendine hakim olarak mülkiyeti ve işletmesi daha çok kuzeydeki komşulara değil bizzat Küba halkına ait olan modern ve çok yönlü bir ekonomi oluşturmak için ihtiyaç duyduğu zamanı ve manevra özgürlüğünü Küba'ya tanımalıdır.

Rüştü Bozkurt

rustu.bozkurt@dunya.com

Endüstri 4.0 slogan haline gelirse...

Endüstri 4.0 aşamasını yakalamamız için internet, bulut bilişim, analitik, akıllı ve bağlantılı ürünler, üç boyutlu baskı ve eklemeli üretim, insan kaynağı arzı, Ar-Ge, inovasyon, tasarım ve marka kavramlarına yüklediğimiz değerleri irdelemeliyiz.

Yıllar önce "performans" dediğimiz zaman neleri anlamamız gerektiğinin ve kaynaklarının neler olduğunun dökümünü yapmıştım. "Üretim maliyetini düşürme, satın almaları uygun bedelle yapabilmek, malzemeleri gerektiği gibi değerlendirme, işgücünden istenen sonucu elde etme, iş süreçlerini yetkinleştirme, zaman kazancı sağlama, iş akışlarını hızlandırma, işi programlayabilme, geçiş süreçlerini azaltma, örgütlenmeyi yaygınlaştırma ve derinleştirme, genel giderleri gözetleme ve denetleyebilme, enerjide aşırı ve noksan kullanımları önleme, bakım-onarım giderlerini olması gereken düzeyde tutma ve kalite maliyetini azaltma" gibi bir dizi ölçü saptamıştım.

Bugünlerin tartışma konusu olan "endüstri 4.0" bütün performans ölçülerini değiştiriyor.

Dijital teknolojinin yarattığı, internet ve bulut bilişimin bağlantı olanaklarını artırdığı, her şeyin interneti bağlamında bütün ürünlerin akılla donatılıp, bağlantıyla işlevsel hale getirildiği bir zaman kesitinde hızla ilerliyoruz.

İnternet stratejimiz olmalı

Bugün dijital teknoloji veriye ulaşabilme, saklama, karşılaştırarak yeni veriler üretme, verileri analiz ederek anlama kalıplarına dönüştürme konusunda hızla ilerliyor. Yaşadığımız dijital dönüşümün asıl sorunu, erişebildiğimiz verilerden katma değer üretme, mal ve hizmet üretiminin performansını artırarak refaha katkı yapmadır.

İnsanlık dil engelini kaldıran, unutmaya olgusunu yok eden, kütle üretim koşullarında ürünlerin bireyselliğini artıran, sanayinin ilk aşamalarının ürünü olan fabrika-odaklı üretimi köklü biçimde değiştiren, o nedenle performansı artıracak kombinasyon ve koordinasyon ilkelelerini de yeniden kurgulayan bir aşamaya doğru hızla ilerliyor.

CERN'in eski yöneticisi, world wide web'den bir sonraki adımın

Bilgi otoritesini hepimizin kabul edebileceği bir merkezde oluşturmamız. TOBB gibi kapsamlı bir örgütün öncülüğünde değişik kurumların katılımıyla oluşturulacak “Endüstri 4.0 Tartışmaları Değerlendirme Enstitüsü” işlevsel olabilir.

“ağ” olduğunu söylüyor. Bulut bilişim ve ağ'ın birbirine çok benzediklerini belirterek, ağ'ın sadece bilgiye ulaşım anlamına gelmediğini, aynı zamanda dünya genelindeki tüm işletim gücüne erişim anlamına geldiğinin altını çiziyor. Bir ağ söz konusu ise orada tüm bilgisayarlar birbirine bağlı durumdadır. Bulut bilişimde ise kimi zaman A bilgisayarını bazen B bilgisayarını kullanıyoruz. Bulut bilişimle dağıtılmış bir iletim gücü oluşturuluyor. Bugün ağ işletiminde parçacık fiziğinden, finans işlemlerinin yürütülmesine; sağlık alanından kütüphanelerin yönetilmesine; astronomiye, iş dünyasının her alanına ve araştırmalara kadar kullanma alanı hızla yaygınlaşıyor.

Yaşamı bu kadar derinden etkileyen bir teknolojik gelişme karşısında, toplumu yönetme iddiasında olan bütün aktörlerin ağır sorumlulukları var. Öncelikle, internet ve bulut bilişimle ilgili ortak değerlerimizin neler olduğunu sorgulamamız. Ortak değerlerimizi netleştirebilirsek, ortak irade ortaya koyabiliriz. Ortaya koyacağımız ortak iradeyi projelendirerek; internet ve bulut yönetişiminin temel ilkelerini de belirleyebiliriz.

Yasal düzenlemeler

Biz toplum olarak yeterince tartışsak da “erişim haklarına saygının” sınırlarının nasıl belirlenmesi gerektiği başka toplumların gündeminde yerini aldı bile. Hemen ardından “barış ve güvenliği koruma” adına erişim haklarının sınırlarının nerede durması gerektiği sorgulanıyor. Erişilebilirlik ve ulaşılabilirlik alanındaki gelişmeler, bağlantıların alabildiğine artması dikkate alınarak, “dışa açık işbirliklerinin” sınırlarını belirleme de gelişmek isteyen toplumların ilgi alanında. Daha da önemlisi kalkınmanın etkin araçlarından biri olan “kapsayıcı kurumlar yaratma” konusu internet ve bulut bilişim bağlamında da irdelenerek, endüstri 4.0'ın temel yapısı olan “internet ve bulut stratejisi” oluşturulmaya çalışılıyor.

“İnternet ekonomisinde özel firma egemenliğinin” olası etkilerini tartışmayan bir toplumun yakın geleceğini güven altına alabilir mi? Hükümetlerin, fizik alanlar gibi siber uzayda egemenlik arayışları gündemde önemli bir yere sahip. Bu konularda olup bitenlerle ilgili tutarlı bir strateji olmayan toplumların “yönetişim kalitesi” düşüyor.

Teknik gelişmelerini hızı nedeniyle, internet ve bulut bilişim alanındaki “yasal düzenlemeler” gelişmelerin çok gerisinde kalıyor. Yasal düzenlemelerin gecikmesini siyasi iradenin üzerine yığarak sorumluluktan kurtulamayız. Uluslararası internet ekonomisinin

değişkenliği karşısında, kendi hak ve çıkarlarımızı koruma bilincimizi gerektiği düzeye çıkarmamız. İnternet geliştirme, internet yönetimi, internet kamu politikaları alanında hayatın gerçeğine uyan önerileri sürekli üretmeliyiz. İnternetin küresel yönetiminde izleyici değil de standartları belirleyenler arasında yer almamız için hangi ön hazırlıkları yapmamız gerektiği üzerinde bir ortak proje oluşturmalıyız.

Toplumumuzun “aktif internet kültürü” yaratması gerekiyor. Aktif internet kültürü, öncelikle internet kapasitelerini artıran teknik gelişmelerin yakından izlenmesini, kullanma ve üretme becerisinin artırılmasını gerektirir. Bir adım sonrasında, internet ve bulut bilişiminin sosyo-ekonomik ve kültürel anlamda etkilerini gözlemek, bu alanda toplumun çıkarları ile bireyin yararlarını dengeleyici mekanizmalar oluşturmak gerekli.

Endüstri 4.0 aşamasını yakalamamız için internet, bulut bilişim, analitik, akıllı ve bağlantılı ürünler, üç boyutlu baskı ve eklemeli üretim, insan kaynağı arzı, Ar-Ge, inovasyon, tasarım ve marka kavramlarına yüklediğimiz değerleri irdellemeliyiz.

Zayıf noktalarımızdan biri, “sloganları ciddi fikirler yerine koyma” alışkanlığımızdır. Endüstri 4.0 aşaması bu kötü alışkanlığın tutsağı olmamalıdır. Ülkemizde çok ciddi tartışmalarda bile “rasyonel otoritelerin eleştirisi” olmadığı için herkes her şeyi uluorta söyleyebiliyor; kimse söylediğinden hatta yaptığından sorumlu tutulmuyor.

Bilgi otoritesini hepimizin kabul edebileceği bir merkez oluşturmalıyız. TOBB gibi kapsamlı bir örgütün öncülüğünde değişik kurumların katılımıyla oluşturulacak “Endüstri 4.0 Tartışmaları Değerlendirme Enstitüsü” işlevsel olabilir.

Enstitü, öncelikle dünya genelindeki tartışmaları izleyerek, “eğilimlerin yarattığı büyük akışların” neler olduğunu bize eş zamanlı olarak aktarabilir. Ayrıca, söz konusu enstitü, tartışmaların “indirgemeci mantık tuzaklarına” yakalanmasının da önüne geçebilir. Enstitü, internet ve bulut bilişim bazı üzerinde hızlanan endüstri 4.0 aşamasında ülkemizin “olanak ve kısıtlarıyla” ilgili aşırı ya da noksan değerlendirmelerin yapılmasını sınırlayabilir de.

Enstitü, veri kaynakları, veri merkezleri, veri bilimcilerinin yetiştirilmesi, bilgileri iş çevresine anlatabilen veri sanatçıların yaygınlaşmasına, veri mimarisinin oluşturulmasına da katkı yapabilir.

Özetlemek gerekirse, enstitü, endüstri 4.0 aşamasını yakalamamız için sürecin bütün bileşen ve bağlamlarına ilişkin bir erken uyarı mekanizması oluşturabilir.

İşte en bilinen 50 iktisat teorisi

Keynesyen iktisat ya da serbest piyasa kapitalizmi mi? Monetarizm, oyun teorisi ya da görünmez el mi? Tabii ki, hepsinin ne anlama geldiğini biliyorsunuz. Yani, muhakkak hepsini duymuşsunuzdur. Ama bu iktisat teorileri hakkında bir akşam yemeğinde tartışmaya katılabilecek ya da finansal bilginizle bir bar sohbetinde göz kamaştırabilecek kadar bilgi sahibi misiniz? 30 Saniyede Ekonomi, en bilinen 50 iktisat teorisini ele alıyor ve onları iki sayfa, 300 kelime ve bir resmi aşmadan, yarım dakika içinde açıklamayı 'başarıyor'. İktisat birdenbire ekonomik durumdan çok daha eğlenceli hâle geliyor ve çok daha fazla anlam ifade ediyor. Bütün bu yol boyunca Adam Smith, David Ricardo ve Alfred Marshall gibi modern iktisadın kurucu babalarıyla da karşılaşılıyor, Marksizm'den Merkantilizme, Neoklasik Büyüme'den Karşılaştırmalı Üstünlük teorisine ve daha pek çok şey hakkında "kısa" bir kurs alma şansını yakalyorsunuz. 30 saniyede sunulan teorilerin her biri, acelesi olanlar için yanında bir 3 saniyede daralma ile birlikte takdim ediliyor; biraz daha derine inmek isteyenler için ise ek olarak bir 3 dakikada genişleme bölümü bulunuyor.

30 Saniyede Ekonomi

Donald Marron

Çeviri: Sermin Sarıca

Caretta Yayınları

160 sayfa

Ekonomide kadının yerine farklı bir bakış açısı

Çalışmanın teması çeşitlilikler içermektedir. Politikadan ekonomiye, sosyal yapıdan eğitimin yapısal farklılıklarına, kadının toplumsal konumundan erkeğin tarihsel tipolojisine kadar, çalışmada "kadınların algılanması" irdelenmiştir. Sağlık ve kadın bedeni, işgücü ve kadın uygunluğu (işletmelerde ve eğitimde), politika ve kadın kimliği, yoksulluk ve kadın ayrımcılığı, kalkınma ve kadınlarda fırsat eşitsizliği, toplumsal cinsiyete dayalı bütçelemeye kadınlara yönelik pozitif ayrımcılık ve nihayet erilliğin ekonomik temelde inşa olduğu ticaret ve kadın ilişkileri çalışmanın temalarını oluşturmaktadır. Çalışmanın genel yaklaşımı çerçevesinde "Ekonomi, Sosyoloji ve Kadın" temaları işlenmiştir. Öncelikli olarak ekonominin hemen her dalında kadınların ikincilleşmesi -bu ister politik isterse mali boyutta olsun- özenle vurgulanmıştır. Sosyolojik bağlamda kadınların 'inşası', ekonomi de dahil güncel yaşamda yaygın bir şekilde bir üst-yapı olarak belirginlik kazanmaktadır. Konuşulmaktadır.

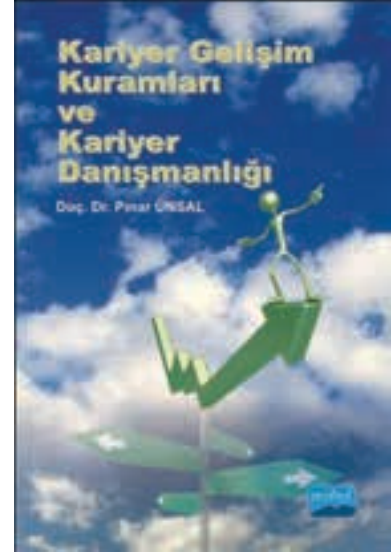
Ekonomi, Sosyoloji ve Kadın

Kriter Yayınevi

Editör: Süleyman Öğreççi, Volkan Yücel

381 sayfa

İstanbul

Kariyer danışmanlığı düşünener için ideal

Kitap, kariyer danışmanlığı alanında çalışmayı düşünen veya kariyer gelişimi kuramlarıyla ilgili araştırmalar yapmak isteyen kişilere yönelik olarak hazırlanmıştır. Kitapta kariyer danışmanlığı ile ilgili temel bilgilerin yanı sıra 7 kariyer gelişim kuramı incelenmiştir. Bunlar sırasıyla, Minnesota İşe Uyum Kuramı, Holland'ın Tipler Kuramı, Myers-Briggs Tip Kuramı, Gottfredson'ın Daraltım, Uzlaşım ve Özyaratım Kuramı, Super'ın Yaşam Dönemleri Kuramı, Krumboltz'un Sosyal Öğrenme ve Planlı Rastlantı Kuramı ve Sosyal Bilişsel Kariyer Kuramı'dır. Her kuramın uygun olabileceği danışan problemleri ve danışmanın bu problemlere yaklaşım biçimleri danışan-danışman diyalogları içinde açıklanmıştır. Kitapta incelenen konular ve kuramlar kapsamında, ülkemizde ve ülkemiz dışında gerçekleştirilen çalışmalardan ve geliştirilen ölçme araçlarından da örnekler verilmiştir.

Kariyer Gelişim Kuramları ve Kariyer Danışmanlığı

Yrd. Doç. Dr. Pınar Ünsal

Nobel Yayın Dağıtım

450 sayfa

İktisadi düşünce tarihi kitabı

Kitap, Adam Smith'ten John Maynard Keynes'e aslında David Hume'dan Milton Friedman'a uzanan bir iktisadi düşünce tarihi kitabı; ancak bu kitapta tarih belirli bir farklılıkla anlatılıyor. Birincisi iktisadi öğretilerin değil iktisat kuramının tarihi anlatılıyor, yani kitap boyunca konu dışı, eğlenceli tarihsel göndermeler ya da renkli biyografik atıflarla sulandırmadan kuramsal analize odaklanılıyor. İkincisi kitap, öğrencileri ilk elden büyük iktisatçıların yazdıklarına aşina kılmak amacıyla, ana iktisadi metinlerden dokuz tanesine Smith, Ricardo, Mill, Marx, Marshall, Wicksteed, Wicksell, Walras ve Keynes yönelik ayrıntılı Okuma Kılavuzları içeriyor. Beşinci baskıdan Türkçeye çevrilen kitapta, daha önceki baskılarda yer verilen iktisadın yedi büyük kitabına ilişkin Okuma Kılavuzları'nın yanı sıra Walras'ın Saf İktisadın Öğeleri ve Keynes'in İstihdam, Faiz ve Paranın Genel Teorisine dair Okuma Kılavuzları'nı da içeriyor. Smith, Ricardo ve Marx hakkındaki bölümlere küçük, ama önemli eklemeler yapıldı. Marjinal verimlilik kuramı, genel denge kuramı ve refah iktisadı hakkındaki bölümlerde ise büyük değişiklikler gerçekleştirildi.

İktisat Kuramının Geçmişine Bakış

Mark Blaug

Efil Yayınevi Yayınları

Editör: Ömer Faruk Çolak

912 sayfa- İstanbul

Türkiye'nin dış politikasının ekonomik analizi

Bu çalışma, hızla değişmekte ve dönüşmekte olan dünya ekonomisi, giderek kaotik dinamikler sergilemeye başlayan bölge ve devletler sistemi içinde Türkiye dış politikasını belirleyen nesnel koşulları tartışıyor, çözümlenmeye çalışıyor. Elinizdeki kitap, Türkiye ve bölge gerçekliğine daha dikkatle bakma, daha açık görme; değişimleri, dayandıkları maddi zemini, etkilendikleri faileri saptama çabası olarak karşımıza çıkıyor. Aynı zamanda "kollektif emperyalizme" direnme, bağımsız, baskı ve sömürden arındırılmış bir yaşam olasılığını düşünme çabası olarak... Yazarlara göre, Rusya, Çin gibi "askeri sınai komplekse sahip", direnme kapasitesi yüksek ülkeler; "Körfez sermayesi" kavramıyla kapsanan, güvenlik açısından ABD'ye bağımlı olmakla birlikte kendi farklı çıkarlarını korumaya çalışan ülkeler; bağımsız bir ülke olmakla birlikte kolektif emperyalizmin etki alanının içine doğru yavaş yavaş çekilmekte olan İran gibi aktörler bu kategoriye giriyor. Buradan hareketle bu ülkelerin Türkiye ile ilişkilerinin ekonomi politikası üzerinde duruyor.

Türk Dış Politikası'nın Ekonomi Politikası

Ali Murat Özdemir, Ebubekir Aykut, Engin Sune,

Göksu Uğurlu

İmge Kitabevi

153 sayfa

Uluslararası hukukta bilgi sahibi misiniz?

Devlet özellikle iç hukukunda, egemenlik haklarına dayanarak, toplumsal hayatın çeşitli alanlarına ilişkin hukuk kurallarını yürürlüğe koymakta ve yasama, yürütme yargı saç ayağında yargı gücü sayesinde hukuk kurallarının uygulanmasını temin etmektedir. Bununla birlikte günümüzde devletin hukuk kurallarının ihdası ve uygulanmasındaki tekelinin giderek erozyona uğradığı görülmektedir. Gerçekten küreselleşme olgusu ile birlikte sadece pazarlar dünya pazarına dönüşmemiş, aynı zamanda pazar katılımcıları da küresel hareket etmeye başlamışlardır. Bu ekonomik olguların sonucu olarak, bir devletin sınır ötesi ticaretini ve ekonomik faaliyetlerini düzenleyen milli hukuk kuralları yanında, aynı konuları düzenleyen kaynağını çok farklı alanlardan alan normatif düzenlemeler artış göstermekte ve kurulan yeni düzenin işleyişini teminen çok farklı alanlarda faaliyet göstermek üzere yeni uluslararası kuruluşlar ihdas olunmaktadır. Bu gelişmelere paralel olarak batılı ülkelerde uluslararası ekonomik faaliyetleri düzenleyen ve dağınık halde bulunan hukuk kurallarını bir bütün olarak incelemeyi hedef alan hukuk dalı olarak uluslararası ekonomi hukuku gelişmiştir. Sınırlar ötesi ekonomik faaliyetler birçok farklı hukuki düzenlemenin konusunu teşkil etmektedir.

Uluslararası Ekonomi Hukuku Cilt 1

Şaban Kayıhan, Mehmet Eski

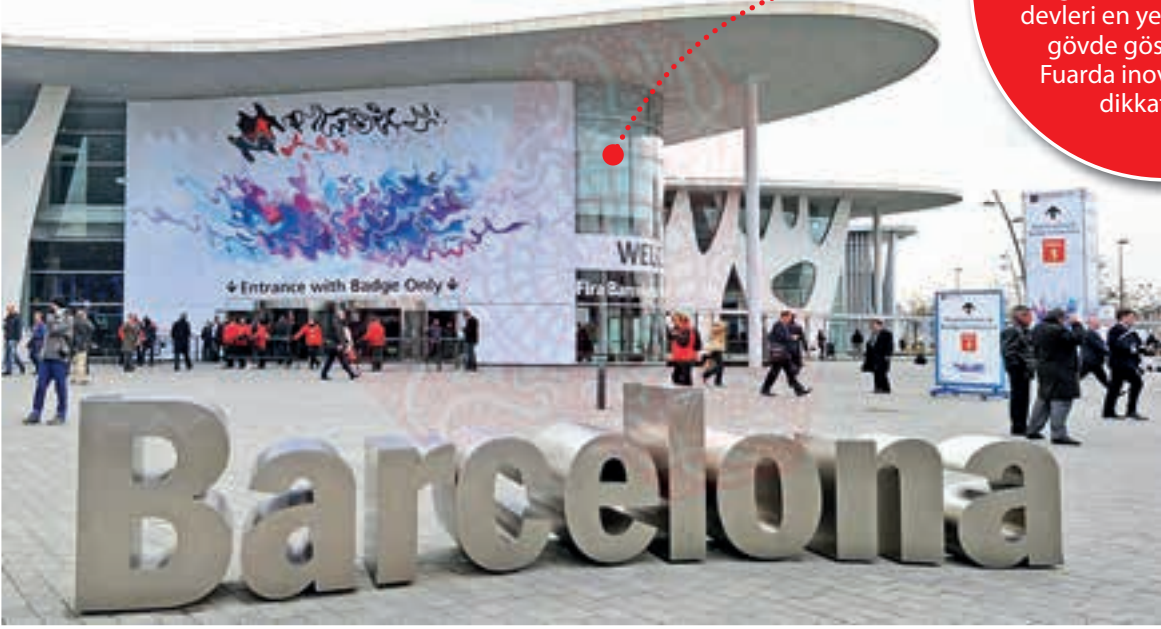
Umuttepe / Hukuk Dizisi

324 sayfa

İstanbul

Teknoloji devlerinden inovatif ürünler

Türk şirketlerinin de katıldığı Mobil Dünya Kongresi 2016'da 2 bin stantta 95 bin ziyaretçi ağırlanırken, teknoloji devleri en yeni cihazlarıyla gövde gösterisi yaptı. Fuarda inovatif ürünler dikkat çekti.

Farklı ülkelerden birçok ileri teknoloji ürünün sergilendiği Mobil Dünya Kongresi 2016 (MWC) İspanya'nın Barcelona şehrinde 95 bin ziyaretçinin katılımıyla

gerçekleşti. Dört gün süren kongrede, bu yıl, yine birçok teknoloji devinin inovasyon ağırlıklı ürünleri ön plana çıktı. Kongreye, teknoloji devlerinin amiral

gemisi cihazlarıyla, geçen yıl aynı etkinlikte tanıtılan ve bu yıl da satışa çıkmaya başlayan sanal gerçeklik gözlükleri damga vurdu. İşte onlardan bazıları...

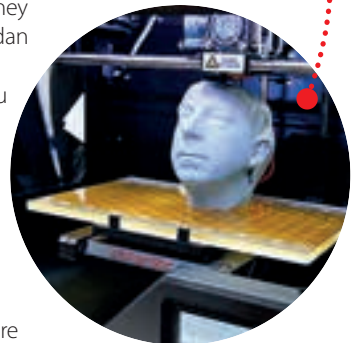
Linking ile kayıp bavulunuzun konumunu tespit edin!

Kongrenin ön plana çıkan konularından biri nesnelerin interneti oldu. IoT konusunda birçok ürünün sergilendiği kongrede Linking App isimli uygulama dikkat çekti. Küçük bir cihaz yardımıyla çalışan uygulama şehir içinde, ofislerde ve hatta havalimanlarında kullanılmaya uygun olarak ön plana çıkıyor. Bavula takılan cihaz yardımıyla kayıp veya çalıntı bavulunuzu bulabildiğiniz gibi, aynı cihaz ve uygulama yardımıyla, telefonunuzu, bilgisayarınızı ve ofiste ya da şehirde kaybolan başka herhangi bir özel eşyanızın konumunu rahatlıkla tespit edebiliyorsunuz. T-Pet adındaki ürün, hayvan dostunuzu kontrol altında tutabilmeye yarıyor. SIM kartınıza uyumlu olarak çalışan cihaz, SK Telecom tarafından üretildi. Bir çeşit GPS olan cihaz, sadece 18 gram ağırlığında. 150 metre mesafeye kadar konuşma ve komut verme olanağı olan cihaz, 78 saat gibi uzun bir süre pil ömrüne sahip.

Elbise tasarlayan 3 boyutlu yazıcı

Günümüzde 3 boyutlu yazıcılar artık giderek gündelik hayatımıza da giriyor. Sık sık görme ve deneyimleme şansına sahip olduğumuz cihazların bugüne kadar birçok farklı ürünü tasarladığını gördük. Güney Koreli ROKIT isimli firma tarafından üretilen 3 boyutlu yazıcı Edison AEP ise günümüzdeki 3 boyutlu yazıcılardan ayrılıyor. Çünkü yazıcı kısa bir sürede bir elbise tasarlayabiliyor. Kongrede bir örneği de sergilenen elbisenin, tıpkı bir kumaşta olduğu gibi dantel detayları da bulunuyor. Aynı zamanda üstü beyaz, altı siyah olmak üzere iki farklı renk tonu uygulanan 3 boyutlu elbise, giyilebilecek kadar kopmayan ve yırtılmayan bir malzemenin üretilmiş. Elbisenin yanı sıra farklı figürler de basabilen yazıcı da istenilen her renk kullanılabiliyor.

LG'den modüler cep telefonu: **G5**

LG'nin MWC'deki sürprizi modüler cep G5 oldu. LG G5, tek parça metalden gövdesi ve kolay çıkartılabilir pil özelliğinin yanı sıra modüler tasarımı ile telefona farklı bir bakış getirdi. LG Oyun Arkadaşları adı altında kendisine eşlik eden bir cihaz koleksiyonuyla tamamlanan LG G5, istenildiğinde dijital kamera ya da Hi-Fi oynatıcı gibi birçok cihaza dönüştürülebiliyor. Tamamı metal olan pürüzsüz gövde tasarımına sahip. Biten pili saniyeler içinde, şarj edilmiş olanla değiştirebilmenizi sağlayan kolay çıkartılabilir bir pille sahip. 5.3 inç'lik ekran boyutuna sahip. 16 MP kamera, 4GB Ram, 32 GB hafıza, Android Marshmallow işletim sistemiyle geldi. Cihazın ağırlığı ise 152 gram.

İleri teknoloji ürünü **LED'li kaykay**

Fuarda dikkat çeken ürünlerden biri de Scooter SK1 oldu. Bir anlamda şarjlı kaykay olan ürün, ayaklarınızı kaykayın üzerine koyduğunuz andan itibaren LED ışıklarının yanmasıyla birlikte çalışmaya başlıyor. Kontrol edilebilir direksiyonuyla sağa ve sola hamle yapabilen kaykay, tamamıyla sizin kontrolünüzde ilerliyor. Kaykayı durdurmak istediğiniz durumda ise scooter'ın hızını keserek ayak yardımıyla hız düşürebilirsiniz.

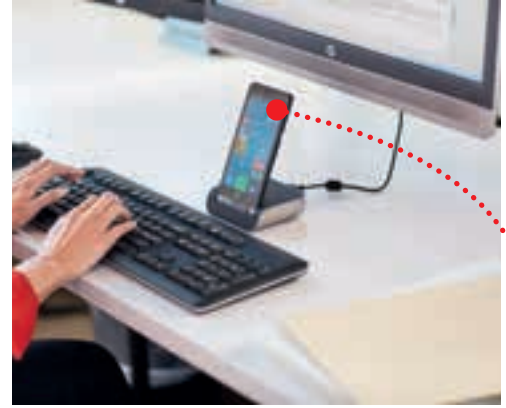

Sony'den **'X' furyası**

Sony fuarda tanıtması beklenen Z6 serisi cep telefonu yerine orta segment için üç yeni modelini duyurdu. Xperia X, Xperia XA, Xperia X Performance. Hepsisi de 5 inç ekrana ve Android Marshmallow işletim sistemine sahip. Cihazlarda pil ömrü de artırıldı. Üç model de on dakikalık şarjla 5.5 saatlik kullanım sunuyor.

Cihazların kameraları ise iddialı olmalarıyla ön plana çıkıyor. Xperia X ve X Performance'da 23 MP çözünürlükte ön, 13 MP çözünürlükte ise arka kamera var. XA'da ise 13 MP ön, 8 MP arka kamera bulunuyor. X ve X Performance'ın Ram'i 3 GB, XA'ninkisi ise 2 GB. İki modelde depolama alanları 32 GB, XA da ise 16 GB olarak belirtildi.

HP'den 3'ü 1 arada

HP, Mobil Dünya Kongresi'nde, hem phablet, hem dizüstü hem de masaüstü bilgisayar deneyimini tek cihazda birleştiren ürünü 3'ü 1 arada'yı tanıttı. Kullanıcılar üretkenlik için kilit öneme sahip uygulamaları farklı cihazlardan sorunsuzca çalıştırmalarına imkân tanıyor. HP Başkanı ve CEO'su Dion Weisler, "HP Elite x3, mobilite ve bilişimin gerçekten anlamlı bir yöntemle bir araya geldiği devrim niteliğinde bir mobil platform. İş ortaklarımızın sağladığı güçle birlikte sektörü daha ileri bir noktaya taşıyor ve mobil üretkenlik vaadimizi müşterilerimiz için bir gerçeklik haline getiriyoruz" dedi.

Göz ve bahar alerjileri

Dünya nüfusunun yaklaşık % 20'si yaşamları boyunca en az bir kez alerjik göz hastalıklarına yakalanıyor. Özel TOBB ETÜ Hastanesi Göz Hastalıkları Uzmanı Prof. Dr. Nuray Akyol da bahar alerjisinin gözlerimizi nasıl etkilediğini ve korunmak için neler yapmamız gerektiğini anlattı.

Baharın ılık güneşini tenimizde hissetmeye başladık. Doğa uyandı, ağaçlar ve çiçekler coşkuyla renk ve koku cümbüşü içindeki yerlerini aldı. Yazın eli kulağında. Pek çoğumuz için bu mevsim yılın en güzel mevsimi. Ama bahar alerjisi olanlar için bu renkler ve kokular kabus adeta. Havada bahar kokusu olması demek onlarca çeşit polen, tatlı tatlı esen rüzgarla savruluyor demek aslında. Yanan, kaşınan kırmızı gözler; sürekli akan,

tıkali bir burun; hatta bazılarımız için nefes darlığı ve öksürük demek.

Özel TOBB ETÜ Hastanesi Göz Hastalıkları Uzmanı Prof. Dr. Nuray Akyol da bahar alerjisinin gözlerimizi nasıl etkilediğini ve korunmak için neler yapmamız gerektiğini şöyle açıkladı:

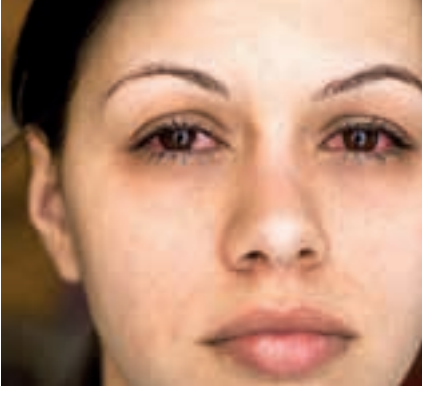
“Dünya nüfusunun yaklaşık % 20'si yaşamları boyunca en az bir kez alerjik göz hastalıklarına yakalanırlar. Her yaştan ve cinsten insan etkilenebilirse de, göz yü-

zeyindeki bağışıklık sistemi erken yaşlarda tam olgunlaşmadığı için 3 yaş altında oldukça nadirdir. 5 yaşından sonra olgu sayısı hızla artar. Adölesan ve genç erişkin yaş grubu en sık görüldüğü yıllardır; bu yaş grubu eğitim ve iş yaşamında aktif olduğundan hastalık günlük yaşamın konforunu azaltmakta, çok sayıda hekim ziyaretine, iş günü ve eğitim günü kayıplarına yol açmaktadır.

Saman nezlesi ilk sırada

Tüm alerjik konjonktivitler içinde en sık görülen tablo mevsimsel alerjik konjonktivittir (saman nezlesi). Tüm olguların % 90'ını oluşturur ve çoğu kez rinit ve sinüzitle birlikte. Tipik olarak her iki gözde ve aniden başlar; havada bulunan polen vb çevresel allerjenlere karşı gelişen bir tablodur. Diğer

alerjik konjonktivitlere göre daha hafif seyrederek. Bitki örtüsünden zengin coğrafi bölgelerde daha sık görülürler. İçinde bulunduğumuz mevsimde bahar polenleri mevsimsel allerjik konjonktivit en önemli nedenidir.

Bitkilerin polenizasyon dönemi

Ancak bitkilerin polenizasyon dönemleri farklı farklıdır. Örneğin meşe ağacının polinasyon dönemi nisan-mayıs aylarıken fındık ağacınınki şubat-mart aylarıdır. Bazı ağaçlarda polenizasyon sonbaharda olur. Örneğin gürgen poleni allerjisinde yakınmalar eylül-ekim aylarında daha fazladır. Çimen, ısırganotu gibi otsu bitkilerin polinasyon dönemi daha uzundur ve Nisan ayında başlayıp Ekim sonuna kadar devam eder. Bu nedenle hastanın hangi bitkilerle duyarlı olduğu bilinirse mevsimsel allerjik konjonktivitler daha kolay kontrol edilebilirler. Hem korunma önlemleri, hem de tıbbi tedavi bu sayede daha başarılı olur.

Diğer allerjik konjonktivit tabloları yıllı boyu allerjik konjonktivit, atopik allerjik konjonktivit, kontakt lense bağlı allerjik konjonktivit ve vernal allerjik konjonktivit olarak sayılabilir. Yılboyu (Perenneal) konjonktivitte seyir daha kroniktir ve semptomlar daha hafiftir. Mevsimsel olmayan allerjenler (hayvan tüyü, ev tozu ve diğer solunum yoluyla alınan allerjenler) söz konusudur. Tüm allerjik konjonktivitler içindeki sıklığı % 4-5 dolayındadır. Vernal konjonktivit genellikle 10 yaşından küçük erkek çocuklarda görülür ve 5-10 yıllık bir alevli dönem sonrasında sakinleşir.

Doğru tanı gerekiyor

Her iki gözde kaşınma, sulanma, ışığa hassasiyet, yabancı cisim hissi ve yoğun

Özel TOBB ETÜ Hastanesi
Göz Hastalıkları Uzmanı
Prof. Dr. Nuray Akyol

sümügümsü salgı ile seyrederek. İlkbaharda, güneşli günlerin başlangıcı ile başlar, sonbaharda sakinleşir. Saman nezlesi ile karışabilir. Doğru tedavi için ayırıcı tanı şarttır. Atopik keratokonjonktivit sıklıkla 30-50 yaş erkeklerde görülür. Tüm allerjik konjonktivitlerin % 1 den azını oluşturur ve mevsimsel ilişki göstermez. Diğer atopik hastalıklarla birlikte olabilir (Atopik dermatit, rinit, asthma gibi). Ağır kronik konjonktivit, konjonktival fibrozis ve kuru göz sendromuna yol açabilir. Kapak kenarlarının tutulumu ile egzema, kapak kenarlarındaki yağ bezlerinin enfeksiyonu (meibomitis) ve kirpiklerde dökülme gözlenebilir. Dev papiller konjonktivit Kontakt lens kullanan hastalarda, kontakt lenslere veya bakım solüsyonlarına karşı gelişen bir aşırı duyarlılık reaksiyonudur. Tanı için hikaye ve klinik yeterlidir. Tedavi esnasında kontakt lenslerin kullanımına son verilmesi ya da günlük kullanat lenslere geçilmesi gerekebilir. Bazen lens kullanım şemasında veya bakım solüsyonlarında yapılacak değişikliklerden de yarar görebilir. Ancak kontakt lens kullanan hastalarda mevsimsel allerjik konjonktivit de görülebileceği ve daha şiddetli seyredebileceği hatırlanmalıdır.

Mevsimsel allerjik konjonktivitlerde tedavi

Bahar aylarında semptomlar başlar başlamaz hekime danışılmalı, ya da önceki yıllarda her yıl tekrarlanması gereken bir tedavi önerildiyse ona başlanmalıdır. Mev-

Bunları biliyor musunuz?

- ▶ Her bahar tekrarlayan göz kaşınması ve sulanma bahar allerjisine bağlı olabilir.
- ▶ Tedavi ne kadar erken başlarsa o kadar kolay ve yararlı olur.
- ▶ Bahar allerjisi kontakt lens kullanımını güçleştirebilir veya ara verilmesini gerektirebilir. Bazen de tedavinin kendisi bir mola gerektirir.
- ▶ Kuruluğa bağlı yakınmalar allerjik konjonktivitte bazen artar bazen de azalır.

simsel allerjik konjonktivitlerin tedavisinde yardımcı önlemler en az ilaç tedavisi kadar önemlidir. Polen yükünün fazla olduğu günlerde açık havada bulunmaktan kaçınılmalı, evin havalandırılması için camların açılması değil mümkünse klima kullanılmalıdır.

Güneşten korunma önemli

Yine bu dönemde arabanın pencere-lerinin kapalı tutulmalıdır. Zorunlu hallerde dışarıya çıkıldıysa göze mümkün olduğunca iyi oturan ve gözü çevreleyen gözlükler kullanılmalıdır. Rüzgarlı havalarda çim biçilmemeli, yeni kesilmiş çimlerin yanına gidilmemeli, dışarıdan eve gelir gelmez duş alınmalı, gıysiler değiştirilmeli; en azından yüz yıkanarak kirpiklerdeki polen yükünden kurtulmalıdır. Dışarıdaki faaliyetlerden sonra eller yıkanmadan göze ve buruna dokunulmamalıdır. Güneşten korunma önemlidir.”

HOPAPORT

“BİZ ÜLKEMİZİN GELECEĞİ İÇİN ÇALIŞIYORUZ”

“ÜLKEMİZİN HEM KARA, HEM DENİZ SINIR KAPISI OLAN TEK LİMANI”

1346 M. RIHTIM

KAPALI ALAN:18.220m²

AÇIK ALAN: 102.462m²

TAHİL DEPOLAMA: 10.000 ton

TANK TERMİNALİ: 38.000m³

ÇİMENTO TERMİNALİ: 8.300 ton

HER TÜRLÜ ELLEÇLEMeye UYGUN MAKİNE PARKI

PARK DENİZCİLİK

PARK DENİZCİLİK VE HOPA LİMAN İŞLETMELERİ A.Ş.

Ortahopa Mah. Liman Cad. 08600-Hopa/Artvin

Tel: +(90) 466.3512259 • **Fax:** +(90) 466.3514791 • **Web:** www.hopaport.com.tr • **E-mail:** hopaport@hopaport.com.tr

Odalar ve Borsalar

- Bilecik TSO'dan şehit aileleri ve gazilere vefa
- Selçuk Ticaret Odası girişimcilere destek oluyor
- Iğdır TSO'da ihracat stratejisi belirlendi
- Malatya Ticaret Borsası yeni binasına taşındı
- Beyşehir TO'dan üyelerine plaket
- Adıyaman TSO'da İKA'nın destek programları tanıtıldı
- Antalya TSO'da kapasite raporu raportörlerine eğitim verildi
- Salihli TSO'da gıda sektörünün sorunları tartışıldı
- Şanlıurfa TO'da 'sigortacılık' toplantısı düzenlendi
- Akşehir TSO Malezya'ya çıkarma yaptı
- Topraktan sanayi üretenler Eskişehir'de bir araya geldi
- Aydın TB'den kuru incir satış salonu
- Burdur TSO'dan eski başkanlara plaket

▲ BİLECİK TİCARET VE SANAYİ ODASI

▲ SELÇUK TİCARET ODASI

▲ İĞDIR TİCARET VE SANAYİ ODASI

▲ MALATYA TİCARET BORSASI

Bilecik TSO'dan şehit aileleri ve gazilere vefa

2014 yılında yoğun kar yağışı nedeniyle çatısı çökerek kullanılamaz hale gelen Bilecik Şehit Aileleri ve Gaziler Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği'nin binası, Bilecik Ticaret ve Sanayi Odası öncülüğünde, üyelerinin destekleriyle yenilerek hizmete açıldı. Derneğin açılışına Vali Ahmet Hamdi Nayir, Belediye Başkan Vekili Nihat Can, Bilecik TSO Başkanı Fevzi Uzun, Cumhuriyet Başsavcısı Bekir Şahiner, Şeyh Edebalı Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. İbrahim Taş, İl Emniyet Müdürü Ali Ekber Bektaş, İl Genel Meclisi Başkanı Serkan Yıldırım ile gaziler ve şehit yakınları katıldı.

Bilecik Şehit Aileleri ve Gaziler Derneği Başkanı Hayati Durak, "Binamız yağan karlar nedeniyle çökmüş ve kullanılamaz hale gelmişti. Bilecik Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Fevzi Uzun ve yönetim kurulu üyeleri beni aradı. "Biz TSO olarak burasını kullanılacak hale getiririz" dediler. Hepsinden Allah razı olsun. Şehitlerimizin adına gazilerimizin adına teşekkür ediyorum» dedi.

Vali Ahmet Hamdi Nayir de "Bu duyarlılığı gösterdiği için hem derneğimize hem de derneğimize yardımcı olan Bileciklilere teşekkür ediyorum" diye konuştu.

Duyarsız kalmak istemedik

Bilecik Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Fevzi Uzun da "2014 yılında yaşanan yoğun kar yağışı nedeniyle derneğin çatısının çökmesi ve kullanılamaz hale gelmesi üzerine yapılan yardım çağrısına duyarsız kalmak istemedik. Dernek binasına giderek, zararı yerinde gördük ve karşılaştığımız manzara karşısında çok üzüldük. Yönetim kurulu toplantımızda dernekte oluşan zararın giderilerek şehit aileleri ve gazilerimize yakışır hale getirilmesi kararını aldık. Odamız ve üyelerimizin desteği ile de derneğimizi baştan aşağıya yenilemiş olduk. Vatanımızı canı pahasına koruyan ve bu uğurda şehit olan aziz şehitlerimizin ruhları şad olsun. Vefanın, sadakatın, millet ve vatan sevgisinin temsilcileri olan şehitlerimizin ve görevlerini ifa ederken uzuvlarını vatan ve millet yolunda feda eden kahraman gazilerimizin haklarını ödemek asla mümkün değildir" dedi. ■

Selçuk Ticaret Odası girişimcilere destek oluyor

Selçuk Ticaret Odası tarafından düzenlenen KOSGEB destekli uygulamalı girişimcilik eğitimleri kente yeni girişimciler kazandırmaya devam ediyor.

Son iki yılda açtığı kurslarla toplamda 180 kişiye girişimcilik eğitimi sağlayan kurum, 6. dönem kurslarını başarıyla tamamlayan kursiyerlerine sertifikalarını dağıttı. Sertifika törenine Oda Başkanı Koray Yolcu, KOSGEB Güney İzmir Müdürü Recep Özçevik ile kursiyerler katıldı.

Törende konuşan KOSGEB Müdürü Recep Özçevik eğitimlerin STO tarafından verildiğini, bu sebeple kurumun kente girişimci yetiştiren bir okul gibi hizmet ettiğini belirterek girişimcilik kültürünün yaygınlaşması yönünde hizmetlerinden dolayı Başkan nezdinde STO'yu tebrik ettiğini söyledi.

Özçevik destek programı kapsamında sertifika alan girişimcilerin hibe ve kredilerden yararlanmasına ilişkin süreç hakkında bilgi verdi, soruları yanıtladı.

STO Başkanı Koray Yolcu, KOSGEB'in yeni destek programının 2016 yılı itibariyle miktarının arttığını, işletmelerin açılış aşamasında cansuyu niteliğinde olduğunu belirtti. Yolcu "Bu eğitimlere başından beri çok önem verdik. 6 dönem açtığımız kurslarla 180 girişimci yetiştirdik. Özellikle son dönem kursiyerlerimizden 2 arkadaşımız eğitimler biter bitmez işlerini kurdular. 4'ü kurmak üzere. Şimdi yapacakları şey düzgün iş planlarını hazırlayarak destekten yararlanmak. Girişimci olarak yetiştirdiğimiz arkadaşlarımıza önerim; işleri kurmadan önce mutlaka bize gelsinler, hem arkadaşlarımız kazansınlar, hem de Selçuk ayakları yere basan istikrarlı ve kaliteli işletmeler kazansın. Şimdiden işlerini kurma yönünde adım atarak sertifikalarını alan arkadaşlarımızı tebrik ediyorum" dedi. ■

İğdir TSO'da ihracat stratejisi belirlendi

İğdir Ticaret ve Sanayi Odası (ITSO) tarafından yürütülen ve Serhat Kalkınma Ajansı (SERKA) "2015 Yılı Doğrudan Faaliyet Desteği" kapsamında finanse edilen "İğdir İh-

racat Stratejisini Belirliyor: 1. ArzYönü" Projesi kapanış toplantısıyla başarıyla tamamlandı. İğdir TSO toplantı salonunda düzenlenen toplantıda proje faaliyet raporlarının toplandığı ve Türkçe ile İngilizce hazırlanan "İğdir İhracat Stratejisi ve Eylem Planı'nın yer aldığı proje kitabı katılımcılara sunuldu.

13 hedef belirlendi

Rapor, 3 başlık altında 13 hedef tanımlıyor.

İhracat altyapısına yönelik olarak belirlenen hedefler şöyle:

- 1) İğdir Veri Bankası oluşturulması
- 2) İğdir Araştırma Kitaplığı
- 3) İhracat Bilgi Merkezi oluşturulması
- 4) Girişimcilik konusunda "ihtiyaç analizi" yapılması
- 5) Tarımda küçük aile şirketlerine yönelik elverişli kredi sisteminin araştırılması
- 6) Kars- İğdir- Nahçıvan demiryolunun tamamlanması
- 7) Karayolu taşımacılığının desteklenmesi

Ayrıca "Üretimden Tüketime" başlığı altında yer alan hedefler ise şöyle:

- 1) Başta şalاک kayısı olmak üzere, "optimum üretim deseni"nin belirlenmesi
  - 2) Tarımsal faaliyetlerde kadın kooperatiflerinin önemi konusunda farkındalık yaratılması
  - 3) Tarıma dayalı sanayilerin geliştirilmesi
  - 4) Yapı malzemesi imalatının geliştirilmesi
  - 5) İğdir Pazarı
- İğdir'in yönelebileceği dış pazarlar başlığında belirlenen hedef ise şöyle oldu:**

- 1) İğdir İhracat kurumunun oluşturulması

Bu arada toplantıda söz alan Başkan Kamil Arslan "İğdir Ticaret ve Sanayi Odası olarak projemiz faaliyetlerine katılan görüş ve önerilerini sunan tüm kişi ve kuruluşlara teşekkür ediyor. İğdir için projemizin hayırlı olmasını temenni ediyoruz" dedi.

Diğer yandan İğdir Ticaret ve Sanayi Odası ile Azerbaycan Dil, Tarih ve Kültür Birliği tarafından "Uluslararası Türk Kültüründe Ağrı Dağı Sempozyumu" yapıldı. Sempozyum ile ilgili açıklama yapan Yönetim Kurulu Başkanı Kamil Arslan "Odamızın ortaklığında yapılan böyle bir etkinlikte evsahipliği yapmaktan mutluyuz" diye konuştu. ■

Malatya Ticaret Borsası yeni binasına taşındı

TE 9000 kalite sistemine sahip olan Malatya Ticaret Borsası akredite borsa olma yolunda üyelerine beş yıldızlı hizmet verme adına önemli bir adım daha attı. Türkiye'deki 113 borsa arasında 20. sırada yer alan Malatya Ticaret Borsası, kayısının başkenti olan Malatya'ya yakışır bir borsa binası kazandırdı. Borsa, çevre yolu Niyaz Mısıri Cami yanındaki yeni binasına taşındı.

Malatya'nın gururu oldu

5 bin metrekare kapalı alanı olan 7 katlı yeni hizmet binasında 300 kişilik konferans salonu, 50 kişilik eğitim salonu, modern cihazlarla donatılmış bir laboratuvar ve 50 kişilik ürün satış noktası yer alıyor. Yılda 350-400 milyon dolar ihracat yapılan kayısı sektörüne hizmet verebilecek akredite laboratuvarı ve elektronik satış salonu olan uluslararası alım satım yapabilen bir borsa olmayı hedeflediklerini belirten Malatya Ticaret Borsası Başkanı Gürsel Özbey, borsanın gerçekleştiren projelerinden birisinin de 4-5 dakika gibi kısa bir sürede güvenilir sonuçlar veren kükürt dioksit cihazını borsa laboratuvarına kazandırdıklarını söyledi. ■

Beyşehir TO'dan üyelerine plaket

Almanya Nürnberg'te düzenlenen Av Fuarı'na katılan Beyşehir Ticaret Odası üyelerine törenle plaket verildi. Beyşehir Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı Salih Gül törene katıldıkları için herkese ayrı ayrı teşekkür etti. Gül, "Üyelerimizle Almanya'da bir arada olmaktan son derece memnun olduk. Ülkemiz ve bölgemiz adına gurur duyduk. Göreve başladığımız ilk günden itibaren üyelerimizin sorunlarını çözmek için mücadele ediyoruz ve birçok sorunu ilgililerle paylaşıyoruz. Sorunların takipçisi olacağız. Önümüzdeki günlerde Beyşehir Ticaret Odası üyelerimizle başka fuarlara katılarak da başarı elde etmek istiyoruz" dedi. ■

▲ ADIYAMAN TİCARET VE SANAYİ ODASI

▲ ANTALYA TİCARET VE SANAYİ ODASI

▲ SALİHLİ TİCARET VE SANAYİ ODASI

▲ ŞANLIURFA TİCARET VE SANAYİ ODASI

Adıyaman TSO'da İKA'nın destek programları tanıtıldı

Adıyaman, Gaziantep ve Kilis illerinde faaliyet gösteren İpekyolu Kalkınma Ajansı'nın (İKA) 2016 yılı Mali Destek Programı Adıyaman Ticaret ve Sanayi Odası'nın ev sahipliğinde tanıtıldı.

ATSO Meclis salonunda yapılan toplantıda, "GAP Bölgesinde Sanayide Enerji Verimliliğinin Artırılması Pilot Uygulamaları Destekleri" konusunda uzmanlar tarafından bilgi verildi.

İpekyolu Kalkınma Ajansı program yönetim birimi uzmanları Yusuf Cem Yaman ve Abdulmenap Ertaş tarafından yapılan sunumda programın içeriği, proje hazırlarken dikkat edilmesi gereken hususlar ve mali kaynaklar konuları hakkında bilgiler verildi.

Projenin "GAP Bölgesinde Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Kullanımının ve Enerji Verimliliğinin Artırılması Projesi (YEEV); Kalkınma Bakanlığı GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı (GAP BKİ) tarafından, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) ile işbirliği içerisinde yürütüldüğünü ifade eden Ertaş, "Proje; Güneydoğu Anadolu Bölgesi için 2007 yılında hazırlanmış olan rekabet gündeminin ana vizyonu ile uyumlu olarak, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin sürdürülebilir ve sosyal olarak eşitlikçi bir şekilde kalkınmasına, enerji verimliliği uygulamaları ve yenilenebilir enerjinin daha yaygın kullanımı yoluyla katkıda bulunmayı amaçlamaktadır" dedi.

Son başvuru tarihi 11 Mayıs

Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde sanayi sektörlerinde enerji verimliliği ve yenilenebilir enerji fırsatlarının tespit edilmesi ve pilot uygulamaların hayata geçirilmesinin de YEEV Projesinin öncelikli hedefleri arasında yer aldığını kaydeden Ertaş, "Bu bağlamda GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, bölgemizde yer alan İpekyolu, Karacadağ ve Dicle Kalkınma Ajansları ile işbirliğinde sanayi işletmelerinin enerji maliyetlerinin verimlilik artırıcı tedbirlerin uygulanması yoluyla düşürülerek, işletmelerin rekabet edebilirliklerinin artırılması ve enerji verimliliği uygulamalarının bölge sathında yaygınlaştırılmasına katkı sunmak

amacıyla GAP Bölgesinde Sanayide Enerji Verimliliğinin Arttırılması Pilot Uygulamaları Mali Destek Programını uygulayacak. Program kapsamında Gaziantep, Kilis, Adıyaman, Diyarbakır, Şanlıurfa, Mardin, Batman, Siirt ve Şırnak'ta KOBİ'lere verilecek 9 milyon Türk Lirası hibeyle endüstriyel enerji verimliliğini artıran tedbirlerin belirlenmesi ve uygulanmasına yönelik faaliyetler desteklenecek" şeklinde konuştu.

2016 yılı Mali Destek Programları'na son başvuru tarihinin 11 Mayıs 2016 olduğu, daha detaylı bilgiye www.ika.org.tr adresinden ulaşılabileceği belirtildi. ■

Antalya TSO'da kapasite raporu raportörlerine eğitim verildi

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) "Kapasite Raporu Otomasyon Sistemi ve Raportör Eğitimi" Antalya Ticaret ve Sanayi Odası'nda (ATSO) yapıldı. ATSO Akademi Toplantı Salonu'nda gerçekleştirilen eğitime, Antalya'nın yanı sıra, Afyon, Isparta, Burdur, Konya, Muğla il ve ilçe ticaret ve sanayi odalarından raportörler katıldı. Katılımcılara sunum eşliğinde bilgiler veren TOBB Sanayi Müdürü Mehmet Ali Bayram, odaların kapasite raporlarının ülkenin sınai üretim gücünü tespit etmek, ekonomik ve stratejik plan ve programlara ışık tutmak amacıyla düzenlendiğini belirtti. Yatırım teşvik belgesi, yerli mali belgesi, dahilde işleme izin belgesi ve sanayi sicil belgesi gibi pek çok belgenin hazırlanmasında kullanılan kapasite raporlarına kamu kurumlarının büyük önem verdiğini de belirten Bayram, raporların usulüne uygun hazırlanmasının ve otomasyon sistemine girilmesinin, verilerin düzgün saklanması ve istatistiklerin oluşturulması açısından da büyük önem taşıdığını, bu aşamada en önemli sorumluluğun eksperlere ve raportörlere düştüğünü söyledi.

Uygulamalar anlatıldı

Bayram, kapasite raporlarının TOBB'den eğitim almış eksperler ve raportörler tarafından hazırlanması gerektiğine dikkat çekerek, eğitim almamış eksperler ve raportörlere hazırlatılan kapasite raporlarının TOBB tarafından onaylanmadığını ve Türkiye'nin çeşitli bölgelerinde bu

eğitimlerin gerçekleştirileceğini söyledi. Daha sonra, TOBB kapasite raporu eksperlerinden Levent Gürler tarafından yapılan sunumda otomasyona girişi yapılarak uygulamanın nasıl yapılması gerektiği ve çeşitli kullanım detayları hakkında bilgiler verildi. Odaların sorumlulukları, uygulamadaki sorunlar ve çözümlerinin anlatıldığı eğitim katılımcıların sorularının cevaplanmasıyla sona erdi. ■

Salihli TSO'da gıda sektörünün sorunları tartışıldı

Salihli Ticaret ve Sanayi Odası, sektörel anket ve analizlerinden 11.'sini gıda sektöründe faaliyet gösteren 4. Meslek Grubu üyelerine yönelik olarak gerçekleştirdi. Anketlerin değerlendirilmesi de Salihli TSO Meclis Salonu'nda sektör temsilcilerinin yanı sıra, ilgili kurum temsilcilerinin de hazır bulunduğu toplantıda yapıldı. Gıda sektörü değerlendirme toplantısına Salihli TSO Yönetim Kurulu Başkanı İbrahim Yüksel, Başkan Yardımcıları Taner Kalay ve Günay Topkaya, Yönetim Kurulu Üyesi Abidin Alpaslan, Meclis Başkan Yardımcısı Ali Rıza Manav, SGK Müdürü Aynur Ölgün, İş Kur Müdürü Huriye Özcan, Mesleki Eğitim Merkezi Müdür Yardımcısı İsa Özkaya, Halk Eğitim Merkezi Müdürü Mehmet Yazka, İlçe Tarım Müdürlüğü yetkilisi Duygu Saraç ile sektör temsilcileri ve kurum yetkilileri katıldı.

Salihli TSO her 3 ayda bir farklı bir sektörü ele aldığı anket ve analiz çalışmalarından 11.'si olan gıda sektörüne yönelik 69 üye ile bire bir görüşme yaparak, sorunlarını not etti ve iletişim bilgilerini güncelleyip üye profilini çıkardı. Yapılan toplantıda sinevizyon eşliğinde 69 üyenin verdiği cevapların ışığında hazırlanan rapor ayrıntılı olarak sunuldu ve her soruda üyelerin katkıları alındı.

Kalifiye eleman sıkıntısı yaşanıyor

Anket değerlendirmesinde gıda sektörünün de diğer sektörlerde olduğu gibi kalifiye eleman konusunda sıkıntı çektiği ortaya çıktı. Gıda sektöründe faaliyet gösteren üyelerin ağırlıklı olarak lise ve ilkökul mezunu olduğu, büyük bölümünün 1-5 kişi arasında personel çalıştıran

işletmelerden oluştuğu, ağırlıklı olarak 10 yılın üstünde faaliyet süresine sahip köklü firmalardan meydana geldiği anlaşıldı.

Salihli TSO Yönetim Kurulu Başkanı İbrahim Yüksel, üyelerin sıkıntılarını yerinde tespit etmeyi amaçlayan bu sektörel değerlendirme çalışmalarının büyük ilgi gördüğünü belirterek, daha önce toprak sanayi, sağlık, hayvancılık gibi 10 sektörden sonra kalabalık bir üye portföyüne sahip gıda grubunu yerinde ziyaretlerle incelediklerini anlattı. Detaylı olarak ele alınan anket maddeleri üzerinde toplantıya katılan üyeler görüşlerini ayrıntılı olarak sundu ve karşılıklı fikir alışverişlerinde bulunuldu. Gıda grubu üyeleri, satış ve pazarlama konusunda okullardan nitelikli eleman yetişmediğini, lise mezunlarını kendilerinin yetiştirdiğini anlattı. Üyeler en uç noktalara kadar yayılan ulusal zincir marketlerin bakkallara ve yerel marketlere yaşama şansı tanımadığından yakınlara, AVM yasaasının uygulamaya konmasını istedi. Kasaplar ve market sahipleri, üreticiden yüzde 1'e aldıkları ürünü, satarken yüzde 8 KDV uygulandığı için fiyat farkı oluştuğunu, bu konuda bir düzenleme yapılmasının şart olduğunu ifade etti. ■

Şanlıurfa TO'da 'sigortacılık' toplantısı düzenlendi

Şanlıurfa Ticaret ve Sanayi Odası 28. Meslek Komitesi tarafından Güneydoğu Bölgesel Sigortacılar toplantısı düzenlendi. ŞUTSO Meclis Toplantı Salonu'nda yapılan toplantıya Başbakanlık Hazine Müsteşar Yardımcısı Dr. Ahmet Genç, Sigorta Acenteleri İcra Kurulu (SAİK) Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Kasap, SAİK Doğu ve Güneydoğu Acenteleri Koordinasyondan Sorumlu Üyesi Yavuz Özçağın ve Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Sigortacılık Müdürü Mevlüt Söylemez, ŞUTSO Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Halil Akkaya, Meclis Üyeleri Mehmet Erdem, Mustafa Direkçi, Mehmet Gökmen, 28. Meslek Komitesi Başkanı Mehmet Emin Atmaca Gaziantep, Diyarbakır, Mardin, Kilis, İskenderun Ticaret ve Sanayi Odaları'nın sigorta sektörü temsilcileri ile odaya kayıtlı sigorta acenteleri temsilcileri katıldı. ■

▲ AKŞEHİR TİCARET VE SANAYİ ODASI

▲ ESKİŞEHİR SANAYİ ODASI

▲ AYDIN TİCARET BORSASI

▲ BURDUR TİCARET VE SANAYİ ODASI

Akşehir TSO Malezya'ya çıkarma yaptı

Akşehir Ticaret ve Sanayi Odası öncülüğünde 27 Mart - 2 Nisan 2016 tarihleri arasında gerçekleştirilen Uluslararası Malezya Helal Fuarı (MIHAS 2016) ve ikili iş görüşmelerine katılan Akşehir Heyeti yurda döndü. İş görüşmesi gezisine Akşehir Kaymakamı Yalçın Sezgin, Akşehir Belediye Başkanı Dr. Salih Akkaya, Akşehir Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Erdal Çiftci, Genel Sekreter Osman Çorumlu ve 19 işadamı katıldı. Gezide ilk olarak daha önceden belirlenen Malezya firmalarıyla geziye katılan firmalar eşleştirilerek ikili iş görüşmeleri gerçekleştirildi. Geziye katılan firma temsilcileri sektördeki olanakları ve iş imkânlarını değerlendirme fırsatı buldular. Malezya Ekonomi Bakanı da iş görüşmesi yapılan masaları ziyaret edip bilgi aldı. Bu arada geziye katılan heyet, geziyle ilgili bir değerlendirme yapmak amacıyla Akşehir'de bir değerlendirme toplantısı yaptı. Akşehir Kaymakamı Yalçın Sezgin yaptığı değerlendirmede "Malezya'da Akşehirli işadamlarımızla birlikte önemli görüşmeler gerçekleştirdik.

Pasifiğe maya çalındı

Akşehir Ticaret ve Sanayi Odamız gerçekten güzel bir organizasyon yaptı. Yapılan gezimizde işadamlarımız güzel tecrübeler kazandı. Nasreddin Hoca'mızın torunları pasifiğe maya çaldı ve inşallah bu maya tutacak" dedi. Akşehir Belediye Başkanı Dr. Salih Akkaya da "Ticaret ve Sanayi Odamız'ın bu gezideki önderliği ve başarıları için başta Ticaret ve Sanayi Odası Başkanımız Erdal Çiftçi Bey olmak üzere tüm ekibini kutluyorum. Siz değerli işadamlarımızın da bu geziye destek vererek katılması, Akşehir'e bir şey kazandırırız, işleri büyütürüz, daha çok kişiye iş veririz gayretiyle gitmeniz gerçekten çok önemli. Bunun için de sizlere çok teşekkür ediyorum" diye konuştu. Akşehir Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Erdal Çiftci ise yapılan iş gezisinin güzel ve verimli bir gezi olduğunun altını çizerek "Bugüne kadar yakın alanlara özellikle Avrupa ve Kuzey Irak gibi noktalara yap-

tığımız gezilerden sonra ilk defa böyle uzak bir noktaya yaptığımız ticari heyet gezisinde gerçekten güzel sonuçlarla dönmüş olmaktan mutluluk duyuyorum. Siz değerli işadamlarımıza da böyle bir geze de bizlere destek olduğu için teşekkür ediyorum. Kuala Lumpur Ticaret Odası ile yaptığımız işbirliği protokolü ile de bu iş seyahatimizi taçlandırdık. Hedefimiz Kuala Lumpur Ticaret Odası'nın bize sunduğu teklifi değerlendirerek Eylül ayında açmayı planladığımız stantlarla oraya ikinci kez bir çıkarma yaparak bu işi pekiştirmek". ■

Topraktan sanayi üretkenler Eskişehir'de bir araya geldi

Eskişehir'in en önemli sektörlerinden olan toprak ürünleri sanayi temsilcileri Eskişehir Sanayi Odası'nda (ESO) bir araya geldi. ESO 7. Meslek Komitesi Genişletilmiş İstişare Toplantısı'nda buluşan sanayiciler sektörlerini ve işbirliklerini değerlendirdi. Toplantının açılışında konuşan ESO Meclis Başkanı İsmail Kunduracı, gerçekleştirilen toplantı sayesinde sektör temsilcilerinin bir araya geldiğini belirterek, "Bu sayede sorunları ve beklentileri tespit etmemiz mümkün oluyor. Yapılabilecekler konusunda ortak bir görüş belirlemek oldukça önemli" dedi.

İnşaatta patlama yaşandı

Başta inşaat olmak üzere toprak ürünleri sanayinin birçok sektörü etkilediğini belirten ESO Başkanı Savaş M. Özyaydemir de Eskişehir'de inşaat alanında bir patlama yaşandığını ifade etti. Toprak ürünleri alanının gelişime açık ve dinamik bir alan olduğundan bahseden Özyaydemir, "Ancak bunun için emek ve sermaye ayırmak gerekiyor. Özellikle nesnelere interneti yani Endüstri 4.0 çağına girdiğimiz şu günlerde üretim modellerini bunu göre uygulamak için çalışmalara başlamak zorundayız. Oda olarak bu konuda yoğun bir bilgilendirme içerisinde de olacağız. Eskişehirli sanayicilerimizi bu sürece hazırlamalı ve onlarda hazır olmalı" diye konuştu.

Toplantıda konuşan 7. Grup Meslek Komitesi Başkanı Yasemin Keççeli ise ilk

kadın komisyon başkanı olmaktan dolayı mutlu olduğunu belirterek, "Haberdar olursak çare olabiliriz düşüncesi içinde çalışıyoruz. Bir arada olmak ve sorunları ve geleceği değerlendirmek için yapacak çok işimiz var. Eskişehir'deki sektörümüzü nasıl geliştiririz düşüncesinde hareket etmek istiyoruz" dedi. Yapılan açılış konuşmalarından sonra sektör temsilcilerinin katılımıyla gerçekleştirilen istişarede, toprak ürünleri sanayinin beklentileri ve Eskişehir'deki durumu değerlendirildi. ■

Aydın TB'den kuru incir satış salonu

Ayдын Ticaret Borsası tarafından fiziki özellikleri tamamlanan kuru incir satış salonu üyelere tanıtıldı. Kuru İncir Satış Salonu Tanıtım Toplantısı'na, kuru incir tüccar ve ihracatçıları, Aydın Ticaret Borsası Meclis Başkan Yardımcısı Kazım Günaydın, Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Fevzi Çondur, Yönetim Kurulu Üyesi Cengiz Ülgen, Meclis Üyeleri Ali Çevik, Ahmet Şenel, Rıza Uyar ve Genel Sekreter Çimen Mutlu katılım sağladı.

Aydın Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Fevzi Çondur yaptığı açılış konuşmasında, "Aydın Ticaret Borsası Yönetimi olarak kanunların verdiği yetkiler dahilinde üyelerinin çıkarları doğrultusunda, çalışmalarını yürüten kurumumuz, ilimizde bir ilke imza atarak, katma değeri yüksek ürünlerimizden olan kuru incirin daha güvenilir, daha tarafsız ve daha rekabetçi reel fiyattan alınıp satılmasına imkan verecek satış salonunun fiziki şartlarını tamamlamıştır. Türkiye İncir üretiminin % 62'si ilimizden gerçekleştirilmektedir. Ege Bölgesi olarak baktığımızda bu oran % 76'ya çıkmaktadır. Bu oranlar göz önüne alındığında bölgemiz adına kuru incir satış salonunun faaliyete geçmesi önemli bir adımdır.

Serbest rekabet ortamı

Amacımız alıcı ile satıcıyı karşı karşıya getirerek, fiyatların serbest rekabet ortamında oluşmasını sağlamaktadır. Amacımız gereği kuru incir ile iştiğal eden üyelerimizle, bir araya geldik. Satış salonumuzun en iyi şekilde işlenmesi amacıyla

üyelerimizin değerli görüşlerine ihtiyaç duymaktayız. Üyelerimizden alınan talepler ve görüşler doğrultusunda çalışmalarımızı tamamlayarak satış salonumuz en kısa sürede faaliyete geçireceğiz. Satış salonumuzun, üyelerimize ilimize, bölgemize kazançlar sağlamasını diliyorum" dedi. ■

Burdur TSO'dan eski başkanlara plaket

Burdur Ticaret ve Sanayi Odası (BUTSO) Yönetim Kurulu Başkanı Yusuf Keyik, Yönetim Kurulu Üyeleri ve BUTSO Meclis Başkanı Feyzi Oktay, geçmiş dönemlerin yönetim kurulu başkanları ile güzel bir vefa örneği olarak, odanın yeni yönetim katında bir araya geldi. Değişik dönemlerde görev yapan eski başkanlar Metin Çöllü, Kayhan Ertuğrul, Alaittin İçoğlu, Salih Dinçer, Osman Kısaoğlu'na birer plaket verildi.

Yemekte bir konuşma yapan Keyik, "Geçmiş dönemlerin çok değerli başkanları olarak sizleri, sizlerin çok kıymetli hizmetlerinizle bıraktığınız yerden devam ettirmekte olduğumuz odamız ve çalışmalarımız hakkında bilgilendirelim ve dönemlerinizde yaptığınız bu çok değerli hizmetler anısına birer plaket vermek istedik. Bu vesileyle bir araya geldik" dedi.

Çabalarımız devam ediyor

"Burdur ekonomisini ve gelişmeleri izliyor, ekonominin ve sektörlerimizin sıkıntılarını, yerel veya bakanlıklar nezdinde çözüme çabalarımıza, sizlerden aldığımız yerden devam ediyoruz" diyen Başkan Keyik, yemekten sonra verdikleri plakette yer alan sözleri şöyle açıkladı: "Odamız (...) dönemi yönetim kurulu başkanı olarak, yapmış olduğunuz hizmet ve katkılar sayesinde geline bugünkü noktada, alt yapısıyla ve özverili 13 personeliyle, akredite oda olduk. Bugün, beş yıldızlı hizmet verme gururunu yaşamaktayız. Duyduğumuz bu onur ve mutluluk, sizlerin attığı temeller ve yol haritası üzerine inşa edildi. Sizlere şahsım, meclis başkanım, yönetimim ve meclisim adına, minnet ve teşekkürlerimi sunuyorum." ■

Her *Pazar* BRUNCH KEYFİ

#OlmasadaOlur

AMA EĞİTİM OLMAZSA OLMAZ.

Darüşşafaka'ya destek olun,
annesi ya da babası hayatta olmayan çocuklarımızın
geleceğini aydınlatın.

Düzenli destekte bulunmak için **0850 222 1863**'ü arayabilirsiniz.

www.darussafaka.org

Darüşşafaka
1863
CEMİYET

PROJEKSİYON

CARİ DENGE:

Cari işlemler açığındaki gerileme devam ediyor. Son açıklanan veri şubat ayına ait ve bu ay itibarıyla yıllık açık 30.5 milyar dolara geriledi. Ama şunu da biliyoruz ki cari açıktaki daralmada neredeyse sona geldi. Hatta 2016 sonu için öngörülen düzeye pek bir şey kalmadı.

2016-2018 dönemi orta vadeli programında bu yılın cari açığı 28.6 milyar dolar olarak öngörüldü. Şubat sonu gerçekleşmesi olan 30.5 milyar dolarla arada yalnızca yaklaşık 2 milyar dolar kaldı. Yani, yılın kalan on aylık döneminde yıllık cari açığın 2 milyar dolar daha azalması gibi bir durum söz konusu. En azından öngörü bazında. Elbette yıllık açığın daha da düşük gerçekleşmesi söz konusu olabilir ama en azından şu koşullarda böyle bir beklenti yok.

Hani genellikle enflasyonla ilgili bir örnek verilir. Enflasyonu yüzde 50'lerden, 60'lardan tek haneye çekmek zordur ama yüzde 9'dan yüzde 2'ye, 3'e çekmek daha zordur. Aynı durum şimdi cari açık için de geçerli gibi görünüyor. Cari açığı da 60-70 milyar dolarlardan 30 milyar dolar civarına indirdik indirmesine de, bundan sonraki iniş daha da zor olacak. Zaten daha aşağısı da en azından şimdilik pek beklenmiyor.

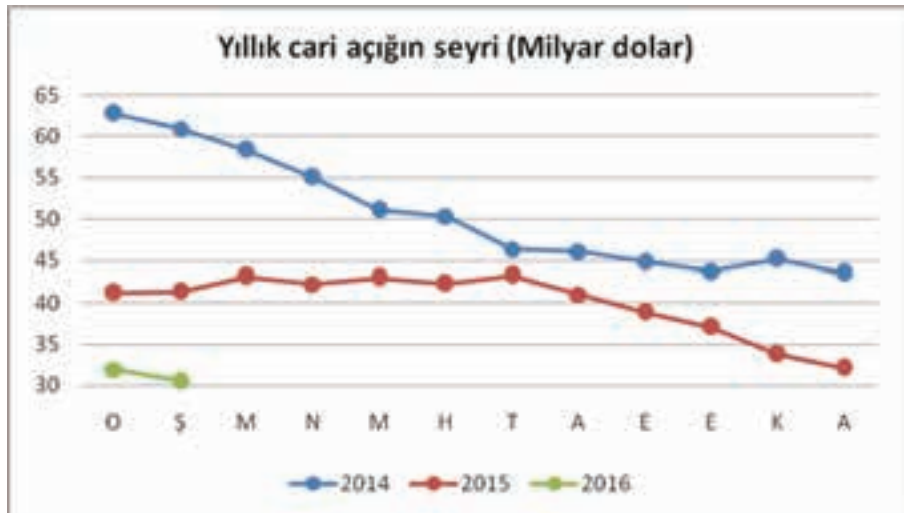
Cari açık birkaç yıl içinde belirgin bir şekilde geriledi ve bundan sonra iniş için

pek hareket alanımız kalmadı. Ama yeniden artış riskiyle karşı karşıya olduğumuz da bir gerçek.

Bu yılın ödemeler dengesi hedefleri ortaya konulurken dikkate alınmayan, alınması da mümkün olmayan olumsuzluklar söz konusu. İhracattan sonraki en büyük döviz geliri kalemimiz olan turizmde işler iyi gitmiyor, bunu biliyoruz. Bu yıl turizmde ya da ödemeler dengesindeki yeni tanımıyla seyahat kaleminde 27 milyar dolarlık bir gelir öngörmüştük. Ama toplam turist sayısındaki azalma çok

yüksek değilse bile, bizim için iyi döviz bırakan, iyi harcama yapan ülkelerden gelen turistlerin sayısında önemli ölçüde gerileme yaşanacağına anlaşılması, bu da yetmezmiş gibi o ülke yönetimlerinin vatandaşlarına Türkiye'ye gitmelerini konusunda uyarı üstüne uyarıda bulunmaları turizme ilişkin kaygıların iyice artmasına yol açıyor.

Başlangıçta öngördüğümüz 27 milyar dolarlık turizm gelirinin 15 milyar doları ancak bulacağı dile getiriliyor, tahminler bu yönde. Böyle bir gerçekleşme, hedef-

lediğimiz 28.6 milyar dolarlık cari açığın, diğer döviz gelir ve giderine ilişkin kalemler sabit kaldığı takdirde, 40 milyar doları bulacağı anlamını taşıyor.

Yani biz şu anki eğilime bakarak cari açığın hızını keserek de olsa düşmeye devam edeceğini söylüyoruz söylemesine

ama, tam tersine bir şekilde cari açığın yönünü yeniden yukarı çevirme olasılığı da hiç yok değil.

Turizmdeki kaybı başka şekillerde kapatabilir miyiz, o da pek mümkün görünmüyor. Örneğin ihracat 155.5 milyar dolarlık hedefin çok üstüne çıkarak tu-

rizmdeki açığı kapatabilir mi, zor. Ya da ithalat 210.7 milyar dolarlık öngörünün altında kalır mı, belki. Ama ithalatın bu düzeyin altında kalması hangi etkenlerden kaynaklanır, bu durum genel anlamda işimize yarayan bir sonuç doğurur mu, o da ayrı bir tartışma konusu.

ENFLASYON:

Enflasyon şubattan sonra martta da hiç beklenmeyen bir düzeyde geldi. Oranlar neredeyse sıfır düzeyinde olsa bile hem şubatta, hem de martta gerileme görüldü.

Ocak ayındaki yüzde 1.82'lik artış ve ocak itibarıyla oluşan yüzde 9.58'lik yıllık oran moralleri çok bozmuştu doğrusu. Ama yüzde 9.58'in yılın en yüksek oranı olarak kalacağı da biraz geçmiş yılların rakamlarına bakılınca belliydi. Nitekim öyle de oldu ve olmaya da devam edecek.

Yıllık TÜFE şubat ve martta hızla geriledi. Nisanda da yüzde 6.5 dolayında bir yıllık gerçekleşme olması, sonrasında ise genellikle yatay seyreden bir dalgalanma yaşanması bekleniyor.

Türkiye belki de son yıllarda ilk kez enflasyon hedefini yakalama şansına da sahip olacak gibi görünüyor. 2016'ya ilişkin ilk orta vadeli programda yüzde 6.5 olarak öngörülen, revize orta vadeli programda ise yüzde 7.5'e çıkarılan 2016 yılı TÜFE artışının gerçekleştirilmesi olasılığı iyice güçlenmiş durumda.

IMF'nin abartılı tahmini

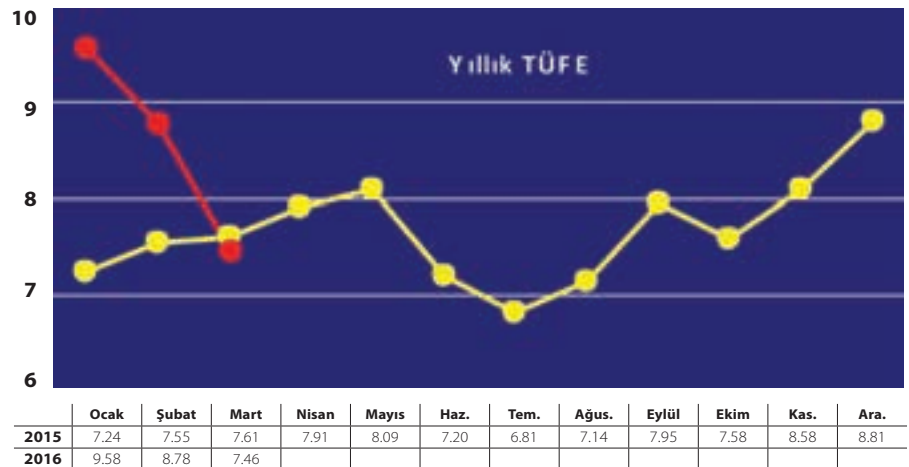
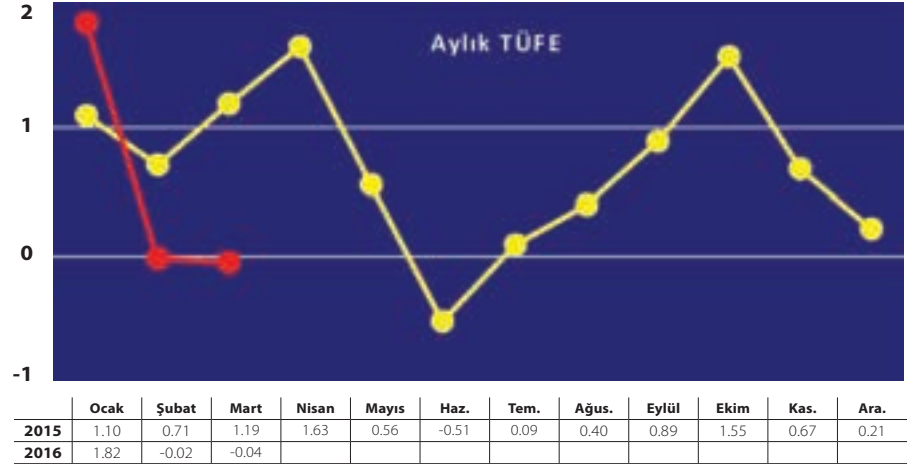
Türkiye bir yol kazasına uğramadığı takdirde yıllık enflasyonda hedefi tutturmaya doğru giderken, IMF'den çok şartıcı bir tahmin geldi. IMF, dünya ekonomik görünümüne ilişkin son raporunda Türkiye için 2016 yılsonu enflasyonunu tam yüzde 10.87 olarak tahmin ettiğini açıkladı. Bu oran, aralık-aralık değişimini gösteriyor. IMF, yıllık ortalama endekslerin kıyaslamasıyla bulunan ortalama enflasyonu ise yüzde 9.79 olarak tahmin ettiğini açıkladı.

IMF'nin Türkiye için bu oranları tahmin ederken neleri dikkate aldığı, hangi verilerden yola çıktığı pek açık değil. IMF Türkiye'nin büyüme tahminini de yüzde 3.2'den yüzde 3.8'e revize etti. Büyümede

öngörülen tahminin 0.6 puan yukarı çekilmesi enflasyonun bu düzeylere fırlaması için yeterli değil kuşkusuz. Kaldı ki Türkiye geçen yıl yüzde 4 büyürken enflasyonu yüzde 8.8'de tutabilmişti.

Normalde gidişat yüzde 8'in altını gösterirken, IMF'nin bu oranın neredeyse 3 puan üstünde bir tahmin dile

getirmiş olması doğrusu biraz hayretle karşılanmadı değil. İki olasılık var; ya IMF kimsenin bilmediği çok önemli verilere ve gelecekte fiyatları etkileyecek gelişmelerin ne olacağı bilgisine sahip ya da çok özensiz hazırlanmış bir tahminle karşı karşıyayız. İkinci olasılığın çok ağır bastığını söyleyelim.

Bir bakışta üç yılın ekonomik göstergeleri

		Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Tem.	Ağus.	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
TÜFE (Aylık) (% değ.)	2014	1.98	0.43	1.13	1.34	0.40	0.31	0.45	0.09	0.14	1.90	0.18	-0.44
	2015	1.10	0.71	1.19	1.63	0.56	-0.51	0.09	0.40	0.89	1.55	0.67	0.21
	2016	1.82	-0.02	-0.04									
Yİ-ÜFE (Aylık) (% değ.)	2014	3.32	1.38	0.74	0.09	-0.52	0.06	0.73	0.42	0.85	0.92	-0.97	-0.76
	2015	0.33	1.20	1.05	1.43	1.11	0.25	-0.32	0.98	1.53	-0.20	-1.42	-0.33
	2016	0.55	-0.20	0.40									
İhracat (Aylık) (milyon \$)	2013	12,400	13,053	14,680	13,371	13,682	12,881	13,345	11,387	13,583	12,892	13,067	13,269
	2014	12,302	12,232	12,521	13,350	11,081	11,951	11,130	11,023	11,583	13,243	11,687	11,758
	2015	9,560	12,495										
İthalat (Aylık) (milyon \$)	2013	19,286	18,240	19,932	20,659	20,875	20,793	19,941	19,498	20,596	19,185	21,385	21,788
	2014	16,646	16,941	18,726	18,373	17,869	18,200	18,212	15,968	15,403	16,917	15,973	17,979
	2015	13,358	15,571										
Cari denge (Aylık) (milyon \$)	2013	-4,825	-3,142	-3,018	-4,739	-3,469	-3,936	-2,168	-1,949	-1,993	-2,132	-5,521	-6,660
	2014	-2,444	-3,309	-4,770	-3,851	-4,275	-3,212	-3,108	265	178	-344	-2,217	-5,054
	2015	-2,338	-1,785										
İç borç stoku (milyar ₺)	2013	406.3	407.1	409.0	409.4	412.4	408.4	408.2	407.4	408.2	411.1	413.6	414.6
	2014	416.9	421.2	423.2	428.5	429.4	430.2	434.4	435.0	438.2	438.2	439.5	440.1
	2015	443.1	444.1										
Sabit faizli iç borçlanmanın ortalama maliyeti (%)	2014	10.81	10.87	11.07	10.43	9.17	8.67	8.57	9.24	9.35	9.82	8.28	8.81
	2015	7.83	8.06	8.20	9.70	9.64	9.85	9.63	10.47	11.33	10.84	10.26	10.93
	2016	11.14	10.95	10.13									
Bütçe geliri (Aylık) (milyon ₺)	2014	37,908	34,424	31,968	34,069	37,555	34,557	34,699	37,985	30,339	34,175	39,219	38,485
	2015	40,109	40,153	32,918	42,971	41,752	39,561	40,103	42,784	33,837	43,797	43,807	41,594
	2016	46,720	44,724	40,269									
Bütçe gideri (Aylık) (milyon ₺)	2014	36,001	32,756	37,060	36,789	36,080	35,170	39,990	32,038	39,550	37,185	35,618	50,515
	2015	36,342	42,511	39,761	41,597	40,113	36,338	45,506	37,546	47,937	36,562	43,009	58,771
	2016	42,521	42,308	46,838									
Reel kur end. (TÜFE'ye göre) (2003=100)	2014	95.16	95.83	96.31	101.92	104.12	103.59	103.75	103.11	102.59	103.24	106.40	104.94
	2015	107.66	104.61	102.94	101.30	99.82	97.59	98.97	94.56	90.51	93.72	98.72	97.65
	2016	98.78	99.85	100.53									
Aylık Ort. \$ (₺)	2014	2.2168	2.2128	2.2178	2.1275	2.0908	2.1157	2.1187	2.1583	2.2036	2.2583	2.2336	2.2877
	2015	2.3283	2.4552	2.5838	2.6481	2.6461	2.7019	2.6946	2.8456	3.0027	2.9296	2.8713	2.9172
	2016	3.0070	2.9407	2.8917									
Aylık Ort.Euro (₺)	2014	3.0215	3.0194	3.0658	2.9382	2.8745	2.8758	2.8764	2.8769	2.8501	2.8642	2.7872	2.8217
	2015	2.7162	2.7899	2.8047	2.8534	2.9551	3.0289	2.9710	3.1672	3.3749	3.2986	3.0894	3.1697
	2016	3.2669	3.2628	32,063									
Mevduat (Milyar ₺)	2014	541.0	537.1	535.3	538.3	539.5	569.3	584.1	563.8	585.3	568.6	573.2	617.2
	2015	607.8	621.4	622.4	628.6	615.3	627.3	646.6	628.7	625.0	633.1	649.3	665.1
	2016	670.3	681.1	678.2									
DTH (Milyar \$)	2014	128.1	134.4	139.9	140.6	139.2	134.5	136.2	138.6	136.8	141.8	141.3	132.8
	2015	128.9	131.5	133.6	133.4	144.0	148.9	144.3	146.3	146.1	149.8	147.1	145.6
	2016	140.1	144.8	151.4									
Kredi (Milyar ₺)	2014	917.3	918.1	921.4	918.5	931.7	953.8	967.1	980.8	1,009.2	1,015.5	1,031.1	1,062.5
	2015	1,081.2	1,108.6	1,132.3	1,157.3	1,174.6	1,196.4	1,230.7	1,247.7	1,262.8	1,260.5	1,259.5	1,267.3
	2016	1,282.4	1,294.1	1,286.9									
Tük.kredileri (Milyar ₺)	2014	238.5	238.8	240.4	241.7	245.3	248.6	250.8	253.9	258.0	260.2	263.1	267.4
	2015	270.7	273.4	277.9	279.8	282.3	284.8	286.8	288.8	288.8	288.2	288.2	289.8
	2016	290.4	291.5	293.1									
Kredi kartları (Milyar ₺)	2014	92.7	89.4	87.2	85.4	84.7	84.5	83.7	82.8	83.7	83.5	82.7	82.8
	2015	84.2	83.2	83.2	83.9	86.2	86.5	88.9	89.0	91.0	90.5	89.8	90.8
	2016	91.4	91.4	91.2									
San.ür.ende.değ. (%) (Arındırılmamış endekse göre)	2014	7.6	5.1	4.5	4.9	1.8	1.6	-4.5	12.7	4.5	4.5	-1.2	4.4
	2015	-2.2	0.8	4.8	3.8	0.3	6.7	1.3	8.2	-7.9	14.7	3.7	4.5
	2016	3.6	8.5										
San.ür.ende.değ. (%) (Arındırılmış endekse göre)	2013	7.6	5.1	4.5	5.0	3.3	1.5	3.3	4.7	2.6	2.4	0.6	2.6
	2014	-2.1	0.8	4.7	3.8	2.1	4.9	0.2	6.9	2.7	4.6	3.6	4.6
	2015	5.5	5.8										
Protestolu senet (Milyon ₺)	2014	756.5	535.8	558.1	578.8	581.9	588.2	601.8	989.8	708.7	860.9	684.8	775.7
	2015	794.7	712.8	680.5	714.5	664.8	757.9	984.6	776.8	914.8	902.0	947.0	1230.3
	2016	942.0	739.9										
Dış borç öde. (Milyon \$)	2014	2,585	2,151	1,023	796	488	595	691	494	801	1,113	413	786
	2015	915	492	3,566	929	475	356	761	434	903	300	329	589
	2016	1,287	491	2,163									

GSYH (% değişim)				
	2015	2014	2013	2012
Birinci çeyrek	2.5	5.2	3.1	3.1
İkinci çeyrek	3.7	2.4	4.7	2.7
Üçüncü çeyrek	3.9	1.8	4.3	1.5
Dördüncü çeyrek	5.7	3.0	4.6	1.3
Yıllık	4.0	3.0	4.2	2.1

Fiyatlar (% değişim)					
TÜFE	2016	2015	Yı-ÜFE	2016	2015
.Mart	-0.04	1.19	.Mart	0.40	1.05
.Üç aylık	1.75	3.03	.Üç aylık	0.75	2.60
.Yıllık	7.46	7.61	.Yıllık	3.80	3.41
.Yıllık ortalama	7.96	8.70	.Yıllık ortalama	5.64	8.03

Dış Ticaret (Milyon \$)			
	2016	2015	Değ.(%)
Şubat			
. İhracat	12,406	12,232	1.42
. İthalat	15,571	16,941	-8.09
. Açık	-3,165	-4,709	-32.79
. İhracat/ithalat (%)	79.7	72.2	
Ocak-Şubat			
. İhracat	21,966	24,534	-10.47
. İthalat	29,029	33,587	-13.57
. Açık	-7,063	-9,053	-21.98
. İhracat/ithalat (%)	75.7	73.0	
Yıllık (Şubat itibariyle)			
. İhracat	141,382	156,691	-9.77
. İthalat	202,549	238,239	-14.98
. Açık	-61,167	-81,548	-24.99
. İhracat/ithalat (%)	69.8	65.8	

Merkez Bankası Döviz Rezervi (Milyon \$)			
	8/4/2016	10/4/2015	Değişim (%)
TOPLAM	116,577	121,759	-4.26
. Döviz rezervi	97,354	102,629	-5.14
. Altın	19,223	19,130	0.49

Repo Hacmi (Bin ₺)			
	8/4/2016	8/4/2015	Değ. (%)
. Müşterilerle yapılan	2,398,931	1,662,050	44.34
. Mali kuruluşlar arasında yapılan	44,480,399	29,397,363	51.31

Merkezi Yönetim Bütçesi (Milyon ₺) (Ocak-Mart)			
	2016	2015	Değ.(%)
. Gelir	131,714	113,181	16.37
. Harcama	131,667	118,614	11.00
. Denge	47	-5,433	
. Faiz dışı denge	16,512	12,658	30.45

Cari İşlemler Dengesi (Milyon \$) (Ocak-Şubat)			
	2016	2015	Değ.(%)
Cari İşlemler Dengesi	-4,123	-5,753	-28.3
Döviz geliri	28,827	31,829	-9.4
. İhracat	22,816	25,592	-10.8
. Seyahat	2,140	2,539	-15.7
. Faiz	217	216	0.5
. Diğer	3,654	3,482	4.9
Döviz gideri	32,950	37,582	-12.3
. İthalat	27,611	32,127	-14.1
. Seyahat	742	789	-6.0
. Faiz	217	216	0.5
. Diğer	4,380	4,450	-1.6
Cari işlemler dengesi (milyon \$) (Şubat itibariyle yıllık)	-30,512	-41,337	-26.2

Yurtiçindekilerin toplam ₺ mevduatı (Bin ₺)			
	8/4/2016	10/4/2015	Değ. (%)
Toplam	668,469,850	615,977,073	8.52
. Vadesiz	116,369,766	107,024,838	8.73
. Vadeli	552,100,084	508,952,235	8.48

Reel Kur Endeksi (2003=100) (TÜFE'ye göre)			
Mart 09	104.60	Mart 13	111.55
Mart 10	117.33	Mart 14	96.31
Mart 11	110.26	Mart 15	102.94
Mart 12	106.97	Mart 16	100.53

Yurtiçi Yerleşiklere Ait DTH (Milyon \$)			
	8/4/2016	10/4/2015	Değ. (%)
. ABD Doları	151,788	132,995	14.13
. Euro (Dolar karşılığı)	97,482	80,062	21.76
. Euro (Dolar karşılığı)	48,584	47,200	2.93
. Diğer dövizler (dolar karşılığı)	2,842	2,446	16.19
. Kıymetli madenler depo hesapları (dolar karşılığı)	2,880	3,287	-12.38

Mevduatın Vade Dağılımı (Bin ₺)			
	1/4/2016	3/4/2015	Değ. (%)
a- ₺ mevduat	699,684,716	630,146,949	11.04
. Vadesiz ve yedi gün ihbarlı	122,262,885	106,167,520	15.16
. Bir ay vadeli	101,002,994	101,064,592	-0.06
. Üç ay vadeli	417,058,081	373,123,794	11.77
. Altı ay vadeli	34,605,821	20,099,992	72.17
. Bir yıla kadar ve daha uzun vadeli	24,754,935	29,691,051	-16.62
b-Yabancı para mevduat	551,659,019	415,151,634	32.88
. Vadesiz ve yedi gün ihbarlı	110,064,756	78,030,777	41.05
. Bir ay vadeli	74,663,623	63,372,342	17.82
. Üç ay vadeli	266,671,986	211,524,140	26.07
. Altı ay vadeli	29,864,415	23,064,211	29.48
. Bir yıla kadar ve daha uzun vadeli	70,394,239	39,160,164	79.76

Tüketici Kredileri ve Kredi Kartları (Bin ₺)			
	8/4/2016	10/4/2015	Değ.(%)
Tüketici Kredileri ve Kredi Kartları	386,455,698	362,270,064	6.68
. Tüketici kredileri	294,314,972	278,700,212	5.60
. Konut	134,887,119	120,787,789	11.67
. Taşıt	5,600,159	5,781,405	-3.13
. Diğer	153,827,694	152,131,018	1.12
. Kredi kartları	92,140,726	83,569,852	10.26
Tasfiye olunacak			
. Tüketici kredileri	10,435,131	7,510,656	38.94
. Kredi kartları	7,580,827	5,898,433	28.52

Tüketici Güven Endeksi			
	Mart 16	Şubat 16	Değ.(%)
. Hanenin maddi durum beklentisi	67.00	66.64	0.5
. Genel ekonomik durum beklentisi	89.77	89.31	0.5
. Genel ekonomik durum beklentisi	89.41	90.03	-0.7
. İşsiz sayısı beklentisi (**)	67.80	66.17	2.5
. Tasarruf etme ihtimali	21.01	21.05	-0.2

(*)Beklentiler gelecek 12 aylık dönem için sorgulanıyor.
(**)Söz konusu endeksin artması, işsiz sayısı beklentisinde azalışı, azalması ise işsiz sayısı beklentisinde artışı gösteriyor.

Yatırım Teşvikleri Belgeleri (Milyon ₺) (Ocak-Şubat)			
	2016	2015	Değ.(%)
. Enerji	7,682	24,673	-68.9
. Hizmetler	3,214	5,411	-40.6
. İmalat	3,889	2,648	46.9
. Madencilik	78	38	105.3
Toplam	14,863	32,770	-54.6

Şirket Kuruluşları (Ocak-Mart)			
	2016	2015	Değ. (%)
. Kurulan	20,163	17,788	13.35
. Kapanan	3,404	4,346	-21.68

Ağırlıklı Ortalama Mevduat Faiz Oranları (Şubat)					
TL mevduata uygulanan faiz (%)		ABD Doları mevduata uygulanan faiz (%)		Euro mevduata uygulanan faiz (%)	
. Bir aya kadar vadeli	10.05	. Bir aya kadar vadeli	1.58	. Bir aya kadar vadeli	0.96
. Üç aya kadar vadeli	12.02	. Üç aya kadar vadeli	2.39	. Üç aya kadar vadeli	1.46
. Altı aya kadar vadeli	12.44	. Altı aya kadar vadeli	2.32	. Altı aya kadar vadeli	1.42
. Bir yıla kadar vadeli	11.51	. Bir yıla kadar vadeli	2.16	. Bir yıla kadar vadeli	1.31

İç Borç Stoku (Milyar \$)			
	2016	2015	Değ. (%)
. Şubat	444.1	421.2	5.44

Para Arzı (Bin ₺)			
	8/4/2016	10/4/2015	Değ. (%)
M1	314,016,571	261,143,783	20.25
DOLAŞIMDAKİ PARA	96,642,185	83,699,929	15.46
Dolaşıma Çıkan Banknot + Madeni Para	107,115,652	93,859,188	14.12
Banka Kasaları (-)	10,473,467	10,159,259	3.09
VADESİZ MEVDUAT (TL)	118,018,887	107,052,389	10.24
Mevduat Bankaları	109,025,286	98,467,439	10.72
Katılım Bankaları	8,967,849	8,570,664	4.63
TCMB	25,752	14,286	80.26
VADESİZ MEVDUAT (YP)	99,355,499	70,391,465	41.15
Mevduat Bankaları	90,723,697	64,443,167	40.78
Katılım Bankaları	8,624,845	5,941,129	45.17
TCMB	6,957	7,169	-2.96
M2	1,230,190,707	1,075,352,165	14.40
VADELİ MEVDUAT (TL)	557,082,307	516,560,565	7.84
Mevduat Bankaları	527,602,174	486,073,278	8.54
Katılım Bankaları	29,480,133	30,487,287	-3.30
TCMB	-	-	-
VADELİ MEVDUAT (YP)	359,091,829	297,647,817	20.64
Mevduat Bankaları	337,529,322	279,211,554	20.89
Katılım Bankaları	21,562,507	18,436,263	16.96
TCMB	-	-	-
M3	1,274,086,809	1,123,130,511	13.44
REPO	6,648,779	8,313,211	-20.02
PARA PIYASASI FONLARI (B TİPİ LİKİT FONLAR)	11,215,195	13,610,948	-17.60
İHRAÇ EDİLEN MENKUL DEĞERLER	26,032,128	25,854,187	0.69

Mevduat Bankaları Kredileri (Bin ₺)			
	8/4/2016	10/4/2015	Değ. (%)
Toplam	1,293,800,543	1,142,134,017	13.28
Yurtiçi krediler	1,282,853,785	1,132,873,939	13.24
₺ krediler	928,806,767	827,169,048	12.29
. Yabancı para krediler	354,047,018	305,704,891	15.81
Yurtdışı krediler	10,946,758	9,260,078	18.21

Sanayi Üretimi Değişimi (%)		
	Şubat 2016	Şubat 2015
. Arındırılmamış endekse göre (yıllık)	8.5	0.8
. Takvim etkisinden arındırılmış endekse göre (yıllık)	5.8	0.8
. Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış endekse göre (bir önceki aya göre)	0.5	1.1

İnşaat Ruhsatı ve Yapı Kullanma İzin Belgesi			
Daire sayısı (Yıllık)	2015	2014	Değ. (%)
. Ruhsat	870,515	1,030,684	-15.54
. Yapı kullanma izin belgesi	724,331	770,308	-5.97

Turist Sayısı			
	2016	2015	Değ. (%)
Ocak-Şubat	2,410,996	2,634,284	-8.48

Dış Borç Anapara ve Faiz Ödemesi (Milyon \$) (Ocak-Mart)			
	2016	2015	Değ. (%)
Toplam	3,940	4,972	-20.76
. Kamu	3,841	4,859	-20.95
. Merkez Bankası	99	113	-12.39

İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı (%)		
	2016	2015
. Mart	74.3	72.4

Protestolu Senetler (Ocak-Şubat)			
	2016	2015	Değ. (%)
. Adet	153,980	158,128	-2.62
. Tutar (Bin TL)	1,681,942	1,507,429	11.58

İşsizlik Verileri (Ocak 2016 itibarıyla)			
	Toplam	Erkek	Kadın
. 15 ve daha yukarı yaşta nüfus (Bin kişi)	58,366	28,828	29,539
. İşgücü (Bin kişi)	29,565	20,411	9,153
. ..İstihdam (Bin kişi)	26,275	18,312	7,962
. ..İşsiz (Bin kişi)	3,290	2,099	1,191
. İşsizlik oranı (%)	11.1	10.3	13.0
. Tarım dışı işsizlik oranı (%)	13.0	11.5	16.7
. Genç nüfusta (15-24 yaş) işsizlik oranı (%)	19.2	18.4	20.5

DIŞ BORÇ STOKU (Milyon \$)					
	2015 4.Ç.	2015 3.Ç.	2015 2.Ç.	2015 1.Ç.	2014
Türkiye brüt dış borç stoku (toplam)	398,038	407,376	405,625	393,144	402,705
Kısa vadeli	102,749	118,804	125,984	128,371	131,732
Uzun vadeli	295,289	288,572	279,641	264,773	270,973
Kamu sektörü (toplam)	112,955	114,937	115,827	113,483	117,709
Kısa vadeli	14,550	15,355	16,924	18,165	17,866
Uzun vadeli	98,405	99,582	98,903	95,318	99,843
TCMB (toplam)	1,327	1,552	1,978	2,110	2,484
Kısa vadeli	176	208	270	290	342
Uzun vadeli	1,151	1,344	1,708	1,820	2,142
Özel sektör (toplam)	283,756	290,887	287,820	277,550	282,512
Kısa vadeli	88,023	103,241	108,790	109,916	113,524
Uzun vadeli	195,733	187,646	179,030	167,634	168,988

ÖNCEKİ DÖNEME GÖRE FARK (Milyon Dolar)					
	2015 4.Ç.	2015 3.Ç.	2015 2.Ç.	2015 1.Ç.	2014
Türkiye brüt dış borç stoku (toplam)	-9,338	1,751	12,481	-9,561	12,504
Kısa vadeli	-16,055	-7,180	-2,387	-3,361	1,342
Uzun vadeli	6,717	8,931	14,868	-6,200	11,162
Kamu sektörü (toplam)	-1,982	-890	2,343	-4,226	1,765
Kısa vadeli	-805	-1,569	-1,241	299	261
Uzun vadeli	-1,177	679	3,584	-4,525	1,504
TCMB (toplam)	-225	-426	-132	-373	-2,750
Kısa vadeli	-32	-62	-20	-52	-491
Uzun vadeli	-193	-364	-112	-321	-2,259
Özel sektör (toplam)	-7,131	3,067	10,270	-4,962	13,489
Kısa vadeli	-15,218	-5,549	-1,126	-3,608	1,572
Uzun vadeli	8,087	8,616	11,396	-1,354	11,917

ÖNCEKİ DÖNEME GÖRE DEĞİŞİM (Yüzde)					
	2015 4.Ç.	2015 3.Ç.	2015 2.Ç.	2015 1.Ç.	2014
Türkiye brüt dış borç stoku (toplam)	-2.3	0.4	3.2	-2.4	3.2
Kısa vadeli	-13.5	-5.7	-1.9	-2.6	1.0
Uzun vadeli	2.3	3.2	5.6	-2.3	4.3
Kamu sektörü (toplam)	-1.7	-0.8	2.1	-3.6	1.5
Kısa vadeli	-5.2	-9.3	-6.8	1.7	1.5
Uzun vadeli	-1.2	0.7	3.8	-4.5	1.5
TCMB (toplam)	-14.5	-21.5	-6.3	-15.0	-52.5
Kısa vadeli	-15.4	-23.0	-6.9	-15.2	-58.9
Uzun vadeli	-14.4	-21.3	-6.1	-15.0	-51.3
Özel sektör (toplam)	-2.5	1.1	3.7	-1.8	5.0
Kısa vadeli	-14.7	-5.1	-1.0	-3.2	1.4
Uzun vadeli	4.3	4.8	6.8	-0.8	7.6

TOBB President M. Rifat Hisarcıklıoğlu:

Turkey needs new industrial policy

In Turkey, our major problem is that we have been acting in a way as if we are not yet aware of the new industrial revolution. Being unfamiliar with what has been changed through the developments in IT and communications is preventing Turkey from structuring its exports incentive system correctly. On the other hand, we can not spread our own innovation culture by simply telling people stories about innovation. Turkey needs some thorough technological renovation, a new industrial policy, and a brand new story of growth.

TMO-TOBB Lidaş, trusted partner of agriculture industry

TMO-TOBB Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk AŞ was established as a subsidiary of the Union of Chambers and Commodity Exchanges of Turkey (TOBB) in an effort to play a leading role for the agriculture industry on the basis of Law No. 5300 Regarding Licensed Warehouses for Agricultural Products promulgated in 2005. Yahya Toplu, Chairman of TMO-TOBB Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk AŞ., said that the system was very important for the future of the agriculture industry. He added, "We established a cereals storage warehouse in both Ahıboz and Lüleburgaz in 2012, increasing the number of our warehouses to three and our total storage capacity to 90 thousand tons."

New goal in urban transformation: **SMART CITIES**

Turkey entered a new era with the promulgation of Law No. 6306 on Transformation of Buildings under Disaster Risk in 2012. As the process of urban transformation has been launched in risky areas across Turkey, urban planning experts call on the government to embrace a modern

urbanization policy while complaining that the process is going at a very slow pace. Playing a leading role in the urban transformation process, the Mass Housing Authority (TOKI) and the Ministry of Environment and Urban Planning have both rolled up their sleeves to build "Smart

Cities". To that end, their intention is to focus on a new urbanization approach in an effort to develop ecological cities where less energy and water is consumed and the existing transportation problems are solved by means of new mass transportation systems.

Hisarcıklioğlu calls on Arab League to cooperate

Coming together with the ambassadors of the Arab League-member countries at a business lunch, M. Rifat Hisarcıklioğlu, Chairman of the Union of Chambers and Commodity Exchanges of Turkey (TOBB), said that the Arab League represented a huge economy of USD 2,8 trillion and underlined the need to grow trade with the League members. Hisarcıklioğlu

said, "The whole region covering Arab states is very important for Turkey. We are all brothers and neighbors. Growing trade is the only way for us to increase our welfare and reduce economic inequality across the region. Removing the barriers to trade can improve politics as well. It is important for our national governments to remove the obstacles for the private sector to grow."

Roadmap for licensed warehousing and specialized exchange for agricultural products

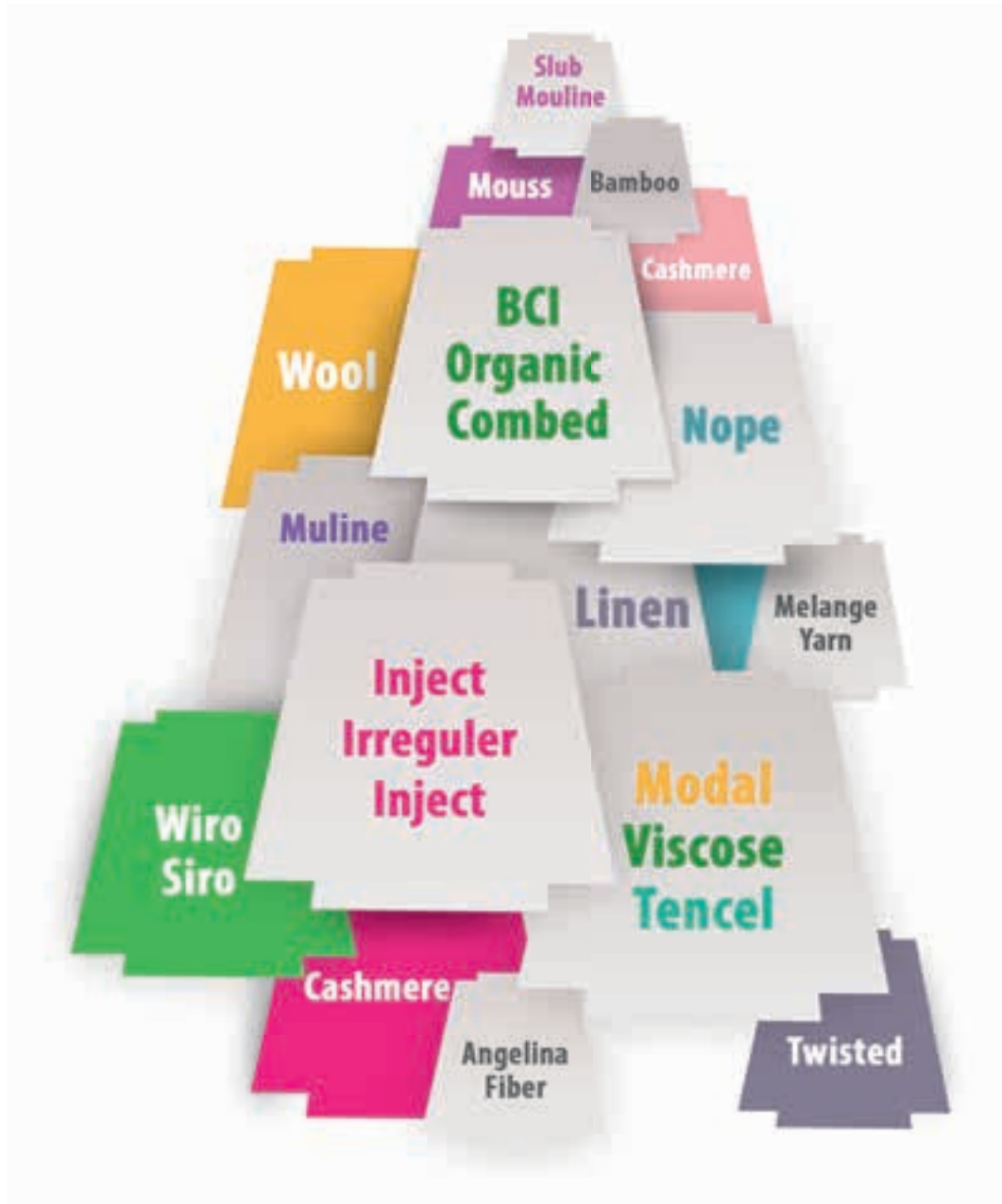
During a meeting hosted by M. Rifat Hisarcıklioğlu, Chairman of the Union of Chambers and Commodity Exchanges of Turkey (TOBB) and attended, among others, by Faruk Çelik, Minister of Food, Agriculture and Livestock Farming,

the contemporary agricultural market was discussed, with the focus being on licensed warehousing and specialized exchanges for agricultural products. Stating his gratitude to Minister Faruk Çelik for always being a strong supporter of

the private sector, Hisarcıklioğlu said, “We will discuss in detail the issues of licensed warehousing and specialized exchanges for agricultural products as both are indispensable to the agricultural markets.”

Antalya, one of the top-ranking cities in Turkey in terms of tourism and agriculture, has been developing new projects in a bid to become a leading city also in terms of industry, culture-arts and environmental protection. Wishing that industry be integrated into its economy which is dependent totally on tourism and agriculture, Antalya expects considerable improvement particularly to its poor logistics infrastructure to that end. Business people in the city say, “Integrating the manufacturing industry into the city’s economy, which is dependent totally on tourism and agriculture, can play an important role in minimizing damage to the city’s economy in case of any serious problem affecting both tourism and agriculture.”

TEKSTİL ÜRÜNLERİ SANAYİ VE TİC. A.Ş.

ORGANİK

BCI

Modal
CO. NİTİRAL SOFTNESS
BY EDWARDS TECHNOLOGY

BAMBU

wool

Linen

cashmere

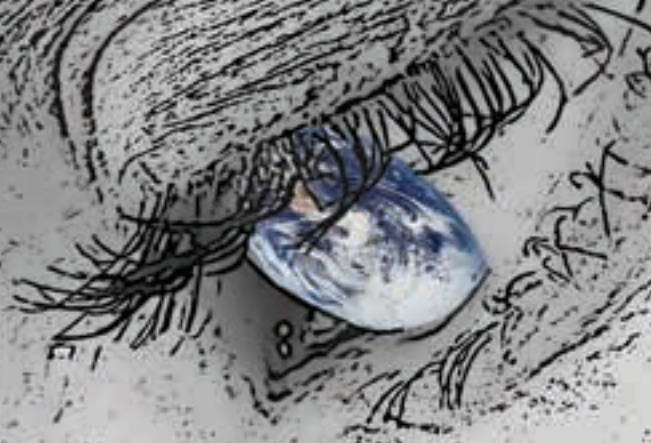
Head office: Turgut Reis Mah. Barbaros Cad. Tekstilkent Tic. Merk. A21 Blok No.: 22 Esenler - İstanbul / Turkey
Phone: +90 212 438 16 01 - 02 Fax: +90 212 438 20 96

Factory-1: Organize Sanayi Bölgesi Bor yolu 7. km 2. Cadde No: 4 Niğde Tel: 0388 225 00 91 (5 Hat)

Factory-2: Organize Sanayi Bölgesi Bor yolu 7. km 10. Cadde No: 4 Niğde Tel: 0388 225 03 00 (5 Hat)

www.ortekstekstil.com

Dünyanın gözü üzerimizde...

SANKO

www.sanko.com.tr